

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2023-10-30)

Kommunfullmäktige

Datum: 2023-10-30

Plats: Sessionssalen Elin

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

Kallelse Kommunfullmäktige 2023-10-30

3

Ärenden

130/23 Fastställande av dagordning

5

131/23 Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige

6

132/23 Anmälan av nya motioner

7

133/23 Anmälan av nya interpellationer

8

134/23 Besvarande av interpellationer

9

135/23 Fråga

10

136/23 Revidering av styrdokument med anledning av byte av namn på skolformer

11

137/23 Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

20

138/23 Skövde kommuns delårsrapport (T2) 2023

34

139/23 Redovisning av motioner och medborgarförslag under beredning 2023, oktober

150

140/23 Rapport om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts 2023, kvartal 2

154

141/23 Anmälningsärenden kommunfullmäktige 30 oktober 2023

172

142/23 Valärenden

417

Kallelse och ärendelista till

Kommunfullmäktige

Tid: 2023-10-30 kl. 18:00
Plats: Sessionssalen Elin

Ledamot som inte kan närvara vid sammanträdet skall själv kontakta gruppledare.

Mötet inleds med en fredsmanifestation och därefter kommer Avfall och Återvinning Skaraborg och informerar om sin verksamhet samt 2024 års taxa.

Dagordning		
Inledning Mötets öppnande Val av protokolljusterare Närvarokontroll		
Ärenden		
1		Fastställande av dagordning
2		Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige
3		Anmälan av nya motioner
4		Anmälan av nya interpellationer
5		Besvarande av interpellationer
6		Fråga
7	KS2023.0172	Revidering av styrdokument med anledning av byte av namn på skolformer <i>Politiskt föredragande: Marianne Gustafson (KD)</i>
8	KS2023.0314	Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel <i>Politiskt föredragande: Anita Löfgren (S)</i>
9	KS2023.0333	Skövde kommuns delårsrapport (T2) 2023 <i>Politiskt föredragande: Theres Sahlström (M)</i>
10	KS2023.0032	Redovisning av motioner och medborgarförslag under beredning 2023, oktober

SKÖVDE

11	KS2023.0035	Rapport om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts 2023, kvartal 2 <i>Politiskt föredragande: Lene Lorentzen (S) och Anita Löfgren (S)</i>
12	KS2023.0005	Anmälningsärenden kommunfullmäktige 30 oktober 2023
13		Valärenden

Skövde, 2023-10-20

Monica Green
OrdförandeCamilla Arvidsson
Sekreterare

Denna behandling '130/23 Fastställande av dagordning ' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '131/23 Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '132/23 Anmälan av nya motioner ' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '133/23 Anmälan av nya interpellationer' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '134/23 Besvarande av interpellationer' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '135/23 Fråga' har inget tjänsteutlåtande.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2023-09-07**

Diarienummer: **KS2023.0172-2**

Handläggare: **Lisa Ivarsson**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Revidering av styrdokument med anledning av byte av namn på skolformer

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument som kommunstyrelsen antagit och där namnen förekommer och i annan framtida dokumentation.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument som kommunfullmäktige antagit och där namnen förekommer och i annan framtida dokumentation.

Bakgrund

2023-07-02 trädde nya bestämmelser i skollagen i kraft som bland annat innebär att grundskolan och gymnasieskolan byter namn till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola (prop. 2021/22:162).

Mot denna bakgrund föreslås att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument där namnen förekommer. Kansliavdelningen har i dagsläget identifierat följande aktuella styrdokument:

- Reglemente barn- och utbildningsnämnden, beslutad av kommunfullmäktige 2022-05-30, § 68/22, KS2022.0081
- Anvisningar vid handläggning av ärenden som rör gymnasieelevers resor, beslutad av kommunstyrelsen 2011-06-07, §105, KS11/0384. Reviderad senast 2023-05-28, §87/23, KS2023.0189
- Regler för skolskjuts inom Skövde kommun, beslutad av kommunstyrelsen 2016-05-02, §79/16, KS2016.0072, reviderad 2021-01-11, § 2/21, KS2020.0395

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 27 mars 2023, §28/23 att göra motsvarande namnändring i de styrdokument som barn- och utbildningsnämnden antagit samt föreslog kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att besluta om motsvarande namnändring.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2023-09-07**

Diarienummer: **KS2023.0172-2**

Handläggare: **Lisa Ivarsson**

Handlingar

Protokollsutdrag från Barn- och utbildningsnämnden sammanträde den 2023-03-27 -
Revidering av styrdo...

Skickas till

Kommunstyrelsen

Sektor samhällsbyggnad

Sektor barn- och utbildning

Handläggare

Lisa Ivarsson

Kommunstyrelsen

BUN § 28/23

Revidering av styrdokument i anledning av byte av namn på skolformer

BUN2023.0057

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott	2023-03-13	14/23
2 Barn- och utbildningsnämnden	2023-03-27	28/23

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument som nämnden antagit och där namnen förekommer. De styrdokument som är aktuella och omfattas av nämndens beslut framgår nedan under rubriken ”Bakgrund”.

Beslutet gäller från och med 2023-07-02.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen och kommunfullmäktige besluta om motsvarande namnändring i de styrdokument som antagits av kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige.

Bakgrund

2023-07-02 träder nya bestämmelser i skollagen i kraft som bland annat innebär att grundskolan och gymnasieskolan byter namn till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola (prop. 2021/22:162).

Mot denna bakgrund föreslås att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument som nämnden antagit och där namnen förekommer.

De styrdokument som är aktuella och omfattas av nämndens beslut är:

1. Anvisning för Programråd inom sektor barn och utbildning, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2019-06-17, § 99, BUN2015.0137.
2. Anvisning för Råd i förskola och skola inom sektor barn och utbildning, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2019-02-25, § 24, BUN2015.0043.
3. Arkivbeskrivning barn- och utbildningsnämnden, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2022-02-21 § 15/22, BUN2021.0938.

4. Dokumenthanteringsplan barn- och utbildningsnämnden, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2022-02-21, § 15/22, BUN2021.0938.
5. Resursfördelningsmodell, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2021-12-03, § 88, BUN2021.0857.
6. Barnomsorgsregler vid kördning, placering och uppsägning av plats i Skövde kommun, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2020-03-23, § 30, BUN2016.0155.
7. Delegationsordning för barn- och utbildningsnämnden, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2023-01-23, § 2/23, BUN2022.0831.
8. Plan för samverkan skola och arbetsliv, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2020-02-24, § 13, BUN2020.0053.
9. Prislista för uthyrning av skollokaler, beslutad av skolnämnden 2012-02-22, § 31, BUN2016.0219.
10. Regler för omsorg på obekvämtid, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2016-12-13, § 79, BUN2016.0195.
11. Regler för skolplacering i grundsärskolan åk 1 och 7 i Skövde kommun, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2022-12-05, § 94/22, BUN2022.0788.
12. Riktlinjer för trygghet och studiero samt polisanmälan, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2022-08-29, § 60/22, BUN2021.0552.
13. Riktlinjer för pedagogiska måltider i SBU Skövde kommun, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2019-01-28, § 8, BUN2018.0087.
14. Riktlinjer för vistelsetider i förskolan och fritidshem, beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2018-10-08, § 86, BUN2018.0124.
15. Skövde kommuns riklinjer för ledighet, skolplikt och utlandsvistelse (förskoleklass, grundskola och grundsärskola), beslutad av barn- och utbildningsnämnden 2022-08-29, § 61/22, BUN2022.0459.

Handlingar

-

Skickas till

SBU ledningsgrupp
Samtliga rektorer
Kommunstyrelsen

KS § 158/23**Revidering av styrdokument med anledning av byte av namn på skolformer**

KS2023.0172

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-09-27	133/23
2 Kommunstyrelsen	2023-10-09	158/23

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument som kommunstyrelsen antagit och där namnen förekommer och i annan framtida dokumentation.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument som kommunfullmäktige antagit och där namnen förekommer och i annan framtida dokumentation.

Bakgrund

2023-07-02 trädde nya bestämmelser i skollagen i kraft som bland annat innebär att grundskolan och gymnasieskolan byter namn till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola (prop. 2021/22:162).

Mot denna bakgrund föreslås att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument där namnen förekommer. Kansliavdelningen har i dagsläget identifierat följande aktuella styrdokument:

- Reglemente barn- och utbildningsnämnden, beslutad av kommunfullmäktige 2022-05-30, § 68/22, KS2022.0081
- Anvisningar vid handläggning av ärenden som rör gymnasieelevers resor, beslutad av kommunstyrelsen 2011-06-07, §105, KS11/0384. Reviderad senast 2023-05-28, §87/23, KS2023.0189
- Regler för skolskjuts inom Skövde kommun, beslutad av kommunstyrelsen 2016-05-02, §79/16, KS2016.0072, reviderad 2021-01-11, § 2/21, KS2020.0395

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 27 mars 2023, §28/23 att göra motsvarande namnändring i de styrdokument som barn- och utbildningsnämnden antagit samt föreslog kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att besluta om motsvarande namnändring.

Skövde kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag

29 (34)

Handlingar

Protokollsutdrag från Barn- och utbildningsnämnden sammanträde den 2023-03-27 -
Revidering av styrdo...

Skickas till

Kommunstyrelsen
Sektor samhällsbyggnad
Sektor barn- och utbildning

From: SK-FN-SSV-Kommunstyrelsen
Sent: Tue, 17 Oct 2023 10:38:32 +0000
To: SK-FN-SBF-Samhällsbyggnad; SK-FN-SBU-Barn- och utbildningsnämnden
Subject: EXPEDIERING KS § 158/23 Revidering av styrdokument med anledning av byte av namn på skolformer
Attachments: Beslut Kommunstyrelsen, 2023-10-09, Ärende 158_23, Revidering av styrdokument med anledning av byte ....pdf, Anslagsbevis Kommunstyrelsen 2023-10-09.pdf

Skickas till

Sektor samhällsbyggnad
Sektor barn- och utbildning

Med vänliga hälsningar

Marie Nylén
Registrator

Sektor styrning och verksamhetsstöd
Enhet demokratistöd
Skövde kommun
541 83 Skövde

Direkt telefon 0500-49 74 42
Kontaktcenter telefon 0500-49 80 00

www.skovde.se

KSAU § 133/23

Revidering av styrdokument med anledning av byte av namn på skolformer

KS2023.0172

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-09-27	133/23

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument som kommunstyrelsen antagit och där namnen förekommer och i annan framtida dokumentation.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument som kommunfullmäktige antagit och där namnen förekommer och i annan framtida dokumentation.

Bakgrund

2023-07-02 trädde nya bestämmelser i skollagen i kraft som bland annat innebär att grundskolan och gymnasieskolan byter namn till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola (prop. 2021/22:162).

Mot denna bakgrund föreslås att namnen grundskola och gymnasieskolan ska bytas ut till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola i samtliga nu gällande styrdokument där namnen förekommer. Kansliavdelningen har i dagsläget identifierat följande aktuella styrdokument:

- Reglemente barn- och utbildningsnämnden, beslutad av kommunfullmäktige 2022-05-30, § 68/22, KS2022.0081
- Anvisningar vid handläggning av ärenden som rör gymnasieelevers resor, beslutad av kommunstyrelsen 2011-06-07, §105, KS11/0384. Reviderad senast 2023-05-28, §87/23, KS2023.0189
- Regler för skolskjuts inom Skövde kommun, beslutad av kommunstyrelsen 2016-05-02, §79/16, KS2016.0072, reviderad 2021-01-11, § 2/21, KS2020.0395

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 27 mars 2023, §28/23 att göra motsvarande namnändring i de styrdokument som barn- och utbildningsnämnden antagit samt föreslog kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att besluta om motsvarande namnändring.

Handlingar

Protokollsutdrag från Barn- och utbildningsnämnden sammanträde den 2023-03-27 - Revidering av styrdo...

Skövde kommun
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsutdrag

8 (31)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Sektor samhällsbyggnad

Sektor barn- och utbildning

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum:

Diarienummer: **KS2023.0314-3**Handläggare: **Lisa Ivarsson**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att:

- fastställa Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel enligt bifogat förslag daterat 2023-07-10.
- Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel ska gälla från 2024-01-01.

Bakgrund

Socialnämnden beslutade den 30 mars 2023 att ingå avtal med Lidköpings kommun avseende alkohol- och tobakshandläggning från och med 1 januari 2024. Detta med anledning av att Skövde kommun har haft svårt att rekrytera och behålla kompetens i egen regi. En handläggare som ensam ansvarar är för sårbar och gör att kommunen inte kan hålla kvalitet och service på den nivå som krävs. Lidköping startade för några år sedan ett samarbete med flera andra kommuner i Skaraborg och i nuläget köper flertalet kommuner tjänsten från Lidköping. Den 7 september 2023 beslutade socialnämnden att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige att fastställa Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel enligt bifogat förslag daterat 2023-07-10 samt att den nya taxan ska gälla från 1 januari 2024.

Lidköpings kommunfullmäktige antar ny taxa årligen. Ny taxa för år 2024 är ännu inte antagen. Föreslagen taxa är därmed Lidköpings gällande taxa för år 2023. När Lidköpings kommunfullmäktige antagit ny taxa för år 2024, kommer denna gå ut till samtliga samverkanskommuner för beslut i respektive kommuns fullmäktige.

Enligt Policy för ekonomi och verksamhetsstyrning ska beslut om taxor och avgifter som inte delegerats till nämnd ske senast i samband med att kommunfullmäktige beslutar om strategisk plan med budget för att kunna gälla kommande kalenderår. Detta har inte varit möjligt då socialnämnden i Skövde väntat på att Lidköpings kommunfullmäktige ska ta beslut om taxa för 2024. Då detta beslut dröjt längre än väntat har socialnämnden kommit fram till att föreslå den taxa som Lidköping har gällande för 2023.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum:

Diarienummer: **KS2023.0314-3**

Handläggare: **Lisa Ivarsson**

Handlingar

SON § 47/23 Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Skickas till

Malin Strand, enhetschef, vuxenenheten

Marie Hammarstedt, avdelningschef, vuxenavdelningen

Handläggare

Lisa Ivarsson

Kommunstyrelsen

FÖRSLAG DATERAT 2023-07-10

Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Beslutad av kommunfullmäktige datum månad år,

§ XX. Dnr XXXXX.XXXX

Dokumenttyp: [xxx]

Dokumentet gäller för: Socialnämnden

Diarienummer: [xxx]

Reviderad: [Datum]

Giltighetstid: [xxx]

Tidpunkt för aktualitetsprövning: [Datum]

Dokumentansvarig: Avdelningschef vuxenavdelningen

Andra tillhörande dokument: [xxx]

Innehåll

1 Inledande bestämmelser	3
1.1 Aktuell lagstiftning.....	3
2 Serveringstillstånd enligt alkohollagen	3
3 Handel med vissa receptfria läkemedel, öl, tobaksvaror och liknande produkter	3
4 Förändring av taxa.....	4
5 Betalning av avgift	4
6 Ansöknings- och tillsynsavgifter.....	4
Alkohol.....	4
Stadigvarande serveringstillstånd.....	4
Tillfälliga serveringstillstånd (tillsynsavgift ingår).....	5
Övrigt	5
Grundavgift tillsyn årligen (baseras på serveringsställets öppettider)	5
Tillsynsavgift omsättning, kr (årsomsättning av alkoholdrycker som redovisas i restaurangrapporten)	5
Tobak.....	5
Försäljningstillstånd	5
Tillsynsavgift.....	6

1 Inledande bestämmelser

Avgift enligt denna taxa gäller för tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen (SFS 2010:1622) lagen om handel med vissa receptfria läkemedel (SFS 2009:730), tobakslagen (SFS 1993:581) samt (SFS 2017:425) lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

1.1 Aktuell lagstiftning

Alkohollagen (2010:1622)

Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter

2 Serveringstillstånd enligt alkohollagen

Rätten att ta ut avgifter framgår av alkohollagen 8 kap 10 §. Avgifterna ska svara mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen tillhandahåller (självkostnadsprincipen) KL 8 kap 3 b §. I de fall serveringstillståndet inte utnyttjas ska det återkallas.

Tillsynsavgifter för servering av alkohol består av två delar. Den första delen är en generell, fast tillsynsavgift och den andra delen är en rörlig, omsättningsbaserad avgift. Den rörliga avgiften baseras på det som varje enskild tillståndsinnehavare rapporterar enligt de så kallade restaurangrapporterna.

I alkohollagen finns krav på att tillståndshavare ska genomgå kunskapsprov.

Administration av proven tillhandahålls av Statens Folkhälsoinstitut. Kommunen ansvarar för att kunskapsproven genomförs i enlighet med gällande föreskrifter.

3 Handel med vissa receptfria läkemedel, öl, tobaksvaror och liknande produkter

Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel 23 § ger kommunen rätt att ta ut avgift för tillsyn av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel.

Avgiften betalas av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel enligt lagen om vissa receptfria läkemedel.

Alkohollagen (2010:1622) 8 kap 10 § ger kommunen rätt att ta ut avgifter för den löpande tillsynen av detaljhandel med öl.

Den som bedriver anmälningspliktig försäljning av öl till konsument betalar avgiften.

Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter 8 kap 2 § ger kommunen rätt att ta ut avgift för tillsyn av den som bedriver anmälningspliktig försäljning enligt denna lagstiftning.

Den som bedriver anmälningspliktig försäljning av varor som omfattas av lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter till konsument betalar avgiften.

4 Förändring av taxa

Socialnämnden tar beslut om förslag till ny taxa. Kommunfullmäktige tar ställning till föreslagen taxa och tar beslut därefter.

5 Betalning av avgift

Debitering av taxor och avgifter för serveringstillstånd administreras av tillståndsenheten i Lidköpings kommun. Avgifterna debiteras 1 gång per år i förskott och per försäljnings-/serveringsställe.

6 Ansöknings- och tillsynsavgifter

Gäller from 2024-01-01

Alkohol

Stadigvarande serveringstillstånd

• Allmänheten, slutet sällskap	8 000 kr
• Cateringverksamhet i slutna sällskap	8 000 kr
• Paustillstånd	5 000 kr
• Ändringar i tillståndet stadigvarande (tex serveringstid, utökad serveringsyta, alkoholdryck)	3 500 kr
• Ändringar i stadigvarande tillstånd tillfälligt (tex enstaka tillfällen, serveringstid, utökad serveringsyta)	600 kr
• Provsbakning vid tillverkning	6 000 kr
• Konkursförvaltare (max 3 mån)	3 000 kr

• Ändringar i ägarförhållande med samma juridiska person/ Bolagsändring	4 500 kr
• Servering i gemensamt serveringsutrymme	4 000 kr

Tillfälliga serveringstillstånd (tillsynsavgift ingår)

• Allmänheten längre än tre dagar	6 500 kr
• Allmänheten upp till 3 dagar	5 500 kr
• Slutna sällskap	800 kr
• Slutna sällskap sammanhängande dagar – plus 100 kr/dag	100 kr
• Paustillstånd (max 3 mån)	1 000 kr
• Provsbakning vid arrangemang	4 000 kr
• Servering i gemensamt serveringsutrymme (max 1 mån)	1 000 kr

Övrigt

• Kunskapsprov (ingår möjlighet till två omprov)	1 500 kr
--	----------

Grundavgift tillsyn årligen (baseras på serveringsställets öppettider)

• Grupp A: Stadigvarande slutna tillstånd till föreningar som ej driver försäljning med vinstintresse, samt restauranger med tillstånd till kl 22.00.	2 500 kr
• Grupp B: Restauranger med tillstånd till kl. 00.00	4 000 kr
• Grupp C: Restauranger med tillstånd till kl. 01.00	5 000 kr
• Grupp D: Restauranger med tillstånd till kl. 02.00	6 000 kr

Tillsynsavgift omsättning, kr (årsomsättning av alkoholdrycker som redovisas i restaurangrapporten)

0 – 50 000	750 kr
50 001 – 100 000	1 500 kr
100 001 – 250 000	3 000 kr
250 001 – 500 000	6 000 kr
500 001 – 1 000 000	8 000 kr
1 000 001 - 5 000 000	12 000 kr
5 000 001 - 10 000 000	13 000 kr
10 000 001 -	14 000 kr

Tobak

Försäljningstillstånd

Detaljhandel/partihandel	
• Ansökan om försäljningstillstånd	7 200 kr

• Ansökan om tillfälligt försäljningstillstånd	5 600 kr
• Anmälan om ändrade ägar- eller bolagsförhållanden	4 400 kr
• Anmälan om förändrat försäljningstillstånd	2 000 kr

Tillsynsavgift

Detaljhandel/partihandel/servering av:	
• Folköl	1 500 kr
• Tobak	6 000 kr
• Tobaksfria nikotinprodukter	1 500 kr
• Receptfria läkemedel	1 500 kr
• E-cigaretter och påfyllningsbehållare	1 500 kr

SON § 47/23**Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel**

SON2022.0076

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Socialnämndens arbetsutskott	2023-08-24	29/23
2 Socialnämnden	2023-09-07	47/23

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att:

- fastställa Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel enligt bifogat förslag daterat 2023-07-10.
- Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel ska gälla från 2024-01-01.

Yrkanden

Anna Bergman (SP) yrkar på återremiss i syfte att vänta in besluten om 2024 års taxa från Lidköpings kommun.

Kenneth Källström (SD) yrkar på bifall till Anna Bergmans (SP) yrkande om återremiss.

Emma Wiezell (S) yrkar på att ärendet avgörs idag och bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Emma Wiezells (S) yrkande om avgörande idag mot Anna Bergmans (SP) yrkande om återremiss och finner bifall för avgörande idag.

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att socialnämnden beslutar i enlighet med socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservation

Anna Bergman (SP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Kenneth Källström (SD) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Socialnämnden beslutade den 30 mars 2023 att ingå avtal med Lidköpings kommun avseende alkohol-och tobakshandläggning från och med 1 januari 2024. Detta med anledning av att Skövde kommun har haft svårt att rekrytera och behålla kompetens i egen regi. En handläggare som ensam ansvarar är för sårbart och gör att kommunen inte kan hålla kvalitet och service på den nivå som krävs. Lidköping startade för några år sedan ett samarbete med flera andra kommuner i Skaraborg och i nuläget köper flertalet kommuner tjänsten från Lidköping.

Lidköpings kommunfullmäktige antar ny taxa årligen. Ny taxa för år 2024 är ännu inte antagen. Föreslagen taxa är därmed Lidköpings gällande taxa för år 2023. När Lidköpings kommunfullmäktige antagit ny taxa för år 2024, kommer denna gå ut till samtliga samverkanskommuner för beslut i respektive kommuns fullmäktige.

Enligt Policy för ekonomi och verksamhetsstyrning ska beslut om taxor och avgifter som inte delegerats till nämnd ske senast i samband med att kommunfullmäktige beslutar om strategisk plan med budget för att kunna gälla kommande kalenderår. Detta har inte varit möjligt då socialnämnden i Skövde väntat på att Lidköpings kommunfullmäktige ska ta beslut om taxa för 2024. Då detta beslut dröjt längre än väntat har socialnämnden kommit fram till att föreslå den taxa som Lidköping har gällande för 2023.

Handlingar

Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel, förslag daterat 2023-07-10

Skickas till

Malin Strand, enhetschef, vuxenenheten

Marie Hammarstedt, avdelningschef, vuxenavdelningen

KS § 157/23**Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel**

KS2023.0314

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-09-27	139/23
2 Kommunstyrelsen	2023-10-09	157/23

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- fastställa Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel enligt bifogat förslag daterat 2023-07-10.
- Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel ska gälla från 2024-01-01.

Yrkanden

Maria Hjärtqvist (S) yrkar att ärendet ska avgöras idag och bifall till huvudförslaget.

Torbjörn Bergman (SP) och Jerzy Kucier (SD) yrkar att ärendet ska bordläggas.

Beslutsgång

Ordförande ställer Maria Hjärtqvist (S) yrkande om avgörande idag mot Torbjörn Bergmans (SP) och Jerzy Kuciers (SD) yrkande om bordläggning och finner bifall för avgörande idag.

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta i enlighet med huvudförslaget.

Bakgrund

Socialnämnden beslutade den 30 mars 2023 att ingå avtal med Lidköpings kommun avseende alkohol- och tobakshandläggning från och med 1 januari 2024. Detta med anledning av att Skövde kommun har haft svårt att rekrytera och behålla kompetens i egen regi. En handläggare som ensam ansvarar är för sårbart och gör att kommunen inte kan hålla kvalitet och service på den nivå som krävs. Lidköping startade för några år sedan ett **samarbete med flera andra kommuner i Skaraborg och i nuläget köper flertalet kommuner tjänsten från Lidköping. Den 7 september 2023 beslutade socialnämnden att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige att fastställa Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel enligt bifogat förslag daterat 2023-07-10 samt att den nya taxan ska gälla från 1 januari 2024.** Lidköpings kommunfullmäktige antar ny taxa årligen. Ny taxa för år 2024 är ännu inte antagen. Föreslagen taxa är därmed Lidköpings gällande taxa för år 2023. När Lidköpings kommunfullmäktige antagit ny taxa för år 2024, kommer denna gå ut till samtliga samverkanskommuner för beslut i respektive kommuns fullmäktige.

Enligt Policy för ekonomi och verksamhetsstyrning ska beslut om taxor och avgifter som inte delegerats till nämnd ske senast i samband med att kommunfullmäktige beslutar om strategisk plan med budget för att kunna gälla kommande kalenderår. Detta har inte varit möjligt då socialnämnden i Skövde väntat på att Lidköpings kommunfullmäktige ska ta beslut om taxa för 2024. Då detta beslut dröjt längre än väntat har socialnämnden kommit fram till att föreslå den taxa som Lidköping har gällande för 2023.

Handlingar

SON § 47/23 Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Skickas till

Malin Strand, enhetschef, vuxenenheten

Marie Hammarstedt, avdelningschef, vuxenavdelningen

KSAU § 139/23

Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

KS2023.0314

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-09-27	139/23

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att:

- fastställa Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel enligt bifogat förslag daterat 2023-07-10.
- Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel ska gälla från 2024-01-01.

Yrkanden

Johan Ask (S) yrkar att ärendet ska avgöras idag och bifall till huvudförslaget.

Torbjörn Bergman (SP) yrkar att ärendet ska bordläggas.

Beslutsgång

Ordförande ställer Johan Asks (S) yrkande om avgörande idag mot Torbjörn Bergmans (SP) yrkande om bordläggning och finner bifall för avgörande idag.

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta i enlighet med huvudförslaget.

Bakgrund

Socialnämnden beslutade den 30 mars 2023 att ingå avtal med Lidköpings kommun avseende alkohol- och tobakshandläggning från och med 1 januari 2024. Detta med anledning av att Skövde kommun har haft svårt att rekrytera och behålla kompetens i egen regi. En handläggare som ensam ansvarar är för sårbart och gör att kommunen inte kan hålla kvalitet och service på den nivå som krävs. Lidköping startade för några år sedan ett samarbete med flera andra kommuner i Skaraborg och i nuläget köper flertalet kommuner tjänsten från Lidköping. Den 7 september 2023 beslutade socialnämnden att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige att fastställa Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel enligt bifogat förslag daterat 2023-07-10 samt att den nya taxan ska gälla från 1 januari 2024.

Lidköpings kommunfullmäktige antar ny taxa årligen. Ny taxa för år 2024 är ännu inte antagen. Föreslagen taxa är därmed Lidköpings gällande taxa för år 2023. När Lidköpings kommunfullmäktige antagit ny taxa för år 2024, kommer denna gå ut till samtliga samverkanskommuner för beslut i respektive kommuns fullmäktige.

Enligt Policy för ekonomi och verksamhetsstyrning ska beslut om taxor och avgifter som inte delegerats till nämnd ske senast i samband med att kommunfullmäktige beslutar om

strategisk plan med budget för att kunna gälla kommande kalenderår. Detta har inte varit möjligt då socialnämnden i Skövde väntat på att Lidköpings kommunfullmäktige ska ta beslut om taxa för 2024. Då detta beslut dröjt längre än väntat har socialnämnden kommit fram till att föreslå den taxa som Lidköping har gällande för 2023.

Handlingar

SON § 47/23 Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Taxa för ansöknings- och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Skickas till

Malin Strand, enhetschef, vuxenenheten

Marie Hammarstedt, avdelningschef, vuxenavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2023-09-20**Diarienummer: **KS2023.0333-1**Handläggare: **Sabina Cederkvam**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Skövde kommuns delårsrapport (T2) 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att godkänna delårsrapporten med helårsprognos 2023.

Personalredovisningen bereds av kommunstyrelsens arbetsgivarutskott och kommer inför beslut i kommunstyrelsen att tillföras delårsrapporten.

Bakgrund

Årets andra uppföljning är delårsrapport som består av ekonomiskt resultat samt årsprognos utifrån perioden januari till augusti 2023. Delårsrapporten ger också en bedömning av måluppfyllelse för kommunfullmäktiges mål samt en helårsprognos för kommunens verksamheter. En finansiell analys redovisas för att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Denna rapport innehåller inte någon samlad bild av koncernens verksamhet och ekonomi. Respektive bolag redovisar sin helårsprognos och delårsresultat för perioden.

Tertialrapport 2 (T2), personalredovisning 2023 beskriver och analyserar kommunens arbete under första halvåret 2023 inom områdena; personalutveckling, löneutveckling, systematiskt arbetsmiljöarbete, strategisk kompetensförsörjning och löneöversynsprocess. Fackliga parter informeras om tertialrapport 2 den 13 oktober 2023. Personaldelarna i rapporten Skövde kommuns delårsrapport (T2) rapporteras till kommunstyrelsens arbetsgivarutskott (KSAG) den 6 oktober.

Prognos måluppfyllelse strategiska mål

Kommunfullmäktige fattade beslut om nya mål för mandatperioden i februari 2023 (§22/2023). Beslutet innehöll ett finansiellt mål och tre prioriterade utvecklingsmål. Förutom att det är nya mål rent innehållsmässigt så innebar beslutet också ett nytt arbetssätt för kommunstyrelsens förvaltning. I stället för att samtliga nämnder ska bryta ned kommunfullmäktiges mål så är det kommunstyrelsen, med hjälp av kommundirektören och dennes ledningsgrupp, som leder och samordnar det strategiska arbetet utifrån kommunfullmäktiges mål. Under våren och sommaren har förvaltningen arbetat med att tillsätta tvärssektoriella och koncernövergripande styrgrupper kopplat till de tre utvecklingsmålen. Grupperna har haft till uppgift att göra en nulägesanalys och ta fram

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2023-09-20**

Diarienummer: **KS2023.0333-1**

Handläggare: **Sabina Cederkvarn**

förslag på strategiska vägval inom respektive målområde. I november fattar kommunstyrelsen beslut om strategiska vägval kopplat till kommunfullmäktigemålen och resultatmätningar som ska ligga till grund för uppföljning och analys av målområdet. Mot bakgrund av att det är en helt ny modell med nya arbetssätt är det för tidigt att utvärdera nivå av målpuppfyllelse än.

Prognostiserat ekonomiskt resultat

Det prognostiserade helårsresultatet är 194 miljoner kronor, vilket är 148 miljoner kronor bättre än budgeten på 46 miljoner kronor, exklusive värdeutveckling av finansiella placeringar. (Inklusive värdeutvecklingen av de finansiella placeringarna 2022-08-31 är kommunens prognostiserade resultat 138 miljoner kronor). Det prognostiserade resultatet motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Det innebär att kommunen förväntas nå upp till det finansiella målet om 3 procent av skatter och bidrag för mandatperioden.

Den positiva skillnaden mellan budget och prognos beror framför allt på skatte- och bidragsprognosen, positivt finansnetto samt en positiv värdeutveckling av kommunens finansiella placeringar. Nämnderna redovisar totalt en negativ helårsprognos om 53 miljoner kronor exklusive den taxefinansierade verksamheten. Om hänsyn tas till inflationskompensationen är underskottet 27 miljoner kronor. Nämnderna redovisar både över och underskott exklusive inflationskompensationen. Vård och omsorgsnämndens prognos uppgår till 26 miljoner kronor och beror främst på statsbidrag samt en viss försiktighet vid omställningar av verksamheter. Socialnämnden visar en negativ avvikelse om 30 miljoner kronor framför allt på grund av ökat antal placeringar av barn och vuxna. Kultur- och fritidsnämnden har en negativ avvikelse mot budget om 3 miljoner kronor vilket framför allt beror på minskade intäkter på Upplevelsebadet. Även servicenämnden har en negativ prognos om 22 miljoner kronor främst på grund av prisökningar som påverkar servicenämnden negativt. Områden med större påverkan på kostnaderna är el, drivmedel, livsmedel samt snöröjning.

Finansförvaltningen totalt har ett överskott jämfört med budgeten med cirka 223 miljoner kronor varav skatte- och bidragsintäkter är 108 miljoner kronor högre än budgeterat. Värdeutvecklingen per den 31 augusti gällande placeringar i kommunens pensionsfond och övriga placeringar är positiv och uppgår till 56 miljoner kronor.

Jämförelse mot prognos per 30 april (T1)

Prognosen är cirka 29 miljoner kronor högre än tertial 1. De största förändringarna beror på högre skatteintäkter. De största positiva förändringarna hos nämnderna sedan förra prognosen återfinns hos barn- och utbildningsnämnden som bättrar sin prognos med 9 miljoner kronor

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2023-09-20**

Diarienummer: **KS2023.0333-1**

Handläggare: **Sabina Cederkvam**

medan servicenämnden och vård- och omsorgsnämnden har en negativ förändring med motsvarande.

Investerings- och låneprognos

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 1 011,4 miljoner kronor varav den taxefinansierade verksamheten uppgår till 182,6 miljoner kronor. I den totala investeringsbudgeten för 2023 ingår ombudgeteringar från 2022 på 346,2 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar på en investeringsvolym om 701 miljoner kronor varav taxefinansierad verksamhet bedöms förbruka 172,8 miljoner kronor. Den positiva avvikelser i förhållande till den totala investeringsbudgeten uppgår till 310,4 miljoner kronor och beror främst på att flera projekt förskjutits i tid vilket beror på både interna och externa faktorer. Trots att årets investeringsprognos visar en positiv avvikelse ses en stor osäkerhet kring hur de totala projektprognoserna på våra pågående och kommande investeringsprojekt kommer att påverkas av inflationen och ränteuppgångarna. Dock ser vi en svalare byggmarknad och att det inkommer fler anbud vilket ger en motvikt till inflationen. Hur både inflation, marknadsläget och effekter på inköp fortsatt utvecklas är en osäkerhetsfaktor som oavsett riktning kommer att få effekt på budgetföljsamheten i kommunens investeringsprojekt.

Kommunens långfristiga lån uppgick till 4 775 miljoner kronor den 31 augusti 2023, varav, 2 351 miljoner avser kommunens egna skulder (siffran är inklusive VA, som utgör 751 miljoner kronor). Övriga skulder lånas vidare till bolag, förbund och stiftelser inom kommunkoncernen. Prognos för de långfristiga skulderna vid årets slut är 5 000 miljoner kronor, varav 2 450 miljoner kronor avser kommunens egna skulder.

Sammanfattande bedömning god ekonomisk hushållning

Det prognostiserade resultatet 2023 motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Kommunen bedöms uppfylla det finansiella målet för mandatperioden om 3 procent av skatter och bidrag. Skövde kommun har under de senaste åren haft en god resultatutveckling. Det starka resultatet och en god soliditet i kommunen innebär att underskotten hos nämnderna kan täckas med andra medel under året utan krav på kommunövergripande åtgärdsplan 2023.

Kommunstyrelsen förväntar sig att nämnderna har god förståelse för orsakssamband samt en åtgärdsplan för att långsiktigt komma till rätta med strukturella utmaningar och därmed uppnå en ekonomi i balans.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2023-09-20**

Diarienummer: **KS2023.0333-1**

Handläggare: **Sabina Cederkvam**

Handlingar

Skövde kommuns delårsrapport 2023 KS

Skövde kommuns delårsrapport 2023 KF med uppdateringar röd

Skickas till

Handläggare

Sabina Cederkvam

Kommunstyrelsen

SKÖVDE

SKÖVDE KOMMUN

2023

DELÅRSRAPPORT

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Sammanfattande bedömning ekonomi och verksamhet.....	3
3	Ekonomisk sammanfattning.....	4
4	Viktiga händelser och utveckling under året.....	4
5	Helårsprognos 2023.....	4
5.1	Nämndernas prognoser	5
5.2	Investeringsprognos.....	7
5.3	Exploateringsprognos	11
6	Finansiell analys.....	12
6.1	Delårsresultat	12
6.2	Kapacitet	13
6.3	Investeringar och exploateringar.....	13
6.4	Finansiella tillgångar	14
6.5	Finansiella skulder.....	14
6.6	Pensionsåtaganden.....	14
7	Bolag och förbund.....	16
8	Uppföljning inom arbetsgivarområdet.....	20
8.1	Personalutveckling.....	20
8.2	Kompetensförsörjning	23
8.3	Arbetsmiljö- och hälsoarbete.....	25
9	Ekonomiska rapporter	31
9.1	Driftredovisning i sammandrag per nämnd.....	31
9.2	Räkenskaper.....	32
9.3	Redovisningsprinciper.....	35
10	Skövde VA - en särredovisning	35
11	Bilaga: Kommunala bolag och förbund	37
11.1	Skövde Stadshus AB.....	37
11.2	AB Skövdebostäder	38
11.3	Skövde Energi AB.....	39
11.4	Kreativa Hus Skövde AB.....	40
11.5	Next Skövde Destinationsutveckling AB.....	42
11.6	Skövde Airport AB	43
11.7	Balthazar Science Center AB	43
11.8	Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB	45
11.9	Science Park Skövde AB	47
11.10	Skaraborgs kommunalförbund	47
11.11	Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	48
11.12	Avfall & Återvinning Skaraborg.....	49
11.13	Miljösamverkan Östra Skaraborg.....	50
11.14	Räddningstjänsten Skaraborg.....	50

1 Inledning

Efter den initiala återhämtningen efter pandemin har svensk ekonomi nu hamnat i en lågkonjunktur. Det som började med vad som ansågs vara en tillfällig inflation från utmaningar i leveranskedjor, förvärrades av ett krig i Europa med efterföljande energikris. Denna inflation har nu letat sig in i ekonomin på bred front. Riksbanken, och andra centralbanken i världen, har reagerat med en kraftig höjning av räntan. Syftet är att dämpa efterfrågan för att kyla ned ekonomin och därmed få ned inflationen. Inflationen verkar ha passerat förbi sina högsta nivåer, men full effekt av räntehöjningar syns ännu inte fullt ut i ekonomin. Bedömningen är att svensk ekonomi kommer att befinna sig i en lågkonjunktur 2023 och 2024, för att sedan försiktigt vända 2025.

För kommunsektorn är den ekonomiska påverkan av lågkonjunkturen stor. Sektorns ekonomi påverkas av högre inköpspriser och högre räntekostnader. Men den enskild största påverkan är sker genom att pensionsrättigheter av en stor del av våra nuvarande och tidigare medarbetare värdesäkras med inflationen. Detta innebär att alla framtida förväntade pensionsutbetalningar höjs med inflationen. Jämfört med prognosen december 2021 ger inflationen för närvarande 160 miljoner kronor i ökade kostnader för 2023 och 188 miljoner kronor i ökade kostnader för 2024. Denna kostnadsökning sker samtidigt som de demografiska behoven ökar i kommunens kärnverksamheter samt att det finns ett omfattande investeringsbehov för att kunna rusta kommunens fastigheter och infrastruktur för framtiden.

Trots denna ekonomiska motvind, klarar Skövde kommuns ekonomi sig relativt väl i jämförelse med andra kommuner, vilket också syns i delårsresultatet. Men de förväntade resultatnivåer framåt innebär en lägre självfinansieringsgrad av investeringarna, vilken kan medföra en ökning av låneskulden. Ambitionerna för att uppnå kommunfullmäktiges mål kan också skapa behov av finansiering. Samtidigt som demografiska behoven måste fångas upp. Därav blir ett väl avvägt ekonomisk styrningsarbete viktigare än på länge. För att säkerställa att kommunen prioriterar rätt saker och genom kvalitetsarbete säkerställa att de ekonomiska medel som används skapar mesta möjliga nytta. För att därigenom bibehålla en stabil ekonomisk grund, kvalitet i våra välfärdstjänster och bibehålla förmågan att utveckla staden för framtiden.

2 Sammanfattande bedömning ekonomi och verksamhet

Kommunallagens ekonomikapitel innehåller ett uttalat krav på att kommuner och regioner ska ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Om kommunfullmäktiges och nämndernas mål uppnås och ekonomin samtidigt är i balans, så kan kommunen anses ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Bedömningen om kommunen uppnår god ekonomisk hushållning ska göra i delårsbokslutet och i årsredovisningen.

Kommunfullmäktige fattade beslut om nya mål för mandatperioden i februari 2023 (§22/2023). Beslutet innehöll ett finansiellt mål och tre prioriterade utvecklingsmål. Förutom att det är nya mål rent innehållsmässigt så innebar beslutet också ett nytt arbetssätt för kommunstyrelsens förvaltning. Istället för att samtliga nämnder ska bryta ned kommunfullmäktiges mål så är det kommunstyrelsen, med hjälp av kommundirektören och dennes ledningsgrupp, som leder och samordnar det strategiska arbetet utifrån kommunfullmäktiges mål. Under våren och sommaren har förvaltningen arbetat med att tillsätta tvärsektoriella och koncernövergripande styrgrupper kopplat till de tre utvecklingsmålen. Grupperna har haft till uppgift att göra en nulägesanalys och ta fram förslag på strategiska vägval inom respektive målområde. I november fattar kommunstyrelsen beslut om strategiska vägval kopplat till kommunfullmäktigemålen och resultatmätningar som ska ligga till grund för uppföljning och analys av målområdet. Mot bakgrund av att det är en helt ny modell med nya arbetssätt är det för tidigt att utvärdera nivå av måluppfyllelse än.

I kommunfullmäktiges mål anges också ett nytt finansiellt mål. Årets resultat för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 3 procent av skatter och bidrag per år över en rullande sexårsperiod. Samma mål ligger på koncernnivå men då på 6 procent av skattar och bidrag. I delårsbokslutet kan utvärderingen endast göras på kommunnivå, då delårsbokslutet inte innehåller en koncernkonsolidering.

För 2023 förväntas kommunen uppnå ett ekonomiskt resultat på 191,6 miljoner kronor vilket motsvarar 5 procent av skatter och bidrag. För 2023 är det rullande sex årsperioden som det ska utvärderas mot 2020 till 2025. Över den perioden anses resultatmålet uppnått.

3 Ekonomisk sammanfattning

Skövde kommun redovisar ett delårsbokslutsresultat per 31 augusti 2023 på 139,7 miljoner kronor. Det prognostiserade helårsresultatet är 194 miljoner kronor, vilket är cirka 148 miljoner kronor bättre än budgeten. Det prognostiserade resultat motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Det innebär att kommunen når upp till det tidigare beslutade finansiella målet om 3 procent av skatter och bidrag för mandatperioden förutsatt att lagd plan följs.

Den positiva skillnaden mellan budget och prognos beror främst på överskott på skatte- och bidragsprognosen med 108 miljoner kronor, värdeutvecklingen på kommunens finansiella placeringar samt elstödet.

Nämnderna redovisar en negativ helårsprognos om totalt 53 miljoner kronor, vilket är en i nivå med prognosen som sattes i april. Tre nämnder prognostiserar tillsammans ett underskott om närmare 80 miljoner kronor exklusive inflationskompensationen: barn och utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden.

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 1 011,4 miljoner kronor varav den taxefinansierade verksamheten uppgår till 182,6 miljoner kronor. I den totala investeringsbudgeten för 2023 ingår ombudgeteringar från 2022 på 346,2 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar på en investeringsvolym om 701 miljoner kronor varav taxefinansierad verksamhet bedöms förbruka 172,8 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen i förhållande till den totala investeringsbudgeten uppgår till 310,4 miljoner kronor och beror främst på att flera projekt förskjutits i tid vilket beror på både interna och externa faktorer.

Trots att årets investeringsprognos visar en positiv avvikelse ses en stor osäkerhet kring hur de totala projektprognoserna på våra pågående och kommande investeringsprojekt kommer att påverkas av inflationen och ränteuppgångarna. Dock ser vi en svalare byggmarknad och att det inkommer fler anbud vilket ger en motvikt till inflationen. Hur både inflation, marknadsläget och effekter på inköp fortsatt utvecklas är en osäkerhetsfaktor som oavsett riktning kommer att få effekt på budgetföljsamheten i kommunens investeringsprojekt.

4 Viktiga händelser och utveckling under året

Alla medarbetare i Skövde bidrar dagligen till att leverera så bra som möjliga tjänster till våra medborgare och andra intressenter. När andra viktiga händelser lyfts fram måste det ses i ljuset av att det största och viktigaste arbete av kommunen sker i det dagliga arbetet av alla kommunens medarbetare.

Ett mycket viktigt arbete som pågår just nu är att konkretisera kommunfullmäktiges mål, mer om detta nämndes i förra kapitel.

Inom ett flertal verksamheter pågår ett arbete med att anpassa verksamheten till nya arbetstidsreglerna avseende bland annat krav på sammanhängande ledighet. Ändringar som påverkar cirka 1600 anställda. Inom vård och omsorg pågår ett arbete för att verkställa en verksamhetsövergång för alla medarbetare från Stiftelsen Skaraborgs Läns Sjukhem, vems verksamhet övertas av kommunen per första januari 2024.

På fastighetssidan pågår flera projekt. En stor blev klar i början av 2023 då Björkebackens förskola i Stöpen togs i bruk. En ny modern förskola som kommer skapa goda förutsättningar för pedagoger och barnen att trivas och växa. Omställningen av stadsdelen Skövde Science City pågår också för fullt.

På kultur- och idrottsområdet var Skövde kommun arrangör av en i flera hänseenden mycket lyckat SM-veckan. Andra aktiviteter inom detta område har också återupptaget nivåer som skedde innan pandemin.

5 Helårsprognos 2023

Skövde kommun redovisar en positiv prognos om 194 miljoner kronor, vilket är 148,2 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat. Det är en förbättring med 29 miljoner kronor mot tertial 1 och beror främst på högre skatteintäkter.

Finansförvaltning

Totalt har finansförvaltningen ett överskott jämfört med budgeten med cirka 220 miljoner kronor. Det största överskottet om 108 miljoner kronor beror på högre skatte- och bidragsintäkter och det är främst på grund av att skatteunderlagstillväxten varit högre än förväntat. Även en positiv värdeutveckling av kommunens finansiella

placeringar, positivt finansnetto och elstöd bidrar med 94 miljoner kronor.

Övriga poster så som kapitalkostnader, strategiska fastigheter och centralt budgeterade medel för demografipengen visar ett överskott samtidigt som exploatering och personalomkostnaderna visar på ett underskott. Kostnaderna för pensionerna förväntas bli 40 miljoner kronor högre än budgeterat Dessa över- och underskott tar ut varandra.

5.1 Nämndernas prognoser

Nämnderna exklusive den taxefinansierade verksamheten redovisar en negativ helårsprognos om 53 miljoner kronor exklusive inflationskompensationen. Prognosen per 31 augusti är 1,8 miljoner högre än den prognosen som sattes för nämnderna vid tertial. Det har skett förändring mellan nämnderna, barn och utbildningsnämnden ett bättre resultat om 9 miljoner kronor, minskade övergripande kostnader, samtidigt som servicenämndens prognos har försämrats med 6 miljoner kronor bland annat till följd av att snöröjningskostnader samt rivning- och saneringskostnader i samband med ombyggnadsprojekt ökat.

I budgetbeslutet i november beslutades om en generell pott på 50 miljoner kronor för att hantera inflationen. En analys har gjorts av ekonomichefens ledningsgrupp (EKLG) som följer prisutvecklingen inom våra verksamheter. En preliminär fördelning om cirka 26 miljoner kronor, efter tertial 2 finns redovisad i separat kolumnen i tabellen nedan.

Nedan redovisas en kort sammanfattning per nämnd. För fler detaljer, se nämndernas delårsrapporter.

Nämndernas prognos

(miljoner kronor)	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse Budgetprognos	Inflationskompensation	Avvikelse Budgetprognos
Kommunstyrelsen	596,1	594,5	1,6	*	1,6
Barn- och utbildningsnämnd	1401,8	1427,1	-25,3	5,0	-20,3
Vård- och omsorgsnämnd	1138,3	1112,5	25,8		25,8
Socialnämnd	248,8	278,8	-30,0	2,8	-27,2
Kultur- och fritidsnämnd	196,3	199,0	-2,7	3,0	0,3
Servicenämnd	12,2	34,2	-22,0	15,0	-7,0
Bygglovsnämnd	0,5	0,5	0,0		0,0
Kommunfullmäktige	4,7	5,0	-0,3		-0,3
Revision	1,8	1,8	0,0		0,0
Överförmyndare	7,0	7,1	-0,1		-0,1
Valnämnd	0,1	0,1	0,0		0,0
Summa skattefinansierad verksamhet	3607,7	3660,7	-53,0	25,8	-27,2
Servicenämnd affärsverksamhet	0	-14,9	-14,9		-14,9
Verksamhetens nettokostnader	3607,7	3675,6	-67,9	25,8	-42,1

* Inflationspåverkan om 8,9 miljoner kronor, sektor samhällsbyggnad som innefattar skolskjuts, kollektivtrafik, gatubelysning samt köp av huvudverksamhet från sektor service hanteras inom kommunstyrelsen ram

Kommunstyrelsens prognostiserade resultat är ett överskott om 1,6 miljoner kronor. Samhällsbyggnad prognostiserar ett underskott om 10,7 miljoner kronor, framför allt kopplat till högre kostnader för vinterväghållning och verksamheten vid Skövde Flygplats. Inom koncernstaben prognostiseras ett överskott om 8,2 miljoner kronor till följd av lägre nyttjande av centrala utvecklingsmedel, bland annat avsatta driftsmedel för Billingeprojektet. Vuxenutbildning och arbetsmarknad prognostiserar ett överskott om 0,5 miljoner kronor. Både yrkeshögskolan och arbetsmarknadsenheten bidrar till det prognostiserade resultatet, med fler korta kurser, lägre personalkostnader samt minskat inflöde av serviceassistenter från Arbetsförmedlingen. Förutom dessa är det avvikelser på både kostnads- och intäktssidan inom kommunstyrelsens övriga verksamheter som sammantaget ger ett bedömt överskott för året.

Barn och utbildningsnämndens prognos för året visar på ett underskott på 25,3 miljoner kronor. Det är en förbättring sedan förra prognosen på 9 miljoner kronor. De främsta förklaringarna till den förbättrade prognosen är minskade övergripande kostnader i form av kostnader för tillfälliga paviljonger och minskade personalkostnader inom administrativa områden. Gymnasieskolans nationella program har minskat sina underskott sedan förra prognosen även om gymnasieskolans sammantagna prognos har försämrats på grund av ökade kostnader till fristående gymnasieskolor samt minskade interkommunala intäkter. Även grundskolans prognos har förbättrats något sedan förra prognosen medan förskolans underskott är större än vid förra prognosen.

Förskolans verksamhet visar en prognos med ett underskott på 2,1 miljoner kronor, antalet inskrivna barn har minskat och grundskolan prognosticerar ett underskott på 14 miljoner kronor. Flera enheter inom grundskolan räknar med underskott, framför allt F-6 skolor har svårt att anpassa sin organisation efter tilldelad ram. Under året har ett arbete skett med att ta fram och genomföra handlingsplaner för de enheterna med underskott. Den främsta anledningen till att många skolor har svårt att hålla budget är ett större resursbehov än budgeterat. Många skolor har elever med större resursbehov än tidigare. Gymnasieskolans verksamhet prognosticerar ett underskott på 17 miljoner kronor och beror bland annat på lägre interkommunala intäkter och kostnader för bidrag till fristående gymnasieskolor är högre än budgeterat. Prognosticerad kostnad för intern styrning och stöd är cirka 8 miljoner kronor lägre än budget och re främsta förklaringarna är minskade kostnader för tillfälliga paviljonger och lägre personalkostnader inom administrativa områden.

Vård- och omsorgsnämndens förväntas redovisa ett positivt resultat jämfört med budget på 25,8 miljoner kronor vid årets slut. Resultatet påverkas även 2023 av att prestationsbaserade ej återbetalningspliktiga statsbidrag förstärker nämndens ekonomi samt av högre avgiftsintäkter. Prognosen är 3 miljoner sämre än den prognos som lämnades efter april. Försämringen beror på ökade kostnader för hemtjänsten samt högre personalkostnader än förväntat.

Reserverade medel i verksamheten på totalt 11 miljoner kronor finns reserverade och kommer ej förbrukas. Det handlar om den centrala reserven på 6 miljoner kronor som nämnden avsätter för att balansera uppkomna underskott under året och inom äldreboendeverksamheten finns totalt 5,4 miljoner kronor reserverat till verksamhet som inte är igång (10 lägenheter på äldreboende Ekedal).

Socialnämnden visar på ett underskott om 30 miljoner kronor för året gentemot budget. Det är en förbättring med 1,1 miljoner kronor mot tertial 1. Underskottet härrör sig främst till placeringar för barn och vuxna. Övergripande verksamhet samt försörjningsstöd visade på ett överskott mot budget.

Avdelningen för barn och unga visar på ett underskott om 30,2 miljoner kronor och beror främst på fler placeringar både familjehem (inklusive jourhem) samt HVB-placeringar. Även den höga arbetsbelastningen, samt svårighet att rekrytera personal, inom barn och unga har medfört att konsulter har anlåtts.

Vuxenavdelningen visar på ett underskott om 5,5 miljoner kronor. Underskottet beror främst på fler placeringar inom socialpsykiatri och missbruk samt att skyddsplaceringar ligger högre än budgeterat. Utbetalt försörjningsstöd är lägre än budgeterat och beror på ett gynnsamt arbetsmarknadsläge. Inför 2023 höjdes riksnormen med 8,6 %, men verksamheten har hittills ändå kunnat rymma den ökade kostnaden inom ram. Antal hushåll i försörjningsstöd ligger fortfarande på en lägre nivå än tidigare.

Övergripande verksamhet visar på ett överskott om närmare 6 miljoner kronor som beror på utökad budgetram som inte fördelats ut till enheterna än. Arbete pågår för att klargöra var inom nämndens ansvarsområde de ska tillföras.

Kultur och fritidsnämnden prognostiserar ett underskott vid årets slut om 2,7 miljoner kronor. Av den prognostiserade avvikelserna är största delen hänförligt till besöksrestriktioner på Arena Skövde Bad både på grund av att upplevelsebadet stängdes vardagar (måndag till torsdag) som en åtgärd för att minska kommunens elförbrukning samt de besöksrestriktioner som infördes i juni för att anpassa besöksantalet till reningskapaciteten i upplevelsebadet.

Servicenämndens skattefinansierade verksamheter prognostiserar ett underskott om 22 miljoner kronor för 2023. Omvärldsläget med prisökningar under 2022-2023 drabbar servicenämndens verksamheter negativt. Områden med större påverkan är elkostnad, drivmedel och livsmedelskostnad. En snörik vinter med höga priser för snöröjning medför högre kostnader än budgeterat för 2023. Jämfört med prognosen för T1 har snöröjningskostnader samt rivning- och saneringskostnader i samband med ombyggnadsprojekt ökat. Etableringskostnader och hyra för en paviljong på Frösve skola har tillkommit och finns inte finansierad i budget.

Servicenämndens taxefinansierade verksamhet (Skövde VA och Skövde Stadsnät) prognostiserar tillsammans ett underskott om 14,9 miljoner kronor. VA-verksamheten prognostiserar med ett negativt resultat om 16,8 miljoner kronor. Det är främst räntekostnaderna som blivit högre och en redovisningsändring som påverkar prognosen. Fiberverksamheten förväntas generera ett överskott om 2 miljoner kronor.

Byggnadsnämnden visar ett nollresultat för verksamhetsår 2023. Bygglövsnämndens budget omfattar kostnad för politiker. Verksamhetens budget ligger inom kommunstyrelsens budgetram.

5.2 Investeringsprognos

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 1 011,4 miljoner kronor varav den taxefinansierade verksamheten uppgår till 182,6 miljoner kronor. I den totala investeringsbudgeten för 2023 ingår ombudgeteringar från 2022 på 346,2 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar på en investeringsvolym om 701 miljoner kronor varav taxefinansierad verksamhet bedöms förbruka 172,8 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen i förhållande till den totala investeringsbudgeten uppgår till 310,4 miljoner kronor och beror främst på att flera projekt förskjutits i tid vilket beror på både interna och externa faktorer.

Trots att årets investeringsprognos visar en positiv avvikelse ses en stor osäkerhet kring hur de totala projektprognoserna på våra pågående och kommande investeringsprojekt kommer att påverkas av inflationen och ränteuppgångarna. Dock ser vi en svalare byggmarknad och att det inkommer fler anbud vilket ger en motvikt till inflationen. Hur både inflation, marknadsläget och effekter på inköp fortsatt utvecklas är en osäkerhetsfaktor som oavsett riktning kommer att få effekt på budgetföljsamheten i kommunens investeringsprojekt.

Inventarier

Den totala budgeten för inventarier uppgår 2023 till 70,9 miljoner kronor. I prognosen bedöms 60,8 miljoner kronor förbrukas under året. Avvikelsen om 10 miljoner kronor förklaras till största del av att lokalprojekt har förskjutits i tid vilket innebär att inventarieinköpen som planerades att genomföras 2023 flyttas fram till 2024.

Övrigt

Under kategorin övrigt finns kvarvarande investeringsmedel för H22 effektiviseringar, Ersättningslokaler och generell investeringspott. Totalt uppgår kvarvarande medel till 12,9 miljoner kronor vid delåret. Prognosen för helåret är att samtliga medel kommer att behöva nyttjas.

Fastighetsförvärv

Budget 2023 avseende fastighetsförvärv är 40 miljoner kronor och per 31/8 har enheten för Mark och exploatering förvärvat fastigheter för 8,1 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar ett överskott om 20,0 miljoner kronor. Den höga exploateringstakten gör att kommunen behöver fylla på sin markreserv avseende strategiska fastigheter för att skapa förutsättningar för kommunen att växa. Dock är det alltid planering och förhandling vilket ger en osäkerhet i prognos kring när förvärv genomförs och därmed när kostnad för förvärv förväntas. Verksamheten avseende strategiska fastigheter visar en positiv budgetavvikelse om 15,0 miljoner kronor. Detta avser driftkostnader relaterade till investeringsbudgeten för fastighetsförvärv så som rivning, sanering och byggnadsvärde. Vid varje förvärv görs en bedömning av kommande användning som formuleras i en avsiktsförklaring. Om fastigheten kommer att exploateras inom tre år så är eventuell byggnad inte att anse som en anläggningstillgång och då belastas driften med byggnadsvärdet vid förvärvstillfället. I samband med förvärv så kan även expropriation- och intrångsersättning tillkomma.

Infrastruktur

Investeringsbudget för infrastruktur 2023 är 234,8 miljoner kronor. Flera stora investeringar är budgeterade under året bland annat Mörkekorset/Staketgatan, Stationsgatan ombyggnad, Gamla Törebodavägen och tillgänglighet Hasslumsvägen. Prognosen är att 104,1 miljoner kronor kommer att förbrukas under 2023. Underutnyttjande beror både på externa och interna faktorer. Avseende externa faktorer så pågår utredningar, vägplaner och ledningsarbete. Andra projekt som till exempel bulleråtgärder, kompletterande länkar i cykelvägnät och trafikordningar har fått prioriteras ned på grund av resursbrist. Under 2023 kommer bland annat Arenarondellen att genomföras, och Törebodavägen som verkställs i etapper kommer att påbörjas under året. Avseende Hasslumsvägen har det funnits behov av att utöka omfattningen av trafikutredningar och den första etappen är planerad till 2024. Projekt som kommer att visa ett underskott även för total projektbudget är Nohlagavägen kapacitetsökning. Där pågår en analys för att fastställa varför den inte har följt budget. Avvikelsen summeras till - 9,2 miljoner kronor. Även Mörkekorset/Staketgatan prognostiserar ett underskott om 5,9 miljoner kronor för 2023 och 4,8 miljoner kronor för projektet totalt. Detta är knutet till framförallt inflation och de prisökningar som har skett sedan budgetbeslut.

Prognos för investeringar i IT-infrastruktur är 3,0 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget. Investeringarna avser främst löpande utbyggnad och utbyte.

Lokaler, reinvesteringar

Investeringsbudgeten 2023 för lokal- och reinvesteringar uppgår till 470,2 miljoner kronor och prognosen för helåret är 308,6 miljoner kronor. Avvikelsen om 161,6 miljoner kronor kan till stora delar förklaras av att flera projekt är förskjutna i tid vilket gör att utgifterna uppstår kommande år. Den största avvikelsen visas på projektet Arena upplevelsebad, avvikelsen om 19,5 miljoner kronor beror främst på en tidsfördröjning i genomförandet som förorsakats av uppkomna problem i reningsprocessen.

Övriga projekt med större årsavvikelser:

- Projektet ny friidrottsanläggning är försenat på grund av överklagat marklov. Utav årets budget om 20 miljoner kronor bedöms enbart 7,5 miljoner förbrukas.
- Projekten gruppstad 2025 och 2026 är förskjutna i tid på grund av förändring avseende geografisk placering, Årsavvikelsen för båda projekten uppgår till 12 miljoner kronor.
- Projektet Actionpark har ännu inte startat upp på grund av oklar placering och årets budget på 8,5 miljoner beräknas inte att förbrukas.
- Projektet Billingebacken är försenat och utredning kring omfattning och åtgärder pågår. Årets avvikelse uppgår till 19 miljoner kronor.
- Projektet scenteknik har påbörjats enligt plan och prognosen visar därför en årsavvikelse om 13 miljoner kronor 2023.

Budgeten för reinvesteringar inklusive kök uppgår till 165,9 miljoner kronor. Prognosen för helåret är att 116,2 miljoner kommer att förbrukas. Avvikelsen om 49,7 miljoner kronor beror till största del på att planerade köksrenoveringar på Norrmalmsskolan och Tidans äldreboende har tagit längre tid än planerat.

Pågående och kommande projekt som bedöms överskrida total projektbudget med mer än 5 miljoner kronor eller med mer än 10 %:

Lokaler

Ombyggnation Rydskolan samt samlad särskola

Projektet är samprojekterade och har en total projektbudget på 52 miljoner kronor. Vid andra tertiet bedöms projektet genomföras till en kostnad om 58,5 miljoner kronor. Projektet har kantats av flera ändringar som varit kostnadsdrivande tillsammans med materialprisökningar. Det råder en osäkerhet kring prognosen på grund av att modernmålsenhetsens lokalbehov och därmed ombyggnadsbehov utreds. Prognosen om 6,5 miljoner kronor över budget bör därför ses som ett värsta scenario, där samtliga ytor tänkta för modernmålsenhetsens byggs om. Projektet arbetar hårt med att hitta en kostnadseffektiv lösning för att minska den negativa projektavvikelsen.

Infrastruktur

Nohlagavägen kapacitetsökning

Projektet har en projektbudget om 37,0 miljoner kronor och prognosen visar på en negativ avvikelse om 9,2 miljoner kronor. En utredning är uppstartad för att fastställa orsaker samt för att kunna göra en erfarenhetsåterföring.

Mörkekorset/Staketgatan

Projektet har en projektbudget om 17,7 miljoner kronor och prognos visar ett underskott om 5,9 miljoner kronor. Projektet beslutades redan 2017 och bland annat allmän indexuppräknings och inflation har gjort att projektbudget inte balanserar.

Taxefinansierad verksamhet

Investeringar i vatten och avlopp samt fiber är taxefinansierade. I budgeten för 2023 var 182,6 miljoner kronor avsatta för sådana investeringar, varav 10 miljoner för fiberinvesteringar.

Prognosen för fiberverksamheten uppgår till 8,5 miljoner kronor, avvikelserna om 1,5 miljoner kronor förklaras av att verksamheten inte kommer att hinna med att genomföra alla planerade investeringar på grund av minskad kapacitet på personalresurserna.

Prognosen för Vatten- och Avloppsverksamheten uppgår till 164 miljoner kronor, den positiva årsavvikelsen om 8 miljoner kronor förklaras till största del av att projektet Melldala Reningsverk inte kommit igång som planerat.

Utbyggnad av kommunalt VA till Vristulven och Böja samt anslutningar utanför verksamhetsområde och exploateringsplaner i bland annat Melldala gör att belastningen på Timmersdala reningsverk ökar så mycket att ett nytt miljötillstånd måste sökas. Förstudie pågår och påvisar att reningsverket kommer att behöva byggas om och ut. Ombyggnationen kommer inte starta under 2023 vilket innebär att årets budget om 20 miljoner inte kommer att nyttjas.

Ombyggnaden av stadskvarn är i slutskedet och visar en prognos på 265 miljoner kronor jämfört med den totala projektbudgeten på 255 miljoner kronor. Avvikelsen om 10 miljoner kronor beror till största delen på brister i projekteringsfasen, som har varit känt och där åtgärder har vidtagits, men det är först under andra tertiet som de ekonomiska konsekvenserna blivit synliga.

Positiva årsavvikelser ses i projekten Ombyggnad av personalbyggnad och gasanläggning stadskvarn då projekten inte kommit igång som planerat. Budgeten för dessa projektet förväntas förbrukas under kommande år. Totalt uppgår avvikelserna för dessa två projekt till nio miljoner kronor.

Projekt för dricksvattenanläggningar och spillvattenanläggningar beräknas förbruka 4 mnkr mer än budget. VA ser ett större behov av satsning på reservoarer och brutet vatten, som är ett lagkrav, samt att VA-anläggningar i samband med exploateringar har tillkommit.

Investeringsbudget

(miljoner kronor)	Utfall Delåret 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Inventarier	32,2	70,9	60,9	10,0
Övrigt	0,0	12,9	12,9	0,0
Fastighetsförvärv	8,2	40,0	20,0	20,0
Infrastrukturinvesteringar	40,8	234,8	104,1	130,7
Lokalinvesteringar	159,34	470,2	308,6	161,6
- varav reinvestering	55,7	165,9	116,2	49,7
Taxefinansierad verksamhet	104,2	182,6	172,8	9,7
Summa investeringar	344,7	1011,4	679,4	332,0
Infrastruktur inom exploateringsområden	3,6	0,0	3,6	-3,6
VA inom exploateringsområden	5,2	0,0	5,2	-5,2
Finansiell leasing	29,7	0,0	29,7	-29,7
Bruttoinvesteringar	383,3	1011,4	717,9	293,5
Investeringsbidrag och anslutningsavgifter	-16,9	0,0	-16,9	16,9
Nettoinvestering	366,4	1011,4	701,0	310,4

5.3 Exploateringsprognos

Mark- och exploateringsverksamheten arbetar för att säkra kommunens långsiktiga markförsörjning och exploatera bostads- och verksamhetsområden genom att köpa, bearbeta och ställa iordning råmark för bostads- och verksamhetsändmål. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet klassificeras och värderas denna som omsättningstillgång. Den gata, parkmark och belysning som finns inom ett exploateringsområde och som kommer att finnas kvar i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar och ingår i kommunens investeringsredovisning. Anläggningstillgångar finansieras i huvudsak av inkomster från försäljning av exploaterade bostads- och verksamhetstomter.

Aktivering och ibruktagande av anläggningstillgångar inom exploatering

Inom de pågående exploateringsprojekten sker investering i form av gata, parkmark och belysning. När tillgångar aktiveras flyttas värdet från resultaträkningen till balansräkningen och kontot för pågående nyanläggning. När användning av en tillgång påbörjas tas den i bruk vilket innebär att upparbetat värde för tillgångarna flyttas från kontot för pågående nyanläggning till kontot för gata, park och gatubelysning och avskrivning påbörjas. De anläggningstillgångar som avses är gator, gatubelysning och parkmark som färdigställts och som även i fortsättningen ska ägas av kommunen.

Verksamhet

Budget för exploateringsverksamheten är 75,0 miljoner kronor för 2023 och prognosen visar ett underskott jämfört med budget om 16,5 miljoner kronor. 2023 kommer tre projekt att avslutas vilket kommer ge ett positivt exploateringsresultat om 77,3 miljoner kronor. Verksamheten för exploatering belastas också med 19,7 miljoner kronor för intrångsättning för förvärv inom projekt, rivning/sanering samt fastighetsskatt för de tomter där fastighetsbildning har skett.

6 Finansiell analys

6.1 Delårsresultat

Resultatanalys

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2021	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Årets resultat	175,8	304,9	246,6	139,7	194,0
% av skatter och bidrag	4,8	13,2	10,0	5,4	5,1
Reavinster och jämförelsestörande poster	92,5	1,9	-5,4		
Resultat efter justering för reavinster och jämförelsestörande poster	268,3	306,9	241,2	139,7	194,0

Delårets redovisade resultat uppgår till 139,7 miljoner kronor, ungefär 107 miljoner kronor lägre än för delåret 2022. Verksamhetens kostnader ökar kraftigt med hela 344,1 miljoner jämfört med föregående år. Det är framför allt personalkostnader i som ökar kraftigt, där ökade pensionskostnader är den viktigaste komponenten. Positivt är att skatteintäkterna ökar med ca 100 miljoner jämfört med delåret 2022. De finansiella intäkterna har ökat med ca 79 miljoner och kostnaderna minskat med 29 miljoner vilket förbättrar finansnettot betydligt jämfört med föregående år. Förklaringen till detta är kopplat till kommunens placeringar där aktie- och räntefonder har utvecklats bättre i år. År 2022 var ett mycket svagt år för kommunens placeringar.

Balanskravet

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2021	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Årets resultat	175,8	331,0	246,6	139,7	194,0
- avgår samtliga realisationsvinster	-5,0	-2,1	-5,4		
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	97,5	-2,9	98	-43,1	-43,1
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	268,3	326,0	339,2	96,6	148,5
Synnerliga skäl enl. KL 8:5b§					
Justerat balanskravsresultat	268,3	326,0	339,2	96,6	148,5
Reserveringar av medel till resultatutjämningsreserv	0				0
Årets balanskravsresultat	268,3				148,5

Vid avstämning av balanskravet har resultatet reducerats med de realisationsvinster, orealiserade vinster och förluster på värdepapper som uppstått under året. Däremot ingår intäkter från exploateringsverksamheten och olika former av engångsposter.

6.2 Kapacitet

Soliditet

%	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023
Soliditet exkl. pensionsansvarsförbindelse	38,9	39,9	37,9
Soliditet inkl. pensionsansvarsförbindelse	30,9	31,6	30,1

Soliditeten har minskat lite under 2022 och 2023. Anledningen är att balansomslutningen har blivit större på grund av investeringar och placeringar i pensionsfonden. Eget kapital har inte stigit i samma utsträckning och därför sjunker soliditeten.

6.3 Investeringar och exploateringar

Investerings- och exploateringsredovisning

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2021	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Årets bruttoinvesteringar inkl. finansiell leasing och exploateringsområden	663,7	323,9	371,9	383,3	701
Årets resultat + avskrivningar	445,6	473,3	424,8	325,6	476,5
(efter jämförelsestörande poster)	445,6	473,3	424,8	325,6	476,5
i förhållande till årets bruttoinvesteringar (%)	67,1%	146,1%	114,2%	84,9%	68%
efter jämförelsestörande poster)	67,1%	146,1%	114,2%	84,9%	68%

Periodens bruttoinvesteringar uppgår till 383,3 miljoner kronor inklusive finansiell leasing vilket är 11,4 miljoner kronor högre än vid samma period föregående år. Bruttoinvesteringarna beräknas också uppgå till en högre nivå vid årsskiftet än vid samma period föregående år. Vid delåret ryms inte investeringarna inom resultatet inklusive avskrivningar. Det betyder att kommunen behövt finansiera del av investeringarna vid delåret med lån. I prognosen för helåret bedöms kommunen behöva ytterligare upplåning för att klara finansiera årets investeringar.

Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna

%	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna	71,3	129,0	88,8	68,0

Självfinansieringsgrad är ett mått på hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel, det vill säga överskott av skatter och bidrag. Ett mått på 100 procent innebär att kommunen skattefinansierar samtliga investeringar, vilket innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna.

Självfinansieringsgraden per 2023-08-31 har sjunkit i jämförelse med delåret 2022 men är i paritet med årsskiftet 2022. Detta beror på en lägre resultatnivå vid delåret 2023 samt en något högre genomförandegrad av investeringar jämfört med föregående delårs utfall. Prognostiserad självfinansieringsgrad för 2023 uppgår till 68 procent vilket är lägre än 2021 men i paritet med 2022. Uppgår genomförandet av investeringar till prognosen för 2023 kommer det innebära att kommunen behöver finansiera mellanskillnaden om cirka 224 miljoner kronor (32 %) genom lån.

6.4 Finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023
Aktier bokfört värde	1159,5	1165,8	1223,5
Kortfristiga placeringar	691,6	691,7	746,9
Likvida medel	2,7	117,2	32,5
<i>varav koncernbolagens andel av toppkontot</i>	<i>156,6</i>	<i>181,5</i>	<i>170,8</i>
Checkkredit	200	200	200

Aktier bokfört värde består mestadels av aktievärde av kommunens aktier i Skövde Stadshus AB. Detta värde har ökat på grund av ett aktieägartillskott på 45 miljoner kronor i samband med köpet av bolaget Skövde Flamman 3 AB. Långfristiga placeringar från pensionsfonden redovisas också under aktier bokfört värde. Här har placeringar i SPP Fastigheter ökat med 15 miljoner. En till post under denna rubrik är insatts kapital till Kommuninvest ekonomisk förening, enligt tidigare beslut ökade kommunen insatskapitalet med 5,4 miljoner kronor.

Övriga placeringar som kommunen har i aktie och räntefonder klassas som kortfristiga placeringar. Dessa placeringar består av kommunens pensionsfond samt en portfölj avseende gåvomedel från Egnells medel, Adamssons gåva och Wallers arv och en portfölj kopplat till överskottslikviditet. Utvecklingen av kommunens placeringar redovisas i detalj i kommunens finansrapport.

Likvida medel är fortsatt på låga nivåer. Att ligga på en lägre likviditetsnivå är en medveten strategi eftersom det har blivit dyrare att låna pengar. Checkkrediterna uppgår till 200 miljoner kronor och har behövt användas under några korta perioder under 2023. Betalförmågan är fortsatt god och ligger inom ramen för finanspolycyn.

6.5 Finansiella skulder

Finansiella skulder (lån)

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Lån i bank (kort-och långsiktig)	4575	4550	4775	5000

Investeringarna i koncernen överstiger för närvarande möjligheten till självfinansiering. Detta medför en ökande skuld. Skuldökningen är till största delen att härleda till byggprojekt inom Kreativa Hus AB och investeringsprojekt inom kommunens VA verksamhet. Inom övriga verksamheter ligger investeringar på den nivå där dessa kan självfinansieras.

Skulden förväntas öka ytterligare under resten av året. Detta hänger ihop med de tidigare nämnda investeringarna i kommunen och dess bolag samt förvärv av fastigheter inom området Skövde Science City.

6.6 Pensionsåtaganden

Pensionsåtaganden

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023
Avsättning till pensioner (inkl. löneskatt)	314,1	300,7	392,3
Pensionsförpliktelse äldre än 1998 (inkl. löneskatt)	840,5	864,7	880,3
Total pensionsförpliktelse	1154,6	1165,4	1272,6

Avsättning till pensioner ökar kraftigt på grund av indexering av tidigare pensionsrättigheter. Dessa rättigheter indexeras med KPI, en index som är på mycket höga nivåer.

Ansvarsförbindelser har varit i en sjunkande trend då dessa pensioner betalas ut och inga nya rättigheter byggs upp. Men indexeringen har gjort att den sjunkande trenden har brutits och att den gamla pensionsskulden återigen ökar.

Nästa år kommer vi ha ytterligare ett år där avsättningar till pensioner och ansvarsförbindelser ökar kraftigt på grund av den höga inflationen. Ökningen i pensionsskulden kommer avta om inflationen juni 2024 är nära inflationsmålet på 2 procent igen.

7 Bolag och förbund

En kommuns redovisning ska även omfatta verksamheter som bedrivs av övriga juridiska personer och där kommunen har stort inflytande. Nedan anges de bolag och kommunalförbund som ingår i den totala kommunkoncernredovisningen. Där procentsats inte anges är ägandet 100 procent. Här finns också en kort beskrivning av viktiga händelser under delåret.

Då koncernens räkenskaper inte uppfyller de villkor som behövs för att upprätta en sammanställd redovisning jämte kommunen så redovisas inte delårsresultat med prognos på koncernnivå. I bilaga däremot, redovisas respektive koncernbolags delårsutfall, helårsprognos samt en utökad beskrivning av väsentliga händelser.

Skövde Stadshus AB

Skövde Stadshus AB ska som moderbolag i Skövde kommuns helägda bolagskoncern, leda, driva och utveckla verksamheter inom kommunens kompetensenliga områden. Bolaget är kommunens verktyg för att utöva en aktiv styrning, tillsyn och uppföljning av koncernbolagen.

I juni valdes Johan Rahmberg till ny vd då Björn Söderlund slutat som kommundirektör, en roll där det ingår att vara vd i Skövde Stadshus AB.

Allt som händer i omvärlden påverkar samtliga koncernbolag på olika sätt. Koncernens största bolag har goda ekonomiska förutsättningar men de mindre bolagen har en ekonomisk sårbarhet och påverkas i större utsträckning. Kreativa Hus Skövde AB och Skövde Mark, Exploatering och Utveckling AB står inför stora ekonomiska utmaningar framåt då bolagen förväntas investera för att tillgodose fortsatt utveckling inom Science Park Skövde och Science City.

Skövde Airport AB:s likvidation pågår och likvidator bedömer att bolaget kommer att upplösas under slutet av 2023. 96 procent av skifteslikviden tillfaller Skövde Stadshus AB utifrån ägarandel.

AB Skövdebostäder

AB Skövdebostäder är ett av kommunens viktigaste redskap för att främja en god bostadsförsörjning. Avsikten med detta allmännyttiga bostadsföretag är att det ska fungera som kommunens långsiktiga företrädare på bostadsmarknaden i Skövde. Bolaget ska tillsammans med andra intressenter aktivt arbeta för att Skövde kommun ska vara ett attraktivt boendalternativ i regionen.

Skövdebostäder arbetar med kommande affärsplan för 2024-2027 där det övergripande målet är att bidra till en positiv utveckling för såväl bolaget som kommunkoncernen. Bolaget bygger just nu i två projekt, Bostället (71 lägenheter) och Timmergränd (88 lägenheter). Uthyrning är igång för båda projekten och Bostället är fullt uthyrt och har inflyttning 1 september och 1 december. Bolaget har också inlett samarbete med Skövde kommun kring byggnation av högstadieskola och bostäder i Skövde Science City med målsättningen att skolan ska tas i bruk hösten 2027.

Samverkan mellan Skövdebostäder och Skövde kommun kring kvarteret Eldaren är ett spännande projekt och stor utmaning avseende tidsaspekten. Dock finns goda förutsättningar att göra något riktigt bra i stadsdelen Skövde Science City.

Skövde Energi AB

Skövde Energi AB är kommunens redskap för att långsiktigt främja en klimat- och resurseffektiv energiförsörjning och eldistribution. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter aktivt arbeta för att Skövde kommun ska vara en attraktiv etableringsort i regionen. Bolaget ska också tillgodose kundernas behov av konkurrenskraftiga energilösningar och aktivt verka för en omställning till ett klimat- och resurseffektivt energisystem. Dessutom ska bolaget drivas i syfte att skapa affärsmässig samhällsnytta.

Bolagets framgång och drivkraft bygger på medvetna, långsiktiga satsningar på hållbarhet där god ekonomi, miljö, effektivitet, kvalitet och leveranssäkerhet är centrala faktorer. Vårens kundundersökning resulterade i högsta betyg, mycket väl godkänd.

Under 2023 har priset på biobränsle ökat kraftigt och gjort att produktionskostnaden för fjärrvärme stigit markant.

Det är mycket som händer i energisektorn kopplat mot energiomställningen samt flera nya och förändrade regelverk. Omställningen av energisystemet är i grunden driven av klimatfrågan. Skövde utvecklas och växer i hög takt och har beslutat ett övergripande miljö- och klimatmål där kommunen ska vara fossilfri 2045. Omställningen till fossilfritt kräver stora mängder el och effektprognosen för Skövde ökar från cirka 60 MW till

120 MW år 2030. Den gröna omställningen är viktig för Skövdes fortsatta konkurrenskraft och ställer höga krav på energisystemet och bolagets utveckling.

Den geopolitiska oron ställer höga krav på fortsatt högt tempo i utveckling av ökad säkerhet för bolagets infrastruktur och driver på kostnadsökningar. Näringslivet driver på omställningen med hög hastighet. Bolaget måste öka takten i att möta efterfrågan. För att lyckas med detta är det avgörande att säkerställa kompetensförsörjning och utveckla nya partnerskap.

Energifrågan kommer fortsatt och under lång tid vara avgörande för Skövdes långsiktiga tillväxt och attraktionskraft.

Kreativa Hus AB

Kreativa Hus AB är kommunens redskap för att främja nyföretagande och tillväxt i Skövde kommun. Detta görs genom att tillhandahålla ändamålsenliga och attraktiva företagslokaler i en teknik- och forskningspark med koppling till Högskolan i Skövde. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter aktivt arbeta för att Skövde kommun ska vara en attraktiv etableringsort i regionen.

Ett led i uppdraget är att planera kommande steg och under året har projektet Noden, bolagets nästkommande kontorshus, förfinats vidare. Ett annat uppdrag är att bygga stadens nya bussdepå, bussdepå Timboholm. Projektet löper på och beräknas vara klart i maj 2024. Ett tredje uppdrag som bolaget fått är att ta fram underlag för mobilitetshus i Skövde Science City. Där finns utredningar om det första mobilitetshuset som ligger på mark i Mariesjö Kreativa Hus. Ytterligare ett detaljplanearbete är uppstartat under året och det är på Västfast i Skaraborgs mark, där bland annat kontor och bostäder planeras.

Bolagens stora investeringar kommer att påverka den framtida ekonomin. Att ändå gå vidare med kontorshuset Noden i ett mer utmanande läge, är avgörande för att Science Park Skövde ska kunna växa och att fler personer blir sysselsatta i teknikparken, vilket gynnar skatteintäkterna i kommunen och inte minst, attraktionskraften för Skövde och Skaraborg. Möjligheterna med bolaget och dess investeringar är mycket stora. Kreativa Hus Skövde är en nyckel i kommunfullmäktiges prioriterade mål Tillväxt och attraktionskraft. Bolaget tar också hjälp av platsvarumärket för att öka kännedomen om Skövde för att attrahera nya företag och spetskompetens till våra byggnader. Kreativa Hus Skövde vill bidra till att både befintliga och nya företag inom Science Park Skövdes profilområden växer, tack vare miljön som de är med och bygger.

Med en osäker omvärld är risken att vi går in i en mer långvarig lågkonjunktur där bolagen också bromsar in och får vakanta ytor. Risken är att byggnationen Noden fördras av högre ränta, höga materialpriser och låg krona. Det är också en risk att man inte kommer framåt i byggnationen om detaljplanen inte går igenom. Det innebär att man tappar tid och inte kommer ha ytor att erbjuda framöver när man tror att tillväxten kommer att bli större i Skaraborg. Om så är fallet, fullgörs inte bolagets uppdrag samtidigt som Science Park Skövde inte kan växa fysiskt, vilket hindrar utvecklingen av en framgångsrik teknikpark som attraherar tillväxt i Skövde och Skaraborg.

Next Skövde Destinationsutveckling AB

Next Skövde Destinationsutveckling AB är kommunens viktigaste redskap för att koordinera och positionera Skövde som destination. Bolaget ska driva och utveckla besöksnäringen så att den växer mer än i riket i stort, samt verka för att utveckla Skövdes attraktionskraft.

SM-veckan genomfördes i slutet av januari/början av februari 2023 i Skövde. Vilken idrottsfest det blev. 16 idrotter delade ut över 100 guldmedaljer och tävlingar pågick i 145 timmar. Massor av människor var delaktiga för att genomföra detta stora evenemang. Förutom idrotterna så genomfördes After Game med mer än 80 olika programpunkter. SM-veckan i Skövde räknade in 100 000 besök och den totala turistekonomin landade på 43,6 miljoner kronor. SM-veckan i Skövde har synts i ca 2300 artiklar och det totala annonsvärdet beräknas till ca 65 miljoner kronor. 91% av besökarna gav Skövde ett bra betyg som värdstad och snittbetyget landade på 4,6 av 5.0. Detta är ett av de högsta betygen som en värdstad har fått under de senaste fem årens vinterveckor.

Skövde Airport AB

Skövde Flygplats AB har varit kommunens redskap för att främja tillväxt och utveckling i Skövde kommun med omnejd. Detta skedde genom att bolaget bedrev flygplatsverksamhet och skapade goda förutsättningar för flygkommunikation som en del av infrastrukturen och samhällsnyttan. Enligt beslut i kommunfullmäktige avvecklades flygplatsen 2022-06-30 och likvidation påbörjades. Likvidationen har löpt på och slutredovisning kommer att läggas fram på bolagsstämma i oktober och därefter kommer utdelning ske och bolaget avregistreras.

Balthazar Science Center AB

Balthazar Science Center AB är ett av kommunens redskap för att stimulera intresset för teknik, matematik och naturvetenskap bland barn, elever, pedagoger och allmänhet i Skövde och Skaraborg. Bolagets verksamhet ska med ett långsiktigt perspektiv bidra till kompetensförsörjning samt göra Skövde till ett regionalt nav för utbildning.

Det har varit ett mycket bra delår för verksamheten med många besökare och skolbokningar. Ekonomin ser mycket bra ut och investeringar kommer göras för att åtgärda stora behov i miljöerna.

Behovet av Balthazar har ökat i Skaraborg och därför har verksamheten fått möta upp på flera ytor och samverkar alltmer med regionen och kommunerna.

Verksamheten har en stabil grund att stå på men behöver anpassa sig för ett större behov från omgivande samhälle. Balthazar gör nu mycket förberedande arbete för att stå bättre rustade för framtida behov, detta handlar om rekryteringar, verksamhetsanpassning och utvecklingsarbete.

Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB

Under året har bolaget Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB startats i linje med kommunfullmäktiges beslut i februari för att få en ändamålsenlig struktur och för att underlätta uppföljning. I september införskaffas fyra dotterbolag, tre av dessa bolag är registrerade med syfte att äga fastigheter inom stadsdelen Mariesjö/Skövde Science City. Det fjärde bolaget äger en fastighet inom det s.k. Arena-området.

Gemensamt för bolagen är deras ändamål att vara kommunens redskap för att förvärva och förvalta fastigheter inom framtida större utvecklingsområden som tex Skövde Science City, i syfte att medverka till omvandlingen av den nya stadsdelen. Bolagen ska bedriva sin verksamhet i samverkan med Skövde kommuns enhet för mark och exploatering. Detta har lösts genom att bilda ett operativt nätverk kallat Team Skövde Exploatering med personal från SSB enhet mark och exploatering (exploateringsingenjör), SSV enhet redovisning (ekonom), SSV enhet ekonomistyrning och finans (ekonomicontroller & finanscontroller), SSV enhet för säkerhet och beredskap (jurist), SSE enhet fastighet (fastighetsförvaltning) och SMS enhet näringsliv (marknadsutvecklare). Tanken är att Team Skövde Exploatering ska fungera som ett inbäddat exploateringsbolag där kommunen skapar delaktighet i bolaget och undviker den konflikt som tenderar att uppstå mellan den kommunala organisationen och ett fristående kommunalt exploateringsbolag.

Science Park Skövde AB

Science Park Skövde AB har som syfte att främja nyföretagande och tillväxt. Bolaget ska verka för att skapa synergier, stärka konkurrenskraften, främja arbetstillfällena och därmed öka Skövdes attraktivitet.

Mats Jägstam lämnade VD-posten i bolaget och Ingi Jonasson tog över som ny VD från 1/9.

Strategiskt viktiga projekt inom profilområdena såsom Level Up Swedish Game Industry, Innovationsboost och Smart Agri 2.0 har beviljats.

Vid nyemission i Skaraborg Invest under våren gick Science Park Skövde AB ej med och har därmed spätt ut sin ägarandel.

Bolaget har en filial i Göteborg med inriktning dataspelsutveckling, samt "satelitnoder" i Falköping och Lidköping i samverkan med respektive kommuner. De lokala noderna i Lidköping och Falköping har utvecklats vad gäller erbjudande och innehåll

Skaraborgs kommunalförbund

Skaraborgs Kommunalförbund ska ta tillvara medlemskommunernas intressen och främja deras samverkan och samarbete över kommungränserna. Verksamheten ska vara till kommunal nytta och skapa mervärden för medlemmarna. Syftet är att stärka Skaraborg som en attraktiv region med goda livsvillkor för alla invånare, och att samverka för utveckling och effektivt resursutnyttjande. Förbundet har 15 medlemskommuner.

Skaraborgs kommunalförbund har under året fått flera uppgifter att driva frågor på den Skaraborgsgemensamma arenan. Detta är särskilt tydligt då det gäller regional utveckling och etableringar. Under delåret har verksamheten samarbetet med Skövde kommun i dessa frågor.

Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)

MÖS är ett kommunalförbund med en direktion och en miljönämnd som ska bidra till hållbar utveckling i syfte att forma en hälsosam och god miljö för dagens och morgondagens invånare. Medlemskommunerna är

Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

Under perioden 1 januari–31 augusti 2023 har miljönämnden utfört totalt 2 024 planerade kontroll- och tillsynsinsatser.

Respektive kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner beslutade att anta en ny taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område som gäller från och med 1 januari 2023.

Utvecklingen av digitalisering av verksamheten fortsätter. Förbundet ser en ökad användning av dess e-tjänster där syftet är att effektivisera och kvalitetssäkra verksamhetens processer samtidigt som de tillgodoser kundernas önskemål om en digital och smidig hantering av ärenden.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

RÖS bedriver en gemensam räddningstjänst för sina förbundsmedlemmar. Enligt lagen om skydd mot olyckor ligger detta ansvar annars på var och en av förbundsmedlemmarna. Syftet med förbundet är att bedriva en effektiv och kostnadseffektiv räddningstjänst med god ekonomisk hushållning kring förbundets samlade resurser. Förbundets främsta mål är att medverka till att förebygga olyckor och bränder samt minimera konsekvenserna av de olyckor som inträffar. Invånarna och de som vistas inom räddningstjänstområdet ska erbjudas en kompetent och effektiv räddningstjänst med hög beredskap för att kunna rädda liv och egendom samt begränsa skador på människa, miljö och egendom. Under 2023 har förbundets utökats och medlemskommunerna är nu Skövde, Essunga, Gullspång, Grästorp, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Tibro, Töreboda och Vara.

Förbundet har genom utökningen blivit robustare och starkare över hela verksamheten. Det bedöms vara helt nödvändigt för att klara att möta såväl kända som tillkommande utmaningar framåt. Stort fokus behöver riktas mot att leva upp till de krav som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ställer på verksamhetens olika delar samt återtagandet av de tillkommande arbetsuppgifterna som faller på räddningstjänsten vid höjd beredskap.

Kommunfullmäktige i Skövde kommun har beslutat att utöka vaktstyrkan i Skövde med en brandman från och med 2024. Utökningen skapar nödvändiga förutsättningar för att upprätthålla de olika förmågor, bland annat som nationell kemresurs, som vaktstyrkan i Skövde förväntas ha.

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)

AÖS ansvarar för den kommunala renhållningsskyldigheten i medlemskommunerna. Den kommunala renhållningsskyldigheten regleras i miljöbalken. Skyldigheten innebär bland annat ansvar för insamling av kommunalt avfall från hushåll och verksamheter, samt tömning av små avloppsanläggningar. Medlemskommunerna består av Skövde, Essunga, Gullspång, Grästorp, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Tibro, Töreboda, Falköping och Vara.

En kundnöjdhetsmätning är genomförd för att ta reda på kundernas nöjdhet med avfallshanteringen, kundernas vanor och attityder inom specifika frågor. Resultatet av undersökningen ska ge jämförelse med tidigare undersökningar och användas i det strategiska förbättringsarbetet. 81 procent är mycket nöjda eller nöjda med avfallshanteringen i kommunen.

Restavfall från ÅVC har minskat med cirka 20 procent jämfört med år 2022.

Lagförändringarna för både obligatorisk insamling av matavfall och kommunalt insamlingsansvar för förpackningar innebär genomgripande förändringar av det kommunala insamlingssystemet med start redan år 2024.

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Skaraborgsvatten ansvarar för att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Förbundet ska leverera vatten av bästa möjliga kvalitet, med minsta möjliga mängd kemiska tillsatser. Det ska också upprätthålla god drift- och egenkontroll av vattenkvaliteten. Skaraborgsvatten ska dessutom aktivt medverka i Vätternvårdsförbundet för att säkerställa råvattenkvaliteten. Medlemskommunerna är Skövde, Skara och Falköping.

Förbundet behöver bygga en ny vattenreservoar för att öka säkerheten men även för att kunna anpassa driften till de högre energipriserna. Det investeras även mycket pengar i bla ledningsnätet men också i övriga delar av anläggningen då den varit i drift sedan 1959.

Under 2023 har förbundet tagit nya vattenledningar till Skövde i drift. Delen Loringa till Skövde har dragits om med 2st parallella ledningar som ersätter den gamla ledningen som gick genom Skultorp och därför ej gick att

underhålla. Projektet har gått enligt plan och kostat drygt 60 miljoner kronor.

8 Uppföljning inom arbetsgivarområdet

8.1 Personalutveckling

8.1.1 Analys av personal- och personalkostnadsutveckling

Skövde kommuns personalkostnader inklusive arbetsgivaravgifter har ökat med cirka 160 miljoner kronor under första halvåret 2023 i jämförelse med första halvåret 2022 varav 90 mkr ligger på arbetad tid. Ökningen bottenar sig dels i löneökningar i löneöversyn (3,2% inklusive prioriteringar), dels i en utökning av antalet tillsvidareanställda med ca 200 st. Det är också ökade kostnader för pensioner och sociala avgifter vilket motsvarar cirka 70 miljoner. Kostnaderna för timavlönade, övertid och sjuklön har gått ner med ca 10 mkr.

Antalet heltidsarbetande har i jämförelse med samma period förra året ökat med ca 115 st. Den totala frånvaron har minskat under samma period med ca 90 heltidsarbetande. Totalt sett är 1056 heltidsarbetande medarbetare i snitt borta per månad under det första halvåret 2023. Det motsvarar 20 % av vår planerade tid och är en låg nivå för frånvaro om vi jämför med ett antal andra kommuner. Den största posten är sjukdom som motsvarar 380 heltidsarbetande följt av föräldralediga 200 st, semester 220 st och tjänstledighet 110 st. Av dessa poster kan verksamheterna arbeta för att minska sjukdom och tjänstledigheter för att få ner frånvaron och minska behovet av kompetensförsörjning.

Vi ser en minskad sjukfrånvaro som lett till både minskning av timavlönade, övertid och fyllnadstid. Vi ser också en trend av att anställa fler medarbetare tills vidare framför allt inom skola och förskola vilket tyder på lyckade rekryteringar under året. Framför allt är det barnskötare, förskollärare, elevassistenter och grundskollärare som har ökat i antal. Totalt sett minskar antalet visstidsanställda med månadslön minskar. Framför allt minskar lärare som är tidsbegränsat anställda enligt skollagen men även de med allmän visstidsanställning (nu särskilt visstidsanställda). Detta är en förändring sedan föregående år då vi hade fler lärare tidsbegränsat anställda men vi har nu anställt fler lärare i grundskola med legitimation i stället.

Inom vård och omsorg kan vi se en ökning av vårdbiträden, stödassistenter och personliga assistenter. Men även handläggare, tekniker, hantverksarbetare och ingenjörer har ökat antalet tillsvidareanställda totalt sett i kommunen.

De befattningsgrupper som har blivit färre tillsvidareanställda under året är gymnasielärare och undersköterskor/skötare.

Procentuellt har sektor styrning och verksamhetsstöd vuxit mest, följt av vård och omsorg och barn och utbildning. Sektor styrning och verksamhetsstöd ökning är väntad då sektorns uppdrag växer med anledning av den ökade tjänsteleveransen och med ökad kommunsamverkan inom framför allt IT, ekonomi och lön. Sektor medborgare och samhällsutveckling av har minskat sin verksamhet medan sektor samhällsbyggnad och socialtjänst har liknande antal utförda timmar som tidigare år.

I jämförelse med Skaraborgs kommuner har Skövde en lägre andel timmar utförda med timlön. Vi ligger på 5,5 % medan snittet i Skaraborg ligger på 6 %. Vad gäller övertid och fyllnadstid ligger Skövde på samma snitt som resten av Skaraborg när det gäller uttag av övertid och fyllnadstid – 1 %.

Antalet anställda män i kommunen ökar. 25% av de anställda i kommunen är män. Detta är en ökning med en procentenhet sedan föregående år. Vi ser behov av att rekrytera både män till kvinnodominerade befattningar och kvinnor till mansdominerade befattningar. Detta eftersom stärkt jämställdhet i kommunens befattningar ger positiva effekter för både verksamhet och individ samt ökar möjligheter att kompetensförsörja våra verksamheter.

8.1.2 Heltidsarbete som norm

Andelen medarbetare som arbetar heltid fortsätter att öka. Drygt 4 100 av kommunens 4 900 tillsvidareanställda har en heltidsanställning. Det är fortsatt kvinnor inom vård och omsorg som i störst utsträckning arbetar deltid. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden på kommunen ligger fortsatt på dryga 96 %.

Att kunna arbeta heltid är en jämställdhets- och likabehandlingsfråga och ett av de prioriterade områdena i kommunens likabehandlingsarbete. En av de antagna aktiva åtgärderna är att samtliga tjänster som kommunen utannonserar ska vara heltidstjänster om det inte finns särskilda skäl för deltid. Under första halvåret 2023 var 83 % av alla utannonserade tjänster heltid. 7 % var deltidstjänster och resterande var timvikarier och/eller inte definierad omfattning i annonsen.

Att så många som möjligt av våra befintliga medarbetare arbetar heltid är en förutsättning för att klara rekryteringsbehovet framöver i många av våra verksamheter. Om fler medarbetare arbetar mer drar verksamheten större nytta av deras kompetens och behovet av nyanställningar minskar. Det finns en process framtagen för att införa heltid i sektorerna och i sektorernas kompetensförsörjningsplaner finns heltidsfrågan med. Sektor vård och omsorg arbetar aktivt med frågan sedan flera år tillbaka och ser en ökad andel heltid år efter år. Alla nyanställningar inom Sektor vård och omsorg är heltid. Inom sektor service, sektor medborgare och samhällsutveckling samt sektor barn och utbildning har arbetet med att införa heltid inletts under våren 2022. Sektor service har en plan för att införa heltid inom lokalvård och måltid under 2023–2024. Kommunal samarbetar med arbetsgivaren inom respektive sektor.

I jämförelse med Skaraborgs kommuner har Skövde en högre andel heltidsanställda. Vi ligger på 85% medan snittet i Skaraborg ligger på 82%. I jämfört med riket 2022 ligger vi på ungefär samma nivå.

8.1.3 Löneutveckling

Arbete med den interna lönestrukturen i framför allt lärargrupper har varit i fokus inför årets löneöversyn. Resultatet ser bra ut och fördelning och förändring av lönestrukturen går i rätt riktning, Behov av ytterligare insats kommer att beslutas under löneanalysarbetet inför 2024 års löneöversyn som genomförs i oktober. Utfallet i löneöversyn 2023 landade på 4,6 % på förskollärare och övriga lärargrupper som var med i prioriteringen runt 3%. Förskollärares löner höjdes också för att få konkurrenskraftiga löner med andra kommuner.

I övrigt visade löneanalysen inför årets löneöversyn behov av att se över löner för enhetschefer inom vård och omsorg samt gruppen fritidsledare inom sektor medborgare och samhällsutveckling. Anledning var att nå konkurrenskraftiga löner både i interna jämförelser med liknande grupper och externa jämförelser med andra kommuner. Utfallet för enhetschefer landade på 4,4 % och fritidsledarnas utfall landade på 9,3%. Dessa prioriteringar har inte följts upp än, utan uppföljning är planerad till löneanalysarbetet i oktober och kommer att redovisas i den kommungemensamma löneanalysen inför 2024 samt personalredovisningen för 2023.

Inga osakliga löneskillnader på grund av kön framkom i 2022 års lönekartläggning och 2023 års kartläggning ser ut att hamna på samma resultat.

Det totala utfallet av löneöversynen blev procent; 3,2% där kvinnor fick 3,3% och männen 3,1%. Löneskillnaden mellan män och kvinnor minskade därmed till cirka 1 100 kronor vilket är en minskning med 500 kr sedan föregående år och ca 300 kr under snittet för löneskillnad både i Skaraborgs och i Sveriges kommuner.

Tabell Median- och medellöneutveckling

	2023	2022	2021
Medianlön	32 400	31 500	30 800
Kvinnor	32 300	31 300	30 600
Män	32 800	32 300	31 600
Medellön	34 000	33 200	32 700
Kvinnor	33 700	32 800	32 400
Män	34 900	34 400	33 900

Definition: Tabellen visar medianlön och medellön exkl tillägg för tillsvidareanställda i juni resp år.

8.1.4 Personalmått för personalutveckling

Personalstruktur	2023	2022	2021
Antal tillsvidareanställda	4910	4716	4565
varav kvinnor	3700	3582	3483
varav män	1210	1134	1082
Antal visstidsanställda	386	442	418
varav kvinnor	275	326	295
varav män	111	116	123
Totalt antal månadsavlönade	5274	5135	4964
varav kvinnor	3960	3894	3764
varav män	1314	1241	1197
Andel tillsvidareanställda av samtliga anställda	93%	92%	92%
varav kvinnor (av totalt antal kvinnor)	93%	92%	92%
varav män (av totalt antal män)	92%	91%	90%
Andel tillsvidareanställda med heltidstjänst	85%	82%	80%
varav kvinnor	83%	80%	78%
varav män	90%	88%	89%
Antal chefer (A,B,och C-nivå)	195	198	203
Varav kvinnor	135	140	141
Varav män	60	58	62
Antal medarbetare per enhetschef	28	27	26
<i>Definition: Antalet är redovisat exkl medarbetare i arbetsmarknadspolitiska insatser enl SKR standard. Statistik från juni.</i>			
Arbetad tid	2023	2022	2021
Antal heltidsarbetare	4224	4109	3977
varav kvinnor	3049	2965	2855
varav män	1175	1144	1092
Antal heltidsarbetare med timlön	232	247	208
varav kvinnor	168	176	146
varav män	64	71	62
Antal heltidsarbetare utförda på övertid/fyllnadstid	41	48	29
varav kvinnor	25	33	20
varav män	16	15	9

Definition: Heltidsarbetare visar antalet timmar som är utförda respektive år/halvår dividerat med 165 (heltidsarbetare =165 timmar/månad). Statistik ack från jan-juni

8.2 Kompetensförsörjning

8.2.1 Strategisk kompetensförsörjning

I kommunens kompetensförsörjningsplan finns målet att alla medarbetare har en kompetensutvecklingsplan och att alla medarbetare upplever att det finns möjligheter till intern kompetensutveckling karriärutveckling. En aktivitet för att nå det målet är att skapa bättre styrning i chef och medarbetares arbete med målsättningar i medarbetarsantalet och framtagande av utvecklingsplan för medarbetaren. Under våren 2023 har därför ett delprojekt startats upp som är kopplat till kompetensmodulen i WinLas. Projektets målsättning är att genom kompetensmodulen skapa struktur för planering och uppföljning av kompetens och kompetensutveckling. Projektet innefattar även förslag på utveckling av bland annat produktion av digitala utbildningar.

Ett arbete har påbörjats för att skapa en tydligare strategi för våra marknadsföringsaktiviteter, både i samarbete med andra kommuner för att attrahera personal utanför Skaraborg men också individuellt som kommun genom aktiviteter inom Skaraborg. Fokus ligger på att skapa en varumärkesplattform för att förmedla Skövde kommun som en attraktiv arbetsgivare.

En annan insats som har genomförts inom området för att förbättra vårt erbjudande som arbetsgivare har varit att fult ut implementera vårt förmånspaket genom att också innefatta ett erbjudande om Förmånscyklar till kommunens medarbetare. Initiativen har varit väl mottaget och i dagsläget har ca 400 medarbetare tecknat ett cykelavtal.

Projektet *Rekrytera bredare* inom sektor vård och omsorg har fortgått med en målsättning att hitta nya lösningar kopplat till kompetensförsörjningsutmaningen genom att matcha utbud på arbetskraft med efterfrågan på arbetsmarknaden och att säkra roller och ansvarsfördelning i det fortsatta arbetet.

Bland de som söker arbete hos oss visar uppföljningen att större delen av de tillfrågade anser att Skövde kommun är en attraktiv arbetsgivare att söka arbete hos. Framför allt anser de att Skövde kommun som arbetsgivare är en plats att utvecklas på, med trygga anställningar och bra arbetsförhållanden samt har arbetsuppgifter som lockar. Konkurrenskraftig lön, god företagskultur och innovationsarbete är däremot faktorer som inte skattas lika högt bland de sökande.

Bland de se om sökt arbete hos oss kan 77% tänka sig att söka arbete hos oss igen. Det som kan förbättras är återkopplingen till de sökande.

De som varit anställda hos oss i 3–5 månader ser fortfarande Skövde kommun som en attraktiv arbetsgivare med goda möjligheter att utvecklas. Faktorer som skattas högre nu än i ansökningsprocessen är bra förmåner och bra chef och ledarskap.

82 % av de som anställts har fått en introduktion. Helhetsintrycket av vår introduktionsprocess varierar dock ganska mycket beroende på vilken sektor man arbetar på.

8.2.2 Ledarutveckling

Under året så har ett intensivt arbete fortlöpt för att säkerställa utvecklingen av chef och ledarskapet genom att identifiera och prioritera insatser för våra chefer. Kontinuerlig uppföljning har skett med chefer (alla nivåer) – dels individuellt och via referensgrupp med chefer från respektive sektorer. För att arbeta med chefers organisatoriska förutsättningar har ett arbetsmaterial tagits fram med olika moduler som chefs chef kan arbeta med.

- Inventering, analys och uppstart arbeta med chefers förutsättningar
- Undersöka balansen mellan krav och resurser
- Undersöka arbetstider
- Undersöka kommunikationsvägar och stöd
- Undersöka leda lagom många
- Sammanställning – analys och förslag på förbättringar och åtgärder
- Dela värld
- Handlingsplan med åtgärder samt uppföljning

- Att vara anställd i Skövde kommun – vision, mål, anställning, roller, ansvar och förväntningar

Utöver detta har chefsportalen utökats med övergripande information som chefer kan ha hjälp av i sitt uppdrag, ett gemensamt utbildningskoncept tagits fram och samarbete med Micro Learning skapats vilket ger chefer tillgång till en ny utbildningsportal. Syftet är att, på ett lättillgängligt sätt, få tillgång till relevant kompetensutveckling utifrån just sina specifika behov.

Även ledarforum har utvecklats och genomförs nu med samtliga kommunkoncernens chefer vid fyra tillfällen/år. Under året har fokus varit kultur och struktur. Hur levandegör vi våra värderingar i vardagen samt kunskap och förståelse för vårt målstyrningsarbete.

8.2.3 Utveckling av personalomsättning och pensionsavgångar

Den externa personalomsättningen (inklusive pensionsavgångar) har under första halvåret 2023 minskat med 0,6 procentenheter jämfört med året innan. Detta motsvarar en minskning med ca 20 avgångar och personalomsättningen ligger nu på 5,2% (252 avgångar totalt).

Män och kvinnor har lika stor personalomsättning vilket är en förändring jämfört med tidigare år då männens personalomsättning varit högre. Vi har tidigare haft en högre personalomsättning bland män inom mansdominerade yrken som vi konkurrerar med privata marknaden, denna personalomsättning har minskat med nästan fyra procentenheter men ligger fortfarande relativt högt. Både männens och kvinnornas personalomsättning ligger högst på sektor vård och omsorg där 21 män respektive 105 kvinnliga medarbetare slutat under året.

De befattningsgrupper som har högst personalomsättning är rehabpersonal (arbetsterapeuter och fysioterapeuter) 13 %, undersköterskor/Skötare 9,7%, sjuksköterskor 9,2%, chefer 7,1%. Dessa grupper står för ca 40 % av alla avgångar första halvåret. Lärargrupperna ligger lågt i personalomsättning första halvåret men vi vet att deras personalomsättning brukar synas först i augusti när nya läsåret börjar. Dock ser den ut att bli lägre i år för grundskollärare och gymnasielärare medan den ökar något för barnskötare, lärare fritidshem och förskollärare.

Ca 130 av de 250 tillsvidareanställda som har slutat under första halvåret har svarat på Skövde kommuns avgångsenkät. Den mest förekommande anledningen till att man slutar är annat. Vad annat innebär är enligt kommentarerna väldigt olika. Den andra avgångsorsaken som sticker ut är bättre utvecklingsmöjligheter som sedan föregående år har ökat med sju procentenheter. Ca 20 st svarar detta. Även hög arbetsbelastning och bättre lön ligger lite högre än andra orsaker. dock inte alarmerande högt. Ca 53 % av de som svarat på enkäten kan tänkas sig att arbeta i Skövde kommun igen och 49 % skulle rekommendera Skövde kommun som arbetsplats.

Den interna rörligheten har minskat med 0,5 procentenheter på kommunen och ligger nu på 0,8 procent. Det motsvarar en intern rörlighet på 37 medarbetare och en minskning med ca 25 sedan föregående år samma period. Skövde kommun arbetar för en ökad intern rörlighet och behöver arbeta mer aktivt med frågan. För att främja den interna rörligheten är en väg att arbeta mer med utvecklingsmöjligheter inom yrket men också med karriärmöjligheter till andra yrken. Inte tillräckligt bra utvecklingsmöjligheter är den största enskilda anledningen till att man väljer att sluta i Skövde kommun.

Antal medarbetare som når 65 år har minskat jämfört med de senaste 5 åren och ligger de kommande 2 åren relativt lågt runt 70 avgångar men 2026 prognostiseras i dagsläget 118 medarbetare att fylla 65 år samt 2027 beräknas siffran ligga på 110. Andelen som går i pension de kommande 5 år är ca 7 % av alla medarbetare. vilket är en minskning jämför med 2022. Störst är grupperna undersköterskor, lärare och personliga assistenter.

Jämfört med riket i övrigt (2022) ligger Skövde kommuns externa personalomsättning en procentenhet högre. I jämförelse med övriga Skaraborgskommuner (första halvåret 2023) ligger Skövdes personalomsättning på 5,2 % vilket är ca 0,8 procentenheter under medel.

Personalomsättning

	2023	2022	2021
Extern personalomsättning	5,2%	5,8%	4,4%
Kvinnor	5,2%	5,3%	4,8%
Män	5,2%	7,4%	2,9%
Intern rörlighet	0,8%	1,3%	0,8%
Kvinnor	0,9%	0,9%	0,7%
Män	0,4%	2,6%	1,4%
Total personalomsättning	6,0%	7,1%	5,2%
Kvinnor	6,1%	6,2%	5,5%
Män	5,7%	10%	4,3%

Definition: Tabellen visar personalomsättning uppdelad på extern personalomsättning (pensioner och medarbetare som slutat och gått till annan arbetsgivare) samt intern rörlighet (medarbetare har bytt befattning och/eller sektor inom kommunen). Tabellen visar ackumulerad personalomsättning fram till juni resp år.

Pensionsavgångar

	2023	2024	2025	2026	2027
Pensionsavgångar	53	66	70	118	109
Kvinnor	38	44	53	91	86
Män	15	22	17	27	23

Definition: Tabellen visar antalet tillsvidareanställda medarbetare i verksamheten som under respektive år uppnår 65 års ålder. Uppgifter från juni 2022.

8.3 Arbetsmiljö- och hälsoarbete

8.3.1 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under våren 2022 har digitala utbildningar i rehabilitering och arbetsmiljö erbjudits alla chefer i kommunen. Den partsgemensamma arbetsmiljöutbildningen som hålls för chefer och skyddsombud har också genomförts. Som ytterligare stöd har dialogstöd kring sjukfrånvaro tagits fram. Under de senaste åren har styrande dokument och stödmaterial inom arbetsmiljöområdet tagits fram, därav har inte så fokus riktats på framtagande av nytt material under 2023.

Antal anmälda arbetsskador och tillbud har ökat jämfört med första halvåret 2022. Den största ökningen har skett inom vård och omsorg och analysen av det är att medvetenheten att anmäla tillbud och skador har ökat. Liksom tidigare år är de vanligaste händelserna att bli skadad av person fysiskt (även oavsiktligt) och tillbud att bli skadad av person. De här händelserna inträffar främst i kontaktyrken inom vård och omsorg och barn och utbildning.

I november kommer systemet IA att ersätta Stella för anmälan och utredning av arbetsskador, tillbud och kränkande särbehandling. IA ersätter även SAMLI i Stratsys för dokumentation av riskbedömningar och handlingsplaner. Två arbetsmiljösystem blir ett och vi får en naturlig koppling mellan dokumentation av arbetsskador och tillbud samt det systematiska arbetsmiljöarbetet. Under våren har ett urval av arbetsplatser i flera sektorer fått testa systemet och ge input inför breddinförandet av systemet. Både arbetsgivare och fackliga parter har en förhoppning om att vårt nya system ska öka antalet riskobservationer och tillbud så att arbetsplatserna kan jobba mer förebyggande för att förhindra ohälsa och skador.

8.3.2 Analys av sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har under första halvåret 2023 minskat med nästan en och en halv procentenhet till 7,5 %. Detta motsvarar en minskning med ca 70 heltidsarbetande medarbetare som är tillbaka i arbete eller annan sysselsättning. Totalt sett har 380 heltidsarbetande medarbetare varit frånvarande under första halvåret 2023. Sjukfrånvaron var som högst under mars månad.

Både mäns och kvinnors sjukfrånvaro har minskat under första halvåret. Mäns sjukfrånvaro har minskat mer än kvinnors. Alla åldersgrupper minskar sin sjukfrånvaro.

Den totala sjukfrånvaron minskar mest på sektor vård och omsorg och den långa sjukfrånvaron över 90 dagar minskar endast på vård och omsorg och socialtjänst. Övriga sektorer ökar eller står still. Sjukfrånvaro över 10 % har; undersköterskor, måltidspersonal, vårdbiträden, barnskötare, stödpedagoger, stödassistenter, skötare, biståndsbedömare, förskollärare, anläggningsarbetare och elevassistenter

Skövde kommun har i juni 2023 cirka 120 medarbetare som har varit sjuka mer än 365 dagar. Detta är en ökning med 30 st sedan föregående år. Framför allt är det grundskollärare tidiga åldrar, barnskötare och förskollärare (ca 30 st) samt undersköterskor, stödassistenter och vårdbiträden (ca 40 st) som är sjukskrivna över 365 dagar. Skövde kommun har ett samarbetsavtal med Försäkringskassan för att minska långtidssjukfrånvaron. Syftet med samarbetet är att intensivifiera arbetet med att våra långtidssjukskrivna medarbetare ska ges rehabiliteringsåtgärder för att kunna återgå i arbete eller annan sysselsättning. Arbete pågår för att säkra att alla medarbetare som är sjuka har en plan för återgång i arbete.

Det är den korta sjukfrånvaron upp till 14 dagar samt den upp till 90 dagar är de som står för minskningen. Den längre sjukfrånvaron över 90 dagar ligger kvar på samma nivå.

Den genomsnittliga sjukfrånvaron i landets kommuner låg 2022 på 8,3 procent vilket är detsamma som Skövde kommun låg på. Skaraborgs genomsnittliga sjukfrånvaro under första halvåret 2023 ligger på 7,4% vilket är ungefär detsamma som Skövde kommuns sjukfrånvaro på 7,5%.

Målet med att minska sjukfrånvaron och få fler friska arbetsplatser genom projektet för ett långt och hållbart arbetsliv har gett goda resultat. Projektet har fortsatt under våren 2023 och kommer fortsätta hösten 2023 med 5 nya enheter. Sammantaget kommer 12 enheter delta i projektet.

Utifrån utvärderingen ses positiva effekter av insatserna i projektet och 67% av deltagarna har en god upplevd hälsa. Vi ser också ett ökat samarbete och kollegial stämning på arbetsplatserna samt en trend av minskad sjukfrånvaro. Vi ser framför allt en minskning av korttidsfrånvaron mellan 2022 och 2023 med 21,5 procentenheter.

Vi kan se att stödet från projektgruppen och de upphandlade aktörerna i projektet är positivt både från medarbetare och chefer. Det har gett bland annat mycket kunskap, insikter och verktyg kring hälsa och friska arbetsplatser.

En av flera framgångsfaktorer för att nå effektmålen i projektet hos både medarbetare och chefer är ett stort engagemang, motivation och ansvarstagande.

Tabell Sjukfrånvaro

	2023	2022	2021
Total sjukfrånvaro	7,5%	8,9%	7,8%
varav kvinnor	8,5%	9,8%	8,6%
< 29 år	7,9%	9%	7,9%
30 -49 år	7,6%	9,1%	8,3%
>50 år	9,8%	10,9%	9,3%
varav män	4,6%	6,2%	4,5%
<29 år	4,8%	7,0%	6,7%
30 -49 år	5,0%	6,0%	4,7%
>50 år	4,0%	5,9%	5,3%
Sjukfrånvaro dag 1-14	3,7%	4,8%	3,8%
varav kvinnor	3,9%	5,1%	4,1%
varav män	2,9%	4,0%	3,1%
Sjukfrånvaro dag 15-90	1,2%	1,4%	1,5%
varav kvinnor	1,4%	1,7%	1,7%
varav män	0,6%	0,7%	1,0%
Sjukfrånvaro dag 91-	2,6%	2,6%	2,4%
varav kvinnor	3,2%	3,0%	2,8%
varav män	1,1%	1,4%	1,2%
<i>Definition: Tabellen visar den totala sjukfrånvaron i timmar dividerat i den avtalade ordinarie arbetstiden omräknat i %. Urvalsgrupp är samtliga anställda (månads- och timanställda). Tabellen visar ackumulerade siffror fram till juni 2022.</i>			

Andel långtidsjukfrånvaro över 60 dagar

	2023	2022	2021
Total andel långtidsjukfrånvaro (>60 dgr)	32,9%	35,5%	32,2%
Kvinnor	34,6%	37,1%	34,9%
Män	25,3%	27,6%	22,4%
<i>Definition; Tabellen visar andelen i % av den totala sjukfrånvaron som överstiger 60 dagar eller mer. Tabellen visar ackumulerade siffror fram till juni resp. år.</i>			

8.3.3 Analys av likabehandlingsarbetet

Vi ska kunna erbjuda heltidsanställningar

Skillnaden mellan män och kvinnor som arbetar deltid fortsätter att minska. Skillnaden är nu sju procentenheter och för ett par år sedan var den nio procentenheter. Kvinnor har 83% heltid och män 90 % heltid. Det motsvarar 600 kvinnor och 100 män som arbetar deltid i kommunen. Kommunen har en hög genomsnittlig sysselsättningsgrad på 97 %.

För den enskilde medarbetaren innebär heltidsanställning en högre inkomst och i förlängningen högre pension och ökade avsättningar till a-kassa och socialförsäkringar. Att kunna vara självförsörjande ger trygghet och frihet.

Aktivt arbete pågår enligt plan i sektorerna för att införa heltid som norm.

Vi ger alla möjlighet att kombinera arbete med att vara förälder

Fortfarande är kvinnorna i snitt föräldralediga mer än dubbelt så mycket som männen, det är ingen skillnad sedan föregående år. Kvinnorna är också hemma för vård av barn vid ett och ett halvt tillfälle mer per anställd än vad männen är i snitt. Både kvinnors och mäns frånvaro på grund av vård av barn har ökat under perioden i jämförelse med förra året samma period.

När föräldrapar delar lika på ansvaret för familj, föräldraledighet, vård av barn och obetalt hemarbete möjliggörs ett jämställt arbetsliv där båda kan vara närvarande på arbetsplatsen i lika stor utsträckning.

Det är varje chefs uppdrag att i dialog med sina anställda, ge alla anställda oavsett kön och yrke möjlighet att kombinera arbete med att vara förälder.

Vi ska minska sjukfrånvaron

Det genomsnittliga antalet sjukfrånvarodagar bland kommunens medarbetare är ungefär dubbelt så högt bland kvinnor som bland män. Under det senaste året har sjukfrånvaron minskat för båda könen, dock mer för männen. Sjukfrånvaron är särskilt hög inom kommuner och regioner i landet – främst inom kontaktyrken som vård, skola och omsorg.

Aktivt arbete pågår i projekt inom hälsa för ett långt och hållbart arbetsliv.

Vi ska ge lika lön för lika och likvärdigt arbete

Kvinnor som arbetar i Skövde kommun har i snitt 97 procent av männens löner. Det är en ökning med två procentenheter sedan föregående år. De senaste tio åren har skillnaden mellan mäns och kvinnors löner i kommunen minskat med cirka nio procentenheter. Löneskillnaderna beror till stor del på att marknadslönera fortfarande är högre för många mansdominerade yrken. Detta påverkar vilka löner vi har på våra befattningsgrupper.

Fram till första barnet tjänar män och kvinnor lika mycket sen börjar det bli skillnad. Kvinnor får i snitt 4 000 kronor mindre i pension än män på grund av lägre inkomst under arbetslivet.

Aktivt arbete pågår med rätt lön och rimliga lönelägen i samtliga sektorer.

Vi ska öka lönespridningen i yrkesgrupper med låg lönespridning

Kvinnor har 88 % av männens lönespridning. Det är en ökning med fyra procentenheter sedan föregående år. Vi ser framför allt en låg lönespridning i kvinnodominerade grupper med lägre utbildning men även mansdominerade grupper med lägre utbildning har en lägre genomsnittlig lönespridning än de med högre utbildning.

Alla medarbetare ska ha möjlighet till att utvecklas i sitt yrke och göra lönekarriär oavsett vilket yrke man har. Detta ger en ökad livsinkomst och bättre pension etc.

Aktivt arbete pågår med kartläggning av interna lönestrukturer och arbete med rätt lön i utvalda befattningar.

Vi arbetar för jämställdhet och mångfald på högre ledande befattningar

I Skövde kommun finns totalt 193 chefer anställda varav 135 är kvinnor. På högre ledande befattning (avdelningschef och sektorchef) är 64 % kvinnor. Det är viktigt att alla, oavsett tillhörighet, har samma

möjligheter att nå högre, inflytelserika positioner. Det leder till en attraktiv arbetsplats där medarbetare stannar och vill utvecklas, och följaktligen till bättre förutsättningar att rekrytera och behålla rätt kompetens.

Det är viktigt att alla, oavsett tillhörighet och kön, får samma möjligheter att nå högre, inflytelserika positioner och kunna utvecklas i sitt yrkesliv. Genom förebilder och tydliga karriärvägar och genom att främja ett jämställt uttag av föräldraledighet kan vi skapa goda förutsättningar för detta.

Vi ska arbeta för att bibehålla en jämställd högsta ledning och i övrigt ett ledarskap som speglar verksamhetens sammansättning.

Vi vill inte att föreställningar om kön ska begränsa studie- och yrkesval

Av kommunens anställda är 25 % män. Andelen har inte förändrats nämnvärt de senaste tio åren. För att klara framtidens kompetensförsörjning behöver kommunen locka fler män till sin verksamhet. Vi behöver arbeta målinriktat för att marknadsföra och nyansera bilden av jobben i välfärden, och visa på den variation av yrken som finns. Ett sådant initiativ kan leda till mer medvetna val som drivs av intresse och lämplighet.

Om arbetsplatsen har en jämn könsfördelning ökar möjligheten för medarbetare att bli bemötta utifrån sin kompetens och inte utifrån föreställningar om kön det leder till en bredare rekryteringsbas och ett större kompetensutbud.

Vi ska erbjuda fler karriär- och utvecklingsvägar

Den interna rörligheten i kommunen ligger första halvåret 2023 på 0,8 % vilket är en minskning med 0,5 procentenheter sedan föregående år. Det ska vara möjligt att göra karriär och kunna utvecklas i sitt yrke. Kvinnor har högre intern rörlighet än män. Sämre möjligheter att utvecklas i sitt arbete eller göra karriär är den högst rankande orsaken till att medarbetare slutar i kommunen.

Olika kompetenser och drivkrafter utvecklar verksamheten, och det behöver därför finnas flera utvecklingsvägar i en organisation.

Vi tar avstånd från trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande särbehandling och repressalier

Det ska inte förekomma trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande särbehandling, repressalier eller andra handlingar som kränker någons värdighet. Det finns rutiner och riktlinjer för att utreda och arbeta med denna typ av händelser. Dessa rutiner och riktlinjer ska vara kända av alla medarbetare i kommunen.

Genom chefens systematiska arbetsmiljöarbete, regelbundna arbetsplatsträffar (APT) samt förebyggande arbete med aktiva åtgärder kan vi tidigt upptäcka, kartlägga och utreda alla former av trakasserier eller kränkningar på arbetsplatsen.

Uppföljning av personalmått - prioriterade områden i likabehandlingspolicy

Mått	2023	2022	2021
Antal föräldalediga tillfällen i snitt/medarbetare	10	10	10
Kvinnor	12	12	12
Män	4	5	4
Antal VAB tillfällen i snitt/medarbetare	1,6	1,4	1,2
Kvinnor	1,8	1,6	1,3
Män	1,1	0,9	0,9
Antal sjukfrånvarotillfällen i snitt/medarbetare	12	14	12
Kvinnor	14	16	13
Män	7	9	7
Kvinnors andel av mäns löner	97%	95%	95%
Kvinnors andel av mäns lönespridning	88%	84%	83%
Andel kvinnor på högre ledande befattning (A och B nivå)	64%	57%	56%
Andel män i våra verksamheter	25%	24%	24%
<i>Definition: Ett tillfälle är lika med en dag eller en del av dag. A och B-nivå motsvarar sektorchef och avdelningschef.</i>			

9 Ekonomiska rapporter

9.1 Driftredovisning i sammandrag per nämnd

(miljoner kronor)	Delår 2023 (2023-01-01 - 2023-08-31)	Delår 2022 (2022-01-01 - 2022-08-31)	Budget 2023	Prognos 2023	Bokslut 2022
Kommunstyrelsen	414,0	368,2	596,1	594,5	554,8
Barn- och utbildningsnämnd	943,8	892,7	1 401,8	1427,1	1347,4
Vård- och omsorgsnämnd	729,8	694,5	1 138,3	1112,5	1032,2
Socialnämnd	180,8	163,4	248,8	278,8	246,3
Kultur- och fritidsnämnd	135,7	127,5	196,3	199,0	186,9
Servicenämnd	12,8	-6,7	12,2	34,2	19,7
Bygglövsnämnd	0,3	0	0,5	0,5	0,5
Kommunfullmäktige	4,0	3,8	4,7	5,0	4,7
Revision	1,0	0,7	1,8	1,8	1,8
Överförmyndare	5,5	6,2	7,0	7,1	7,3
Valnämnd	0	-1,2	0,1	0,1	1,5
Summa skattefinansierad verksamhet	2427,7	2249,1	3 607,7	3660,7	3402,9
Vatten och avloppsverk	5,6	2	0	16,8	-2,8
Affärsverksamhet bokfört i kommunen (fiber)	1,1	2	0	-2,0	0,2
Summa affärsdrivande verksamhet	6,7	4	0	14,9	-2,6
Nämndernas nettokostnader	2434,4	2253,1	3607,7	3675,6	3400,3
Pensioner	171,9	132,3	310,3	349,9	223,3
Arbetsgivaravgifter	436,1	405,4	584	655	612,3
Interndebiterade personalförsäkringar	-567,7	-538,2	-764	-850	-810,1
Kapitalkostnader	-244,4	-233,4	-349	-370	-356,1
Övrigt	56,5	-39	38,3	-29,1	93,2
Verksamhetens nettokostnader exkl avskrivningar	2286,8	1980,2	3427,3	3431,4	3162,9

9.2 Räkenskaper

Resultaträkning (kommunen)

(miljoner kronor)	Delår 2023 (2023-01-01 - 2023-08-31)	Delår 2022 (2022-01-01 - 2022-08-31)	Budget 2023	Prognos 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter	744,4	706,9			1 153,7
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0			0,0
Verksamhetens kostnader	-3 031,2	-2 687,10	-3 427,3	-3 431,4	-4 316,7
Avskrivningar	-185,9	-178,2	-275,0	-282,5	-269,9
Verksamhetens nettokostnader	-2 472,7	-2 158,40	-3 702,3	-3 713,8	-3 432,9
Skatteintäkter	2 163,8	2 044,30	3 187,0	3 239,6	3 061,6
Generella statsbidrag och utjämnung	401,1	420,9	563,6	596,7	621,0
Verksamhetens resultat	92,2	306,8	48,3	120,1	249,7
Finansiella intäkter	135,3	56,5	62,9	184,4	61,1
Finansiella kostnader	-87,8	-116,7	-65,5	-112,8	-135,1
Jämförelsestörande poster	0,0	0	0	0	0,0
Resultat efter finansiella poster	139,7	246,6	45,8	137,6	175,7
Extraordinära poster	0,0	0,0	0	0	0,0
Periodens resultat/årets resultat	139,7	246,6	45,8	194,0	175,7

Balansräkning (kommunen)

(miljoner kronor)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Dataprogram	11,3	6,1	5,9
Summa immateriella anläggningstillgångar	11,3	6,1	5,9
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnad och tekniska anläggningar	5 612,3	5 430,2	5 449,4
Maskiner och inventarier	217,8	185,1	191,3
Pågående arbeten	407,5	257,6	402,8
Summa materiella anläggningstillgångar	6 237,5	5 583,3	6 043,5
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	1 223,5	1 165,8	1 159,5
Långfristiga fordringar	15,5	1,5	4,4
Summa finansiella anläggningstillgångar	1 238,9	1 167,3	1 163,9

(miljoner kronor)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Summa anläggningstillgångar	7 487,8	7 046,3	7 213,3
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager	7,3	7,7	7,5
Fordringar	2 824,3	2 512,3	2 547,3
Kortfristiga placeringar	746,9	691,7	691,6
Kassa och bank (Limit 200 Mkr)	32,5	117,2	2,7
Summa omsättningstillgångar	3 611,0	3 328,9	3 249,1
SUMMA TILLGÅNGAR	11 098,8	10 375,2	10 462,4
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Årets resultat	139,7	246,6	175,8
Resultatutjämningsreserv	521	521	521
Övrigt eget kapital	3 550,2	3 374,4	3 374,4
Summa eget kapital	4 210,9	4 142	4 071,2
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	392,3	300,7	314,1
Övriga avsättningar	232,7	218,1	232,4
Summa avsättningar	625,0	518,8	546,6
Skulder			
Långfristiga skulder	5 129,1	4 865,2	945,9
Kortfristiga skulder	1 133,9	849,2	5 844,6
Summa skulder	6 263	5 844,6	5 714,4
Summa eget kapital och skulder	11 098,8	10 375,2	10 462,4
Inom linjen			
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser	869,5	864,7	864,7
Övriga ansvarsförbindelser	10,8	13	13

Kassaflödesanalys (kommunen)

(miljoner kronor)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	139,7	246,6	175,8
Justering för av- och nedskrivningar	185,9	178,2	269,9
Justering för pensionsavsättningar	78,2	12,7	26,1
Justering för övriga avsättningar	0,8	-1,4	32,3
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-52,7	-11,4	73,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	351,9	424,7	577,1
Ökning/minskning förråd och varulager	0,2	-2,7	-2,6
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-332,3	-303,0	-435,4
Ökning/minskning kortfristiga skulder	244,4	-106,9	-12,8
Medel från den löpande verksamheten	264,2	12,1	126,3
Investeringsverksamheten			
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-5,9	0,0	-2,9
Investering i materiella anläggningstillgångar	-377,4	-371,4	-631,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1,7	5,8	10,0
Exploateringsnetto	-6,7	3,5	20,4
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-65,4	-50,1	-61,7
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	11,3
Medel från investeringsverksamheten	-453,7	-412,2	-654,1
Medel utbetald till medfinansiering infrastruktur	0	-0,2	-17,6
Finansieringsverksamheten			
Ökning/minskning långfristiga skulder	230,4	186,2	219,7
Minskning av långfristiga fordringar	-11,1	-0,7	-3,6
Medel från finansieringsverksamheten	219,3	185,5	216,1
Årets kassaflöde	29,8	-214,8	-329,3
Likvida medel vid årets början	2,7	332,0	332,0
Likvida medel vid periodens slut	32,5	117,2	2,7

9.3 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Det finns ett undantag och det gäller redovisning av hyresavtal

Avtal med en avtalstid om högst tre år (eller där värdet understiger ett halvt basbelopp) redovisas som operationellt oavsett om det i övrigt uppfyller kriterierna för finansiellt avtal. Avskrivningstiden för dessa tillgångar överensstämmer med avtalslängden. Denna princip avser samtliga leasingavtal förutom hyresavtal för lokaler. Anledning till undantaget för hyreskontrakt beror på att översyn av klassificeringen och beräkning enligt RKR R5 på hyresavtal om lokaler ännu inte är fullt genomförd.

Vi har genom en schabloniserad beräkning bedömt den effekt på balans- och resultaträkning av steget gällande lokalkontrakt medför. Utifrån en genomsnittlig kontraktstid för de kontrakt avseende förhyrda lokaler som vi bedömt skulle kunna klassificeras som finansiella samt månadskostnad för dessa kontrakt har ett nuvärde beräknats. Enbart kontrakt med en avtalstid överstigande 3 år har inkluderats. Som ränta har använts kommunens internränta 1,75%. Ingen jämförelse har gjorts mot verkligt värde. Nuvärdet av minimileasingavgifterna skulle i denna beräkning uppgå till 235,8 miljoner kronor. Uppskattad avskrivning för dessa kontrakt skulle således vara 17,3 miljoner konor per år.

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

10 Skövde VA - en särredovisning

Enlig lagen om allmänna vattentjänster §50 ska VA kollektivets resultat och balansräkningen särredovisas.

Skövdes VA verksamhet visar på ett negativt resultat vid delårsbokslutet. Prognosen för helåret pekar också på ett negativt resultat på 16,7 miljoner kronor. Främsta anledning till det negativa resultatet är ökande räntekostnader på en skuld som blir allt större. VA kan inte amortera på sin låneskuld på grund av hur Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster är utformat. Nyinvesteringar och reinvesteringar i VA nätet kan endast lånefinansieras om investeringarna överstiger avskrivningarna.

Underskottet som nu uppstår måste framgent återställas med effektiviseringar, taxehöjningar i Va kollektivet eller skattekollektivet måste ta beslut om att skuta till medel.

Resultaträkning (miljoner kr)	Utfall 2023 delår	Utfall 2022 delår	Prognos 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	79,8	73,4	124,2	123,9
Verksamhetens kostnader	-60,4	-55,0	-99,9	-101,7
Avskrivningar	-15,8	-14,0	-24,5	-27,5
Verksamhetens nettokostnader	3,6	4,4	-0,2	-5,3
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-9,2	-1,6	-16,5	-12,0
Resultat efter finansiella poster	-5,6	2,8	-16,7	-17,3
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Delårsrets/Årets resultat	-5,6	2,8	-16,7	-17,3

Balansräkning (miljoner kr)	Utfall 2023 delår	Bokslut 2022 helår
TILLGÅNGAR		
Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader, mark och markanläggningar	881,7	794,9
Maskiner, Inventarier och bilar	38,1	31,0
Summa materiella anl.tillgångar	919,8	825,9
Omsättningstillgångar		
Kundfordringar	5,7	15,2
Övriga fordringar	0,0	5,2
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15,7	21,2
Summa kortfristiga fordringar	21,4	41,6
Summa omsättningstillgångar	21,4	41,6
SUMMA TILLGÅNGAR	941,2	867,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital	-0,2	0,0
Delårets/ Årets resultat	-5,6	-0,2
Summa eget kapital	-5,8	-0,2
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner	5,2	3,5
Långfristiga skulder		
Fonderade vinstmedel	3,1	3,3
Summa långfristiga skulder	3,1	3,3
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	4,9	44,2
Skuld koncernbank	751,4	658,3
Övriga skulder	13,2	0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	169,2	158,4
Summa kortfristiga skulder	938,7	860,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTN OCH SKULDER	941,2	867,5

11 Bilaga: Kommunala bolag och förbund

Kommunens redovisning omfattar även verksamheter som bedrivs av övriga juridiska personer där kommunen har stort inflytande. Här finns en kort beskrivning av verksamheterna, viktiga händelser under perioden samt en faktaruta med delårets resultat. Denna sammanställning av delårsresultat avser perioden januari-augusti 2023 (i några fall januari-juni resp. januari-juli) för de i kommunkoncernen ingående koncernbolagen och kommunalförbunden. Då koncernens räkenskaper inte uppfyller de villkor som behövs för att upprätta en sammanställd redovisning jämte kommunen så redovisas inte delårsresultat med prognos på koncernnivå.

11.1 Skövde Stadshus AB

Verksamhet

Skövde Stadshus AB har till föremål för sin verksamhet att, som moderbolag i Skövde kommuns helägda bolagskoncern, leda, driva och utveckla verksamheter inom kommunens kompetensliga områden. Bolagets syfte är att utgöra kommunens verktyg för att utöva en aktiv styrning, tillsyn och uppföljning av koncernbolagen.

Samtliga dotterbolags protokoll behandlas på styrelsesammanträden och delges även kommunstyrelsen för kommunens uppföljning och tillsyn av bolagen. Kontinuerligt genomförs ägardialoger då bolagen bland annat redogör för arbetet utifrån ägardirektiv. Dialoger har genomförts med Skövde Energi AB, Science Park Skövde AB, Balthazar Science Center AB, Kreativa Hus Skövde AB, Next Skövde Destinationsutveckling AB och AB Skövdebostäder. Den 8 maj hölls den årliga bolagsdagen där samtliga bolag redogjorde för sin verksamhet och året som gått. Bolaget har beslutat om en uppdaterad handledning för bolagsstyrelse, ett dokument som syftar till att utgöra stöd och styrning för koncernbolagens styrelser och ordförande. En grundläggande styrelseutbildning har erbjudits koncernbolagens tillträdande styrelser. Skövde Stadshus AB har även beslutat att majoritetsåga bolag i så hög utsträckning som möjligt ska använda ett gemensamt systemstöd för styrelsearbetet.

Bolaget har beslutat om den årliga rekommendationen till dotterbolagens bolagsstämmor avseende aktieutdelning och koncernbidrag utifrån bolagens resultat. Skövde Stadshus AB har på kommunfullmäktiges uppdrag startat ett holdingbolag; Skövde Mark, Exploatering och Utveckling AB ämnat som ett verktyg för kommunens exploateringsverksamhet. Det nya dotterbolaget och dess dotterbolag kommer vara en nyckelfunktion vid utvecklingen av Skövde Science City.

Skövde Stadshus AB beslutade i mars att ställa sig bakom Skövde Energi AB:s utveckling av energitjänster och bolagets investeringar i nätbatterier samt godkänna förslag till reviderad bolagsordning för bolaget. Skövde Energi AB beräknas investera 87 miljoner kronor i nätbatterier 2023 och 38 miljoner i tung fordonsladdning.

I juni beslutade Skövde Stadshus AB att ställa sig bakom Kreativa Hus Skövde AB:s nybyggnation av Noden, ett kontor- och parkeringshus med ca 10 000 kvm kontorsyta och 11 000 kvm parkeringsyta inom Science Park Skövde. Kreativa Hus Skövde AB:s investeringsbudget om max 500 miljoner kronor för byggnationen, finansieras genom aktieägartillskott och koncernbanken.

Skövde Airport AB utvecklade under första halvåret 2022 all verksamhet och därefter inleddes likvidation av bolaget. I januari 2023 löpte kallelsen på okända borgenärer ut och bolagets likvid är planerad att betalas ut till aktieägarna efter extra bolagsstämma i oktober. I rollen som kommundirektör ingår att vara vd i Skövde Stadshus AB. I juni valdes Johan Rahmberg till ny vd då Björn Söderlund slutat som kommundirektör.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Stadshus AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	400	167	133	600	250	200
Årets resultat efter finansiella poster	-2 756	-2 153	-1 324	5 700	-3 230	-13 978
Balansomslutning	1 165 249		1 155 167			1 165 283
Eget kapital	1 084 695		1 077 776			1 076 452
Investeringar	25		0			0

Bolaget har under året startat ett nytt holdingbolag, Skövde Exploatering Mark och utveckling AB som erhållit ett

aktieägartillskott på 45 mkr. Budgetavvikelse härrörs främst till kostnadsföring av ej avdragsgill moms samt reavinst om ca 9,4 mnkr vid likvidation av Skövde Airport AB.

Framtida utveckling

Allt som händer i omvärlden påverkar samtliga koncernbolag på olika sätt. Koncernens största bolag har goda ekonomiska förutsättningar men de mindre bolagen har en ekonomisk sårbarhet och påverkas i större utsträckning. Kreativa Hus Skövde AB och Skövde Mark, Exploatering och Utveckling AB står inför stora ekonomiska utmaningar framåt då bolagen förväntas investera för att tillgodose fortsatt utveckling inom Science Park Skövde och Science City.

11.2 AB Skövdebostäder

Verksamhet

Skövdebostäders verksamhet löper på enligt plan och följer budgeten på ett tillfredsställande sätt. Investeringar och underhåll stämmer väl överens med budget och prognosen för helåret ser också mycket bra ut. Soliditeten uppgår till 51 procent och uppfyller målet i ägardirektivet.

Skövdebostäder arbetar med kommande affärsplan för 2024-2027 där det övergripande målet är att bidra till en positiv utveckling för såväl bolaget som kommunkoncernen. Bolaget bygger just nu i två projekt, Bostället (71 lägenheter) och Timmergränd (88 lägenheter). Uthyrning är igång för båda projekten och Bostället är fullt uthyrt och har inflyttning 1 september och 1 december. Bolaget har också inlett samarbete med Skövde kommun kring byggnation av högstadieskola och bostäder i Skövde Science City med målsättningen att skolan ska tas i bruk hösten 2027. Skövdebostäders personalstyrka har ökat under året då vi omorganiserar oss bland annat kring felhantering.

Resultat och ekonomisk ställning

AB Skövdebostäder (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	307 587	307 237	288 108	463 300	467 331	438 580
Årets resultat efter finansiella poster	112 988	59 107	86 877	135 540	92 650	117 466
Balansomslutning	3 164 333	-	3 018 399	-	-	3 124 918
Eget kapital	1 531 510	-	1 410 061	-	-	1 433 707
Investeringar	214 670	-	142 714	249 289	314 819	286 526

Den enskilt största förklaringen till att det redovisade resultatet överstiger budget avser försäljningen av fastigheten Armborstet 1 till en bostadsrättsförening som bidrar till bolagets resultat med ca 42 mkr. Nybyggnationsprojekten Timmergränd och Bostället är de största investeringarna under året.

Framtida utveckling

Skövdebostäder räknar med att budgeten följs så väl gällande investeringar som underhåll och driftskostnader. Det är svårt att förutspå hur elpriset kommer att påverka resultatet framåt, men i närtid ser det ut att vara goda förutsättningar kring energitillgång och elpris. Bolaget märker alltmer av effekterna av de stigande räntorna som belastar resultatet. Under hösten är målet att skicka ut ett förfrågningsunderlag för byggnation till Stöpen, men ekonomiskt belastar detta inte årets resultat i någon större utsträckning. Detsamma gäller arbetet framåt med kvarteret Eldaren, projekt i Tidån och Vadden.

11.3 Skövde Energi AB

Skövde Energi AB som producerar fjärrvärme och el äger bolaget Skövde Energi Elnät AB vilket innehar koncession över elnätet i Skövde tätort. Bolaget äger även 20% av aktierna i elhandelsbolaget Billinge Energi AB.

Verksamhet

Bolagets framgång och drivkraft bygger på medvetna, långsiktiga satsningar på hållbarhet där god ekonomi, miljö, effektivitet, kvalitet och leveranssäkerhet är centrala faktorer. Vårens kundundersökning resulterade i högsta betyg, mycket väl godkänd.

Under 2023 har priset på biobränsle ökat kraftigt och gjort att produktionskostnaden för fjärrvärme stigit markant.

Resultatet per 2023-08-31 ger ett överskott på 36 891 och prognosen för hela året 2023 är 60 650 tkr. Rörelsemarginalen utmanas av kraftiga prisökningar på råvaror och bränslen. Rörelsemarginalen för T2 minskar till 15% (18%)

Affärsområdet KraftVärme tillhandahåller och utvecklar produkter och tjänster inom fjärrvärme, elproduktion och kyla. Bolaget säljer fjärrvärme till cirka 2 000 anläggningar omfattande ca. 380 GWh per år i Skövde kommun. Uppdraget är att säkerställa en konkurrenskraftig och hållbar fjärrvärmeproduktion. KraftVärme har haft fortsatt fokus på sin organisation och att rekrytera nyckelroller. Tillgänglighet och verktningsgrad på produktionsanläggningar har legat på en bra nivå. Ökade produktionskostnader till följd av kraftiga prishöjningar på bränsle utmanar fortsatt fjärrvärmebranschen.

Affärsområdet Elnät äger och distribuerar el inom koncessionsområdet som huvudsakligen täcker Skövde tätort. Verksamheten inom elnät omfattar drift, underhåll och utveckling av elnätet. Inom koncessionsområdet finns 21 174 anläggningar med en totalt överförd energi på ca. 310 GWh per år. Det maximala effektuttaget på elnätet har under delåret varit 52 MW. Fokus har varit på långsiktig effektprognos för det egna nätområdet, reinvesteringar, nyanslutningar, byta ut elmätare och kompetensförsörjning.

Affärsområdet Energitjänster driver olika projekt som syftar till att förbättra effektiviteten och skapa mer utrymme för tillväxt elnätet. Affärsområdet arbetar med en rad olika tjänster som ska bidra till att öka kundernas förmåga till en mer effektiv energianvändning. Fokus ligger på tung fordonsladdning, lösningar med batterilager och stödtjänster, teknikplattform samt kund-app.

Under första delåret har bolaget investerat 64 mkr. Investeringsprocessen utmanas av brist på resurser och förseningar i olika tillväxtprojekt.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Energi, koncernen (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	254 981	292 435	252 712	494 085	470 437	422 073
Årets resultat efter finansiella poster	36 891	33 121	47 777	60 650	64 789	57 886
Balansomslutning	1 075 859		1 029 345			1 122 504
Eget kapital	537 410		514 131			512 695
Investeringar	64 205		54 122	135 000	199 200	93 957

Framtida utveckling

Det är mycket som händer i energisektorn kopplat mot energiomställningen samt flera nya och förändrade regelverk. Omställningen av energisystemet är i grunden driven av klimatfrågan. Skövde utvecklas och växer i hög takt och har beslutat ett övergripande miljö- och klimatmål där kommunen ska vara fossilfri 2045. Omställningen till fossilfritt kräver stora mängder el och effektprognosen för Skövde ökar från cirka 60 MW till 120 MW år 2030. Den gröna omställningen är viktig för Skövdes fortsatta konkurrenskraft och ställer höga krav på energisystemet och bolagets utveckling. Bolaget måste vara beredda att förändras med utvecklingen och kunna hantera nya förutsättningar. Bolaget måste fortsatt ha en hög investeringstakt för att klara den framtida

energiomställningen. Investeringar behöver göras för att öka vår elnäts- och fjärrvärmenätskapacitet. Bolaget ser även att nya affärsmodeller och tjänsteområden är allt mer nödvändiga för att möta marknadens krav. Gällande fjärrvärmens konkurrenskraft är prismodell och den så kallade prisdialogen viktiga komponenter för att möta bolagets kunder in i framtiden. Kompetensförsörjning är också en utmaning där framtida rekryteringar inom branschen behöver tryggas. Den geopolitiska oron ställer höga krav på fortsatt högt tempo i utveckling av ökad säkerhet för bolagets infrastruktur och driver på kostnadsökningar. Näringslivet driver på omställningen med hög hastighet. Bolaget måste öka takten i att möta efterfrågan. För att lyckas med detta är det avgörande att säkerställa kompetensförsörjning och utveckla nya partnerskap.

11.4 Kreativa Hus Skövde AB

Verksamhet

Kreativa Hus Skövdes huvuduppdrag är att säkerställa att bolagen i Science Park Skövde har bra och attraktiva lokaler där de kan utveckla sina bolag på bästa sätt. Koncernens hus är välfyllda och flera omflyttningar planeras för att alla bolag ska få bästa förutsättningar. Ett led i uppdraget är att planera kommande steg och under året har projektet Noden, bolagets nästkommande kontorshus, förfinats vidare. I maj upphandlades ett partnersamarbete med Skanska AB och en utvärdering och förbättring av tidigare förslag utförs nu. Detaljplanen är fortfarande överklagad.

Ett annat uppdrag är att bygga stadens nya bussdepå, bussdepå Timboholm. Projektet löper på och beräknas vara klart i maj 2024.

Ett tredje uppdrag som bolaget fått är att ta fram underlag för mobilitetshus i Skövde Science City. Där finns utredningar om det första mobilitetshuset som ligger på mark i Mariesjö Kreativa Hus. Detaljplanen är överklagad. Kommande mobilitetshus är under utredning i tidigt stadi.

Ett tredje detaljplanearbete är uppstartat under året och det är på Västfast i Skaraborgs mark, där bland annat kontor och bostäder planeras. Det gamla Stallet behålls, men framtida användning är inte bestämt.

I april i år anställdes en fastighetsansvarig, en tjänst som tidigare köpts externt, för att säkerställa en kontinuitet och service till hyresgästerna.

Resultat och ekonomisk ställning

Kreativa Hus Skövde AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	17 108	17 200	16 099	25 662	25 800	24 329
Årets resultat efter finansiella poster	-1 135	-2 290	914	-3 845	-3 435	-4 101
Balansomslutning	437 399	-	321 329	-	-	337 533
Eget kapital	57 912	-	67 255	-	-	59 047
Investeringar	109 250	-	7 447	-	157 800	36 530

Merparten av investeringarna för Kreativa Hus Skövde är kopplade till bussdepå Timboholm, men även projekteringsarbetet för Noden. Det som påverkar bolaget mest kostnadsmissigt jämfört med föregående år är räntorna och de skapar ett prognostiserat underskott för året.

Sju nya bolag har flyttat in, tio bolag har expanderat, ett har flyttat av och två har minskat yta fram till augusti. Flera är mindre bolag. Det är fortsatt inget högt tryck på nya bolag in, troligen beror det dels på omvärlden, dels på att det inte finns några större ytor vakanta.

11.4.1 Mariesjö Kreativa Hus AB

Mariesjö Kreativa Hus AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	1 707	1 323	1 999	2 080	1 985	3 010
Årets resultat efter finansiella poster	-34	-997	955	-539	-1496	285
Balansomslutning	6 974	-	8 978	-	-	7 638
Eget kapital	915	-	2 664	-	-	949
Investeringar	308	-	0	-	3 000	206

Bolagets hyresgäster i Mariesjö Kreativa Hus är uppsagda och några har börjat flytta av under året, men det har delvis täckts upp av ny uthyrning tillfälligt fram till rivning och intäkterna minskar därför inte lika mycket som budgeterat. Småningom kommer rivning ske av alla befintliga lokaler. Avskrivningstakten har därför ökat och bolaget kommer göra ett negativt eller nära neutralt resultat.

11.4.2 VästFast i Skaraborg AB

VästFast i Skaraborg AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	1 569	1 573	1 416	2 354	2 360	2 145
Årets resultat efter finansiella poster	531	429	1 057	796	644	849
Balansomslutning	5 780	-	8 416	-	-	6 884
Eget kapital	2 168	-	3 441	-	-	1 637
Investeringar	0	-	0	-	1 000	0

En detaljplan är uppstartad under året inför omvandlingen från dagens bussdepåverksamhet till en utbyggnad av Science Park Skövde och även bostäder mm. I Västfast har också takten på fastighetsavskrivningarna ökat med vetskapen om att dessa kommer att rivs framöver.

11.4.3 Skövde Eldaren AB

Skövde Eldaren AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	0	-	0	-	-	0
Årets resultat efter finansiella poster	-147	-1 147	-110	-226	-1721	-142
Balansomslutning	2 078	-	1 399	-	-	3 229
Eget kapital	1 132	-	196	-	-	1 304
Investeringar	0	-	0	-	-	895

Bolaget har sökt avregistrering för moms då ingen ny uthyrningsverksamhet planeras. Resultatet jämfört med budget påverkas främst av att rivningskostnader belastade föregående år.

Framtida utveckling

Bolagens stora investeringar kommer att påverka den framtida ekonomin. Att ändå gå vidare med kontorshuset Noden i ett mer utmanande läge, är avgörande för att Science Park Skövde ska kunna växa och att fler personer blir sysselsatta i teknikparken, vilket gynnar skatteintäkterna i kommunen och, inte minst, attraktionskraften för Skövde och Skaraborg. Möjligheterna med bolaget och dess investeringar är mycket stora. Kreativa Hus Skövde

är en nyckel i kommunfullmäktiges prioriterade mål Tillväxt och attraktionskraft. Bolagen tar också hjälp av platsvarumärket för att öka kännedomen om Skövde för att attrahera nya företag och spetskompetens till våra byggnader. Bolagen vill bidra till att både befintliga och nya företag inom Science Park Skövdes profilområden växer, tack vare miljön som de är med och bygger.

Med en osäker omvärld är risken att vi går in i en mer långvarig lågkonjunktur där bolagen också bromsar in och får vakanta ytor. Risken är att byggnationen Noden fördyras av högre ränta, höga materialpriser och låg krona. Det är också en risk att man inte kommer framåt i byggnationen om detaljplanen inte går igenom. Det innebär att man tappar tid och inte kommer ha ytor att erbjuda framöver när man tror att tillväxten kommer att bli större i Skaraborg. Om så är fallet, fullgörs inte bolagens uppdrag samtidigt som Science Park Skövde inte kan växa fysiskt, vilket hindrar utvecklingen av en framgångsrik teknikpark som attraherar tillväxt i Skövde och Skaraborg.

11.5 Next Skövde Destinationsutveckling AB

Verksamhet

Bolagets verksamhet följer av styrelsen beslutad treårig affärsplan och de övergripande mål som anges i denna ser ut att kunna nås. Några av de väsentliga händelser som hittills skett under året är:

SM-veckan vinter en stor succé i Skövde

SM-veckan genomfördes i slutet av januari/början av februari 2023 i Skövde. Vilken idrottsfest det blev. 16 idrotter har delat ut över 100 guldmedaljer och tävlingar har pågått i 145 timmar. Massor av människor har varit delaktiga för att genomföra detta stora evenemang. Förutom idrotterna så har After Game genomförts med mer än 80 olika programpunkter. SM-veckan i Skövde räknar in 100 000 besök och den totala turistekonomin landar på 43,6 miljoner kronor. SM-veckan i Skövde har synts i ca 2300 artiklar och det totala annonsvärdet beräknas till ca 65 miljoner kronor. 91% av besökarna ger Skövde ett bra betyg som värdstad och snittbetyget landar på 4,6 av 5,0. Detta är ett av de högsta betygen som en värdstad har fått under de senaste fem årens vinterveckor.

14 000 besökare njöt av Sommartorg i sommar

Under nio veckor i sommar arrangerade Skövde Citysamverkan gratis sommaraktiviteter för barn och vuxna på Hertig Johans torg. Totalt hittade 14 000 besökare till Sommartorg. Varje dag kunde besökarna delta i någon av de många aktiviteter som erbjöds. Sommartorg har varit bemannat varje dag i totalt nio veckor. Under augusti visades totalt fyra matcher från fotbolls-VM på storbildsskärm på torget.

Visit Skaraborg en stark samverkansplattform för besöksnäringen

Den mellankommunala samverkansplattformen för besöksnäringen har en fortsatt positiv utveckling. Här arbetar kommunerna gemensamt med produktutveckling, marknadsföring samt enskild rådgivning till företag. Arbetet leds av Next Skövde och Destination Läckö Kinnekulle. Upplevd nytta av skaraborgssamverkan mäts årligen och fick i år betyget 5,4 på en sex gradig skala.

Resultat och ekonomisk ställning

Next Skövde Destinationsutveckling AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	13 703	14 966	16 132	19 072	22 449	21 868
Årets resultat efter finansiella poster	6 586	84	6 120	-98	126	409
Balansomslutning	15 049		16 230			13 940
Eget kapital	4 227		4 156			4 227
Investeringar	0	0	0	0	0	0

Bolaget visar ett positivt tertialbokslut. För helår ser resultatet ut att landa på strax under noll.

Framtida utveckling

Det är en fortsatt osäker tid som företagen inom besöksnäringen går till mötes. Efter en bra inledning på året är det nu återigen många faktorer som pekar på att en tuff tid väntar. Ökande råvarukostnader, drivmedelspriser,

elpriser mm talar för att konsumenterna kommer att hålla hårt i sina pengar vilket får direkta negativa konsekvenser för besöksnäringen.

Next Skövde ser inga större planerade investeringar i närtid.

11.6 Skövde Airport AB

Efter att kommunfullmäktige i Skövde kommun tagit ett inriktningsbeslut om annan markanvändning för flygplatsområdet samt efter att bolagsstämman den 8 mars 2022 beslutat att bolaget skulle träda i likvidation vidtog styrelse och vd åtgärder för att bolagets verksamhet ska upphöra. Den 30 juni 2022 ersattes styrelse och vd i bolaget av likvidator.

Likvidationen har löpt på och slutredovisning kommer att läggas fram på bolagsstämma i oktober och därefter kommer utdelning ske och bolaget avregistreras.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Airport AB (tusen kronor)	Delår 230630	Budget 230630	Delår 220630	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	0		1 959			2 152
Årets resultat efter finansiella poster	127		1 982			1 236
Balansomslutning	21 634		19 374			24 214
Eget kapital	21 567		15 190			214 694
Investeringar	0		0			0

11.7 Balthazar Science Center AB

Verksamhet

Verksamheten har under delåret haft stort fokus i att fortsätta arbetet med den förflyttning av verksamheten utifrån den nya affärsplanen som beslutades under november 2022. Större satsningar har gjorts på upplevelsemiljöerna samt uppstart av nya projekt och samverkansytor.

Bokningstrycket har varit stort under första halvan av året och varit en stor mix av både skolbokningar och konferensbokningar på kvällar av barn och näringsliv. Detta har gjort att ekonomin gått bra för verksamheten och visar på hög leverans till våra kunder. Sommaren stack ut med rekordhög bokningstryck och väldigt många besökare. Bästa dagen för sommaren var en dag med 550 besökare, året innan var bästa dagen 370. Besöksantalet har dubblat siffrorna från året innan.

Året inleddes också med större investeringar i några av upplevelsemiljöerna. Speciellt fick gruvan ett lyft och detta gjorde i samarbete med Geoparken platåbergen samt inom projektet Modern Mines som stod för den större delen av finansieringen. Dessutom har entrén och utegården upprustats med ny fontän och digitalskärm i entrén. Ett nytt personalfordon har också köpts in för att användas vid de mobila skolprogrammen som bokas. Trots mycket bokningar och högt tryck på verksamheten signalerar personalen hög trivsel och hög nöjdhet i sitt arbete.

Resultat och ekonomisk ställning

Balthazar Science Center AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	6 775	6 607	5 651	9 646	9 911	8 404
Årets resultat efter finansiella poster	796	18	216	468	27	-433
Balansomslutning	4 414		3 450			5 274
Eget kapital	2 214		1 701			1 417

Investeringar	209		58			110
---------------	-----	--	----	--	--	-----

Det ekonomiska resultatet visar 796 400 per 31 augusti vilket visar vilket bra tryck verksamheten haft på sig under starten av året. Omsättningen ligger i högre nivå än med budget och sommarlovssäsongen har levererat ett mycket gott resultat. Även caféverksamheten har haft positiva resultat jämfört med tidigare delårsresultat och detta går att koppla till ökade bokningar från externa besök samt konferenser inne hos bolagets samarbetspartner ASSAR.

Prognosen för helårsresultatet ligger för närvarande på 467 700 så bolaget går in i en höst med bra möjligheter till investeringar i verksamheten vilket det finns stora behov av. En rekrytering av pedagog har gjorts för att kunna hantera det ökade bokningstrycket och flera delar av verksamheten är i stort behov av upprustning vilket investeringarna kommer hjälpa till att åtgärda.

Framtida utveckling

Balthazars styrelse har tydligt pekat ut en förflyttning där verksamheten blir mycket större kopplat till de stora behov som finns i kommunerna inom Skaraborg där skolresultat går ner, kompetensförsörjningsbehoven ökar, industriella och digitala revolutioner sker samtidigt som eleverna flaggar för att inte hinna med sin skola. Dessutom ökar kunskapsturismen vilket visar potentialen i Balthazar som ett utpekat nationellt besöksmål. Därför tittar verksamheten på ny lokaliseringen för att kunna öka ytan man är verksam på då dagens verksamhet ej går att genomföra på lämpligt sätt i den form den är just nu. De kommande åren kommer bli väldigt spännande för verksamheten när det handlar om att hitta bra sätt att utvidga och utveckla sig på.

11.8 Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB

Verksamhet

Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB är ett nystartat bolag som äger fyra dotterbolag, tre av dessa bolag är registrerade med syfte att äga fastigheter inom stadsdelen Mariesjö/Skövde Science City. Det fjärde bolaget äger en fastighet inom det sk Arena-området.

Utöver dessa bolag finns även koncernen Skövde Exploatering AB vilket äger fastigheten Mariesjö 7, Mörkebäcken Fastighets AB ägare till Tegelbruket 2, Kartåsen Eldaren 6 AB ägare till Eldaren 6 och Kaplansgatan 23 Fastigheter AB ägare till Eldaren 2. Samtliga fastigheter belägna inom Skövde Science City.

Gemensamt för bolagen är deras ändamål att vara kommunens redskap för att förvärva och förvalta fastigheter inom framtida större utvecklingsområden som tex Skövde Science City, i syfte att medverka till omvandlingen av den nya stadsdelen. Bolagen ska bedriva sin verksamhet i samverkan med Skövde kommuns enhet för mark och exploatering. Detta har lösts genom att bilda ett operativt nätverk kallat Team Skövde Exploatering med personal från SSB enhet mark och exploatering (exploateringsingenjör), SSV enhet redovisning (ekonom), SSV enhet ekonomistyrning och finans (ekonomicontroller & finanscontroller), SSV enhet för säkerhet och beredskap (jurist), SSE enhet fastighet (fastighetsförvaltning) och SMS enhet näringsliv (marknadsutvecklare). Tanken är att Team Skövde Exploatering ska fungera som ett inbäddat exploateringsbolag där kommunen skapar delaktighet i bolaget och undviker den konflikt som tenderar att uppstå mellan den kommunala organisationen och ett fristående kommunalt exploateringsbolag. Bolagens vd är mark- och exploateringschef Richard Sännek. Styrelsen i bolagen är sammansatt av samma personer som sitter i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	-	-	-	-	-	-
Årets resultat efter finansiella poster	-10	-	-	-100	-	-
Balansomslutning	45 025	-	-	-	-	-
Eget kapital	45 015	-	-	-	-	-
Investeringar	-	-	-	42 112	-	-

Bolaget anskaffades i april 2023 därav inga tidigare siffror och är ett verktyg för att kunna köp och sälja fastigheter. Bolaget erhöll ett aktieägartillskott i augusti på 45 mkr. I september startades tre helt nya dotterbolag, Skövde Eldaren AB, Skövde Tegelbruket AB och Skövde Mariesjö AB. Bolaget förvärvar i september även dotterbolaget Skövde Flamman 3 AB.

11.8.1 Skövde Exploatering AB

Skövde Exploatering AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 221231	Helår 221231
Nettoomsättning	759	759	2 418	1 138	1 138	2 804
Årets resultat efter finansiella poster	-1 827	-2 268	691	-3 132	-3 403	-21 262
Balansomslutning	70 288	-	84 063	-	-	72 214
Eget kapital	8 161	-	2 469	-	-	-6 334
Investeringar	-	-	-	-	-	54 153

Hyresavtal omförhandlat vilket innebär lägre hyresintäkter jämfört med föregående år. Största kostnadsposten räntor som är högre än föregående år pga. ränteläget.

11.8.2 Kartåseneldaren 6 AB

Kartåseneldaren6 AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	1 530	1 267	1 396	2 296	1 900	2 583
Årets resultat efter finansiella poster	827	829	917	1 221	1 243	1 467
Balansomslutning	2 536	-	3 175	-	-	3 095
Eget kapital	1 701	-	942	-	-	873
Investeringar	-	-	-	-	-	2 377

Intäkter och kostnader i linje med budget.

11.8.3 Kaplansgatan 23 Fastigheter AB

Kaplansgatan 23 Fastigheter AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	78	67	20	100	100	68
Årets resultat efter finansiella poster	-565	-590	-236	-875	-885	-481
Balansomslutning	3 595	-	3 985	-	-	3 831
Eget kapital	634	-	-211	-	-	1 199
Investeringar	-	-	-	-	-	4 035

Intäkter och kostnader i linje med budget.

11.8.4 Mörkebäcken Fastighet AB

Mörkebäcken Fastighet AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	0	0	0	0	0	0
Årets resultat efter finansiella poster	-360	-194	-1 579	-522	-291	-307
Balansomslutning	5 635	-	2 286	-	-	4 968
Eget kapital	-2 588	-	-4 082	-	-	-2 228
Investeringar	-	-	-	-	-	2 617

Något högre kostnader än budgeterat vilket främst beror på högre räntekostnader pga ränteläget samt att bolaget inte längre är momsregistrerat så moms på fakturor måste kostnadsföras.

Framtida utveckling

Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB kommer framtid användas som ett verktyg för att få en ändamålsenlig struktur och för att underlätta uppföljning.

Fastigheten som ägs av Skövde exploatering kommer behöva avvecklas till fördel för projektet och därför har det under föregående år träffats en överenskommelse med hyresgästen om uppgivande av besittningsskydd vid uppsägning. Avtalet medger en uppsägningstid om nio månader för hyresvärden. Uppgörelsen innebär att fastighetens driftnetto minskat kraftigt. Under perioden 2025-2030 kommer en väg att byggas över terminalområdet som sammanbinder Bangårdsgatan via Södra Metallvägen med Nollhagavägen.

Kartåseneldaren 6 AB:s och Kaplansgatan 23 Fastigheter AB:s fastighet ingår i kvarteret Eldaren. Skövde kommun har rådighet över hela detta kvarter genom fastighetsägande (Eldaren 8) eller bolag (Eldaren 1, 2 och 6) vilket ger att denna del av Skövde Science City kan komma att prioriteras uppdelad i en västlig och östlig del. En sådan prioritering kommer att föranleda att hyresgäster måste avvecklas i förtid.

Mörkebäcken Fastighet AB ingår i kvarteret Tegelbruket och består av en markfastighet som kommer säljas till den exploatör som tilldelas en markanvisning.

11.9 Science Park Skövde AB

Verksamhet

Science Park Skövde AB (SPS) ägs till 49 procent av Skövde Stadshus AB och 51 procent av Science Park Skövde Intresseförening. SPS driver och utvecklar teknik- och forskningsparken Science Park Skövde. Science Park Skövde är en samlad miljö för entreprenörskap och affärsutveckling, integrerad med högskolan i Skövdes campusområde. Bolaget driver Science Park Skövde som är en öppen innovationsarena i syfte att stimulera ökad innovationsförmåga och samverkan mellan teknikparkens medlemsföretag, högskolan och näringslivet i regionen. Bolaget driver även startupverksamheten i syfte att underlätta för entreprenörer att starta kunskapsbaserade företag. Bolaget har en filial i Göteborg med inriktning dataspelsutveckling, samt "satelitnoder" i Falköping och Lidköping i samverkan med respektive kommuner. Bolaget stöttar entreprenörer och företag som har skalbara affärsidéer, med affärsutveckling och innovationsledning för att skapa tillväxt.

Resultat och ekonomisk ställning

Science Park Skövde AB

Science Park Skövde AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	22 699	26 417	18 719	43 194	39 626	44 012
Årets resultat efter finansiella poster	-4 237	76	-4 269	143	-114	1 453
Balansomslutning	21 387		18 235			22 214
Eget kapital	3 748		2 967			7 985
Investeringar	84		27			96

Att omsättning och resultat delår avviker så mycket från budget är till följd av redan beviljade intäktsmedel som ligger på balans och ej kommer lyftas in i resultat förrän i slutet av året, men som är med i gällande prognos. Den stora differensen i nettoomsättning mellan 2022 och 2023 är uppskjutna medel pga pandemin 2021 som förts över till 2022 års budget.

Framtida utveckling

Science Park Skövde AB är beroende av att den fysiska miljön utvecklas. Dels vad gäller expansionsmöjligheter samt de inre miljöer som parken verkar i. Hastigheten i utvecklande kommer avgöra Science Park Skövdes utveckling och förmåga att utföra sitt uppdrag och öka de kommunala skatteintäkterna.

Mats Jägstam lämnade VD-posten i bolaget och Ingi Jonasson tog över som ny VD från 1/9.

11.10 Skaraborgs kommunalförbund

Verksamhet

Skaraborgs kommunalförbund har gått med överskott under första delåret 2023 och sammanfattat bedöms förbundets verksamhet har drivits enligt ändamål och de uppdrag som givits.

Skaraborgs kommunalförbund har under året fått flera uppgifter att driva frågor på den Skaraborgsgemensamma arenan. Detta är särskilt tydligt då det gäller regional utveckling och etableringar. Under delåret har

verksamheten samarbetat med Skövde kommun i dessa frågor.

Skaraborgs kommunalförbund beslutar om s.k. Delregionala utvecklingsmedel. Under året har beslut tagits om att fortsätta att stödja Möjligheternas Värld 2024-2026, Nytt fortsättningsprojekt på Assar "Innovationsboost Skaraborg", Projektet "Industry in West," Samordnade etableringar för grön omställning i Västra Götaland, Förstudie Elförsörjning Skaraborg, Platåbergens Geopark 2024-2026 och långsiktigt uppdraget från projektet "Livet i Skaraborg".

Andra frågor av betydelse har varit samverkan inom Valfärd och Nära vård, Utbildning Skaraborg, och förbudets tillväxt- och samhällsutvecklingsinriktade arbete.

Resultat och ekonomisk ställning

Skaraborgs kommunalförbund

Skaraborgs kommunalförbund (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220731	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	38 721	34 252	22 516	58 082	51 378	43 241
Årets resultat efter finansiella poster	1 389	31	640	1 074	47	46
Balansomslutning	88 255		96 327			84 962
Eget kapital	7 410		6 615			6 021
Investeringar	0					34

Framtida utveckling

Bedömningen är att Skaraborgs kommunalförbund kommer att fortsätta sin utveckling genom att samla relevanta frågor på i en Skaraborgsgemensam kontext. Vilka frågor och i vilken omfattning får avgöras i särskild ordning.

11.11 Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Verksamhet

Skaraborgsvatten bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner med uppgift att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Råvattnet tas från Vättern och pumpas ca 3 mil till Borgunda vattenverk, där sker all behandling av vattnet innan det pumpas vidare till respektive kommun. Den totala produktionen per år är ca 9 000 000 m³ vilket försörjer ca 100 000 människor med dricksvatten som är vårt viktigaste livsmedel.

Skaraborgsvatten skall till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera dricksvatten av god kvalitet. Verksamhetsmålet är uppfyllt.

Resultat och ekonomisk ställning

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Skaraborgsvatten (tusen kronor)	Delår 230630	Budget 230630	Delår 220630	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	22 963	19 294	18 776	42 822	38 588	36 370
Årets resultat efter finansiella poster	6 174	2 055	4 866	8 447	4 110	6 717
Balansomslutning	251 450	295 313	245 578	265 843	356 969	245 578
Eget kapital	160 250	161 314	152 224	162 522	163 369	154 075
Investeringar	6 973	65 850	35 091	22 260	131 700	56 415

Nettoomsättningen och årets resultat ökar under år 2023 vilket beror på att förbundet har fått elstöd samt att vattenpriset har höjts. En annan orsak till att resultatet är bättre än budget beror på lägre avskrivningar och räntekostnader då de budgeterade investeringarna är senarelagda. Anledningen till att balansomslutningen och investeringarna är lägre jämfört med budget beror på att investeringarna är senarelagda och då framför allt investeringarna i en ny ultrafilteranläggning.

Framtida utveckling

Förbundets verksamhet styrs av livsmedelsverkets föreskrifter, vilka säger att de skall ha minst två stycken mikrobiologiska säkerhetsbarriärer för att säkerhetsställa dricksvattenkvalitén. En avskiljande barriär behövs också för att framtidssäkra vattenkvalitén när kommunerna växer.

Vattenverket i Borgunda ska med anledning av detta komplettera sin process med en membranfilteranläggning enligt tidigare beslut.

Förbundet skall även utveckla sin analysförmåga i Borgunda med ett eget vattenlaboratorium för att klara de nya myndighetsbeslut som kommit.

11.12 Avfall & Återvinning Skaraborg

Verksamhet

Den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning är att förbundet fortsatt har en god ekonomi och goda rutiner för att arbeta mot de uppsatta målen.

En kundnöjdhetsmätning är genomförd för att ta reda på kundernas nöjdhet med avfallshanteringen, kundernas vanor och attityder inom specifika frågor. Resultatet av undersökningen ska ge jämförelse med tidigare undersökningar och användas i det strategiska förbättringsarbetet. 81 procent är mycket nöjda eller nöjda med avfallshanteringen i kommunen.

Restavfall från ÅVC har minskat med cirka 20 procent jämfört med år 2022.

Resultat och ekonomisk ställning

Avfall & Återvinning Skaraborg

Avfall & Återvinning Skaraborg (tusen kronor)	Delår 230630	Budget 230630	Delår 220630	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	106 056	102 820	111 315	213 459	215 640	223 896
Årets resultat efter finansiella poster	-2 188	-4 542	1 345	-5 646	-9 085	5 429
Balansomslutning	96 920		96 903			105 272
Eget kapital	48 328		43 432			50 516
Investeringar	4 430		13 637	22 314	36 200	26 040

Resultatet för delåret är negativt med -2,2 miljoner kronor. Det är 2,3 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet om -4,5 miljoner kronor för perioden. Soliditeten uppgår till 50 procent vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt.

Prognosen för år 2023 är ett negativt resultat på -5,6 miljoner kronor, vilket är 3,4 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat på -9,1 miljoner kronor. Både intäkter och kostnader väntas bli lägre än budgeterat.

Framtida utveckling

Lagförändringarna för både obligatorisk insamling av matavfall och kommunalt insamlingsansvar för förpackningar innebär genomgripande förändringar av det kommunala insamlingsystemet med start redan år 2024.

11.13 Miljösamverkan Östra Skaraborg

Verksamhet

Under perioden 1 januari–31 augusti 2023 har miljönämnden utfört totalt 2 024 planerade kontroll- och tillsynsinsatser. Bedömningen är att nämnden kommer nå hög måluppfyllelse för den planerade tillsynen för året.

En viktig faktor om målet ska uppnås är att förbundet kan rekrytera de vakanser som uppstått under sommarperioden.

Respektive kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner beslutade att anta en ny taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område som gäller från och med 1 januari 2023.

Resultat och ekonomisk ställning

Miljösamverkan Östra Skaraborg

Miljösamverkan Östra Skaraborg (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	18 697	20 947	19 156	30 631	31 422	29 602
Årets resultat efter finansiella poster	-1 140	45	449	-726	68	730
Balansomslutning	8 338		15 386			9 237
Eget kapital	2 860		4 449			4 730
Investeringar	0		0			0

Helårsprognosen för verksamheten är ett underskott på -726 tkr vilket innebär att resultatmålet inte är uppnått.

Det förklaras dels av lägre intäkter från tillsynsavgifter än budgeterat från handläggning av ärenden inom områdena enskilda avlopp och lantbruk. Stor del av avvikelserna kan härledas till personalomsättning, men också till att de planeringsschabloner som används inte stämde under årets tillsynsprojekt.

Framtida utveckling

Det förändrade arbets sättet med tim- och efterhandsdebitering medför en ökad osäkerhet för ekonomin som kan slå åt flera håll. Dels att intäkten blir lägre än budgeterat. Men också att de företag som tidigare hade schablonavgift där förbundet gjorde mer tid än vad schablonen avsåg kommer få en högre avgift då man tar ut avgift för nedlagd tid. En stor osäkerhet är också de planeringsschabloner förbundet utgår ifrån för att bedöma intäkt men också personella behov. En längre mätserie kommer medföra en ökad träffsäkerhet i både ekonomisk planering som personella behov.

Utvecklingen av vår digitalisering av verksamheten fortsätter. Förbundet ser en ökad användning av sina e-tjänster där syftet är att effektivisera och kvalitetssäkra verksamhetens processer samtidigt som de tillgodoser kundernas önskemål om en digital och smidig hantering av ärenden.

11.14 Räddningstjänsten Skaraborg

Verksamhet

Utökningen av förbundet har inneburit ett omfattande förändringsarbete på alla nivåer genom hela organisationen. För att det utökade förbundet ska ges möjlighet att nå upp till sin fulla potential och effektivitet krävs tålamod, uthållighet och förståelse för alla processer i ett större förändringsarbete. Förbundets verksamhetsmål nås i förväntad utsträckning, de flesta mäts över en flerårsperiod.

Direktionen har beslutat att skapa förutsättningar att öka antalet handläggarresurser genom att tillföra ekonomiska medel under åren 2024-2025, vilket möjliggör att anställa två nya handläggare per år de kommande fyra åren. Kommunfullmäktige i Skövde kommun har beslutat att utöka vaktstyrkan i Skövde med en brandman från och med 2024. Utökningen skapar nödvändiga förutsättningar för att upprätthålla de olika förmågor, bland annat som nationell kemresurs, som vaktstyrkan i Skövde förväntas ha.

Resultat och ekonomisk ställning

Räddningstjänsten Skaraborg

Räddningstjänsten Skaraborg (tusen kronor)	Delår 230731	Budget 230731	Delår 220731	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	112 988	105 624	73 540	183 280	181 070	128 075
Årets resultat efter finansiella poster	141	341	-622	3 100	585	692
Balansomslutning	161 389	161 389	116 863	164 489	161 389	99 820
Eget kapital	63 024	63 024	39 962	63 024	63 024	40 654
Investeringar	31 425	11 095	5 156	40 620	19 020	6 404

Jämförelse med tidigare år tappar relevans i och med att förbundet utökats med fyra ytterligare medlemskommuner. Verksamhetsåret 2023 blir nytt "nollår". Delårsresultatet är försiktigt positivt och prognos för helåret visar på ett positivt resultat som når de satta finansiella målen för 2023.

Framtida utveckling

Förbundet har genom utökningen blivit robustare och starkare över hela verksamheten. Det bedöms vara helt nödvändigt för att klara att möta såväl kända som tillkommande utmaningar framåt. Stort fokus behöver riktas mot att leva upp till de krav som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ställer på verksamhetens olika delar samt återtagandet av de tillkommande arbetsuppgifterna som faller på räddningstjänsten vid höjd beredskap. I det perspektivet är övningsfältet Hasslums framtid viktigare än någonsin i ett såväl lokalt som regionalt och nationellt intresse. En utredning om återtagande av brandskyddskontroll i egen regi är initierad. RS har höga ambitioner och arbetar i snabb utvecklingstakt för att leverera trygghet och säkerhet med hög kvalitet för alla som bor och vistas i vårt geografiska ansvarsområde.

SKÖVDE

SKÖVDE KOMMUN

2023

DELÅRSRAPPORT

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Sammanfattande bedömning ekonomi och verksamhet.....	3
3	Ekonomisk sammanfattning.....	4
4	Viktiga händelser och utveckling under året.....	4
5	Helårsprognos 2023.....	5
5.1	Nämndernas prognoser	5
5.2	Investeringsprognos.....	7
5.3	Exploateringsprognos	12
6	Finansiell analys.....	13
6.1	Delårsresultat	13
6.2	Kapacitet	14
6.3	Investeringar och exploateringar.....	14
6.4	Finansiella tillgångar	15
6.5	Finansiella skulder.....	15
6.6	Pensionsåtaganden.....	15
7	Bolag och förbund.....	17
8	Uppföljning inom arbetsgivarområdet.....	21
8.1	Personalutveckling.....	21
8.2	Kompetensförsörjning	24
8.3	Arbetsmiljö- och hälsoarbete.....	26
9	Ekonomiska rapporter	32
9.1	Driftredovisning i sammandrag per nämnd.....	32
9.2	Räkenskaper.....	33
9.3	Redovisningsprinciper.....	36
10	Skövde VA - en särredovisning	36
11	Bilaga: Kommunala bolag och förbund	38
11.1	Skövde Stadshus AB.....	38
11.2	AB Skövdebostäder	39
11.3	Skövde Energi AB.....	40
11.4	Kreativa Hus Skövde AB.....	41
11.5	Next Skövde Destinationsutveckling AB.....	43
11.6	Skövde Airport AB	44
11.7	Balthazar Science Center AB	44
11.8	Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB	46
11.9	Science Park Skövde AB	48
11.10	Skaraborgs kommunalförbund	48
11.11	Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	49
11.12	Avfall & Återvinning Skaraborg.....	50
11.13	Miljösamverkan Östra Skaraborg.....	51
11.14	Räddningstjänsten Skaraborg.....	51

1 Inledning

Efter den initiala återhämtningen efter pandemin har svensk ekonomi nu hamnat i en lågkonjunktur. Det som började med vad som ansågs vara en tillfällig inflation från utmaningar i leveranskedjor, förvärrades av ett krig i Europa med efterföljande energikris. Denna inflation har nu letat sig in i ekonomin på bred front. Riksbanken, och andra centralbanken i världen, har reagerat med en kraftig höjning av räntan. Syftet är att dämpa efterfrågan för att kyla ned ekonomin och därmed få ned inflationen. Inflationen verkar ha passerat förbi sina högsta nivåer, men full effekt av räntehöjningar syns ännu inte fullt ut i ekonomin. Bedömningen är att svensk ekonomi kommer att befinna sig i en lågkonjunktur 2023 och 2024, för att sedan försiktigt vända 2025.

För kommunsektorn är den ekonomiska påverkan av lågkonjunkturen stor. Sektorns ekonomi påverkas av högre inköspriser och högre räntekostnader. Men den enskild största påverkan är sker genom att pensionsrättigheter av en stor del av våra nuvarande och tidigare medarbetare värdesäkras med inflationen. Detta innebär att alla framtida förväntade pensionsutbetalningar höjs med inflationen. Jämfört med prognosen december 2021 ger inflationen för närvarande 160 miljoner kronor i ökade kostnader för 2023 och 188 miljoner kronor i ökade kostnader för 2024. Denna kostnadsökning sker samtidigt som de demografiska behoven ökar i kommunens kärnverksamheter samt att det finns ett omfattande investeringsbehov för att kunna rusta kommunens fastigheter och infrastruktur för framtiden.

Trots denna ekonomiska motvind, klarar Skövde kommuns ekonomi sig relativt väl i jämförelse med andra kommuner, vilket också syns i delårsresultatet. Men de förväntade resultatnivåer framåt innebär en lägre självfinansieringsgrad av investeringarna, vilken kan medföra en ökning av låneskulden. Ambitionerna för att uppnå kommunfullmäktiges mål kan också skapa behov av finansiering. Samtidigt som demografiska behoven måste fångas upp. Därav blir ett väl avvägt ekonomisk styrningsarbete viktigare än på länge. För att säkerställa att kommunen prioriterar rätt saker och genom kvalitetsarbete säkerställa att de ekonomiska medel som används skapar mesta möjliga nytta. För att därigenom bibehålla en stabil ekonomisk grund, kvalitet i våra välfärdstjänster och bibehålla förmågan att utveckla staden för framtiden.

2 Sammanfattande bedömning ekonomi och verksamhet

Kommunallagens ekonomikapitel innehåller ett uttalat krav på att kommuner och regioner ska ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Om kommunfullmäktiges och nämndernas mål uppnås och ekonomin samtidigt är i balans, så kan kommunen anses ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Bedömningen om kommunen uppnår god ekonomisk hushållning ska göra i delårsbokslutet och i årsredovisningen.

Kommunfullmäktige fattade beslut om nya mål för mandatperioden i februari 2023 (§22/2023). Beslutet innehöll ett finansiellt mål och tre prioriterade utvecklingsmål:

Prioriterade utvecklingsmål:

- Skövde växer genom att attrahera både invånare och företag.
- Skövde bedriver ett offensivt miljö- och klimatarbete.
- Skövde kommun ger alla barn och unga förutsättningar till ett gott liv.

Finansiellt mål

- Årets resultat för kommunkoncernen ska, efter finansiella poster, som ett genomsnitt uppgå till minst 6 procent av skatter och bidrag över en rullande sexårsperiod.
- Årets resultat för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 3 procent av skatter och bidrag per år över en rullande sexårsperiod.

En mer fullständig målbeskrivning finns tillgänglig på kommunens hemsida. [Från vision till mål \(skovde.se\)](https://www.skovde.se)

Förutom att det är nya mål rent innehållsmässigt så innebar beslutet också ett nytt arbetssätt för kommunstyrelsens förvaltning. Istället för att samtliga nämnder ska bryta ned kommunfullmäktiges mål så är det kommunstyrelsen, med hjälp av kommundirektören och dennes ledningsgrupp, som leder och samordnar det strategiska arbetet utifrån kommunfullmäktiges mål. Under våren och sommaren har förvaltningen arbetat med att tillsätta tvärsektoriella och koncernövergripande styrgrupper kopplat till de tre utvecklingsmålen. Grupperna har haft till uppgift att göra en nulägesanalys och ta fram förslag på strategiska vägval inom

respektive målområde. I november fattar kommunstyrelsen beslut om strategiska vägval kopplat till kommunfullmäktigemålen och resultatmätningar som ska ligga till grund för uppföljning och analys av målområdet. Mot bakgrund av att det är en helt ny modell med nya arbetssätt är det för tidigt att utvärdera nivå av måluppfyllelse än.

I kommunfullmäktiges mål anges också ett nytt finansiellt mål. Årets resultat för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 3 procent av skatter och bidrag per år över en rullande sexårsperiod. Samma mål ligger på koncernnivå men då på 6 procent av skatter och bidrag. I delårsbokslutet kan utvärderingen endast göras på kommunnivå, då delårsbokslutet inte innehåller en koncernkonsolidering.

För 2023 förväntas kommunen uppnå ett ekonomiskt resultat på 191,6 miljoner kronor vilket motsvarar 5 procent av skatter och bidrag. För 2023 är det rullande sex årsperioden som det ska utvärderas mot 2020 till 2025. Över den perioden anses resultatmålet uppnått.

3 Ekonomisk sammanfattning

Skövde kommun redovisar ett delårsbokslutsresultat per 31 augusti 2023 på 139,7 miljoner kronor. Det prognostiserade helårsresultatet är 194 miljoner kronor, vilket är cirka 148 miljoner kronor bättre än budgeten. Det prognostiserade resultat motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Det innebär att kommunen når upp till det tidigare beslutade finansiella målet om 3 procent av skatter och bidrag för mandatperioden förutsatt att lagd plan följs.

Den positiva skillnaden mellan budget och prognos beror främst på överskott på skatte- och bidragsprognosen med 108 miljoner kronor, värdeutvecklingen på kommunens finansiella placeringar samt elstödet.

Nämnderna redovisar en negativ helårsprognos om totalt 53 miljoner kronor, vilket är en i nivå med prognosen som sattes i april. Tre nämnder prognostiserar tillsammans ett underskott om närmare 80 miljoner kronor exklusive inflationskompensationen: barn och utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden.

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 1 011,4 miljoner kronor varav den taxefinansierade verksamheten uppgår till 182,6 miljoner kronor. I den totala investeringsbudgeten för 2023 ingår ombudgeteringar från 2022 på 346,2 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar på en investeringsvolym om 701 miljoner kronor varav taxefinansierad verksamhet bedöms förbruka 172,8 miljoner kronor. Den positiva avvikelser i förhållande till den totala investeringsbudgeten uppgår till 310,4 miljoner kronor och beror främst på att flera projekt förskjutits i tid vilket beror på både interna och externa faktorer.

Trots att årets investeringsprognos visar en positiv avvikelse ses en stor osäkerhet kring hur de totala projektprognoserna på våra pågående och kommande investeringsprojekt kommer att påverkas av inflationen och ränteuppgångarna. Dock ser vi en svalare byggmarknad och att det inkommer fler anbud vilket ger en motvikt till inflationen. Hur både inflation, marknadsläget och effekter på inköp fortsatt utvecklas är en osäkerhetsfaktor som oavsett riktning kommer att få effekt på budgetföljsamheten i kommunens investeringsprojekt.

4 Viktiga händelser och utveckling under året

Alla medarbetare i Skövde bidrar dagligen till att leverera så bra som möjliga tjänster till våra medborgare och andra intressenter. När andra viktiga händelser lyfts fram måste det ses i ljuset av att det största och viktigaste arbete av kommunen sker i det dagliga arbetet av alla kommunens medarbetare.

Ett mycket viktigt arbete som pågår just nu är att konkretisera kommunfullmäktiges mål, mer om detta nämndes i förra kapitel.

Inom ett flertal verksamheter pågår ett arbete med att anpassa verksamheten till nya arbetstidsreglerna avseende bland annat krav på sammanhängande ledighet. Ändringar som påverkar cirka 1600 anställda. Inom vård och omsorg pågår ett arbete för att verkställa en verksamhetsövergång för alla medarbetare från Stiftelsen Skaraborgs Läns Sjukhem, vems verksamhet övertas av kommunen per första januari 2024.

På fastighetssidan pågår flera projekt. En stor blev klar i början av 2023 då Björkebackens förskola i Stöpen togs i bruk. En ny modern förskola som kommer skapa goda förutsättningar för pedagoger och barnen att trivas och växa. Omställningen av stadsdelen Skövde Science City pågår också för fullt.

På kultur- och idrottsområdet var Skövde kommun arrangör av en i flera hänseenden mycket lyckat SM-veckan.

Andra aktiviteter inom detta område har också återupptaget nivåer som skedde innan pandemin.

5 Helårsprognos 2023

Skövde kommun redovisar en positiv prognos om 194 miljoner kronor, vilket är 148,2 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat. Det är en förbättring med 29 miljoner kronor mot tertial 1 och beror främst på högre skatteintäkter.

Finansförvaltning

Totalt har finansförvaltningen ett överskott jämfört med budgeten med cirka 220 miljoner kronor. Det största överskottet om 108 miljoner kronor beror på högre skatte- och bidragsintäkter och det är främst på grund av att skatteunderlagstillväxten varit högre än förväntat. Även en positiv värdeutveckling av kommunens finansiella placeringar, positivt finansnetto och elstöd bidrar med 94 miljoner kronor.

Övriga poster så som kapitalkostnader, strategiska fastigheter och centralt budgeterade medel för demografipengen visar ett överskott samtidigt som exploatering och personalomkostnaderna visar på ett underskott. Kostnaderna för pensionerna förväntas bli 40 miljoner kronor högre än budgeterat Dessa över- och underskott tar ut varandra.

5.1 Nämndernas prognoser

Nämnderna exklusive den taxefinansierade verksamheten redovisar en negativ helårsprognos om 53 miljoner kronor exklusive inflationskompensationen. Prognosen per 31 augusti är 1,8 miljoner högre än den prognosen som sattes för nämnderna vid tertial. Det har skett förändring mellan nämnderna, barn och utbildningsnämnden ett bättre resultat om 9 miljoner kronor, minskade övergripande kostnader, samtidigt som servicenämndens prognos har försämrats med 6 miljoner kronor bland annat till följd av att snöröjningskostnader samt rivning- och saneringskostnader i samband med ombyggnadsprojekt ökat.

I budgetbeslutet i november beslutades om en generell pott på 50 miljoner kronor för att hantera inflationen. En analys har gjorts av ekonomichefens ledningsgrupp (EKLG) som följer prisutvecklingen inom våra verksamheter. En preliminär fördelning om cirka 26 miljoner kronor, efter tertial 2 finns redovisad i separat kolumnen i tabellen nedan. Nedan redovisas **också** en kort sammanfattning per nämnd. För fler detaljer, se nämndernas delårsrapporter.

Nämndernas prognos

(miljoner kronor)	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse Budgetprognos	Inflationskompensation	Avvikelse Budgetprognos
Kommunstyrelsen	596,1	594,5	1,6	*	1,6
Barn- och utbildningsnämnd	1401,8	1427,1	-25,3	5,0	-20,3
Vård- och omsorgsnämnd	1138,3	1112,5	25,8		25,8
Socialnämnd	248,8	278,8	-30,0	2,8	-27,2
Kultur- och fritidsnämnd	196,3	199,0	-2,7	3,0	0,3
Servicenämnd	12,2	34,2	-22,0	15,0	-7,0
Bygglovsnämnd	0,5	0,5	0,0		0,0
Kommunfullmäktige	4,7	5,0	-0,3		-0,3
Revision	1,8	1,8	0,0		0,0
Överförmyndare	7,0	7,1	-0,1		-0,1
Valnämnd	0,1	0,1	0,0		0,0
Summa skattefinansierad verksamhet	3607,7	3660,7	-53,0	25,8	-27,2
Servicenämnd affärsverksamhet	0	-14,9	-14,9		-14,9

(miljoner kronor)	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse Budgetprogn os	Inflations- kompensation	Avvikelse Budgetprog nos
Verksamhetens nettokostnader	3607,7	3675,6	-67,9	25,8	-42,1

* Inflationspåverkan om 8,9 miljoner kronor, sektor samhällsbyggnad som innefattar skolskjuts, kollektivtrafik, gatubelysning samt köp av huvudverksamhet från sektor service hanteras inom kommunstyrelsens ram

Kommunstyrelsens prognostiserade resultat är ett överskott om 1,6 miljoner kronor. Samhällsbyggnad prognostiserar ett underskott om 10,7 miljoner kronor, framför allt kopplat till högre kostnader för vinterväghållning och verksamheten vid Skövde Flygplats. Inom koncernstaben prognostiseras ett överskott om 8,2 miljoner kronor till följd av lägre nyttjande av centrala utvecklingsmedel, bland annat avsatta driftsmedel för Billingeprojektet. Vuxenutbildning och arbetsmarknad prognostiserar ett överskott om 0,5 miljoner kronor. Både yrkeshögskolan och arbetsmarknadsenheten bidrar till det prognostiserade resultatet, med fler korta kurser, lägre personalkostnader samt minskat inflöde av serviceassistenter från Arbetsförmedlingen. Förutom dessa är det avvikelser på både kostnads- och intäktssidan inom kommunstyrelsens övriga verksamheter som sammantaget ger ett bedömt överskott för året.

Barn och utbildningsnämndens prognos för året visar på ett underskott på 25,3 miljoner kronor. Det är en förbättring sedan förra prognosen på 9 miljoner kronor. De främsta förklaringarna till den förbättrade prognosen är minskade övergripande kostnader i form av kostnader för tillfälliga paviljonger och minskade personalkostnader inom administrativa områden. Gymnasieskolans nationella program har minskat sina underskott sedan förra prognosen även om gymnasieskolans sammantagna prognos har försämrats på grund av ökade kostnader till fristående gymnasieskolor samt minskade interkommunala intäkter. Även grundskolans prognos har förbättrats något sedan förra prognosen medan förskolans underskott är större än vid förra prognosen.

Förskolans verksamhet visar en prognos med ett underskott på 2,1 miljoner kronor, antalet inskrivna barn har minskat och grundskolan prognosticerar ett underskott på 14 miljoner kronor. Flera enheter inom grundskolan räknar med underskott, framför allt F-6 skolor har svårt att anpassa sin organisation efter tilldelad ram. Under året har ett arbete skett med att ta fram och genomföra handlingsplaner för de enheterna med underskott. Den främsta anledningen till att många skolor har svårt att hålla budget är ett större resursbehov än budgeterat. Många skolor har elever med större resursbehov än tidigare. Gymnasieskolans verksamhet prognosticerar ett underskott på 17 miljoner kronor och beror bland annat på lägre interkommunala intäkter och kostnader för bidrag till fristående gymnasieskolor är högre än budgeterat. Prognosticerad kostnad för intern styrning och stöd är cirka 8 miljoner kronor lägre än budget och re främsta förklaringarna är minskade kostnader för tillfälliga paviljonger och lägre personalkostnader inom administrativa områden.

Vård- och omsorgsnämndens förväntas redovisa ett positivt resultat jämfört med budget på 25,8 miljoner kronor vid årets slut. Resultatet påverkas även 2023 av att prestationsbaserade ej återbetalningspliktiga statsbidrag förstärker nämndens ekonomi samt av högre avgiftsintäkter. Prognosen är 3 miljoner sämre än den prognos som lämnades efter april. Försämringen beror på ökade kostnader för hemtjänsten samt högre personalkostnader än förväntat.

Reserverade medel i verksamheten på totalt 11 miljoner kronor finns reserverade och kommer ej förbrukas. Det handlar om den centrala reserven på 6 miljoner kronor som nämnden avsätter för att balansera uppkomna underskott under året och inom äldreboendeavdelningen finns totalt 5,4 miljoner kronor reserverat till verksamhet som inte är igång (10 lägenheter på äldreboende Ekedal).

Socialnämnden visar på ett underskott om 30 miljoner kronor för året gentemot budget. Det är en förbättring med 1,1 miljoner kronor mot tertial 1. Underskottet härrör sig främst till placeringar för barn och vuxna. Övergripande verksamhet samt försörjningsstöd visade på ett överskott mot budget.

Avdelningen för barn och unga visar på ett underskott om 30,2 miljoner kronor och beror främst på fler placeringar både familjehem (inklusive jourhem) samt HVB-placeringar. Även den höga arbetsbelastningen, samt svårighet att rekrytera personal, inom barn och unga har medfört att konsulter har anlåtats.

Vuxenavdelningen visar på ett underskott om 5,5 miljoner kronor. Underskottet beror främst på fler placeringar inom socialpsykiatri och missbruk samt att skyddsplaceringar ligger högre än budgeterat. Utbetalt försörjningsstöd är lägre än budgeterat och beror på ett gynnsamt arbetsmarknadsläge. Inför 2023 höjdes riksnormen med 8,6 %, men verksamheten har hittills ändå kunnat rymma den ökade kostnaden inom ram. Antal hushåll i försörjningsstöd ligger fortfarande på en lägre nivå än tidigare.

Övergripande verksamhet visar på ett överskott om närmare 6 miljoner kronor som beror på utökad budgetram som inte fördelats ut till enheterna än. Arbetet pågår för att klargöra var inom nämndens ansvarsområde de ska

tillföras.

Kultur och fritidsnämnden prognostiserar ett underskott vid årets slut om 2,7 miljoner kronor. Av den prognostiserade avvikelsen är största delen hänförligt till besöksrestriktioner på Arena Skövde Bad både på grund av att upplevelsebadet stängdes vardagar (måndag till torsdag) som en åtgärd för att minska kommunens elförbrukning samt de besöksrestriktioner som infördes i juni för att anpassa besöksantalet till reningskapaciteten i upplevelsebadet.

Servicenämndens skattefinansierade verksamheter prognostiserar ett underskott om 22 miljoner kronor för 2023. Omvärldsläget med prisökningar under 2022-2023 drabbar servicenämndens verksamheter negativt. Områden med större påverkan är elkostnad, drivmedel och livsmedelskostnad. En snörik vinter med höga priser för snöröjning medför högre kostnader än budgeterat för 2023. Jämfört med prognosen för T1 har snöröjningskostnader samt rivning- och saneringskostnader i samband med ombyggnadsprojekt ökat. Etableringskostnader och hyra för en paviljong på Frösve skola har tillkommit och finns inte finansierad i budget.

Servicenämndens taxefinansierade verksamhet (Skövde VA och Skövde Stadsnät) prognostiserar tillsammans ett underskott om 14,9 miljoner kronor. VA-verksamheten prognostiserar med ett negativt resultat om 16,8 miljoner kronor. Det är främst räntekostnaderna som blivit högre och en redovisningsändring som påverkar prognosen. Fiberverksamheten förväntas generera ett överskott om 2 miljoner kronor.

Byggnadsnämnden visar ett nollresultat för verksamhetsår 2023. Bygglövsnämndens budget omfattar kostnad för politiker. Verksamhetens budget ligger inom kommunstyrelsens budgetram.

5.2 Investeringsprognos

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 1 011,4 miljoner kronor varav den taxefinansierade verksamheten uppgår till 182,6 miljoner kronor. I den totala investeringsbudgeten för 2023 ingår ombudgeteringar från 2022 på 346,2 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar på en investeringsvolym om 701 miljoner kronor varav taxefinansierad verksamhet bedöms förbruka 172,8 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen i förhållande till den totala investeringsbudgeten uppgår till 310,4 miljoner kronor och beror främst på att flera projekt förskjutits i tid vilket beror på både interna och externa faktorer.

Trots att årets investeringsprognos visar en positiv avvikelse ses en stor osäkerhet kring hur de totala projektprognoserna på våra pågående och kommande investeringsprojekt kommer att påverkas av inflationen och ränteuppgångarna. Dock ser vi en svalare byggmarknad och att det inkommer fler anbud vilket ger en motvikt till inflationen. Hur både inflation, marknadsläget och effekter på inköp fortsatt utvecklas är en osäkerhetsfaktor som oavsett riktning kommer att få effekt på budgetföljsamheten i kommunens investeringsprojekt.

Inventarier

Den totala budgeten för inventarier uppgår 2023 till 70,9 miljoner kronor. I prognosen bedöms 60,8 miljoner kronor förbrukas under året. Avvikelsen om 10 miljoner kronor förklaras till största del av att lokalprojekt har förskjutits i tid vilket innebär att inventarieinköpen som planerades att genomföras 2023 flyttas fram till 2024.

Övrigt

Under kategorin övrigt finns kvarvarande investeringsmedel för H22 effektiviseringar, Ersättningslokaler och generell investeringspott. Totalt uppgår kvarvarande medel till 12,9 miljoner kronor vid delåret. Prognosen för helåret är att samtliga medel kommer att behöva nyttjas.

Fastighetsförvärv

Budget 2023 avseende fastighetsförvärv är 40 miljoner kronor och per 31/8 har enheten för Mark och exploatering förvärvat fastigheter för 8,1 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar ett överskott om 20,0 miljoner kronor. Den höga exploateringstakten gör att kommunen behöver fylla på sin markreserv avseende strategiska fastigheter för att skapa förutsättningar för kommunen att växa. Dock är det alltid planering och förhandling vilket ger en osäkerhet i prognos kring när förvärv genomförs och därmed när kostnad för förvärv förväntas. Verksamheten avseende strategiska fastigheter visar en positiv budgetavvikelse om 15,0 miljoner kronor. Detta avser driftkostnader relaterade till investeringsbudgeten för fastighetsförvärv så som rivning, sanering och byggnadsvärde. Vid varje förvärv görs en bedömning av kommande användning som formuleras i en avsiktsförklaring. Om fastigheten kommer att exploateras inom tre år så är eventuell byggnad inte att anse

som en anläggningstillgång och då belastas driften med byggnadsvärdet vid förvärvstillfället. I samband med förvärv så kan även expropriation- och intrångsersättning tillkomma.

Infrastruktur

Investeringsbudget för infrastruktur 2023 är 234,8 miljoner kronor. Flera stora investeringar är budgeterade under året bland annat Mörkekorset/Staketgatan, Stationsgatan ombyggnad, Gamla Törebodavägen och tillgänglighet Hasslumsvägen. Prognosen är att 104,1 miljoner kronor kommer att förbrukas under 2023. Underutnyttjande beror både på externa och interna faktorer. Avseende externa faktorer så pågår utredningar, vägplaner och ledningsarbete. Andra projekt som till exempel bulleråtgärder, kompletterande länkar i cykelvägnät och trafikordningar har fått prioriteras ned på grund av resursbrist. Under 2023 kommer bland annat Arenarondellen att genomföras, och Törebodavägen som verkställs i etapper kommer att påbörjas under året. Avseende Hasslumsvägen har det funnits behov av att utöka omfattningen av trafikutredningar och den första etappen är planerad till 2024. Projekt som kommer att visa ett underskott även för total projektbudget är Nolhagavägen kapacitetsökning. Där pågår en analys för att fastställa varför den inte har följt budget. Avvikelsen summeras till - 9,2 miljoner kronor. Även Mörkekorset/Staketgatan prognostiserar ett underskott om 5,9 miljoner kronor för 2023 och 4,8 miljoner kronor för projektet totalt. Detta är knutet till framförallt inflation och de prisökningar som har skett sedan budgetbeslut.

Prognos för investeringar i IT-infrastruktur är 3,0 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget. Investeringarna avser främst löpande utbyggnad och utbyte.

Lokaler, reinvesteringar

Investeringsbudgeten 2023 för lokal- och reinvesteringar uppgår till 470,2 miljoner kronor och prognosen för helåret är 308,6 miljoner kronor. Avvikelsen om 161,6 miljoner kronor kan till stora delar förklaras av att flera projekt är förskjutna i tid vilket gör att utgifterna uppstår kommande år. Den största avvikelsen visas på projektet Arena upplevelsebad, avvikelsen om 19,5 miljoner kronor beror främst på en tidsfördröjning i genomförandet som förorsakats av uppkomna problem i reningsprocessen.

Övriga projekt med större årsavvikelser:

- Projektet ny friidrottsanläggning är försenat på grund av överklagat marklov. Utav årets budget om 20 miljoner kronor bedöms enbart 7,5 miljoner förbrukas.
- Projekten gruppbostad 2025 och 2026 är förskjutna i tid på grund av förändring avseende geografisk placering, Årsavvikelsen för båda projekten uppgår till 12 miljoner kronor.
- Projektet Actionpark har ännu inte startat upp på grund av oklar placering och årets budget på 8,5 miljoner beräknas inte att förbrukas.
- Projektet Billingebacken är försenat och utredning kring omfattning och åtgärder pågår. Årets avvikelse uppgår till 19 miljoner kronor.
- Projektet scenteknik har påbörjats enligt plan och prognosen visar därför en årsavvikelse om 13 miljoner kronor 2023.

Budgeten för reinvesteringar inklusive kök uppgår till 165,9 miljoner kronor. Prognosen för helåret är att 116,2 miljoner kommer att förbrukas. Avvikelsen om 49,7 miljoner kronor beror till största del på att planerade köksrenoveringar på Norrmalmsskolan och Tidans äldreboende har tagit längre tid än planerat.

Pågående och kommande projekt som bedöms överskrida total projektbudget med mer än 5 miljoner kronor eller med mer än 10 %:

Lokaler

Ombyggnation Rydskolan samt samlad särskola

Projektet är samprojekterade och har en total projektbudget på 52 miljoner kronor. Vid andra tertiet bedöms projektet genomföras till en kostnad om 58,5 miljoner kronor. Projektet har kantats av flera ändringar som varit kostnadsdrivande tillsammans med materialprisökningar. Det råder en osäkerhet kring prognosen på grund av att modernmålsenhetsens lokalbehov och därmed ombyggnadsbehov utreds. Prognosen om 6,5 miljoner kronor över budget bör därför ses som ett värsta scenario, där samtliga ytor tänkta för modernmålsenhetsens byggs om. Projektet arbetar hårt med att hitta en kostnadseffektiv lösning för att minska den negativa projektavvikelsen.

Infrastruktur

Nolhagavägen kapacitetsökning

Projektet har en projektbudget om 37,0 miljoner kronor och prognosen visar på en negativ avvikelse om 9,2 miljoner kronor. En utredning är uppstartad för att fastställa orsaker samt för att kunna göra en erfarenhetsåterföring.

Mörkekorset/Staketgatan

Projektet har en projektbudget om 17,7 miljoner kronor och prognos visar ett underskott om 5,9 miljoner kronor. Projektet beslutades redan 2017 och bland annat allmän indexuppräknings och inflation har gjort att projektbudget inte balanserar.

Taxefinansierad verksamhet

Investeringar i vatten och avlopp samt fiber är taxefinansierade. I budgeten för 2023 var 182,6 miljoner kronor avsatta för sådana investeringar, varav 10 miljoner för fiberinvesteringar.

Prognosen för fiberverksamheten uppgår till 8,5 miljoner kronor, avvikelsen om 1,5 miljoner kronor förklaras av att verksamheten inte kommer att hinna med att genomföra alla planerade investeringar på grund av minskad kapacitet på personalresurserna.

Prognosen för Vatten- och Avloppsverksamheten uppgår till 164 miljoner kronor, den positiva årsavvikelsen om 8 miljoner kronor förklaras till största del av att projektet Melldala Reningsverk inte kommit igång som planerat.

Utbyggnad av kommunalt VA till Vristulven och Böja samt anslutningar utanför verksamhetsområde och exploateringsplaner i bland annat Melldala gör att belastningen på Timmersdala reningsverk ökar så mycket att ett nytt miljötillstånd måste sökas. Förstudie pågår och påvisar att reningsverket kommer att behöva byggas om och ut. Ombyggnationen kommer inte starta under 2023 vilket innebär att årets budget om 20 miljoner inte kommer att nyttjas.

Ombyggnaden av stadskvarn är i slutskedet och visar en prognos på 265 miljoner kronor jämfört med den totala projektbudgeten på 255 miljoner kronor. Avvikelsen om 10 miljoner kronor beror till största delen på brister i projekteringsfasen, som har varit känt och där åtgärder har vidtagits, men det är först under andra tertiet som de ekonomiska konsekvenserna blivit synliga.

Positiva årsavvikelser ses i projekten Ombyggnad av personalbyggnad och gasanläggning stadskvarn då projekten inte kommit igång som planerat. Budgeten för dessa projektet förväntas förbrukas under kommande år. Totalt uppgår avvikelsen för dessa två projekt till nio miljoner kronor.

Projekt för dricksvattenanläggningar och spillvattenanläggningar beräknas förbruka 4 mnkr mer än budget. VA ser ett större behov av satsning på reservoarer och brutet vatten, som är ett lagkrav, samt att VA-anläggningar i samband med exploateringar har tillkommit.

Investeringsbudget

(miljoner kronor)	Utfall Delåret 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Inventarier	32,2	70,9	60,9	10,0
Övrigt	0,0	12,9	12,9	0,0
Fastighetsförvärv	8,2	40,0	20,0	20,0
Infrastrukturinvesteringar	40,8	234,8	104,1	130,7
Lokalinvesteringar	159,34	470,2	308,6	161,6
- varav reinvestering	55,7	165,9	116,2	49,7
Taxefinansierad verksamhet	104,2	182,6	172,8	9,7
Summa investeringar	344,7	1011,4	679,4	332,0
Infrastruktur inom exploateringsområden	3,6	0,0	3,6	-3,6
VA inom exploateringsområden	5,2	0,0	5,2	-5,2
Finansiell leasing	29,7	0,0	29,7	-29,7
Bruttoinvesteringar	383,3	1011,4	717,9	293,5
Investeringsbidrag och anslutningsavgifter	-16,9	0,0	-16,9	16,9
Nettoinvestering	366,4	1011,4	701,0	310,4

5.3 Exploateringsprognos

Mark- och exploateringsverksamheten arbetar för att säkra kommunens långsiktiga markförsörjning och exploatera bostads- och verksamhetsområden genom att köpa, bearbeta och ställa iordning råmark för bostads- och verksamhetsändmål. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet klassificeras och värderas denna som omsättningstillgång. Den gata, parkmark och belysning som finns inom ett exploateringsområde och som kommer att finnas kvar i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar och ingår i kommunens investeringsredovisning. Anläggningstillgångar finansieras i huvudsak av inkomster från försäljning av exploaterade bostads- och verksamhetstomter.

Aktivering och ibruktagande av anläggningstillgångar inom exploatering

Inom de pågående exploateringsprojekten sker investering i form av gata, parkmark och belysning. När tillgångar aktiveras flyttas värdet från resultaträkningen till balansräkningen och kontot för pågående nyanläggning. När användning av en tillgång påbörjas tas den i bruk vilket innebär att upparbetat värde för tillgångarna flyttas från kontot för pågående nyanläggning till kontot för gata, park och gatubelysning och avskrivning påbörjas. De anläggningstillgångar som avses är gator, gatubelysning och parkmark som färdigställts och som även i fortsättningen ska ägas av kommunen.

Verksamhet

Budget för exploateringsverksamheten är 75,0 miljoner kronor för 2023 och prognosen visar ett underskott jämfört med budget om 16,5 miljoner kronor. 2023 kommer tre projekt att avslutas vilket kommer ge ett positivt exploateringsresultat om 77,3 miljoner kronor. Verksamheten för exploatering belastas också med 19,7 miljoner kronor för intrångsersättning för förvärv inom projekt, rivning/sanering samt fastighetsskatt för de tomter där fastighetsbildning har skett.

6 Finansiell analys

6.1 Delårsresultat

Resultatanalys

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2021	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Årets resultat	175,8	304,9	246,6	139,7	194,0
% av skatter och bidrag	4,8	13,2	10,0	5,4	5,1
Reavinster och jämförelsestörande poster	92,5	1,9	-5,4		
Resultat efter justering för reavinster och jämförelsestörande poster	268,3	306,9	241,2	139,7	194,0

Delårets redovisade resultat uppgår till 139,7 miljoner kronor, ungefär 107 miljoner kronor lägre än för delåret 2022. Verksamhetens kostnader ökar kraftigt med hela 344,1 miljoner jämfört med föregående år. Det är framför allt personalkostnader i som ökar kraftigt, där ökade pensionskostnader är den viktigaste komponenten. Positivt är att skatteintäkterna ökar med ca 100 miljoner jämfört med delåret 2022. De finansiella intäkterna har ökat med ca 79 miljoner och kostnaderna minskat med 29 miljoner vilket förbättrar finansnettot betydligt jämfört med föregående år. Förklaringen till detta är kopplat till kommunens placeringar där aktie- och räntefonder har utvecklats bättre i år. År 2022 var ett mycket svagt år för kommunens placeringar.

Balanskravet

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2021	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Årets resultat	175,8	304,9	246,6	139,7	194,0
- avgår samtliga realisationsvinster	-5,0	1,9	-5,4		
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	97,5	-38,4	98	-43,1	-43,1
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	268,3	268,4	339,2	96,6	148,5
Synnerliga skäl enl. KL 8:5b§					
Justerat balanskravsresultat	268,3	268,4	339,2	96,6	148,5
Reserveringar av medel till resultatutjämningsreserv	0				0
Årets balanskravsresultat	268,3				148,5

Vid avstämning av balanskravet har resultatet reducerats med de realisationsvinster, orealiserade vinster och förluster på värdepapper som uppstått under året. Däremot ingår intäkter från exploateringsverksamheten och olika former av engångsposter.

6.2 Kapacitet

Soliditet

%	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023
Soliditet exkl. pensionsansvarsförbindelse	38,9	39,9	37,9
Soliditet inkl. pensionsansvarsförbindelse	30,9	31,6	30,1

Soliditeten har minskat lite under 2022 och 2023. Anledningen är att balansomslutningen har blivit större på grund av investeringar och placeringar i pensionsfonden. Eget kapital har inte stigit i samma utsträckning och därför sjunker soliditeten.

6.3 Investeringar och exploateringar

Investerings- och exploateringsredovisning

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2021	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Årets bruttoinvesteringar inkl. finansiell leasing och exploateringsområden	663,7	323,9	371,9	383,3	701
Årets resultat + avskrivningar	445,6	473,3	424,8	325,6	476,5
(efter jämförelsestörande poster)	445,6	473,3	424,8	325,6	476,5
i förhållande till årets bruttoinvesteringar (%)	67,1%	146,1%	114,2%	84,9%	68%
efter jämförelsestörande poster)	67,1%	146,1%	114,2%	84,9%	68%

Periodens bruttoinvesteringar uppgår till 383,3 miljoner kronor inklusive finansiell leasing vilket är 11,4 miljoner kronor högre än vid samma period föregående år. Bruttoinvesteringarna beräknas också uppgå till en högre nivå vid årsskiftet än vid samma period föregående år. Vid delåret ryms inte investeringarna inom resultatet inklusive avskrivningar. Det betyder att kommunen behövt finansiera del av investeringarna vid delåret med lån. I prognosen för helåret bedöms kommunen behöva ytterligare upplåning för att klara finansiera årets investeringar.

Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna

%	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna	71,3	129,0	88,8	68,0

Självfinansieringsgrad är ett mått på hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel, det vill säga överskott av skatter och bidrag. Ett mått på 100 procent innebär att kommunen skattefinansierar samtliga investeringar, vilket innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna.

Självfinansieringsgraden per 2023-08-31 har sjunkit i jämförelse med delåret 2022 men är i paritet med årsskiftet 2022. Detta beror på en lägre resultatnivå vid delåret 2023 samt en något högre genomförandegrad av investeringar jämfört med föregående delårs utfall. Prognostiserad självfinansieringsgrad för 2023 uppgår till 68 procent vilket är lägre än 2021 men i paritet med 2022. Uppgår genomförandet av investeringar till prognosen för 2023 kommer det innebära att kommunen behöver finansiera mellanskillnaden om cirka 224 miljoner kronor (32 %) genom lån.

6.4 Finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023
Aktier bokfört värde	1159,5	1165,8	1223,5
Kortfristiga placeringar	691,6	691,7	746,9
Likvida medel	2,7	117,2	32,5
<i>varav koncernbolagens andel av toppkontot</i>	<i>156,6</i>	<i>181,5</i>	<i>170,8</i>
Checkkredit	200	200	200

Aktier bokfört värde består mestadels av aktievärde av kommunens aktier i Skövde Stadshus AB. Detta värde har ökat på grund av ett aktieägartillskott på 45 miljoner kronor i samband med köpet av bolaget Skövde Flamman 3 AB. Långfristiga placeringar från pensionsfonden redovisas också under aktier bokfört värde. Här har placeringar i SPP Fastigheter ökat med 15 miljoner. En till post under denna rubrik är insatts kapital till Kommuninvest ekonomisk förening, enligt tidigare beslut ökade kommunen insatskapitalet med 5,4 miljoner kronor.

Övriga placeringar som kommunen har i aktie och räntefonder klassas som kortfristiga placeringar. Dessa placeringar består av kommunens pensionsfond samt en portfölj avseende gåvomedel från Egnells medel, Adamssons gåva och Wallers arv och en portfölj kopplat till överskottslikviditet. Utvecklingen av kommunens placeringar redovisas i detalj i kommunens finansrapport.

Likvida medel är fortsatt på låga nivåer. Att ligga på en lägre likviditetsnivå är en medveten strategi eftersom det har blivit dyrare att låna pengar. Checkkrediterna uppgår till 200 miljoner kronor och har behövt användas under några korta perioder under 2023. Betalförmågan är fortsatt god och ligger inom ramen för finanspolicyen.

6.5 Finansiella skulder

Finansiella skulder (lån)

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023	Prognos 2023
Lån i bank (kort-och långsiktig)	4575	4550	4775	5000

Investeringarna i koncernen överstiger för närvarande möjligheten till självfinansiering. Detta medför en ökande skuld. Skuldökningen är till största delen att härleda till byggprojekt inom Kreativa Hus AB och investeringsprojekt inom kommunens VA verksamhet. Inom övriga verksamheter ligger investeringar på den nivå där dessa kan självfinansieras.

Skulden förväntas öka ytterligare under resten av året. Detta hänger ihop med de tidigare nämnda investeringarna i kommunen och dess bolag samt förvärv av fastigheter inom området Skövde Science City.

6.6 Pensionsåtaganden

Pensionsåtaganden

(miljoner kronor)	Helår 2022	Delår 2022	Delår 2023
Avsättning till pensioner (inkl. löneskatt)	314,1	300,7	392,3
Pensionsförpliktelse äldre än 1998 (inkl. löneskatt)	840,5	864,7	880,3
Total pensionsförpliktelse	1154,6	1165,4	1272,6

Avsättning till pensioner ökar kraftigt på grund av indexering av tidigare pensionsrättigheter. Dessa rättigheter indexeras med KPI, en index som är på mycket höga nivåer.

Ansvarsförbindelser har varit i en sjunkande trend då dessa pensioner betalas ut och inga nya rättigheter byggs upp. Men indexeringen har gjort att den sjunkande trenden har brutits och att den gamla pensionsskulden återigen ökar.

Nästa år kommer vi ha ytterligare ett år där avsättningar till pensioner och ansvarsförbindelser ökar kraftigt på grund av den höga inflationen. Ökningen i pensionsskulden kommer avta om inflationen juni 2024 är nära inflationsmålet på 2 procent igen.

7 Bolag och förbund

En kommuns redovisning ska även omfatta verksamheter som bedrivs av övriga juridiska personer och där kommunen har stort inflytande. Nedan anges de bolag och kommunalförbund som ingår i den totala kommunkoncernredovisningen. Där procentsats inte anges är ägandet 100 procent. Här finns också en kort beskrivning av viktiga händelser under delåret.

Då koncernens räkenskaper inte uppfyller de villkor som behövs för att upprätta en sammanställd redovisning jämte kommunen så redovisas inte delårsresultat med prognos på koncernnivå. I bilaga däremot, redovisas respektive koncernbolags delårsutfall, helårsprognos samt en utökad beskrivning av väsentliga händelser.

Skövde Stadshus AB

Skövde Stadshus AB ska som moderbolag i Skövde kommuns helägda bolagskoncern, leda, driva och utveckla verksamheter inom kommunens kompetensenliga områden. Bolaget är kommunens verktyg för att utöva en aktiv styrning, tillsyn och uppföljning av koncernbolagen.

I juni valdes Johan Rahmberg till ny vd då Björn Söderlund slutat som kommundirektör, en roll där det ingår att vara vd i Skövde Stadshus AB.

Allt som händer i omvärlden påverkar samtliga koncernbolag på olika sätt. Koncernens största bolag har goda ekonomiska förutsättningar men de mindre bolagen har en ekonomisk sårbarhet och påverkas i större utsträckning. Kreativa Hus Skövde AB och Skövde Mark, Exploatering och Utveckling AB står inför stora ekonomiska utmaningar framåt då bolagen förväntas investera för att tillgodose fortsatt utveckling inom Science Park Skövde och Science City.

Skövde Airport AB:s likvidation pågår och likvidator bedömer att bolaget kommer att upplösas under slutet av 2023. 96 procent av skifteslikviden tillfaller Skövde Stadshus AB utifrån ägarandel.

AB Skövdebostäder

AB Skövdebostäder är ett av kommunens viktigaste redskap för att främja en god bostadsförsörjning. Avsikten med detta allmännyttiga bostadsföretag är att det ska fungera som kommunens långsiktiga företrädare på bostadsmarknaden i Skövde. Bolaget ska tillsammans med andra intressenter aktivt arbeta för att Skövde kommun ska vara ett attraktivt boendalternativ i regionen.

Skövdebostäder arbetar med kommande affärsplan för 2024-2027 där det övergripande målet är att bidra till en positiv utveckling för såväl bolaget som kommunkoncernen. Bolaget bygger just nu i två projekt, Bostället (71 lägenheter) och Timmergränd (88 lägenheter). Uthyrning är igång för båda projekten och Bostället är fullt uthyrt och har inflyttning 1 september och 1 december. Bolaget har också inlett samarbete med Skövde kommun kring byggnation av högstadieskola och bostäder i Skövde Science City med målsättningen att skolan ska tas i bruk hösten 2027.

Samverkan mellan Skövdebostäder och Skövde kommun kring kvarteret Eldaren är ett spännande projekt och stor utmaning avseende tidsaspekten. Dock finns goda förutsättningar att göra något riktigt bra i stadsdelen Skövde Science City.

Skövde Energi AB

Skövde Energi AB är kommunens redskap för att långsiktigt främja en klimat- och resurseffektiv energiförsörjning och eldistribution. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter aktivt arbeta för att Skövde kommun ska vara en attraktiv etableringsort i regionen. Bolaget ska också tillgodose kundernas behov av konkurrenskraftiga energilösningar och aktivt verka för en omställning till ett klimat- och resurseffektivt energisystem. Dessutom ska bolaget drivas i syfte att skapa affärsmässig samhällsnytta.

Bolagets framgång och drivkraft bygger på medvetna, långsiktiga satsningar på hållbarhet där god ekonomi, miljö, effektivitet, kvalitet och leveranssäkerhet är centrala faktorer. Vårens kundundersökning resulterade i högsta betyg, mycket väl godkänd.

Under 2023 har priset på biobränsle ökat kraftigt och gjort att produktionskostnaden för fjärrvärme stigit markant.

Det är mycket som händer i energisektorn kopplat mot energiomställningen samt flera nya och förändrade regelverk. Omställningen av energisystemet är i grunden driven av klimatfrågan. Skövde utvecklas och växer i hög takt och har beslutat ett övergripande miljö- och klimatmål där kommunen ska vara fossilfri 2045. Omställningen till fossilfritt kräver stora mängder el och effektprognosen för Skövde ökar från cirka 60 MW till

120 MW år 2030. Den gröna omställningen är viktig för Skövdes fortsatta konkurrenskraft och ställer höga krav på energisystemet och bolagets utveckling.

Den geopolitiska oron ställer höga krav på fortsatt högt tempo i utveckling av ökad säkerhet för bolagets infrastruktur och driver på kostnadsökningar. Näringslivet driver på omställningen med hög hastighet. Bolaget måste öka takten i att möta efterfrågan. För att lyckas med detta är det avgörande att säkerställa kompetensförsörjning och utveckla nya partnerskap.

Energifrågan kommer fortsatt och under lång tid vara avgörande för Skövdes långsiktiga tillväxt och attraktionskraft.

Kreativa Hus AB

Kreativa Hus AB är kommunens redskap för att främja nyföretagande och tillväxt i Skövde kommun. Detta görs genom att tillhandahålla ändamålsenliga och attraktiva företagslokaler i en teknik- och forskningspark med koppling till Högskolan i Skövde. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter aktivt arbeta för att Skövde kommun ska vara en attraktiv etableringsort i regionen.

Ett led i uppdraget är att planera kommande steg och under året har projektet Noden, bolagets nästkommande kontorshus, förfinats vidare. Ett annat uppdrag är att bygga stadens nya bussdepå, bussdepå Timboholm. Projektet löper på och beräknas vara klart i maj 2024. Ett tredje uppdrag som bolaget fått är att ta fram underlag för mobilitetshus i Skövde Science City. Där finns utredningar om det första mobilitetshuset som ligger på mark i Mariesjö Kreativa Hus. Ytterligare ett detaljplanearbete är uppstartat under året och det är på Västfast i Skaraborgs mark, där bland annat kontor och bostäder planeras.

Bolagens stora investeringar kommer att påverka den framtida ekonomin. Att ändå gå vidare med kontorshuset Noden i ett mer utmanande läge, är avgörande för att Science Park Skövde ska kunna växa och att fler personer blir sysselsatta i teknikparken, vilket gynnar skatteintäkterna i kommunen och inte minst, attraktionskraften för Skövde och Skaraborg. Möjligheterna med bolaget och dess investeringar är mycket stora. Kreativa Hus Skövde är en nyckel i kommunfullmäktiges prioriterade mål Tillväxt och attraktionskraft. Bolaget tar också hjälp av platsvarumärket för att öka kännedomen om Skövde för att attrahera nya företag och spetskompetens till våra byggnader. Kreativa Hus Skövde vill bidra till att både befintliga och nya företag inom Science Park Skövdes profilområden växer, tack vare miljön som de är med och bygger.

Med en osäker omvärld är risken att vi går in i en mer långvarig lågkonjunktur där bolagen också bromsar in och får vakanta ytor. Risken är att byggnationen Noden fördröjas av högre ränta, höga materialpriser och låg krona. Det är också en risk att man inte kommer framåt i byggnationen om detaljplanen inte går igenom. Det innebär att man tappar tid och inte kommer ha ytor att erbjuda framöver när man tror att tillväxten kommer att bli större i Skaraborg. Om så är fallet, fullgörs inte bolagets uppdrag samtidigt som Science Park Skövde inte kan växa fysiskt, vilket hindrar utvecklingen av en framgångsrik teknikpark som attraherar tillväxt i Skövde och Skaraborg.

Next Skövde Destinationsutveckling AB

Next Skövde Destinationsutveckling AB är kommunens viktigaste redskap för att koordinera och positionera Skövde som destination. Bolaget ska driva och utveckla besöksnäringen så att den växer mer än i riket i stort, samt verka för att utveckla Skövdes attraktionskraft.

SM-veckan genomfördes i slutet av januari/början av februari 2023 i Skövde. Vilken idrottsfest det blev. 16 idrotter delade ut över 100 guldmedaljer och tävlingar pågick i 145 timmar. Massor av människor var delaktiga för att genomföra detta stora evenemang. Förutom idrotterna så genomfördes After Game med mer än 80 olika programpunkter. SM-veckan i Skövde räknade in 100 000 besök och den totala turistekonomin landade på 43,6 miljoner kronor. SM-veckan i Skövde har synts i ca 2300 artiklar och det totala annonsvärdet beräknas till ca 65 miljoner kronor. 91% av besökarna gav Skövde ett bra betyg som värdstad och snittbetyget landade på 4,6 av 5.0. Detta är ett av de högsta betygen som en värdstad har fått under de senaste fem årens vinterveckor.

Skövde Airport AB

Skövde Flygplats AB har varit kommunens redskap för att främja tillväxt och utveckling i Skövde kommun med omnejd. Detta skedde genom att bolaget bedrev flygplatsverksamhet och skapade goda förutsättningar för flygkommunikation som en del av infrastrukturen och samhällsnyttan. Enligt beslut i kommunfullmäktige avvecklades flygplatsen 2022-06-30 och likvidation påbörjades. Likvidationen har löpt på och slutredovisning kommer att läggas fram på bolagsstämma i oktober och därefter kommer utdelning ske och bolaget avregistreras.

Balthazar Science Center AB

Balthazar Science Center AB är ett av kommunens redskap för att stimulera intresset för teknik, matematik och naturvetenskap bland barn, elever, pedagoger och allmänhet i Skövde och Skaraborg. Bolagets verksamhet ska med ett långsiktigt perspektiv bidra till kompetensförsörjning samt göra Skövde till ett regionalt nav för utbildning.

Det har varit ett mycket bra delår för verksamheten med många besökare och skolbokningar. Ekonomin ser mycket bra ut och investeringar kommer göras för att åtgärda stora behov i miljöerna.

Behovet av Balthazar har ökat i Skaraborg och därför har verksamheten fått möta upp på flera ytor och samverkar alltmer med regionen och kommunerna.

Verksamheten har en stabil grund att stå på men behöver anpassa sig för ett större behov från omgivande samhälle. Balthazar gör nu mycket förberedande arbete för att stå bättre rustade för framtida behov, detta handlar om rekryteringar, verksamhetsanpassning och utvecklingsarbete.

Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB

Under året har bolaget Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB startats i linje med kommunfullmäktiges beslut i februari för att få en ändamålsenlig struktur och för att underlätta uppföljning. I september införskaffas fyra dotterbolag, tre av dessa bolag är registrerade med syfte att äga fastigheter inom stadsdelen Mariesjö/Skövde Science City. Det fjärde bolaget äger en fastighet inom det s.k. Arena-området.

Gemensamt för bolagen är deras ändamål att vara kommunens redskap för att förvärva och förvalta fastigheter inom framtida större utvecklingsområden som tex Skövde Science City, i syfte att medverka till omvandlingen av den nya stadsdelen. Bolagen ska bedriva sin verksamhet i samverkan med Skövde kommuns enhet för mark och exploatering. Detta har lösts genom att bilda ett operativt nätverk kallat Team Skövde Exploatering med personal från SSB enhet mark och exploatering (exploateringsingenjör), SSV enhet redovisning (ekonom), SSV enhet ekonomistyrning och finans (ekonomicontroller & finanscontroller), SSV enhet för säkerhet och beredskap (jurist), SSE enhet fastighet (fastighetsförvaltning) och SMS enhet näringsliv (marknadsutvecklare). Tanken är att Team Skövde Exploatering ska fungera som ett inbäddat exploateringsbolag där kommunen skapar delaktighet i bolaget och undviker den konflikt som tenderar att uppstå mellan den kommunala organisationen och ett fristående kommunalt exploateringsbolag.

Science Park Skövde AB

Science Park Skövde AB har som syfte att främja nyföretagande och tillväxt. Bolaget ska verka för att skapa synergier, stärka konkurrenskraften, främja arbetstillfällena och därmed öka Skövdes attraktivitet.

Mats Jägstam lämnade VD-posten i bolaget och Ingi Jonasson tog över som ny VD från 1/9.

Strategiskt viktiga projekt inom profilområdena såsom Level Up Swedish Game Industry, Innovationsboost och Smart Agri 2.0 har beviljats.

Vid nyemission i Skaraborg Invest under våren gick Science Park Skövde AB ej med och har därmed spätt ut sin ägarandel.

Bolaget har en filial i Göteborg med inriktning dataspelsutveckling, samt "satelitnoder" i Falköping och Lidköping i samverkan med respektive kommuner. De lokala noderna i Lidköping och Falköping har utvecklats vad gäller erbjudande och innehåll

Skaraborgs kommunalförbund

Skaraborgs Kommunalförbund ska ta tillvara medlemskommunernas intressen och främja deras samverkan och samarbete över kommungränserna. Verksamheten ska vara till kommunal nytta och skapa mervärden för medlemmarna. Syftet är att stärka Skaraborg som en attraktiv region med goda livsvillkor för alla invånare, och att samverka för utveckling och effektivt resursutnyttjande. Förbundet har 15 medlemskommuner.

Skaraborgs kommunalförbund har under året fått flera uppgifter att driva frågor på den Skaraborgsgemensamma arenan. Detta är särskilt tydligt då det gäller regional utveckling och etableringar. Under delåret har verksamheten samarbetet med Skövde kommun i dessa frågor.

Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)

MÖS är ett kommunalförbund med en direktion och en miljönämnd som ska bidra till hållbar utveckling i syfte att forma en hälsosam och god miljö för dagens och morgondagens invånare. Medlemskommunerna är

Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

Under perioden 1 januari–31 augusti 2023 har miljönämnden utfört totalt 2 024 planerade kontroll- och tillsynsinsatser.

Respektive kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner beslutade att anta en ny taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område som gäller från och med 1 januari 2023.

Utvecklingen av digitalisering av verksamheten fortsätter. Förbundet ser en ökad användning av dess e-tjänster där syftet är att effektivisera och kvalitetssäkra verksamhetens processer samtidigt som de tillgodoser kundernas önskemål om en digital och smidig hantering av ärenden.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

RÖS bedriver en gemensam räddningstjänst för sina förbundsmedlemmar. Enligt lagen om skydd mot olyckor ligger detta ansvar annars på var och en av förbundsmedlemmarna. Syftet med förbundet är att bedriva en effektiv och kostnadseffektiv räddningstjänst med god ekonomisk hushållning kring förbundets samlade resurser. Förbundets främsta mål är att medverka till att förebygga olyckor och bränder samt minimera konsekvenserna av de olyckor som inträffar. Invånarna och de som vistas inom räddningstjänstområdet ska erbjudas en kompetent och effektiv räddningstjänst med hög beredskap för att kunna rädda liv och egendom samt begränsa skador på människa, miljö och egendom. Under 2023 har förbundets utökats och medlemskommunerna är nu Skövde, Essunga, Gullspång, Grästorp, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Tibro, Töreboda och Vara.

Förbundet har genom utökningen blivit robustare och starkare över hela verksamheten. Det bedöms vara helt nödvändigt för att klara att möta såväl kända som tillkommande utmaningar framåt. Stort fokus behöver riktas mot att leva upp till de krav som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ställer på verksamhetens olika delar samt återtagandet av de tillkommande arbetsuppgifterna som faller på räddningstjänsten vid höjd beredskap.

Kommunfullmäktige i Skövde kommun har beslutat att utöka vaktstyrkan i Skövde med en brandman från och med 2024. Utökningen skapar nödvändiga förutsättningar för att upprätthålla de olika förmågor, bland annat som nationell kemresurs, som vaktstyrkan i Skövde förväntas ha.

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)

AÖS ansvarar för den kommunala renhållningsskyldigheten i medlemskommunerna. Den kommunala renhållningsskyldigheten regleras i miljöbalken. Skyldigheten innebär bland annat ansvar för insamling av kommunalt avfall från hushåll och verksamheter, samt tömning av små avloppsanläggningar. Medlemskommunerna består av Skövde, Essunga, Gullspång, Grästorp, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Tibro, Töreboda, Falköping och Vara.

En kundnöjdhetsmätning är genomförd för att ta reda på kundernas nöjdhet med avfallshanteringen, kundernas vanor och attityder inom specifika frågor. Resultatet av undersökningen ska jämföras med tidigare undersökningar och användas i det strategiska förbättringsarbetet. 81 procent är mycket nöjda eller nöjda med avfallshanteringen i kommunen.

Restavfall från ÅVC har minskat med cirka 20 procent jämfört med år 2022.

Lagförändringarna för både obligatorisk insamling av matavfall och kommunalt insamlingsansvar för förpackningar innebär genomgripande förändringar av det kommunala insamlingsystemet med start redan år 2024.

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Skaraborgsvatten ansvarar för att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Förbundet ska leverera vatten av bästa möjliga kvalitet, med minsta möjliga mängd kemiska tillsatser. Det ska också upprätthålla god drift- och egenkontroll av vattenkvaliteten. Skaraborgsvatten ska dessutom aktivt medverka i Vätternvårdsförbundet för att säkerställa råvattenkvaliteten. Medlemskommunerna är Skövde, Skara och Falköping.

Förbundet behöver bygga en ny vattenreservoar för att öka säkerheten men även för att kunna anpassa driften till de högre energipriserna. Det investeras även mycket pengar i bla ledningsnätet men också i övriga delar av anläggningen då den varit i drift sedan 1959.

Under 2023 har förbundet tagit nya vattenledningar till Skövde i drift. Delen Loringa till Skövde har dragits om med 2st parallella ledningar som ersätter den gamla ledningen som gick genom Skulptorp och därför ej gick att

underhålla. Projektet har gått enligt plan och kostat drygt 60 miljoner kronor.

8 Uppföljning inom arbetsgivarområdet

8.1 Personalutveckling

8.1.1 Analys av personal- och personalkostnadsutveckling

Skövde kommuns personalkostnader inklusive arbetsgivaravgifter har ökat med cirka 160 miljoner kronor under första halvåret 2023 i jämförelse med första halvåret 2022 varav 90 mkr ligger på arbetad tid. Ökningen bottenar sig dels i löneökningar i löneöversyn (3,2% inklusive prioriteringar), dels i en utökning av antalet tillsvidareanställda med ca 200 st. Det är också ökade kostnader för pensioner och sociala avgifter vilket motsvarar cirka 70 miljoner. Kostnaderna för timavlönade, övertid och sjuklön har gått ner med ca 10 mkr.

Antalet heltidsarbetande har i jämförelse med samma period förra året ökat med ca 115 st. Den totala frånvaron har minskat under samma period med ca 90 heltidsarbetande. Totalt sett är 1056 heltidsarbetande medarbetare i snitt borta per månad under det första halvåret 2023. Det motsvarar 20 % av vår planerade tid och är en låg nivå för frånvaro om vi jämför med ett antal andra kommuner. Den största posten är sjukdom som motsvarar 380 heltidsarbetande följt av föräldralediga 200 st, semester 220 st och tjänstledighet 110 st. Av dessa poster kan verksamheterna arbeta för att minska sjukdom och tjänstledigheter för att få ner frånvaron och minska behovet av kompetensförsörjning.

Vi ser en minskad sjukfrånvaro som lett till både minskning av timavlönade, övertid och fyllnadstid. Vi ser också en trend av att anställa fler medarbetare tills vidare framför allt inom skola och förskola vilket tyder på lyckade rekryteringar under året. Framför allt är det barnskötare, förskollärare, elevassistenter och grundskollärare som har ökat i antal. Totalt sett minskar antalet visstidsanställda med månadslön minskar. Framför allt minskar lärare som är tidsbegränsat anställda enligt skollagen men även de med allmän visstidsanställning (nu särskilt visstidsanställda). Detta är en förändring sedan föregående år då vi hade fler lärare tidsbegränsat anställda men vi har nu anställt fler lärare i grundskola med legitimation i stället.

Inom vård och omsorg kan vi se en ökning av vårdbiträden, stödassistenter och personliga assistenter. Men även handläggare, tekniker, hantverksarbetare och ingenjörer har ökat antalet tillsvidareanställda totalt sett i kommunen.

De befattningsgrupper som har blivit färre tillsvidareanställda under året är gymnasielärare och undersköterskor/skötare.

Procentuellt har sektor styrning och verksamhetsstöd vuxit mest, följt av vård och omsorg och barn och utbildning. Sektor styrning och verksamhetsstöd ökning är väntad då sektorns uppdrag växer med anledning av den ökade tjänsteleveransen och med ökad kommunsamverkan inom framför allt IT, ekonomi och lön. Sektor medborgare och samhällsutveckling av har minskat sin verksamhet medan sektor samhällsbyggnad och socialtjänst har liknande antal utförda timmar som tidigare år.

I jämförelse med Skaraborgs kommuner har Skövde en lägre andel timmar utförda med timlön. Vi ligger på 5,5 % medan snittet i Skaraborg ligger på 6 %. Vad gäller övertid och fyllnadstid ligger Skövde på samma snitt som resten av Skaraborg när det gäller uttag av övertid och fyllnadstid – 1 %.

Antalet anställda män i kommunen ökar. 25% av de anställda i kommunen är män. Detta är en ökning med en procentenhet sedan föregående år. Vi ser behov av att rekrytera både män till kvinnodominerade befattningar och kvinnor till mansdominerade befattningar. Detta eftersom stärkt jämställdhet i kommunens befattningar ger positiva effekter för både verksamhet och individ samt ökar möjligheter att kompetensförsörja våra verksamheter.

8.1.2 Heltidsarbete som norm

Andelen medarbetare som arbetar heltid fortsätter att öka. Drygt 4 100 av kommunens 4 900 tillsvidareanställda har en heltidsanställning. Det är fortsatt kvinnor inom vård och omsorg som i störst utsträckning arbetar deltid. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden på kommunen ligger fortsatt på dryga 96 %.

Att kunna arbeta heltid är en jämställdhets- och likabehandlingsfråga och ett av de prioriterade områdena i kommunens likabehandlingsarbete. En av de antagna aktiva åtgärderna är att samtliga tjänster som kommunen utannonserar ska vara heltidstjänster om det inte finns särskilda skäl för deltid. Under första halvåret 2023 var 83 % av alla utannonserade tjänster heltid. 7 % var deltidstjänster och resterande var timvikarier och/eller inte definierad omfattning i annonsen.

Att så många som möjligt av våra befintliga medarbetare arbetar heltid är en förutsättning för att klara rekryteringsbehovet framöver i många av våra verksamheter. Om fler medarbetare arbetar mer drar verksamheten större nytta av deras kompetens och behovet av nyanställningar minskar. Det finns en process framtagen för att införa heltid i sektorerna och i sektorernas kompetensförsörjningsplaner finns heltidsfrågan med. Sektor vård och omsorg arbetar aktivt med frågan sedan flera år tillbaka och ser en ökad andel heltid år efter år. Alla nyanställningar inom Sektor vård och omsorg är heltid. Inom sektor service, sektor medborgare och samhällsutveckling samt sektor barn och utbildning har arbetet med att införa heltid inletts under våren 2022. Sektor service har en plan för att införa heltid inom lokalvård och måltid under 2023–2024. Kommunal samarbetar med arbetsgivaren inom respektive sektor.

I jämförelse med Skaraborgs kommuner har Skövde en högre andel heltidsanställda. Vi ligger på 85% medan snittet i Skaraborg ligger på 82%. I jämfört med riket 2022 ligger vi på ungefär samma nivå.

8.1.3 Löneutveckling

Arbete med den interna lönestrukturen i framför allt lärargrupper har varit i fokus inför årets löneöversyn. Resultatet ser bra ut och fördelning och förändring av lönestrukturen går i rätt riktning, Behov av ytterligare insats kommer att beslutas under löneanalysarbetet inför 2024 års löneöversyn som genomförs i oktober. Utfallet i löneöversyn 2023 landade på 4,6 % på förskollärare och övriga lärargrupper som var med i prioriteringen runt 3%. Förskollärares löner höjdes också för att få konkurrenskraftiga löner med andra kommuner.

I övrigt visade löneanalysen inför årets löneöversyn behov av att se över löner för enhetschefer inom vård och omsorg samt gruppen fritidsledare inom sektor medborgare och samhällsutveckling. Anledning var att nå konkurrenskraftiga löner både i interna jämförelser med liknande grupper och externa jämförelser med andra kommuner. Utfallet för enhetschefer landade på 4,4 % och fritidsledarnas utfall landade på 9,3%. Dessa prioriteringar har inte följts upp än, utan uppföljning är planerad till löneanalysarbetet i oktober och kommer att redovisas i den kommungemensamma löneanalysen inför 2024 samt personalredovisningen för 2023.

Inga osakliga löneskillnader på grund av kön framkom i 2022 års lönekartläggning och 2023 års kartläggning ser ut att hamna på samma resultat.

Det totala utfallet av löneöversynen blev procent; 3,2% där kvinnor fick 3,3% och männen 3,1%. Löneskillnaden mellan män och kvinnor minskade därmed till cirka 1 100 kronor vilket är en minskning med 500 kr sedan föregående år och ca 300 kr under snittet för löneskillnad både i Skaraborgs och i Sveriges kommuner.

Tabell Median- och medellöneutveckling

	2023	2022	2021
Medianlön	32 400	31 500	30 800
Kvinnor	32 300	31 300	30 600
Män	32 800	32 300	31 600
Medellön	34 000	33 200	32 700
Kvinnor	33 700	32 800	32 400
Män	34 900	34 400	33 900

Definition: Tabellen visar medianlön och medellön exkl tillägg för tillsvidareanställda i juni resp år.

8.1.4 Personalmått för personalutveckling

Personalstruktur	2023	2022	2021
Antal tillsvidareanställda	4910	4716	4565
varav kvinnor	3700	3582	3483
varav män	1210	1134	1082
Antal visstidsanställda	386	442	418
varav kvinnor	275	326	295
varav män	111	116	123
Totalt antal månadsavlönade	5274	5135	4964
varav kvinnor	3960	3894	3764
varav män	1314	1241	1197
Andel tillsvidareanställda av samtliga anställda	93%	92%	92%
varav kvinnor (av totalt antal kvinnor)	93%	92%	92%
varav män (av totalt antal män)	92%	91%	90%
Andel tillsvidareanställda med heltidstjänst	85%	82%	80%
varav kvinnor	83%	80%	78%
varav män	90%	88%	89%
Antal chefer (A,B,och C-nivå)	195	198	203
Varav kvinnor	135	140	141
Varav män	60	58	62
Antal medarbetare per enhetschef	28	27	26
<i>Definition: Antalet är redovisat exkl medarbetare i arbetsmarknadspolitiska insatser enl SKR standard. Statistik från juni.</i>			
Arbetad tid	2023	2022	2021
Antal heltidsarbetare	4224	4109	3977
varav kvinnor	3049	2965	2855
varav män	1175	1144	1092
Antal heltidsarbetare med timlön	232	247	208
varav kvinnor	168	176	146
varav män	64	71	62
Antal heltidsarbetare utförda på övertid/fyllnadstid	41	48	29
varav kvinnor	25	33	20
varav män	16	15	9

Definition: Heltidsarbetare visar antalet timmar som är utförda respektive år/halvår dividerat med 165 (heltidsarbetare =165 timmar/månad). Statistik ack från jan-juni

8.2 Kompetensförsörjning

8.2.1 Strategisk kompetensförsörjning

I kommunens kompetensförsörjningsplan finns målet att alla medarbetare har en kompetensutvecklingsplan och att alla medarbetare upplever att det finns möjligheter till intern kompetensutveckling karriärutveckling. En aktivitet för att nå det målet är att skapa bättre styrning i chef och medarbetares arbete med målsättningar i medarbetarsantalet och framtagande av utvecklingsplan för medarbetaren. Under våren 2023 har därför ett delprojekt startats upp som är kopplat till kompetensmodulen i WinLas. Projektets målsättning är att genom kompetensmodulen skapa struktur för planering och uppföljning av kompetens och kompetensutveckling. Projektet innefattar även förslag på utveckling av bland annat produktion av digitala utbildningar.

Ett arbete har påbörjats för att skapa en tydligare strategi för våra marknadsföringsaktiviteter, både i samarbete med andra kommuner för att attrahera personal utanför Skaraborg men också individuellt som kommun genom aktiviteter inom Skaraborg. Fokus ligger på att skapa en varumärkesplattform för att förmedla Skövde kommun som en attraktiv arbetsgivare.

En annan insats som har genomförts inom området för att förbättra vårt erbjudande som arbetsgivare har varit att fult ut implementera vårt förmånspaket genom att också innefatta ett erbjudande om Förmånscyklar till kommunens medarbetare. Initiativen har varit väl mottaget och i dagsläget har ca 400 medarbetare tecknat ett cykelavtal.

Projektet *Rekrytera bredare* inom sektor vård och omsorg har fortgått med en målsättning att hitta nya lösningar kopplat till kompetensförsörjningsutmaningen genom att matcha utbud på arbetskraft med efterfrågan på arbetsmarknaden och att säkra roller och ansvarsfördelning i det fortsatta arbetet.

Bland de som söker arbete hos oss visar uppföljningen att större delen av de tillfrågade anser att Skövde kommun är en attraktiv arbetsgivare att söka arbete hos. Framför allt anser de att Skövde kommun som arbetsgivare är en plats att utvecklas på, med trygga anställningar och bra arbetsförhållanden samt har arbetsuppgifter som lockar. Konkurrenskraftig lön, god företagskultur och innovationsarbete är däremot faktorer som inte skattas lika högt bland de sökande.

Bland de se om sökt arbete hos oss kan 77% tänka sig att söka arbete hos oss igen. Det som kan förbättras är återkopplingen till de sökande.

De som varit anställda hos oss i 3–5 månader ser fortfarande Skövde kommun som en attraktiv arbetsgivare med goda möjligheter att utvecklas. Faktorer som skattas högre nu än i ansökningsprocessen är bra förmåner och bra chef och ledarskap.

82 % av de som anställts har fått en introduktion. Helhetsintrycket av vår introduktionsprocess varierar dock ganska mycket beroende på vilken sektor man arbetar på.

8.2.2 Ledarutveckling

Under året så har ett intensivt arbete fortlöpt för att säkerställa utvecklingen av chef och ledarskapet genom att identifiera och prioritera insatser för våra chefer. Kontinuerlig uppföljning har skett med chefer (alla nivåer) – dels individuellt och via referensgrupp med chefer från respektive sektorer. För att arbeta med chefers organisatoriska förutsättningar har ett arbetsmaterial tagits fram med olika moduler som chefs chef kan arbeta med.

- Inventering, analys och uppstart arbeta med chefers förutsättningar
- Undersöka balansen mellan krav och resurser
- Undersöka arbetstider
- Undersöka kommunikationsvägar och stöd
- Undersöka leda lagom många
- Sammanställning – analys och förslag på förbättringar och åtgärder
- Dela värld
- Handlingsplan med åtgärder samt uppföljning

- Att vara anställd i Skövde kommun – vision, mål, anställning, roller, ansvar och förväntningar

Utöver detta har chefsportalen utökats med övergripande information som chefer kan ha hjälp av i sitt uppdrag, ett gemensamt utbildningskoncept tagits fram och samarbete med Micro Learning skapats vilket ger chefer tillgång till en ny utbildningsportal. Syftet är att, på ett lättillgängligt sätt, få tillgång till relevant kompetensutveckling utifrån just sina specifika behov.

Även ledarforum har utvecklats och genomförs nu med samtliga kommunkoncernens chefer vid fyra tillfällen/år. Under året har fokus varit kultur och struktur. Hur levandegör vi våra värderingar i vardagen samt kunskap och förståelse för vårt målstyrningsarbete.

8.2.3 Utveckling av personalomsättning och pensionsavgångar

Den externa personalomsättningen (inklusive pensionsavgångar) har under första halvåret 2023 minskat med 0,6 procentenheter jämfört med året innan. Detta motsvarar en minskning med ca 20 avgångar och personalomsättningen ligger nu på 5,2% (252 avgångar totalt).

Män och kvinnor har lika stor personalomsättning vilket är en förändring jämfört med tidigare år då männens personalomsättning varit högre. Vi har tidigare haft en högre personalomsättning bland män inom mansdominerade yrken som vi konkurrerar med privata marknaden, denna personalomsättning har minskat med nästan fyra procentenheter men ligger fortfarande relativt högt. Både männens och kvinnornas personalomsättning ligger högst på sektor vård och omsorg där 21 män respektive 105 kvinnliga medarbetare slutat under året.

De befattningsgrupper som har högst personalomsättning är rehabpersonal (arbetsterapeuter och fysioterapeuter) 13 %, undersköterskor/Skötare 9,7%, sjuksköterskor 9,2%, chefer 7,1%. Dessa grupper står för ca 40 % av alla avgångar första halvåret. Lärargrupperna ligger lågt i personalomsättning första halvåret men vi vet att deras personalomsättning brukar synas först i augusti när nya läsåret börjar. Dock ser den ut att bli lägre i år för grundskollärare och gymnasielärare medan den ökar något för barnskötare, lärare fritidshem och förskollärare.

Ca 130 av de 250 tillsvidareanställda som har slutat under första halvåret har svarat på Skövde kommuns avgångsenkät. Den mest förekommande anledningen till att man slutar är annat. Vad annat innebär är enligt kommentarerna väldigt olika. Den andra avgångsorsaken som sticker ut är bättre utvecklingsmöjligheter som sedan föregående år har ökat med sju procentenheter. Ca 20 st svarar detta. Även hög arbetsbelastning och bättre lön ligger lite högre än andra orsaker. dock inte alarmerande högt. Ca 53 % av de som svarat på enkäten kan tänkas sig att arbeta i Skövde kommun igen och 49 % skulle rekommendera Skövde kommun som arbetsplats.

Den interna rörligheten har minskat med 0,5 procentenheter på kommunen och ligger nu på 0,8 procent. Det motsvarar en intern rörlighet på 37 medarbetare och en minskning med ca 25 sedan föregående år samma period. Skövde kommun arbetar för en ökad intern rörlighet och behöver arbeta mer aktivt med frågan. För att främja den interna rörligheten är en väg att arbeta mer med utvecklingsmöjligheter inom yrket men också med karriärmöjligheter till andra yrken. Inte tillräckligt bra utvecklingsmöjligheter är den största enskilda anledningen till att man väljer att sluta i Skövde kommun.

Antal medarbetare som når 65 år har minskat jämfört med de senaste 5 åren och ligger de kommande 2 åren relativt lågt runt 70 avgångar men 2026 prognostiseras i dagsläget 118 medarbetare att fylla 65 år samt 2027 beräknas siffran ligga på 110. Andelen som går i pension de kommande 5 år är ca 7 % av alla medarbetare. vilket är en minskning jämför med 2022. Störst är grupperna undersköterskor, lärare och personliga assistenter.

Jämfört med riket i övrigt (2022) ligger Skövde kommuns externa personalomsättning en procentenhet högre. I jämförelse med övriga Skaraborgskommuner (första halvåret 2023) ligger Skövdes personalomsättning på 5,2 % vilket är ca 0,8 procentenheter under medel.

Personalomsättning

	2023	2022	2021
Extern personalomsättning	5,2%	5,8%	4,4%
Kvinnor	5,2%	5,3%	4,8%
Män	5,2%	7,4%	2,9%
Intern rörlighet	0,8%	1,3%	0,8%
Kvinnor	0,9%	0,9%	0,7%
Män	0,4%	2,6%	1,4%
Total personalomsättning	6,0%	7,1%	5,2%
Kvinnor	6,1%	6,2%	5,5%
Män	5,7%	10%	4,3%

Definition: Tabellen visar personalomsättning uppdelad på extern personalomsättning (pensioner och medarbetare som slutat och gått till annan arbetsgivare) samt intern rörlighet (medarbetare har bytt befattning och/eller sektor inom kommunen). Tabellen visar ackumulerad personalomsättning fram till juni resp år.

Pensionsavgångar

	2023	2024	2025	2026	2027
Pensionsavgångar	53	66	70	118	109
Kvinnor	38	44	53	91	86
Män	15	22	17	27	23

Definition: Tabellen visar antalet tillsvidareanställda medarbetare i verksamheten som under respektive år uppnår 65 års ålder. Uppgifter från juni 2022.

8.3 Arbetsmiljö- och hälsoarbete

8.3.1 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under våren 2022 har digitala utbildningar i rehabilitering och arbetsmiljö erbjudits alla chefer i kommunen. Den partsgemensamma arbetsmiljöutbildningen som hålls för chefer och skyddsombud har också genomförts. Som ytterligare stöd har dialogstöd kring sjukfrånvaro tagits fram. Under de senaste åren har styrande dokument och stödmaterial inom arbetsmiljöområdet tagits fram, därav har inte så fokus riktats på framtagande av nytt material under 2023.

Antal anmälda arbetsskador och tillbud har ökat jämfört med första halvåret 2022. Den största ökningen har skett inom vård och omsorg och analysen av det är att medvetenheten att anmäla tillbud och skador har ökat. Liksom tidigare år är de vanligaste händelserna att bli skadad av person fysiskt (även oavsiktligt) och tillbud att bli skadad av person. De här händelserna inträffar främst i kontaktyrken inom vård och omsorg och barn och utbildning.

I november kommer systemet IA att ersätta Stella för anmälan och utredning av arbetsskador, tillbud och kränkande särbehandling. IA ersätter även SAMLI i Stratsys för dokumentation av riskbedömningar och handlingsplaner. Två arbetsmiljösystem blir ett och vi får en naturlig koppling mellan dokumentation av arbetsskador och tillbud samt det systematiska arbetsmiljöarbetet. Under våren har ett urval av arbetsplatser i flera sektorer fått testa systemet och ge input inför breddinförandet av systemet. Både arbetsgivare och fackliga parter har en förhoppning om att vårt nya system ska öka antalet riskobservationer och tillbud så att arbetsplatserna kan jobba mer förebyggande för att förhindra ohälsa och skador.

8.3.2 Analys av sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har under första halvåret 2023 minskat med nästan en och en halv procentenhet till 7,5 %. Detta motsvarar en minskning med ca 70 heltidsarbetande medarbetare som är tillbaka i arbete eller annan sysselsättning. Totalt sett har 380 heltidsarbetande medarbetare varit frånvarande under första halvåret 2023. Sjukfrånvaron var som högst under mars månad.

Både mäns och kvinnors sjukfrånvaro har minskat under första halvåret. Mäns sjukfrånvaro har minskat mer än kvinnors. Alla åldersgrupper minskar sin sjukfrånvaro.

Den totala sjukfrånvaron minskar mest på sektor vård och omsorg och den långa sjukfrånvaron över 90 dagar minskar endast på vård och omsorg och socialtjänst. Övriga sektorer ökar eller står still. Sjukfrånvaro över 10 % har; undersköterskor, måltidspersonal, vårdbiträden, barnskötare, stödpedagoger, stödassistenter, skötare, biståndsbedömare, förskollärare, anläggningsarbetare och elevassistenter

Skövde kommun har i juni 2023 cirka 120 medarbetare som har varit sjuka mer än 365 dagar. Detta är en ökning med 30 st sedan föregående år. Framför allt är det grundskollärare tidiga åldrar, barnskötare och förskollärare (ca 30 st) samt undersköterskor, stödassistenter och vårdbiträden (ca 40 st) som är sjukskrivna över 365 dagar. Skövde kommun har ett samarbetsavtal med Försäkringskassan för att minska långtidssjukfrånvaron. Syftet med samarbetet är att intensivifiera arbetet med att våra långtidssjukskrivna medarbetare ska ges rehabiliteringsåtgärder för att kunna återgå i arbete eller annan sysselsättning. Arbetet pågår för att säkra att alla medarbetare som är sjuka har en plan för återgång i arbete.

Det är den korta sjukfrånvaron upp till 14 dagar samt den upp till 90 dagar är de som står för minskningen. Den längre sjukfrånvaron över 90 dagar ligger kvar på samma nivå.

Den genomsnittliga sjukfrånvaron i landets kommuner låg 2022 på 8,3 procent vilket är detsamma som Skövde kommun låg på. Skaraborgs genomsnittliga sjukfrånvaro under första halvåret 2023 ligger på 7,4% vilket är ungefär detsamma som Skövde kommuns sjukfrånvaro på 7,5%.

Målet med att minska sjukfrånvaron och få fler friska arbetsplatser genom projektet för ett långt och hållbart arbetsliv har gett goda resultat. Projektet har fortsatt under våren 2023 och kommer fortsätta hösten 2023 med 5 nya enheter. Sammantaget kommer 12 enheter delta i projektet.

Utifrån utvärderingen ses positiva effekter av insatserna i projektet och 67% av deltagarna har en god upplevd hälsa. Vi ser också ett ökat samarbete och kollegial stämning på arbetsplatserna samt en trend av minskad sjukfrånvaro. Vi ser framför allt en minskning av korttidsfrånvaron mellan 2022 och 2023 med 21,5 procentenheter.

Vi kan se att stödet från projektgruppen och de upphandlade aktörerna i projektet är positivt både från medarbetare och chefer. Det har gett bland annat mycket kunskap, insikter och verktyg kring hälsa och friska arbetsplatser.

En av flera framgångsfaktorer för att nå effektmålen i projektet hos både medarbetare och chefer är ett stort engagemang, motivation och ansvarstagande.

Tabell Sjukfrånvaro

	2023	2022	2021
Total sjukfrånvaro	7,5%	8,9%	7,8%
varav kvinnor	8,5%	9,8%	8,6%
< 29 år	7,9%	9%	7,9%
30 -49 år	7,6%	9,1%	8,3%
>50 år	9,8%	10,9%	9,3%
varav män	4,6%	6,2%	4,5%
<29 år	4,8%	7,0%	6,7%
30 -49 år	5,0%	6,0%	4,7%
>50 år	4,0%	5,9%	5,3%
Sjukfrånvaro dag 1-14	3,7%	4,8%	3,8%
varav kvinnor	3,9%	5,1%	4,1%
varav män	2,9%	4,0%	3,1%
Sjukfrånvaro dag 15-90	1,2%	1,4%	1,5%
varav kvinnor	1,4%	1,7%	1,7%
varav män	0,6%	0,7%	1,0%
Sjukfrånvaro dag 91-	2,6%	2,6%	2,4%
varav kvinnor	3,2%	3,0%	2,8%
varav män	1,1%	1,4%	1,2%
<i>Definition: Tabellen visar den totala sjukfrånvaron i timmar dividerat i den avtalade ordinarie arbetstiden omräknat i %. Urvalsgrupp är samtliga anställda (månads- och timanställda). Tabellen visar ackumulerade siffror fram till juni 2022.</i>			

Andel långtidsjukfrånvaro över 60 dagar

	2023	2022	2021
Total andel långtidsjukfrånvaro (>60 dgr)	32,9%	35,5%	32,2%
Kvinnor	34,6%	37,1%	34,9%
Män	25,3%	27,6%	22,4%
<i>Definition; Tabellen visar andelen i % av den totala sjukfrånvaron som överstiger 60 dagar eller mer. Tabellen visar ackumulerade siffror fram till juni resp. år.</i>			

8.3.3 Analys av likabehandlingsarbetet

Vi ska kunna erbjuda heltidsanställningar

Skillnaden mellan män och kvinnor som arbetar deltid fortsätter att minska. Skillnaden är nu sju procentenheter och för ett par år sedan var den nio procentenheter. Kvinnor har 83% heltid och män 90 % heltid. Det motsvarar 600 kvinnor och 100 män som arbetar deltid i kommunen. Kommunen har en hög genomsnittlig sysselsättningsgrad på 97 %.

För den enskilde medarbetaren innebär heltidsanställning en högre inkomst och i förlängningen högre pension och ökade avsättningar till a-kassa och socialförsäkringar. Att kunna vara självförsörjande ger trygghet och frihet.

Aktivt arbete pågår enligt plan i sektorerna för att införa heltid som norm.

Vi ger alla möjlighet att kombinera arbete med att vara förälder

Fortfarande är kvinnorna i snitt föräldralediga mer än dubbelt så mycket som männen, det är ingen skillnad sedan föregående år. Kvinnorna är också hemma för vård av barn vid ett och ett halvt tillfälle mer per anställd än vad männen är i snitt. Både kvinnors och mäns frånvaro på grund av vård av barn har ökat under perioden i jämförelse med förra året samma period.

När föräldrapar delar lika på ansvaret för familj, föräldraledighet, vård av barn och obetalt hemarbete möjliggörs ett jämställt arbetsliv där båda kan vara närvarande på arbetsplatsen i lika stor utsträckning.

Det är varje chefs uppdrag att i dialog med sina anställda, ge alla anställda oavsett kön och yrke möjlighet att kombinera arbete med att vara förälder.

Vi ska minska sjukfrånvaron

Det genomsnittliga antalet sjukfrånvarodagar bland kommunens medarbetare är ungefär dubbelt så högt bland kvinnor som bland män. Under det senaste året har sjukfrånvaron minskat för båda könen, dock mer för männen. Sjukfrånvaron är särskilt hög inom kommuner och regioner i landet – främst inom kontaktyrken som vård, skola och omsorg.

Aktivt arbete pågår i projekt inom hälsa för ett långt och hållbart arbetsliv.

Vi ska ge lika lön för lika och likvärdigt arbete

Kvinnor som arbetar i Skövde kommun har i snitt 97 procent av männens löner. Det är en ökning med två procentenheter sedan föregående år. De senaste tio åren har skillnaden mellan mäns och kvinnors löner i kommunen minskat med cirka nio procentenheter. Löneskillnaderna beror till stor del på att marknadslönera fortfarande är högre för många mansdominerade yrken. Detta påverkar vilka löner vi har på våra befattningsgrupper.

Fram till första barnet tjänar män och kvinnor lika mycket sen börjar det bli skillnad. Kvinnor får i snitt 4 000 kronor mindre i pension än män på grund av lägre inkomst under arbetslivet.

Aktivt arbete pågår med rätt lön och rimliga lönelägen i samtliga sektorer.

Vi ska öka lönespridningen i yrkesgrupper med låg lönespridning

Kvinnor har 88 % av männens lönespridning. Det är en ökning med fyra procentenheter sedan föregående år. Vi ser framför allt en låg lönespridning i kvinnodominerade grupper med lägre utbildning men även mansdominerade grupper med lägre utbildning har en lägre genomsnittlig lönespridning än de med högre utbildning.

Alla medarbetare ska ha möjlighet till att utvecklas i sitt yrke och göra lönekarriär oavsett vilket yrke man har. Detta ger en ökad livsinkomst och bättre pension etc.

Aktivt arbete pågår med kartläggning av interna lönestrukturer och arbete med rätt lön i utvalda befattningar.

Vi arbetar för jämställdhet och mångfald på högre ledande befattningar

I Skövde kommun finns totalt 193 chefer anställda varav 135 är kvinnor. På högre ledande befattning (avdelningschef och sektorchef) är 64 % kvinnor. Det är viktigt att alla, oavsett tillhörighet, har samma

möjligheter att nå högre, inflytelserika positioner. Det leder till en attraktiv arbetsplats där medarbetare stannar och vill utvecklas, och följaktligen till bättre förutsättningar att rekrytera och behålla rätt kompetens.

Det är viktigt att alla, oavsett tillhörighet och kön, får samma möjligheter att nå högre, inflytelserika positioner och kunna utvecklas i sitt yrkesliv. Genom förebilder och tydliga karriärvägar och genom att främja ett jämställt uttag av föräldraledighet kan vi skapa goda förutsättningar för detta.

Vi ska arbeta för att bibehålla en jämställd högsta ledning och i övrigt ett ledarskap som speglar verksamhetens sammansättning.

Vi vill inte att föreställningar om kön ska begränsa studie- och yrkesval

Av kommunens anställda är 25 % män. Andelen har inte förändrats nämnvärt de senaste tio åren. För att klara framtidens kompetensförsörjning behöver kommunen locka fler män till sin verksamhet. Vi behöver arbeta målinriktat för att marknadsföra och nyansera bilden av jobben i välfärden, och visa på den variation av yrken som finns. Ett sådant initiativ kan leda till mer medvetna val som drivs av intresse och lämplighet.

Om arbetsplatsen har en jämn könsfördelning ökar möjligheten för medarbetare att bli bemötta utifrån sin kompetens och inte utifrån föreställningar om kön det leder till en bredare rekryteringsbas och ett större kompetensutbud.

Vi ska erbjuda fler karriär- och utvecklingsvägar

Den interna rörligheten i kommunen ligger första halvåret 2023 på 0,8 % vilket är en minskning med 0,5 procentenheter sedan föregående år. Det ska vara möjligt att göra karriär och kunna utvecklas i sitt yrke. Kvinnor har högre intern rörlighet än män. Sämre möjligheter att utvecklas i sitt arbete eller göra karriär är den högst rankande orsaken till att medarbetare slutar i kommunen.

Olika kompetenser och drivkrafter utvecklar verksamheten, och det behöver därför finnas flera utvecklingsvägar i en organisation.

Vi tar avstånd från trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande särbehandling och repressalier

Det ska inte förekomma trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande särbehandling, repressalier eller andra handlingar som kränker någons värdighet. Det finns rutiner och riktlinjer för att utreda och arbeta med denna typ av händelser. Dessa rutiner och riktlinjer ska vara kända av alla medarbetare i kommunen.

Genom chefens systematiska arbetsmiljöarbete, regelbundna arbetsplatsträffar (APT) samt förebyggande arbete med aktiva åtgärder kan vi tidigt upptäcka, kartlägga och utreda alla former av trakasserier eller kränkningar på arbetsplatsen.

Uppföljning av personalmått - prioriterade områden i likabehandlingspolicy

Mått	2023	2022	2021
Antal föräldalediga tillfällen i snitt/medarbetare	10	10	10
Kvinnor	12	12	12
Män	4	5	4
Antal VAB tillfällen i snitt/medarbetare	1,6	1,4	1,2
Kvinnor	1,8	1,6	1,3
Män	1,1	0,9	0,9
Antal sjukfrånvarotillfällen i snitt/medarbetare	12	14	12
Kvinnor	14	16	13
Män	7	9	7
Kvinnors andel av mäns löner	97%	95%	95%
Kvinnors andel av mäns lönespridning	88%	84%	83%
Andel kvinnor på högre ledande befattning (A och B nivå)	64%	57%	56%
Andel män i våra verksamheter	25%	24%	24%
<i>Definition: Ett tillfälle är lika med en dag eller en del av dag. A och B-nivå motsvarar sektorchef och avdelningschef.</i>			

9 Ekonomiska rapporter

9.1 Driftredovisning i sammandrag per nämnd

(miljoner kronor)	Delår 2023 (2023-01-01 - 2023-08-31)	Delår 2022 (2022-01-01 - 2022-08-31)	Budget 2023	Prognos 2023	Bokslut 2022
Kommunstyrelsen	414,0	368,2	596,1	594,5	554,8
Barn- och utbildningsnämnd	943,8	892,7	1 401,8	1427,1	1347,4
Vård- och omsorgsnämnd	729,8	694,5	1 138,3	1112,5	1032,2
Socialnämnd	180,8	163,4	248,8	278,8	246,3
Kultur- och fritidsnämnd	135,7	127,5	196,3	199,0	186,9
Servicenämnd	12,8	-6,7	12,2	34,2	19,7
Bygglövsnämnd	0,3	0	0,5	0,5	0,5
Kommunfullmäktige	4,0	3,8	4,7	5,0	4,7
Revision	1,0	0,7	1,8	1,8	1,8
Överförmyndare	5,5	6,2	7,0	7,1	7,3
Valnämnd	0	-1,2	0,1	0,1	1,5
Summa skattefinansierad verksamhet	2427,7	2249,1	3 607,7	3660,7	3402,9
Vatten och avloppsverk	5,6	2	0	16,8	-2,8
Affärsverksamhet bokfört i kommunen (fiber)	1,1	2	0	-2,0	0,2
Summa affärsdrivande verksamhet	6,7	4	0	14,9	-2,6
Nämndernas nettokostnader	2434,4	2253,1	3607,7	3675,6	3400,3
Pensioner	171,9	132,3	310,3	349,9	223,3
Arbetsgivaravgifter	436,1	405,4	584	655	612,3
Interndebiterade personalförsäkringar	-567,7	-538,2	-764	-850	-810,1
Kapitalkostnader	-244,4	-233,4	-349	-370	-356,1
Övrigt	56,5	-39	38,3	-29,1	93,2
Verksamhetens nettokostnader exkl avskrivningar	2286,8	1980,2	3427,3	3431,4	3162,9

9.2 Räkenskaper

Resultaträkning (kommunen)

(miljoner kronor)	Delår 2023 (2023-01-01 - 2023-08-31)	Delår 2022 (2022-01-01 - 2022-08-31)	Budget 2023	Prognos 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter	744,4	706,9			1 153,7
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0			0,0
Verksamhetens kostnader	-3 031,2	-2 687,10	-3 427,3	-3 431,4	-4 316,7
Avskrivningar	-185,9	-178,2	-275,0	-282,5	-269,9
Verksamhetens nettokostnader	-2 472,7	-2 158,40	-3 702,3	-3 713,8	-3 432,9
Skatteintäkter	2 163,8	2 044,30	3 187,0	3 239,6	3 061,6
Generella statsbidrag och utjämning	401,1	420,9	563,6	596,7	621,0
Verksamhetens resultat	92,2	306,8	48,3	120,1	249,7
Finansiella intäkter	135,3	56,5	62,9	184,4	61,1
Finansiella kostnader	-87,8	-116,7	-65,5	-112,8	-135,1
Jämförelsestörande poster	0,0	0	0	0	0,0
Resultat efter finansiella poster	139,7	246,6	45,8	137,6	175,7
Extraordinära poster	0,0	0,0	0	0	0,0
Periodens resultat/årets resultat	139,7	246,6	45,8	194,0	175,7

Balansräkning (kommunen)

(miljoner kronor)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Dataprogram	11,3	6,1	5,9
Summa immateriella anläggningstillgångar	11,3	6,1	5,9
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnad och tekniska anläggningar	5 612,3	5 430,2	5 449,4
Maskiner och inventarier	217,8	185,1	191,3
Pågående arbeten	407,5	257,6	402,8
Summa materiella anläggningstillgångar	6 237,5	5 872,9	6 043,5
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	1 223,5	1 165,8	1 159,5
Långfristiga fordringar	15,5	1,5	4,4
Summa finansiella anläggningstillgångar	1 238,9	1 167,3	1 163,9

(miljoner kronor)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Summa anläggningstillgångar	7 487,8	7 046,3	7 213,3
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager	7,3	7,7	7,5
Fordringar	2 824,3	2 512,3	2 547,3
Kortfristiga placeringar	746,9	691,7	691,6
Kassa och bank (Limit 200 Mkr)	32,5	117,2	2,7
Summa omsättningstillgångar	3 611,0	3 328,9	3 249,1
SUMMA TILLGÅNGAR	11 098,8	10 375,2	10 462,4
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Årets resultat	139,7	246,6	175,8
Resultatutjämningsreserv	521	521	521
Övrigt eget kapital	3 550,2	3 374,4	3 374,4
Summa eget kapital	4 210,9	4 142	4 071,2
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	392,3	300,7	314,1
Övriga avsättningar	232,7	218,1	232,4
Summa avsättningar	625,0	518,8	546,6
Skulder			
Långfristiga skulder	5 129,1	4 865,2	4 898,7
Kortfristiga skulder	1 133,9	849,2	945,9
Summa skulder	6 263	5 714,4	5 844,6
Summa eget kapital och skulder	11 098,8	10 375,2	10 462,4
Inom linjen			
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser	869,5	864,7	840,5
Övriga ansvarsförbindelser	10,8	13	10,9

Kassaflödesanalys (kommunen)

(miljoner kronor)	Delår 2023	Delår 2022	Bokslut 2022
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	139,7	246,6	175,8
Justering för av- och nedskrivningar	185,9	178,2	269,9
Justering för pensionsavsättningar	78,2	12,7	26,1
Justering för övriga avsättningar	0,8	-1,4	32,3
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-52,7	-11,4	73,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	351,9	424,7	577,1
Ökning/minskning förråd och varulager	0,2	-2,7	-2,6
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-332,3	-303,0	-435,4
Ökning/minskning kortfristiga skulder	244,4	-106,9	-12,8
Medel från den löpande verksamheten	264,2	12,1	126,3
Investeringsverksamheten			
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-5,9	0,0	-2,9
Investering i materiella anläggningstillgångar	-377,4	-371,4	-631,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1,7	5,8	10,0
Exploateringsnetto	-6,7	3,5	20,4
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-65,4	-50,1	-61,7
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	11,3
Medel från investeringsverksamheten	-453,7	-412,2	-654,1
Medel utbetald till medfinansiering infrastruktur	0	-0,2	-17,6
Finansieringsverksamheten			
Ökning/minskning långfristiga skulder	230,4	186,2	219,7
Minskning av långfristiga fordringar	-11,1	-0,7	-3,6
Medel från finansieringsverksamheten	219,3	185,5	216,1
Årets kassaflöde	29,8	-214,8	-329,3
Likvida medel vid årets början	2,7	332,0	332,0
Likvida medel vid periodens slut	32,5	117,2	2,7

9.3 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Det finns ett undantag och det gäller redovisning av hyresavtal

Avtal med en avtalstid om högst tre år (eller där värdet understiger ett halvt basbelopp) redovisas som operationellt oavsett om det i övrigt uppfyller kriterierna för finansiellt avtal. Avskrivningstiden för dessa tillgångar överensstämmer med avtalslängden. Denna princip avser samtliga leasingavtal förutom hyresavtal för lokaler. Anledning till undantaget för hyreskontrakt beror på att översyn av klassificeringen och beräkning enligt RKR R5 på hyresavtal om lokaler ännu inte är fullt genomförd.

Vi har genom en schabloniserad beräkning bedömt den effekt på balans- och resultaträkning av steget gällande lokalkontrakt medför. Utifrån en genomsnittlig kontraktstid för de kontrakt avseende förhyrda lokaler som vi bedömt skulle kunna klassificeras som finansiella samt månadskostnad för dessa kontrakt har ett nuvärde beräknats. Enbart kontrakt med en avtalstid överstigande 3 år har inkluderats. Som ränta har använts kommunens internränta 1,75%. Ingen jämförelse har gjorts mot verkligt värde. Nuvärdet av minimileasingavgifterna skulle i denna beräkning uppgå till 235,8 miljoner kronor. Uppskattad avskrivning för dessa kontrakt skulle således vara 17,3 miljoner konor per år.

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

10 Skövde VA - en särredovisning

Enlig lagen om allmänna vattentjänster §50 ska VA kollektivets resultat och balansräkningen särredovisas.

Skövdes VA verksamhet visar på ett negativt resultat vid delårsbokslutet. Prognosen för helåret pekar också på ett negativt resultat på 16,7 miljoner kronor. Främsta anledning till det negativa resultatet är ökande räntekostnader på en skuld som blir allt större. VA kan inte amortera på sin låneskuld på grund av hur Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster är utformat. Nyinvesteringar och reinvesteringar i VA nätet kan endast lånefinansieras om investeringarna överstiger avskrivningarna.

Underskottet som nu uppstår måste framgent återställas med effektiviseringar, taxehöjningar i Va kollektivet eller skattekollektivet måste ta beslut om att skuta till medel.

Resultaträkning (miljoner kr)	Utfall 2023 delår	Utfall 2022 delår	Prognos 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	79,8	73,4	124,2	123,9
Verksamhetens kostnader	-60,4	-55,0	-99,9	-101,7
Avskrivningar	-15,8	-14,0	-24,5	-27,5
Verksamhetens nettokostnader	3,6	4,4	-0,2	-5,3
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-9,2	-1,6	-16,5	-12,0
Resultat efter finansiella poster	-5,6	2,8	-16,7	-17,3
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Delårs/Årets resultat	-5,6	2,8	-16,7	-17,3

Balansräkning (miljoner kr)	Utfall 2023 delår	Bokslut 2022 helår
TILLGÅNGAR		
Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader, mark och markanläggningar	881,7	794,9
Maskiner, Inventarier och bilar	38,1	31,0
Summa materiella anl.tillgångar	919,8	825,9
Omsättningstillgångar		
Kundfordringar	5,7	15,2
Övriga fordringar	0,0	5,2
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15,7	21,2
Summa kortfristiga fordringar	21,4	41,6
Summa omsättningstillgångar	21,4	41,6
SUMMA TILLGÅNGAR	941,2	867,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital	-0,2	0,0
Delårets/ Årets resultat	-5,6	-0,2
Summa eget kapital	-5,8	-0,2
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner	5,2	3,5
Långfristiga skulder		
Fonderade vinstmedel	3,1	3,3
Summa långfristiga skulder	3,1	3,3
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	4,9	44,2
Skuld koncernbank	751,4	658,3
Övriga skulder	13,2	0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	169,2	158,4
Summa kortfristiga skulder	938,7	860,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTN OCH SKULDER	941,2	867,5

11 Bilaga: Kommunala bolag och förbund

Kommunens redovisning omfattar även verksamheter som bedrivs av övriga juridiska personer där kommunen har stort inflytande. Här finns en kort beskrivning av verksamheterna, viktiga händelser under perioden samt en faktaruta med delårets resultat. Denna sammanställning av delårsresultat avser perioden januari-augusti 2023 (i några fall januari-juni resp. januari-juli) för de i kommunkoncernen ingående koncernbolagen och kommunalförbunden. Då koncernens räkenskaper inte uppfyller de villkor som behövs för att upprätta en sammanställd redovisning jämte kommunen så redovisas inte delårsresultat med prognos på koncernnivå.

11.1 Skövde Stadshus AB

Verksamhet

Skövde Stadshus AB har till föremål för sin verksamhet att, som moderbolag i Skövde kommuns helägda bolagskoncern, leda, driva och utveckla verksamheter inom kommunens kompetensliga områden. Bolagets syfte är att utgöra kommunens verktyg för att utöva en aktiv styrning, tillsyn och uppföljning av koncernbolagen.

Samtliga dotterbolags protokoll behandlas på styrelsesammanträden och delges även kommunstyrelsen för kommunens uppföljning och tillsyn av bolagen. Kontinuerligt genomförs ägardialoger då bolagen bland annat redogör för arbetet utifrån ägardirektiv. Dialoger har genomförts med Skövde Energi AB, Science Park Skövde AB, Balthazar Science Center AB, Kreativa Hus Skövde AB, Next Skövde Destinationsutveckling AB och AB Skövdebostäder. Den 8 maj hölls den årliga bolagsdagen där samtliga bolag redogjorde för sin verksamhet och året som gått. Bolaget har beslutat om en uppdaterad handledning för bolagsstyrelse, ett dokument som syftar till att utgöra stöd och styrning för koncernbolagens styrelser och ordförande. En grundläggande styrelseutbildning har erbjudits koncernbolagens tillträdande styrelser. Skövde Stadshus AB har även beslutat att majoritetsåga bolag i så hög utsträckning som möjligt ska använda ett gemensamt systemstöd för styrelsearbetet.

Bolaget har beslutat om den årliga rekommendationen till dotterbolagens bolagsstämmor avseende aktieutdelning och koncernbidrag utifrån bolagens resultat. Skövde Stadshus AB har på kommunfullmäktiges uppdrag startat ett holdingbolag; Skövde Mark, Exploatering och Utveckling AB ämnat som ett verktyg för kommunens exploateringsverksamhet. Det nya dotterbolaget och dess dotterbolag kommer vara en nyckelfunktion vid utvecklingen av Skövde Science City.

Skövde Stadshus AB beslutade i mars att ställa sig bakom Skövde Energi AB:s utveckling av energitjänster och bolagets investeringar i nätbatterier samt godkänna förslag till reviderad bolagsordning för bolaget. Skövde Energi AB beräknas investera 87 miljoner kronor i nätbatterier 2023 och 38 miljoner i tung fordonsladdning.

I juni beslutade Skövde Stadshus AB att ställa sig bakom Kreativa Hus Skövde AB:s nybyggnation av Noden, ett kontor- och parkeringshus med ca 10 000 kvm kontorsyta och 11 000 kvm parkeringsyta inom Science Park Skövde. Kreativa Hus Skövde AB:s investeringsbudget om max 500 miljoner kronor för byggnationen, finansieras genom aktieägartillskott och koncernbanken.

Skövde Airport AB avvecklade under första halvåret 2022 all verksamhet och därefter inleddes likvidation av bolaget. I januari 2023 löpte kallelsen på okända borgenärer ut och bolagets likvid är planerad att betalas ut till aktieägarna efter extra bolagsstämma i oktober. I rollen som kommundirektör ingår att vara vd i Skövde Stadshus AB. I juni valdes Johan Rahmberg till ny vd då Björn Söderlund slutat som kommundirektör.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Stadshus AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	400	167	133	600	250	200
Årets resultat efter finansiella poster	-2 756	-2 153	-1 324	5 700	-3 230	-13 978
Balansomslutning	1 165 249		1 155 167			1 165 283
Eget kapital	1 084 695		1 077 776			1 076 452
Investeringar	25		0			0

Bolaget har under året startat ett nytt holdingbolag, Skövde Exploatering Mark och utveckling AB som erhållit ett

aktieägartillskott på 45 mkr. Budgetavvikelse härrörs främst till kostnadsföring av ej avdragsgill moms samt reavinst om ca 9,4 mnkr vid likvidation av Skövde Airport AB.

Framtida utveckling

Allt som händer i omvärlden påverkar samtliga koncernbolag på olika sätt. Koncernens största bolag har goda ekonomiska förutsättningar men de mindre bolagen har en ekonomisk sårbarhet och påverkas i större utsträckning. Kreativa Hus Skövde AB och Skövde Mark, Exploatering och Utveckling AB står inför stora ekonomiska utmaningar framåt då bolagen förväntas investera för att tillgodose fortsatt utveckling inom Science Park Skövde och Science City.

11.2 AB Skövdebostäder

Verksamhet

Skövdebostäders verksamhet löper på enligt plan och följer budgeten på ett tillfredsställande sätt. Investeringar och underhåll stämmer väl överens med budget och prognosen för helåret ser också mycket bra ut. Soliditeten uppgår till 51 procent och uppfyller målet i ägardirektivet.

Skövdebostäder arbetar med kommande affärsplan för 2024-2027 där det övergripande målet är att bidra till en positiv utveckling för såväl bolaget som kommunkoncernen. Bolaget bygger just nu i två projekt, Bostället (71 lägenheter) och Timmergränd (88 lägenheter). Uthyrning är igång för båda projekten och Bostället är fullt uthyrt och har inflyttning 1 september och 1 december. Bolaget har också inlett samarbete med Skövde kommun kring byggnation av högstadieskola och bostäder i Skövde Science City med målsättningen att skolan ska tas i bruk hösten 2027. Skövdebostäders personalstyrka har ökat under året då vi omorganiserar oss bland annat kring felhantering.

Resultat och ekonomisk ställning

AB Skövdebostäder (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	307 587	307 237	288 108	463 300	467 331	438 580
Årets resultat efter finansiella poster	112 988	59 107	86 877	135 540	92 650	117 466
Balansomslutning	3 164 333	-	3 018 399	-	-	3 124 918
Eget kapital	1 531 510	-	1 410 061	-	-	1 433 707
Investeringar	214 670	-	218 384	249 289	314 819	286 526

Den enskilt största förklaringen till att det redovisade resultatet överstiger budget avser försäljningen av fastigheten Armborstet 1 till en bostadsrättsförening som bidrar till bolagets resultat med ca 42 mkr. Nybyggnationsprojekten Timmergränd och Bostället är de största investeringarna under året.

Framtida utveckling

Skövdebostäder räknar med att budgeten följs så väl gällande investeringar som underhåll och driftskostnader. Det är svårt att förutspå hur elpriset kommer att påverka resultatet framåt, men i närtid ser det ut att vara goda förutsättningar kring energitillgång och elpris. Bolaget märker alltmer av effekterna av de stigande räntorna som belastar resultatet. Under hösten är målet att skicka ut ett förfrågningsunderlag för byggnation till Stöpen, men ekonomiskt belastar detta inte årets resultat i någon större utsträckning. Detsamma gäller arbetet framåt med kvarteret Eldaren, projekt i Tidän och Vadden.

11.3 Skövde Energi AB

Skövde Energi AB som producerar fjärrvärme och el äger bolaget Skövde Energi Elnät AB vilket innehar koncession över elnätet i Skövde tätort. Bolaget äger även 20% av aktierna i elhandelsbolaget Billinge Energi AB.

Verksamhet

Bolagets framgång och drivkraft bygger på medvetna, långsiktiga satsningar på hållbarhet där god ekonomi, miljö, effektivitet, kvalitet och leveranssäkerhet är centrala faktorer. Vårens kundundersökning resulterade i högsta betyg, mycket väl godkänd.

Under 2023 har priset på biobränsle ökat kraftigt och gjort att produktionskostnaden för fjärrvärme stigit markant.

Resultatet per 2023-08-31 ger ett överskott på 36 891 och prognosen för hela året 2023 är 60 650 tkr. Rörelsemarginalen utmanas av kraftiga prisökningar på råvaror och bränslen. Rörelsemarginalen för T2 minskar till 15% (18%)

Affärsområdet KraftVärme tillhandahåller och utvecklar produkter och tjänster inom fjärrvärme, elproduktion och kyla. Bolaget säljer fjärrvärme till cirka 2 000 anläggningar omfattande ca. 380 GWh per år i Skövde kommun. Uppdraget är att säkerställa en konkurrenskraftig och hållbar fjärrvärmeproduktion. KraftVärme har haft fortsatt fokus på sin organisation och att rekrytera nyckelroller. Tillgänglighet och verkningsgrad på produktionsanläggningar har legat på en bra nivå. Ökade produktionskostnader till följd av kraftiga prishöjningar på bränsle utmanar fortsatt fjärrvärmebranschen.

Affärsområdet Elnät äger och distribuerar el inom koncessionsområdet som huvudsakligen täcker Skövde tätort. Verksamheten inom elnät omfattar drift, underhåll och utveckling av elnätet. Inom koncessionsområdet finns 21 174 anläggningar med en totalt överförd energi på ca. 310 GWh per år. Det maximala effektuttaget på elnätet har under delåret varit 52 MW. Fokus har varit på långsiktig effektprognos för det egna nätområdet, reinvesteringar, nyanslutningar, byta ut elmätare och kompetensförsörjning.

Affärsområdet Energitjänster driver olika projekt som syftar till att förbättra effektiviteten och skapa mer utrymme för tillväxt elnätet. Affärsområdet arbetar med en rad olika tjänster som ska bidra till att öka kundernas förmåga till en mer effektiv energianvändning. Fokus ligger på tung fordonsladdning, lösningar med batterilager och stödtjänster, teknikplattform samt kund-app.

Under första delåret har bolaget investerat 64 mkr. Investeringsprocessen utmanas av brist på resurser och förseningar i olika tillväxtprojekt.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Energi, koncernen (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	254 981	292 435	252 712	494 085	470 437	422 073
Årets resultat efter finansiella poster	36 891	33 121	47 777	60 650	64 789	57 886
Balansomslutning	1 075 859		1 029 345			1 122 504
Eget kapital	537 410		514 131			512 695
Investeringar	64 205		54 122	135 000	199 200	93 957

Framtida utveckling

Det är mycket som händer i energisektorn kopplat mot energiomställningen samt flera nya och förändrade regelverk. Omställningen av energisystemet är i grunden driven av klimatfrågan. Skövde utvecklas och växer i hög takt och har beslutat ett övergripande miljö- och klimatmål där kommunen ska vara fossilfri 2045. Omställningen till fossilfritt kräver stora mängder el och effektprognosen för Skövde ökar från cirka 60 MW till 120 MW år 2030. Den gröna omställningen är viktig för Skövdes fortsatta konkurrenskraft och ställer höga krav på energisystemet och bolagets utveckling. Bolaget måste vara beredda att förändras med utvecklingen och kunna hantera nya förutsättningar. Bolaget måste fortsatt ha en hög investeringstakt för att klara den framtida

energiomställningen. Investeringar behöver göras för att öka vår elnäts- och fjärrvärmenätskapacitet. Bolaget ser även att nya affärsmodeller och tjänsteområden är allt mer nödvändiga för att möta marknadens krav. Gällande fjärrvärmens konkurrenskraft är prismodell och den så kallade prisdialogen viktiga komponenter för att möta bolagets kunder in i framtiden. Kompetensförsörjning är också en utmaning där framtida rekryteringar inom branschen behöver tryggas. Den geopolitiska oron ställer höga krav på fortsatt högt tempo i utveckling av ökad säkerhet för bolagets infrastruktur och driver på kostnadsökningar. Näringslivet driver på omställningen med hög hastighet. Bolaget måste öka takten i att möta efterfrågan. För att lyckas med detta är det avgörande att säkerställa kompetensförsörjning och utveckla nya partnerskap.

11.4 Kreativa Hus Skövde AB

Verksamhet

Kreativa Hus Skövdes huvuduppdrag är att säkerställa att bolagen i Science Park Skövde har bra och attraktiva lokaler där de kan utveckla sina bolag på bästa sätt. Koncernens hus är välfyllda och flera omflyttningar planeras för att alla bolag ska få bästa förutsättningar. Ett led i uppdraget är att planera kommande steg och under året har projektet Noden, bolagets nästkommande kontorshus, förfinats vidare. I maj upphandlades ett partnersamarbete med Skanska AB och en utvärdering och förbättring av tidigare förslag utförs nu. Detaljplanen är fortfarande överklagad.

Ett annat uppdrag är att bygga stadens nya bussdepå, bussdepå Timboholm. Projektet löper på och beräknas vara klart i maj 2024.

Ett tredje uppdrag som bolaget fått är att ta fram underlag för mobilitetshus i Skövde Science City. Där finns utredningar om det första mobilitetshuset som ligger på mark i Mariesjö Kreativa Hus. Detaljplanen är överklagad. Kommande mobilitetshus är under utredning i tidigt stadiet.

Ett tredje detaljplanearbete är uppstartat under året och det är på Västfast i Skaraborgs mark, där bland annat kontor och bostäder planeras. Det gamla Stallet behålls, men framtida användning är inte bestämt.

I april i år anställdes en fastighetsansvarig, en tjänst som tidigare köpts externt, för att säkerställa en kontinuitet och service till hyresgästerna.

Resultat och ekonomisk ställning

Kreativa Hus Skövde AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	17 108	17 200	16 099	25 662	25 800	24 329
Årets resultat efter finansiella poster	-1 135	-2 290	914	-3 845	-3 435	-4 101
Balansomslutning	437 399	-	321 329	-	-	337 533
Eget kapital	57 912	-	67 255	-	-	59 047
Investeringar	109 250	-	7 447	-	157 800	36 530

Merparten av investeringarna för Kreativa Hus Skövde är kopplade till bussdepå Timboholm, men även projekteringsarbetet för Noden. Det som påverkar bolaget mest kostnadsmissigt jämfört med föregående år är räntorna och de skapar ett prognostiserat underskott för året.

Sju nya bolag har flyttat in, tio bolag har expanderat, ett har flyttat av och två har minskat yta fram till augusti. Flera är mindre bolag. Det är fortsatt inget högt tryck på nya bolag in, troligen beror det dels på omvärlden, dels på att det inte finns några större ytor vakanta.

11.4.1 Mariesjö Kreativa Hus AB

Mariesjö Kreativa Hus AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	1 707	1 323	1 999	2 080	1 985	3 010
Årets resultat efter finansiella poster	-34	-997	955	-539	-1496	285
Balansomslutning	6 974	-	8 978	-	-	7 638
Eget kapital	915	-	2 664	-	-	949
Investeringar	308	-	0	-	3 000	206

Bolagets hyresgäster i Mariesjö Kreativa Hus är uppsagda och några har börjat flytta av under året, men det har delvis täckts upp av ny uthyrning tillfälligt fram till rivning och intäkterna minskar därför inte lika mycket som budgeterat. Småningom kommer rivning ske av alla befintliga lokaler. Avskrivningstakten har därför ökat och bolaget kommer göra ett negativt eller nära neutralt resultat.

11.4.2 VästFast i Skaraborg AB

VästFast i Skaraborg AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	1 569	1 573	1 416	2 354	2 360	2 145
Årets resultat efter finansiella poster	531	429	1 057	796	644	849
Balansomslutning	5 780	-	8 416	-	-	6 884
Eget kapital	2 168	-	3 441	-	-	1 637
Investeringar	0	-	0	-	1 000	0

En detaljplan är uppstartad under året inför omvandlingen från dagens bussdepåverksamhet till en utbyggnad av Science Park Skövde och även bostäder mm. I Västfast har också takten på fastighetsavskrivningarna ökat med vetskapen om att dessa kommer att rivras framöver.

11.4.3 Skövde Eldaren AB

Skövde Eldaren AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	0	-	0	-	-	0
Årets resultat efter finansiella poster	-147	-1 147	-110	-226	-1721	-142
Balansomslutning	2 078	-	1 399	-	-	3 229
Eget kapital	1 132	-	196	-	-	1 304
Investeringar	0	-	0	-	-	895

Bolaget har sökt avregistrering för moms då ingen ny uthyrningsverksamhet planeras. Resultatet jämfört med budget påverkas främst av att rivningskostnader belastade föregående år.

Framtida utveckling

Bolagens stora investeringar kommer att påverka den framtida ekonomin. Att ändå gå vidare med kontorshuset Noden i ett mer utmanande läge, är avgörande för att Science Park Skövde ska kunna växa och att fler personer blir sysselsatta i teknikparken, vilket gynnar skatteintäkterna i kommunen och, inte minst, attraktionskraften för Skövde och Skaraborg. Möjligheterna med bolaget och dess investeringar är mycket stora. Kreativa Hus Skövde

är en nyckel i kommunfullmäktiges prioriterade mål Tillväxt och attraktionskraft. Bolagen tar också hjälp av platsvarumärket för att öka kännedomen om Skövde för att attrahera nya företag och spetskompetens till våra byggnader. Bolagen vill bidra till att både befintliga och nya företag inom Science Park Skövdes profilområden växer, tack vare miljön som de är med och bygger.

Med en osäker omvärld är risken att vi går in i en mer långvarig lågkonjunktur där bolagen också bromsar in och får vakanta ytor. Risken är att byggnationen Noden fördyras av högre ränta, höga materialpriser och låg krona. Det är också en risk att man inte kommer framåt i byggnationen om detaljplanen inte går igenom. Det innebär att man tappar tid och inte kommer ha ytor att erbjuda framöver när man tror att tillväxten kommer att bli större i Skaraborg. Om så är fallet, fullgörs inte bolagens uppdrag samtidigt som Science Park Skövde inte kan växa fysiskt, vilket hindrar utvecklingen av en framgångsrik teknikpark som attraherar tillväxt i Skövde och Skaraborg.

11.5 Next Skövde Destinationsutveckling AB

Verksamhet

Bolagets verksamhet följer av styrelsen beslutad treårig affärsplan och de övergripande mål som anges i denna ser ut att kunna nås. Några av de väsentliga händelser som hittills skett under året är:

SM-veckan vinter en stor succé i Skövde

SM-veckan genomfördes i slutet av januari/början av februari 2023 i Skövde. Vilken idrottsfest det blev. 16 idrotter har delat ut över 100 guldmedaljer och tävlingar har pågått i 145 timmar. Massor av människor har varit delaktiga för att genomföra detta stora evenemang. Förutom idrotterna så har After Game genomförts med mer än 80 olika programpunkter. SM-veckan i Skövde räknar in 100 000 besök och den totala turistekonomin landar på 43,6 miljoner kronor. SM-veckan i Skövde har synts i ca 2300 artiklar och det totala annonsvärdet beräknas till ca 65 miljoner kronor. 91% av besökarna ger Skövde ett bra betyg som värdstad och snittbetyget landar på 4,6 av 5,0. Detta är ett av de högsta betygen som en värdstad har fått under de senaste fem årens vinterveckor.

14 000 besökare njöt av Sommartorg i sommar

Under nio veckor i sommar arrangerade Skövde Citysamverkan gratis sommaraktiviteter för barn och vuxna på Hertig Johans torg. Totalt hittade 14 000 besökare till Sommartorg. Varje dag kunde besökarna delta i någon av de många aktiviteter som erbjöds. Sommartorg har varit bemannat varje dag i totalt nio veckor. Under augusti visades totalt fyra matcher från fotbolls-VM på storbildsskärm på torget.

Visit Skaraborg en stark samverkansplattform för besöksnäringen

Den mellankommunala samverkansplattformen för besöksnäringen har en fortsatt positiv utveckling. Här arbetar kommunerna gemensamt med produktutveckling, marknadsföring samt enskild rådgivning till företag. Arbetet leds av Next Skövde och Destination Läckö Kinnekulle. Upplevd nytta av skaraborgssamverkan mäts årligen och fick i år betyget 5,4 på en sex gradig skala.

Resultat och ekonomisk ställning

Next Skövde Destinationsutveckling AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	13 703	14 966	16 132	19 072	22 449	21 868
Årets resultat efter finansiella poster	6 586	84	6 120	-98	126	409
Balansomslutning	15 049		16 230			13 940
Eget kapital	4 227		4 156			4 227
Investeringar	0	0	0	0	0	0

Bolaget visar ett positivt tertialbokslut. För helår ser resultatet ut att landa på strax under noll.

Framtida utveckling

Det är en fortsatt osäker tid som företagen inom besöksnäringen går till mötes. Efter en bra inledning på året är det nu återigen många faktorer som pekar på att en tuff tid väntar. Ökande råvarukostnader, drivmedelspriser,

elpriser mm talar för att konsumenterna kommer att hålla hårt i sina pengar vilket får direkta negativa konsekvenser för besöksnäringen.

Next Skövde ser inga större planerade investeringar i närtid.

11.6 Skövde Airport AB

Efter att kommunfullmäktige i Skövde kommun tagit ett inriktningsbeslut om annan markanvändning för flygplatsområdet samt efter att bolagsstämman den 8 mars 2022 beslutat att bolaget skulle träda i likvidation vidtog styrelse och vd åtgärder för att bolagets verksamhet ska upphöra. Den 30 juni 2022 ersattes styrelse och vd i bolaget av likvidator.

Likvidationen har löpt på och slutredovisning kommer att läggas fram på bolagsstämma i oktober och därefter kommer utdelning ske och bolaget avregistreras.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Airport AB (tusen kronor)	Delår 230630	Budget 230630	Delår 220630	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	0		1 959			2 152
Årets resultat efter finansiella poster	127		1 982			1 236
Balansomslutning	21 634		19 374			24 214
Eget kapital	21 567		15 190			214 694
Investeringar	0		0			0

11.7 Balthazar Science Center AB

Verksamhet

Verksamheten har under delåret haft stort fokus i att fortsätta arbetet med den förflyttning av verksamheten utifrån den nya affärsplanen som beslutades under november 2022. Större satsningar har gjorts på upplevelsemiljöerna samt uppstart av nya projekt och samverkansytor.

Bokningstrycket har varit stort under första halvan av året och varit en stor mix av både skolbokningar och konferensbokningar på kvällar av barn och näringsliv. Detta har gjort att ekonomin gått bra för verksamheten och visar på hög leverans till våra kunder. Sommaren stack ut med rekordhög bokningstryck och väldigt många besökare. Bästa dagen för sommaren var en dag med 550 besökare, året innan var bästa dagen 370. Besöksantalet har dubblat siffrorna från året innan.

Året inleddes också med större investeringar i några av upplevelsemiljöerna. Speciellt fick gruvan ett lyft och detta gjorde i samarbete med Geoparken platåbergen samt inom projektet Modern Mines som stod för den större delen av finansieringen. Dessutom har entrén och utegården upprustats med ny fontän och digitalskärm i entrén. Ett nytt personalfordon har också köpts in för att användas vid de mobila skolprogrammen som bokas. Trots mycket bokningar och högt tryck på verksamheten signalerar personalen hög trivsel och hög nöjdhet i sitt arbete.

Resultat och ekonomisk ställning

Balthazar Science Center AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	6 775	6 607	5 651	9 646	9 911	8 404
Årets resultat efter finansiella poster	796	18	216	468	27	-433
Balansomslutning	4 414		3 450			5 274
Eget kapital	2 214		1 701			1 417

Investeringar	209		58			110
---------------	-----	--	----	--	--	-----

Det ekonomiska resultatet visar 796 400 per 31 augusti vilket visar vilket bra tryck verksamheten haft på sig under starten av året. Omsättningen ligger i högre nivå än med budget och sommarlovssäsongen har levererat ett mycket gott resultat. Även caféverksamheten har haft positiva resultat jämfört med tidigare delårsresultat och detta går att koppla till ökade bokningar från externa besök samt konferenser inne hos bolagets samarbetspartner ASSAR.

Prognosen för helårsresultatet ligger för närvarande på 467 700 så bolaget går in i en höst med bra möjligheter till investeringar i verksamheten vilket det finns stora behov av. En rekrytering av pedagog har gjorts för att kunna hantera det ökade bokningstrycket och flera delar av verksamheten är i stort behov av upprustning vilket investeringarna kommer hjälpa till att åtgärda.

Framtida utveckling

Balthazars styrelse har tydligt pekat ut en förflyttning där verksamheten blir mycket större kopplat till de stora behov som finns i kommunerna inom Skaraborg där skolresultat går ner, kompetensförsörjningsbehoven ökar, industriella och digitala revolutioner sker samtidigt som eleverna flaggar för att inte hinna med sin skola. Dessutom ökar kunskapsturismen vilket visar potentialen i Balthazar som ett utpekat nationellt besöksmål. Därför tittar verksamheten på ny lokaliseringen för att kunna öka ytan man är verksam på då dagens verksamhet ej går att genomföra på lämpligt sätt i den form den är just nu. De kommande åren kommer bli väldigt spännande för verksamheten när det handlar om att hitta bra sätt att utvidga och utveckla sig på.

11.8 Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB

Verksamhet

Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB är ett nystartat bolag som äger fyra dotterbolag, tre av dessa bolag är registrerade med syfte att äga fastigheter inom stadsdelen Mariesjö/Skövde Science City. Det fjärde bolaget äger en fastighet inom det sk Arena-området.

Utöver dessa bolag finns även koncernen Skövde Exploatering AB vilket äger fastigheten Mariesjö 7, Mörkebäcken Fastighets AB ägare till Tegelbruket 2, Kartåsen Eldaren 6 AB ägare till Eldaren 6 och Kaplansgatan 23 Fastigheter AB ägare till Eldaren 2. Samtliga fastigheter belägna inom Skövde Science City.

Gemensamt för bolagen är deras ändamål att vara kommunens redskap för att förvärva och förvalta fastigheter inom framtida större utvecklingsområden som tex Skövde Science City, i syfte att medverka till omvandlingen av den nya stadsdelen. Bolagen ska bedriva sin verksamhet i samverkan med Skövde kommuns enhet för mark och exploatering. Detta har lösts genom att bilda ett operativt nätverk kallat Team Skövde Exploatering med personal från SSB enhet mark och exploatering (exploateringsingenjör), SSV enhet redovisning (ekonom), SSV enhet ekonomistyrning och finans (ekonomicontroller & finanscontroller), SSV enhet för säkerhet och beredskap (jurist), SSE enhet fastighet (fastighetsförvaltning) och SMS enhet näringsliv (marknadsutvecklare). Tanken är att Team Skövde Exploatering ska fungera som ett inbäddat exploateringsbolag där kommunen skapar delaktighet i bolaget och undviker den konflikt som tenderar att uppstå mellan den kommunala organisationen och ett fristående kommunalt exploateringsbolag. Bolagens vd är mark- och exploateringschef Richard Sännek. Styrelsen i bolagen är sammansatt av samma personer som sitter i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	-	-	-	-	-	-
Årets resultat efter finansiella poster	-10	-	-	-100	-	-
Balansomslutning	45 025	-	-	-	-	-
Eget kapital	45 015	-	-	-	-	-
Investeringar	-	-	-	42 112	-	-

Bolaget anskaffades i april 2023 därav inga tidigare siffror och är ett verktyg för att kunna köp och sälja fastigheter. Bolaget erhöll ett aktieägartillskott i augusti på 45 mkr. I september startades tre helt nya dotterbolag, Skövde Eldaren AB, Skövde Tegelbruket AB och Skövde Mariesjö AB. Bolaget förvärvar i september även dotterbolaget Skövde Flamman 3 AB.

11.8.1 Skövde Exploatering AB

Skövde Exploatering AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 221231	Helår 221231
Nettoomsättning	759	759	2 418	1 138	1 138	2 804
Årets resultat efter finansiella poster	-1 827	-2 268	691	-3 132	-3 403	-21 262
Balansomslutning	70 288	-	84 063	-	-	72 214
Eget kapital	8 161	-	2 469	-	-	-6 334
Investeringar	-	-	-	-	-	54 153

Hyresavtal omförhandlat vilket innebär lägre hyresintäkter jämfört med föregående år. Största kostnadsposten räntor som är högre än föregående år pga. ränteläget.

11.8.2 Kartåseneldaren 6 AB

Kartåseneldaren6 AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	1 530	1 267	1 396	2 296	1 900	2 583
Årets resultat efter finansiella poster	827	829	917	1 221	1 243	1 467
Balansomslutning	2 536	-	3 175	-	-	3 095
Eget kapital	1 701	-	942	-	-	873
Investeringar	-	-	-	-	-	2 377

Intäkter och kostnader i linje med budget.

11.8.3 Kaplansgatan 23 Fastigheter AB

Kaplansgatan 23 Fastigheter AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	78	67	20	100	100	68
Årets resultat efter finansiella poster	-565	-590	-236	-875	-885	-481
Balansomslutning	3 595	-	3 985	-	-	3 831
Eget kapital	634	-	-211	-	-	1 199
Investeringar	-	-	-	-	-	4 035

Intäkter och kostnader i linje med budget.

11.8.4 Mörkebacken Fastighet AB

Mörkebacken Fastighet AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	0	0	0	0	0	0
Årets resultat efter finansiella poster	-360	-194	-1 579	-522	-291	-307
Balansomslutning	5 635	-	2 286	-	-	4 968
Eget kapital	-2 588	-	-4 082	-	-	-2 228
Investeringar	-	-	-	-	-	2 617

Något högre kostnader än budgeterat vilket främst beror på högre räntekostnader pga ränteläget samt att bolaget inte längre är momsregistrerat så moms på fakturor måste kostnadsföras.

Framtida utveckling

Skövde Mark Exploatering och Utveckling AB kommer framtid användas som ett verktyg för att få en ändamålsenlig struktur och för att underlätta uppföljning.

Fastigheten som ägs av Skövde exploatering kommer behöva avvecklas till fördel för projektet och därför har det under föregående år träffats en överenskommelse med hyresgästen om uppgivande av besittningsskydd vid uppsägning. Avtalet medger en uppsägningstid om nio månader för hyresvärden. Uppgörelsen innebär att fastighetens driftnetto minskat kraftigt. Under perioden 2025-2030 kommer en väg att byggas över terminalområdet som sammanbinder Bangårdsgatan via Södra Metallvägen med Nohlagavägen.

Kartåseneldaren 6 AB:s och Kaplansgatan 23 Fastigheter AB:s fastighet ingår i kvarteret Eldaren. Skövde kommun har rådighet över hela detta kvarter genom fastighetsägande (Eldaren 8) eller bolag (Eldaren 1, 2 och 6) vilket ger att denna del av Skövde Science City kan komma att prioriteras uppdelad i en västlig och östlig del. En sådan prioritering kommer att föranleda att hyresgäster måste avvecklas i förtid.

Mörkebäcken Fastighet AB ingår i kvarteret Tegelbruket och består av en markfastighet som kommer säljas till den exploatör som tilldelas en markanvisning.

11.9 Science Park Skövde AB

Verksamhet

Science Park Skövde AB (SPS) ägs till 49 procent av Skövde Stadshus AB och 51 procent av Science Park Skövde Intresseförening. SPS driver och utvecklar teknik- och forskningsparken Science Park Skövde. Science Park Skövde är en samlad miljö för entreprenörskap och affärsutveckling, integrerad med högskolan i Skövdes campusområde. Bolaget driver Science Park Skövde som är en öppen innovationsarena i syfte att stimulera ökad innovationsförmåga och samverkan mellan teknikparkens medlemsföretag, högskolan och näringslivet i regionen. Bolaget driver även startupverksamheten i syfte att underlätta för entreprenörer att starta kunskapsbaserade företag. Bolaget har en filial i Göteborg med inriktning dataspelsutveckling, samt "satelitnoder" i Falköping och Lidköping i samverkan med respektive kommuner. Bolaget stöttar entreprenörer och företag som har skalbara affärsidéer, med affärsutveckling och innovationsledning för att skapa tillväxt.

Resultat och ekonomisk ställning

Science Park Skövde AB

Science Park Skövde AB (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	22 699	26 417	18 719	43 194	39 626	44 012
Årets resultat efter finansiella poster	-4 237	76	-4 269	143	-114	1 453
Balansomslutning	21 387		18 235			22 214
Eget kapital	3 748		2 967			7 985
Investeringar	84		27			96

Att omsättning och resultat delår avviker så mycket från budget är till följd av redan beviljade intäktsmedel som ligger på balans och ej kommer lyftas in i resultat förrän i slutet av året, men som är med i gällande prognos. Den stora differensen i nettoomsättning mellan 2022 och 2023 är uppskjutna medel pga pandemin 2021 som förts över till 2022 års budget.

Framtida utveckling

Science Park Skövde AB är beroende av att den fysiska miljön utvecklas. Dels vad gäller expansionsmöjligheter samt de inre miljöer som parken verkar i. Hastigheten i utvecklande kommer avgöra Science Park Skövdes utveckling och förmåga att utföra sitt uppdrag och öka de kommunala skatteintäkterna.

Mats Jägstam lämnade VD-posten i bolaget och Ingi Jonasson tog över som ny VD från 1/9.

11.10 Skaraborgs kommunalförbund

Verksamhet

Skaraborgs kommunalförbund har gått med överskott under första delåret 2023 och sammanfattat bedöms förbundets verksamhet har drivits enligt ändamål och de uppdrag som givits.

Skaraborgs kommunalförbund har under året fått flera uppgifter att driva frågor på den Skaraborgsgemensamma arenan. Detta är särskilt tydligt då det gäller regional utveckling och etableringar. Under delåret har

verksamheten samarbetat med Skövde kommun i dessa frågor.

Skaraborgs kommunalförbund beslutar om s.k. Delregionala utvecklingsmedel. Under året har beslut tagits om att fortsätta att stödja Möjligheternas Värld 2024-2026, Nytt fortsättningsprojekt på Assar "Innovationsboost Skaraborg", Projektet "Industry in West," Samordnade etableringar för grön omställning i Västra Götaland, Förstudie Elförsörjning Skaraborg, Platåbergens Geopark 2024-2026 och långsiktigt uppdraget från projektet "Livet i Skaraborg".

Andra frågor av betydelse har varit samverkan inom Valfärd och Nära vård, Utbildning Skaraborg, och förbudets tillväxt- och samhällsutvecklingsinriktade arbete.

Resultat och ekonomisk ställning

Skaraborgs kommunalförbund

Skaraborgs kommunalförbund (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220731	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	38 721	34 252	22 516	58 082	51 378	43 241
Årets resultat efter finansiella poster	1 389	31	640	1 074	47	46
Balansomslutning	88 255		96 327			84 962
Eget kapital	7 410		6 615			6 021
Investeringar	0					34

Framtida utveckling

Bedömningen är att Skaraborgs kommunalförbund kommer att fortsätta sin utveckling genom att samla relevanta frågor på i en Skaraborgsgemensam kontext. Vilka frågor och i vilken omfattning får avgöras i särskild ordning.

11.11 Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Verksamhet

Skaraborgsvatten bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner med uppgift att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Råvattnet tas från Vättern och pumpas ca 3 mil till Borgunda vattenverk, där sker all behandling av vattnet innan det pumpas vidare till respektive kommun. Den totala produktionen per år är ca 9 000 000 m³ vilket försörjer ca 100 000 människor med dricksvatten som är vårt viktigaste livsmedel.

Skaraborgsvatten skall till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera dricksvatten av god kvalitet. Verksamhetsmålet är uppfyllt.

Resultat och ekonomisk ställning

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Skaraborgsvatten (tusen kronor)	Delår 230630	Budget 230630	Delår 220630	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	22 963	19 294	18 776	42 822	38 588	36 370
Årets resultat efter finansiella poster	6 174	2 055	4 866	8 447	4 110	6 717
Balansomslutning	251 450	295 313	245 578	265 843	356 969	245 578
Eget kapital	160 250	161 314	152 224	162 522	163 369	154 075
Investeringar	6 973	65 850	35 091	22 260	131 700	56 415

Nettoomsättningen och årets resultat ökar under år 2023 vilket beror på att förbundet har fått elstöd samt att vattenpriset har höjts. En annan orsak till att resultatet är bättre än budget beror på lägre avskrivningar och räntekostnader då de budgeterade investeringarna är senarelagda. Anledningen till att balansomslutningen och investeringarna är lägre jämfört med budget beror på att investeringarna är senarelagda och då framför allt investeringarna i en ny ultrafilteranläggning.

Framtida utveckling

Förbundets verksamhet styrs av livsmedelsverkets föreskrifter, vilka säger att de skall ha minst två stycken mikrobiologiska säkerhetsbarriärer för att säkerhetsställa dricksvattenkvalitén. En avskiljande barriär behövs också för att framtidssäkra vattenkvalitén när kommunerna växer.

Vattenverket i Borgunda ska med anledning av detta komplettera sin process med en membranfilteranläggning enligt tidigare beslut.

Förbundet skall även utveckla sin analysförmåga i Borgunda med ett eget vattenlaboratorium för att klara de nya myndighetsbeslut som kommit.

11.12 Avfall & Återvinning Skaraborg

Verksamhet

Den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning är att förbundet fortsatt har en god ekonomi och goda rutiner för att arbeta mot de uppsatta målen.

En kundnöjdhetsmätning är genomförd för att ta reda på kundernas nöjdhet med avfallshanteringen, kundernas vanor och attityder inom specifika frågor. Resultatet av undersökningen ska ge jämförelse med tidigare undersökningar och användas i det strategiska förbättringsarbetet. 81 procent är mycket nöjda eller nöjda med avfallshanteringen i kommunen.

Restavfall från ÅVC har minskat med cirka 20 procent jämfört med år 2022.

Resultat och ekonomisk ställning

Avfall & Återvinning Skaraborg

Avfall & Återvinning Skaraborg (tusen kronor)	Delår 230630	Budget 230630	Delår 220630	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	106 056	102 820	111 315	213 459	215 640	223 896
Årets resultat efter finansiella poster	-2 188	-4 542	1 345	-5 646	-9 085	5 429
Balansomslutning	96 920		96 903			105 272
Eget kapital	48 328		43 432			50 516
Investeringar	4 430		13 637	22 314	36 200	26 040

Resultatet för delåret är negativt med -2,2 miljoner kronor. Det är 2,3 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet om -4,5 miljoner kronor för perioden. Soliditeten uppgår till 50 procent vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt.

Prognosen för år 2023 är ett negativt resultat på -5,6 miljoner kronor, vilket är 3,4 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat på -9,1 miljoner kronor. Både intäkter och kostnader väntas bli lägre än budgeterat.

Framtida utveckling

Lagförändringarna för både obligatorisk insamling av matavfall och kommunalt insamlingsansvar för förpackningar innebär genomgripande förändringar av det kommunala insamlingsystemet med start redan år 2024.

11.13 Miljösamverkan Östra Skaraborg

Verksamhet

Under perioden 1 januari–31 augusti 2023 har miljönämnden utfört totalt 2 024 planerade kontroll- och tillsynsinsatser. Bedömningen är att nämnden kommer nå hög måluppfyllelse för den planerade tillsynen för året.

En viktig faktor om målet ska uppnås är att förbundet kan rekrytera de vakanser som uppstått under sommarperioden.

Respektive kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner beslutade att anta en ny taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område som gäller från och med 1 januari 2023.

Resultat och ekonomisk ställning

Miljösamverkan Östra Skaraborg

Miljösamverkan Östra Skaraborg (tusen kronor)	Delår 230831	Budget 230831	Delår 220831	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	18 697	20 947	19 156	30 631	31 422	29 602
Årets resultat efter finansiella poster	-1 140	45	449	-726	68	730
Balansomslutning	8 338		15 386			9 237
Eget kapital	2 860		4 449			4 730
Investeringar	0		0			0

Helårsprognosen för verksamheten är ett underskott på -726 tkr vilket innebär att resultatmålet inte är uppnått.

Det förklaras dels av lägre intäkter från tillsynsavgifter än budgeterat från handläggning av ärenden inom områdena enskilda avlopp och lantbruk. Stor del av avvikelserna kan härledas till personalomsättning, men också till att de planeringsschabloner som används inte stämde under årets tillsynsprojekt.

Framtida utveckling

Det förändrade arbets sättet med tim- och efterhandsdebitering medför en ökad osäkerhet för ekonomin som kan slå åt flera håll. Dels att intäkten blir lägre än budgeterat. Men också att de företag som tidigare hade schablonavgift där förbundet gjorde mer tid än vad schablonen avsåg kommer få en högre avgift då man tar ut avgift för nedlagd tid. En stor osäkerhet är också de planeringsschabloner förbundet utgår ifrån för att bedöma intäkt men också personella behov. En längre mätserie kommer medföra en ökad träffsäkerhet i både ekonomisk planering som personella behov.

Utvecklingen av vår digitalisering av verksamheten fortsätter. Förbundet ser en ökad användning av sina e-tjänster där syftet är att effektivisera och kvalitetssäkra verksamhetens processer samtidigt som de tillgodoser kundernas önskemål om en digital och smidig hantering av ärenden.

11.14 Räddningstjänsten Skaraborg

Verksamhet

Utökningen av förbundet har inneburit ett omfattande förändringsarbete på alla nivåer genom hela organisationen. För att det utökade förbundet ska ges möjlighet att nå upp till sin fulla potential och effektivitet krävs tålamod, uthållighet och förståelse för alla processer i ett större förändringsarbete. Förbundets verksamhetsmål nås i förväntad utsträckning, de flesta mäts över en flerårsperiod.

Direktionen har beslutat att skapa förutsättningar att öka antalet handläggarresurser genom att tillföra ekonomiska medel under åren 2024-2025, vilket möjliggör att anställa två nya handläggare per år de kommande fyra åren. Kommunfullmäktige i Skövde kommun har beslutat att utöka vaktstyrkan i Skövde med en brandman från och med 2024. Utökningen skapar nödvändiga förutsättningar för att upprätthålla de olika förmågor, bland annat som nationell kemresurs, som vaktstyrkan i Skövde förväntas ha.

Resultat och ekonomisk ställning

Räddningstjänsten Skaraborg

Räddningstjänsten Skaraborg (tusen kronor)	Delår 230731	Budget 230731	Delår 220731	Prognos 231231	Budget 231231	Helår 221231
Nettoomsättning	112 988	105 624	73 540	183 280	181 070	128 075
Årets resultat efter finansiella poster	141	341	-622	3 100	585	692
Balansomslutning	161 389	161 389	116 863	164 489	161 389	99 820
Eget kapital	63 024	63 024	39 962	63 024	63 024	40 654
Investeringar	31 425	11 095	5 156	40 620	19 020	6 404

Jämförelse med tidigare år tappar relevans i och med att förbundet utökats med fyra ytterligare medlemskommuner. Verksamhetsåret 2023 blir nytt "nollår". Delårsresultatet är försiktigt positivt och prognos för helåret visar på ett positivt resultat som når de satta finansiella målen för 2023.

Framtida utveckling

Förbundet har genom utökningen blivit robustare och starkare över hela verksamheten. Det bedöms vara helt nödvändigt för att klara att möta såväl kända som tillkommande utmaningar framåt. Stort fokus behöver riktas mot att leva upp till de krav som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ställer på verksamhetens olika delar samt återtagandet av de tillkommande arbetsuppgifterna som faller på räddningstjänsten vid höjd beredskap. I det perspektivet är övningsfältet Hasslums framtid viktigare än någonsin i ett såväl lokalt som regionalt och nationellt intresse. En utredning om återtagande av brandskyddskontroll i egen regi är initierad. RS har höga ambitioner och arbetar i snabb utvecklingstakt för att leverera trygghet och säkerhet med hög kvalitet för alla som bor och vistas i vårt geografiska ansvarsområde.

KS § 156/23 Skövde kommuns delårsrapport (T2) 2023

KS2023.0333

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-10-04	145/23
2 Kommunstyrelsen	2023-10-09	156/23
2 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-10-05	146/23

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsrapporten med helårsprognos 2023.

Bakgrund

Årets andra uppföljning är delårsrapport som består av ekonomiskt resultat samt årsprognos utifrån perioden januari till augusti 2023. Delårsrapporten ger också en bedömning av måluppfyllelse för kommunfullmäktiges mål samt en helårsprognos för kommunens verksamheter. En finansiell analys redovisas för att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Denna rapport innehåller inte någon samlad bild av koncernens verksamhet och ekonomi. Respektive bolag redovisar sin helårsprognos och delårsresultat för perioden.

Tertialrapport 2 (T2), personalredovisning 2023 beskriver och analyserar kommunens arbete under första halvåret 2023 inom områdena; personalutveckling, löneutveckling, systematiskt arbetsmiljöarbete, strategisk kompetensförsörjning och löneöversynsprocess. Fackliga parter informeras om tertialrapport 2 den 13 oktober 2023. Personaldelarna i rapporten Skövde kommuns delårsårsrapport (T2) rapporteras till kommunstyrelsens arbetsgivarutskott (KSAG) den 6 oktober.

Prognos måluppfyllelse strategiska mål

Kommunfullmäktige fattade beslut om nya mål för mandatperioden i februari 2023 (§22/2023). Beslutet innehöll ett finansiellt mål och tre prioriterade utvecklingsmål. Förutom att det är nya mål rent innehållsmässigt så innebar beslutet också ett nytt arbetssätt för kommunstyrelsens förvaltning. I stället för att samtliga nämnder ska bryta ned kommunfullmäktiges mål så är det kommunstyrelsen, med hjälp av kommundirektören och dennes ledningsgrupp, som leder och samordnar det strategiska arbetet utifrån kommunfullmäktiges mål. Under våren och sommaren har förvaltningen arbetat med att tillsätta tvärssektoriella och koncernövergripande styrgrupper kopplat till de tre utvecklingsmålen. Grupperna har haft till uppgift att göra en nulägesanalys och ta fram förslag på strategiska vägval inom respektive målområde. I november fattar kommunstyrelsen beslut om strategiska vägval kopplat till kommunfullmäktigemålen och resultatmätningar som ska ligga till grund för uppföljning och analys av målområdet. Mot

bakgrund av att det är en helt ny modell med nya arbetssätt är det för tidigt att utvärdera nivå av måluppfyllelse än.

Prognostiserat ekonomiskt resultat

Det prognostiserade helårsresultatet är 194 miljoner kronor, vilket är 148 miljoner kronor bättre än budgeten på 46 miljoner kronor, exklusive värdeutveckling av finansiella placeringar. (Inklusive värdeutvecklingen av de finansiella placeringarna 2022-08-31 är kommunens prognostiserade resultat 138 miljoner kronor). Det prognostiserade resultatet motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Det innebär att kommunen förväntas nå upp till det finansiella målet om 3 procent av skatter och bidrag för mandatperioden.

Den positiva skillnaden mellan budget och prognos beror framför allt på skatte- och bidragsprognosen, positivt finansnetto samt en positiv värdeutveckling av kommunens finansiella placeringar. Nämnderna redovisar totalt en negativ helårsprognos om 53 miljoner kronor exklusive den taxefinansierade verksamheten. Om hänsyn tas till inflationskompensationen är underskottet 27 miljoner kronor. Nämnderna redovisar både över och underskott exklusive inflationskompensationen. Vård och omsorgsnämndens prognos uppgår till 26 miljoner kronor och beror främst på statsbidrag samt en viss försiktighet vid omställningar av verksamheter. Socialnämnden visar en negativ avvikelse om 30 miljoner kronor framför allt på grund av ökat antal placeringar av barn och vuxna. Kultur- och fritidsnämnden har en negativ avvikelse mot budget om 3 miljoner kronor vilket framför allt beror på minskade intäkter på Upplevelsebadet. Även servicenämnden har en negativ prognos om 22 miljoner kronor främst på grund av prisökningar som påverkar servicenämnden negativt. Områden med större påverkan på kostnaderna är el, drivmedel, livsmedel samt snöröjning.

Finansförvaltningen totalt har ett överskott jämfört med budgeten med cirka 223 miljoner kronor varav skatte- och bidragsintäkter är 108 miljoner kronor högre än budgeterat. Värdeutvecklingen per den 31 augusti gällande placeringar i kommunens pensionsfond och övriga placeringar är positiv och uppgår till 56 miljoner kronor.

Jämförelse mot prognos per 30 april (T1)

Prognosen är cirka 29 miljoner kronor högre än tertial 1. De största förändringarna beror på högre skatteintäkter. De största positiva förändringarna hos nämnderna sedan förra prognosen återfinns hos barn-och utbildningsnämnden som bättrar sin prognos med 9 miljoner kronor medan servicenämnden och vård-och omsorgsnämnden har en negativ förändring med motsvarande.

Investerings- och låneprognos

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 1 011,4 miljoner kronor varav den taxefinansierade verksamheten uppgår till 182,6 miljoner kronor. I den totala investeringsbudgeten för 2023 ingår ombudgeteringar från 2022 på 346,2 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar på en investeringsvolym om 701 miljoner kronor varav taxefinansierad verksamhet bedöms förbruka 172,8 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen i förhållande till den totala investeringsbudgeten uppgår till 310,4 miljoner kronor och beror främst på att flera projekt förskjutits i tid vilket beror på både interna och externa faktorer. Trots att årets investeringsprognos visar en positiv avvikelse ses en stor osäkerhet

kring hur de totala projektprognoserna på våra pågående och kommande investeringsprojekt kommer att påverkas av inflationen och ränteuppgångarna. Dock ser vi en svalare byggmarknad och att det inkommer fler anbud vilket ger en motvikt till inflationen. Hur både inflation, marknadsläget och effekter på inköp fortsatt utvecklas är en osäkerhetsfaktor som oavsett riktning kommer att få effekt på budgetföljsamheten i kommunens investeringsprojekt.

Kommunens långfristiga lån uppgick till 4 775 miljoner kronor den 31 augusti 2023, varav, 2 351 miljoner avser kommunens egna skulder (siffran är inklusive VA, som utgör 751 miljoner kronor). Övriga skulder lånas vidare till bolag, förbund och stiftelser inom kommunkoncernen. Prognos för de långfristiga skulderna vid årets slut är 5 000 miljoner kronor, varav 2 450 miljoner kronor avser kommunens egna skulder.

Sammanfattande bedömning god ekonomisk hushållning

Det prognostiserade resultatet 2023 motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Kommunen bedöms uppfylla det finansiella målet för mandatperioden om 3 procent av skatter och bidrag. Skövde kommun har under de senaste åren haft en god resultatutveckling. Det starka resultatet och en god soliditet i kommunen innebär att underskotten hos nämnderna kan täckas med andra medel under året utan krav på kommunövergripande åtgärdsplan 2023.

Kommunstyrelsen förväntar sig att nämnderna har god förståelse för orsakssamband samt en åtgärdsplan för att långsiktigt komma till rätta med strukturella utmaningar och därmed uppnå en ekonomi i balans.

Handlingar

Skövde kommuns delårsrapport 2023

Skickas till

Kommundirektör

Ekonomichef

Avdelningschef Ekonomi och verksamhetsstyrning

Redovisningschef

Samtliga nämnder

KSAU § 146/23
Skövde kommuns delårsrapport (T2) 2023

KS2023.0333

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-10-04	145/23
2 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-10-05	146/23

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att godkänna delårsrapporten med helårsprognos 2023.

Personalredovisningen bereds av kommunstyrelsens arbetsgivarutskott och kommer inför beslut i kommunstyrelsen att tillföras delårsrapporten.

Bakgrund

Årets andra uppföljning är delårsrapport som består av ekonomiskt resultat samt årsprognos utifrån perioden januari till augusti 2023. Delårsrapporten ger också en bedömning av måluppfyllelse för kommunfullmäktiges mål samt en helårsprognos för kommunens verksamheter. En finansiell analys redovisas för att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Denna rapport innehåller inte någon samlad bild av koncernens verksamhet och ekonomi. Respektive bolag redovisar sin helårsprognos och delårsresultat för perioden.

Tertialrapport 2 (T2), personalredovisning 2023 beskriver och analyserar kommunens arbete under första halvåret 2023 inom områdena; personalutveckling, löneutveckling, systematiskt arbetsmiljöarbete, strategisk kompetensförsörjning och löneöversynsprocess. Fackliga parter informeras om tertialrapport 2 den 13 oktober 2023. Personaldelarna i rapporten Skövde kommuns delårsårsrapport (T2) rapporteras till kommunstyrelsens arbetsgivarutskott (KSAG) den 6 oktober.

Prognos måluppfyllelse strategiska mål

Kommunfullmäktige fattade beslut om nya mål för mandatperioden i februari 2023 (§22/2023). Beslutet innehöll ett finansiellt mål och tre prioriterade utvecklingsmål. Förutom att det är nya mål rent innehållsmässigt så innebar beslutet också ett nytt arbetssätt för kommunstyrelsens förvaltning. I stället för att samtliga nämnder ska bryta ned kommunfullmäktiges mål så är det kommunstyrelsen, med hjälp av kommundirektören och dennes ledningsgrupp, som leder och samordnar det strategiska arbetet utifrån kommunfullmäktiges mål. Under våren och sommaren har förvaltningen arbetat med att tillsätta tvärsektorieella och koncernövergripande styrgrupper kopplat till de tre utvecklingsmålen. Grupperna har haft till uppgift att göra en nulägesanalys och ta fram förslag på strategiska vägval inom respektive målområde. I november fattar kommunstyrelsen beslut om strategiska vägval kopplat till kommunfullmäktigemålen och resultatmätningar som ska ligga till grund för uppföljning och analys av målområdet. Mot

bakgrund av att det är en helt ny modell med nya arbetssätt är det för tidigt att utvärdera nivå av måluppfyllelse än.

Prognostiserat ekonomiskt resultat

Det prognostiserade helårsresultatet är 194 miljoner kronor, vilket är 148 miljoner kronor bättre än budgeten på 46 miljoner kronor, exklusive värdeutveckling av finansiella placeringar. (Inklusive värdeutvecklingen av de finansiella placeringarna 2022-08-31 är kommunens prognostiserade resultat 138 miljoner kronor). Det prognostiserade resultatet motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Det innebär att kommunen förväntas nå upp till det finansiella målet om 3 procent av skatter och bidrag för mandatperioden.

Den positiva skillnaden mellan budget och prognos beror framför allt på skatte- och bidragsprognosen, positivt finansnetto samt en positiv värdeutveckling av kommunens finansiella placeringar. Nämnderna redovisar totalt en negativ helårsprognos om 53 miljoner kronor exklusive den taxefinansierade verksamheten. Om hänsyn tas till inflationskompensationen är underskottet 27 miljoner kronor. Nämnderna redovisar både över och underskott exklusive inflationskompensationen. Vård och omsorgsnämndens prognos uppgår till 26 miljoner kronor och beror främst på statsbidrag samt en viss försiktighet vid omställningar av verksamheter. Socialnämnden visar en negativ avvikelse om 30 miljoner kronor framför allt på grund av ökat antal placeringar av barn och vuxna. Kultur- och fritidsnämnden har en negativ avvikelse mot budget om 3 miljoner kronor vilket framför allt beror på minskade intäkter på Upplevelsebadet. Även servicenämnden har en negativ prognos om 22 miljoner kronor främst på grund av prisökningar som påverkar servicenämnden negativt. Områden med större påverkan på kostnaderna är el, drivmedel, livsmedel samt snöröjning.

Finansförvaltningen totalt har ett överskott jämfört med budgeten med cirka 223 miljoner kronor varav skatte- och bidragsintäkter är 108 miljoner kronor högre än budgeterat. Värdeutvecklingen per den 31 augusti gällande placeringar i kommunens pensionsfond och övriga placeringar är positiv och uppgår till 56 miljoner kronor.

Jämförelse mot prognos per 30 april (T1)

Prognosen är cirka 29 miljoner kronor högre än tertial 1. De största förändringarna beror på högre skatteintäkter. De största positiva förändringarna hos nämnderna sedan förra prognosen återfinns hos barn-och utbildningsnämnden som bättrar sin prognos med 9 miljoner kronor medan servicenämnden och vård-och omsorgsnämnden har en negativ förändring med motsvarande.

Investerings- och låneprognos

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 1 011,4 miljoner kronor varav den taxefinansierade verksamheten uppgår till 182,6 miljoner kronor. I den totala investeringsbudgeten för 2023 ingår ombudgeteringar från 2022 på 346,2 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar på en investeringsvolym om 701 miljoner kronor varav taxefinansierad verksamhet bedöms förbruka 172,8 miljoner kronor. Den positiva avvikelser i förhållande till den totala investeringsbudgeten uppgår till 310,4 miljoner kronor och beror främst på att flera projekt förskjutits i tid vilket beror på både interna och externa faktorer. Trots att årets investeringsprognos visar en positiv avvikelse ses en stor osäkerhet kring hur de totala projektprognoserna på våra pågående och kommande investeringsprojekt

kommer att påverkas av inflationen och ränteuppgångarna. Dock ser vi en svalare byggmarknad och att det inkommer fler anbud vilket ger en motvikt till inflationen. Hur både inflation, marknadsläget och effekter på inköp fortsatt utvecklas är en osäkerhetsfaktor som oavsett riktning kommer att få effekt på budgetföljsamheten i kommunens investeringsprojekt.

Kommunens långfristiga lån uppgick till 4 775 miljoner kronor den 31 augusti 2023, varav, 2 351 miljoner avser kommunens egna skulder (siffran är inklusive VA, som utgör 751 miljoner kronor). Övriga skulder lånas vidare till bolag, förbund och stiftelser inom kommunkoncernen. Prognos för de långfristiga skulderna vid årets slut är 5 000 miljoner kronor, varav 2 450 miljoner kronor avser kommunens egna skulder.

Sammanfattande bedömning god ekonomisk hushållning

Det prognostiserade resultatet 2023 motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Kommunen bedöms uppfylla det finansiella målet för mandatperioden om 3 procent av skatter och bidrag. Skövde kommun har under de senaste åren haft en god resultatutveckling. Det starka resultatet och en god soliditet i kommunen innebär att underskotten hos nämnderna kan täckas med andra medel under året utan krav på kommunövergripande åtgärdsplan 2023.

Kommunstyrelsen förväntar sig att nämnderna har god förståelse för orsakssamband samt en åtgärdsplan för att långsiktigt komma till rätta med strukturella utmaningar och därmed uppnå en ekonomi i balans.

Handlingar

Skövde kommuns delårsrapport 2023 exkl. personalrapporten, KSAU

Skickas till

KSAU § 145/23 Skövde kommuns delårsrapport (T2) 2023

KS2023.0333

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2023-10-04	145/23

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att bordlägga ärendet.

Yrkanden

Maria Hjärtqvist (S) yrkar på att ärendet ska bordläggas.

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan om ärendet kan bordläggas eller om ärendet ska avgöras idag och konstaterar därefter att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att bordlägga ärendet.

Bakgrund

Årets andra uppföljning är delårsrapport som består av ekonomiskt resultat samt årsprognos utifrån perioden januari till augusti 2023. Delårsrapporten ger också en bedömning av måluppfyllelse för kommunfullmäktiges mål samt en helårsprognos för kommunens verksamheter. En finansiell analys redovisas för att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Denna rapport innehåller inte någon samlad bild av koncernens verksamhet och ekonomi. Respektive bolag redovisar sin helårsprognos och delårsresultat för perioden.

Tertialrapport 2 (T2), personalredovisning 2023 beskriver och analyserar kommunens arbete under första halvåret 2023 inom områdena; personalutveckling, löneutveckling, systematiskt arbetsmiljöarbete, strategisk kompetensförsörjning och löneöversynsprocess. Fackliga parter informeras om tertialrapport 2 den 13 oktober 2023. Personaldelarna i rapporten Skövde kommuns delårsårsrapport (T2) rapporteras till kommunstyrelsens arbetsgivarutskott (KSAG) den 6 oktober.

Prognos måluppfyllelse strategiska mål

Kommunfullmäktige fattade beslut om nya mål för mandatperioden i februari 2023 (§22/2023). Beslutet innehöll ett finansiellt mål och tre prioriterade utvecklingsmål. Förutom att det är nya mål rent innehållsmässigt så innebar beslutet också ett nytt arbetssätt för kommunstyrelsens förvaltning. I stället för att samtliga nämnder ska bryta ned kommunfullmäktiges mål så är det kommunstyrelsen, med hjälp av kommundirektören och dennes ledningsgrupp, som leder och samordnar det strategiska arbetet utifrån kommunfullmäktiges mål. Under våren och sommaren har förvaltningen arbetat med att tillsätta tvärssektoriella och koncernövergripande styrgrupper kopplat till de tre utvecklingsmålen. Grupperna har haft till uppgift att göra en nulägesanalys och ta fram förslag på strategiska vägval inom respektive målområde. I november fattar kommunstyrelsen beslut om strategiska vägval kopplat till kommunfullmäktigemålen och

resultatmätningar som ska ligga till grund för uppföljning och analys av målområdet. Mot bakgrund av att det är en helt ny modell med nya arbets sätt är det för tidigt att utvärdera nivå av måluppfyllelse än.

Prognostiserat ekonomiskt resultat

Det prognostiserade helårsresultatet är 194 miljoner kronor, vilket är 148 miljoner kronor bättre än budgeten på 46 miljoner kronor, exklusive värdeutveckling av finansiella placeringar. (Inklusive värdeutvecklingen av de finansiella placeringarna 2022-08-31 är kommunens prognostiserade resultat 138 miljoner kronor). Det prognostiserade resultatet motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Det innebär att kommunen förväntas nå upp till det finansiella målet om 3 procent av skatter och bidrag för mandatperioden.

Den positiva skillnaden mellan budget och prognos beror framför allt på skatte- och bidragsprognosen, positivt finansnetto samt en positiv värdeutveckling av kommunens finansiella placeringar. Nämnderna redovisar totalt en negativ helårsprognos om 53 miljoner kronor exklusive den taxefinansierade verksamheten. Om hänsyn tas till inflationskompensationen är underskottet 27 miljoner kronor. Nämnderna redovisar både över och underskott exklusive inflationskompensationen. Vård och omsorgsnämndens prognos uppgår till 26 miljoner kronor och beror främst på statsbidrag samt en viss försiktighet vid omställningar av verksamheter. Socialnämnden visar en negativ avvikelse om 30 miljoner kronor framför allt på grund av ökat antal placeringar av barn och vuxna. Kultur- och fritidsnämnden har en negativ avvikelse mot budget om 3 miljoner kronor vilket framför allt beror på minskade intäkter på Upplevelsebadet. Även servicenämnden har en negativ prognos om 22 miljoner kronor främst på grund av prisökningar som påverkar servicenämnden negativt. Områden med större påverkan på kostnaderna är el, drivmedel, livsmedel samt snöröjning.

Finansförvaltningen totalt har ett överskott jämfört med budgeten med cirka 223 miljoner kronor varav skatte- och bidragsintäkter är 108 miljoner kronor högre än budgeterat. Värdeutvecklingen per den 31 augusti gällande placeringar i kommunens pensionsfond och övriga placeringar är positiv och uppgår till 56 miljoner kronor.

Jämförelse mot prognos per 30 april (T1)

Prognosen är cirka 29 miljoner kronor högre än tertial 1. De största förändringarna beror på högre skatteintäkter. De största positiva förändringarna hos nämnderna sedan förra prognosen återfinns hos barn-och utbildningsnämnden som bättrar sin prognos med 9 miljoner kronor medan servicenämnden och vård-och omsorgsnämnden har en negativ förändring med motsvarande.

Investerings- och låneprognos

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 1 011,4 miljoner kronor varav den taxefinansierade verksamheten uppgår till 182,6 miljoner kronor. I den totala investeringsbudgeten för 2023 ingår ombudgeteringar från 2022 på 346,2 miljoner kronor. Prognosen för 2023 visar på en investeringsvolym om 701 miljoner kronor varav taxefinansierad verksamhet bedöms förbruka 172,8 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen i förhållande till den totala investeringsbudgeten uppgår till 310,4 miljoner kronor och beror främst på att flera projekt förskjutits i tid vilket beror på både interna och externa faktorer. Trots att årets investeringsprognos visar en positiv avvikelse ses en stor osäkerhet

kring hur de totala projektprognoserna på våra pågående och kommande investeringsprojekt kommer att påverkas av inflationen och ränteuppgångarna. Dock ser vi en svalare byggmarknad och att det inkommer fler anbud vilket ger en motvikt till inflationen. Hur både inflation, marknadsläget och effekter på inköp fortsatt utvecklas är en osäkerhetsfaktor som oavsett riktning kommer att få effekt på budgetföljsamheten i kommunens investeringsprojekt.

Kommunens långfristiga lån uppgick till 4 775 miljoner kronor den 31 augusti 2023, varav, 2 351 miljoner avser kommunens egna skulder (siffran är inklusive VA, som utgör 751 miljoner kronor). Övriga skulder lånas vidare till bolag, förbund och stiftelser inom kommunkoncernen. Prognos för de långfristiga skulderna vid årets slut är 5 000 miljoner kronor, varav 2 450 miljoner kronor avser kommunens egna skulder.

Sammanfattande bedömning god ekonomisk hushållning

Det prognostiserade resultatet 2023 motsvarar 5,1 procent av skatter och bidrag. Kommunen bedöms uppfylla det finansiella målet för mandatperioden om 3 procent av skatter och bidrag. Skövde kommun har under de senaste åren haft en god resultatutveckling. Det starka resultatet och en god soliditet i kommunen innebär att underskotten hos nämnderna kan täckas med andra medel under året utan krav på kommunövergripande åtgärdsplan 2023.

Kommunstyrelsen förväntar sig att nämnderna har god förståelse för orsakssamband samt en åtgärdsplan för att långsiktigt komma till rätta med strukturella utmaningar och därmed uppnå en ekonomi i balans.

Handlingar

Skövde kommuns delårsrapport 2023 exkl. personalrapporten, KSAU

Skickas till

Filen hittades inte. Den är antingen borttagen eller utcheckad

SKRIVELSE

Diarienummer: KS2023.0032-7
Handläggare: Camilla Arvidsson

Medborgarförslag under beredning 2023, oktober

I arbetsordningen för Skövde kommunfullmäktige anges att kommunstyrelsen årligen ska redovisa medborgarförslag under beredning vid kommunfullmäktiges ordinarie april- och oktobersammanträden.

Ärendnr.	Ärendetitel	Status
KS2023.0164	Medborgarförslag om tömningspunkter för gästande bussar	2023-03-27 Anmäld KF 2023-09-27 Bereds KS samt remitterad SEN

SKÖVDE

SKRIVELSE

Diarienummer: KS2023.0032-6
Handläggare: Camilla Arvidsson

Motioner under beredning 2023, oktober

I arbetsordningen för Skövde kommunfullmäktige anges att kommunstyrelsen årligen ska redovisa motioner under beredning vid kommunfullmäktiges ordinarie april- och oktobersammanträden.

Ärendenr.	Ärendetitel	Ärendetyp
KS2023.0326	Motion om Nej till uranbrytning i Skövde kommun (V)	2023-09-18 Anmäld KF
KS2023.0325	Motion om att flytta förskolan Vargkulan i Varola (V)	2023-09-18 Anmäld KF
KS2023.0301	Motion om Utveckling från minutstyrd till tillitsbaserad styrning (L)	2023-09-18 Anmäld KF
KS2023.0268	Motion om att ta fram en klimatanpassningsplan (SP)	2023-06-19 Anmäld KF
KS2023.0267	Motion om vattenmätning för att spåra narkotikabruk (L)	2023-06-19 Anmäld KF
KS2023.0239	Motion om rörlighet för flyktingar från Ukraina (SP)	2023-05-27 anmäld KF 2023-09-28 Beredning KS samt remittering SON
KS2023.0234	Motion om att motverka spridning av invasiva arter (MP)	2023-09-27 Beredning KS samt remittering SSE
KS2023.0230	Motion om att återinföra medborgarförslag (L)	2023-01-30 anmäld KF 2023-04-05 beredning Medborgare och folkhälsa
KS2023.0193	Motion om SFI för Ukrainare (L)	2023-09-27 Beredning KS
KS2023.0192	Motion om att minska Emissionerna av växthusgaser från skog och mark (MP) och (V)	2023-09-27 Beredning KS
KS2023.0181	Motion om förstärkt elevhälsa för aktiviteter för ungdomars psykiska hälsa (L)	2023-04-24 anmäls KF 2023-09-27 remitterad BUN
KS2023.0165	Motion om ekologiskt fotavtryck (MP) och (V)	2023-04-24 anmäls KF 2023-09-27 Beredning KS
KS2023.0150	Motion om framtagande av detaljplan för Simsjöns fritidsområde (SD)	2023-03-27 anmäld KF 2023-09-27 Beredning KS
KS2023.0148	Motion om energiförsörjningsplan (MP) (C)	2023-02-27 anmäld KF 2023-05-03 Beredning SSB
KS2023.0146	Motion om att genomföra en översyn av Skövde kommuns skollokaler (C)	2023-02-27 anmäld KF 2023-05-03 remitterad SEN
KS2023.0144	Motion om transparens och ökad insyn (L)	2023-03-27 anmäld KF 2023-09-27 Beredning KS
KS2023.0136	Motion om att fullfölja ungdomssteget fullt ut (L)	2023-03-27 anmäld KF

BESLUT/SKRIVELSE/FÖRELÄGGANDE/MEDDELANDE

Datum: 2023-10-20 Diarienummer: KS2023.0032-6 Handläggare: Camilla Arvidsson

		2023-09-27 Beredning KS
	Motion om förenklat system för föreningars tillgång till kommunens lokaler (L)	2023-02-27 anmäld KF 2023-04-12 Remitterad SEN
KS2023.0057	Motion om ytterligare idrottshall i Stöpen (SD)	2023-01-30 anmäld KF 2023-09-27 Beredning KS samt remittering KFN
KS2022.0442	Motion om reglering av inomhusklimat för lokaler där biståndsbedömda äldre vårdas (MP)	2022-12-12 anmäld KF 2023-04-05 remitterad SEN/VON 2023-10-18 KSAU

Filen hittades inte. Den är antingen borttagen eller utcheckad

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2023-09-29**

Diarienummer: **KS2023.0035-13**

Handläggare: **Camilla Arvidsson**

Kommunfullmäktige

Rapport om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts 2023, kvartal 2

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att lägga rapporterna till handlingarna.

Bakgrund

Gynnande beslut som enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL) och enligt LSS som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut ska rapporteras till IVO, kommunrevisorer och kommunfullmäktige enligt 16 kap 6 § F-h (SoL). Rapporteringen gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter att verkställigheten avbrutits.

SVO, Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 F-h: 8

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade § 28 F-g: 48

SSO, Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Socialtjänstlagen 16 kap § 6 F-h: 2

Handlingar

Statistikrapport, 2023 kvartal 2

VON § 82/23 Rapportering enligt Socialtjänstlagen 16 kap. 6 f-h § av ej verkställda beslut enligt 4 kap.1 § SoL, kvartal 2, 2023

Rapport till kommunfullmäktige_IVO ej verkställda beslut SoL kvartal 2 2023.pdf

VON § 83/23 Rapportering enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 28 § f-g av ej verkställda beslut

Rapport till kommunfullmäktige_IVO av ej verkställda beslut LSS kvartal 2 2023.pdf

SON § 55/23 Ej verkställda beslut, kvartal 2 2023

Rapport om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts 2023, kvartal 2

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: **2023-09-29**

Diarienummer: **KS2023.0035-13**

Handläggare: **Camilla Arvidsson**

Skickas till

Socialnämnden

vård- och omsorgsnämnden

Handläggare

Camilla Arvidsson

Kommunstyrelsen

Statistikrapport, 2023 kvartal 2

Gynnande beslut enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL) som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet skall rapporteras till IVO, kommunrevisor och fullmäktige enligt 16 kap 6 § F-h SoL. Rapporteringen gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter att verkställighet avbrutits.

Ett beslut om kontaktperson har rapporterats som icke verkställt då det saknas matchande kontaktperson.

Ett beslut om kontaktfamilj från kvartal 2 2021 har återrapporterats som verkställt.

SEKTOR SOCIALTJÄNST

Skövde 24 augusti 2023

Michaela Larsson

Samordnare

SON § 55/23
Ej verkställda beslut, kvartal 2 2023

SON2023.0046

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Socialnämnden	2023-09-07	55/23

Beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna framtagna rapporter.

Bakgrund

Gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL) som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet skall rapporteras till IVO, kommunrevisor och fullmäktige enligt 16 kap. 6 § F-h SoL. Rapporteringen gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter att verkställighet avbrutits.

- Ett beslut om kontaktperson har rapporterats som icke verkställt då det saknas matchande kontaktperson.
- Ett beslut om kontaktfamilj från kvartal 2 2021 har återrapporterats som verkställt.

Handlingar

Ej verkställda beslut, statistikrapport kvartal 2 2023

Skickas till

Kommunstyrelsen

VON § 83/23**Rapportering enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 28 § f-g av ej verkställda beslut enligt 9 § LSS, kvartal 2, 2023**

VON2023.0009

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Vård- och omsorgsnämnden	2023-08-31	83/23

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att godkänna framtagen rapport.

Bakgrund

Sektor vård och omsorg skickar kvartalsvis rapporter över de gynnande biståndsbeslut enligt LSS som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet, till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Rapporten gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits.

Aktuell statistik

För kvartal 2 2023 har 48 individuallrapporter meddelats IVO på beslut enligt LSS som ej verkställts inom tre månader från beslutsdatum eller datum för avbrott med följande fördelning enligt nedanstående tabell.

Insatstyp	Antal ej verkställda beslut	Antal avbrutna verkställigheter
Personlig assistans	3	7
Ledsagarservice		2
Kontaktperson		12
Avlösarservice		1
Korttidsvistelse		8
Korttidstillsyn		
Bostad med särskild service, barn och unga		
Bostad med särskild service, vuxna	4	
Daglig verksamhet	1	10

Tabellen visar antalet inlämnade individuallrapporter och IVO:s beslut från det lagen trädde i kraft 2008.

	Inlämnade individrapporter	IVO ansökt om särskild avgift	Förvaltningsrättens dom
2010	5		
2011	43		
2012	72		
2013	46		
2014	29	1	63.000
2015	47		
2016	65		
2017	102		
2018	129	1	18.828
2019	147	1	16.000
2020	415		
2021	233		
2022	219	5	140.900
2023 Q1	53		
2023 Q2	48		
summa	1653	8	238.828

Bakgrund till ej verkställda beslut enligt LSS, kvartal 2 2023

Personlig assistans

Tre individer har väntat 731, 191 och 189 dagar på att få sitt beslut om personlig assistans verkställt fullt ut.

- 731 dagar - Individen/företrädare önskar i nuläget inte få alla beslutade assistanstimmar utförda då man ej vill ha mer personal hemma än nödvändigt.
- 191 dagar – Individen har fått ett nytt beslut i december, där individen i nuläget inte vill ha sina beslutade jourtimmar utförda. Resterande assistanstimmar som individen beviljats utförs.
- 189 dagar - Individen vill i nuläget inte ha sina beslutade journätter utförda, resterande beslutade assistanstimmar utförs.

Sju individer har avbrutna verkställigheter. De har väntat 820, 820, 820, 820, 698, 272 och 256 dagar på att få insatsen verkställd på nytt. Rapporteringen avser i huvudsak individärenden där utförda timmar avviker från beslutade timmar. Samtliga individer bedöms få de assistanstimmar de efterfrågar/har behov av. Verksamheten är redo att utföra samtliga beviljade timmar så snart individen efterfrågar/har behov av dessa.

- 820 dagar – Individen har enligt beslut rätt till dubbelassistans vid aktiviteter utanför hemmet. Individens hälsotillstånd medför att individen sällan lämnar hemmet, därav utförs inte alla beviljade timmar.
- 820 dagar - Individen bor i nuläget bor hos sina föräldrar, alla assistanstimmar beslutet anger efterfrågas/utförs därför inte. Individen har även rätt till assistanstimmar då hen är på daglig verksamhet, då individen ännu inte återgått till dagliga verksamhet utnyttjas heller inte dessa timmar. Individen planerar att återgå till daglig verksamhet under hösten och kommer då förhoppningsvis få sin insats om personlig assistans verkställd fullt ut.
- 820 dagar – Individen har enligt beslut rätt till dubbelassistans i vissa situationer/aktiviteter, men individen vill inte ha dubbelbemanning. Därav utförs inte samtliga beslutade timmar.
- 820 dagar - Individen har enligt beslut rätt till dubbelassistans vid aktiviteter utanför hemmet. Individens hälsotillstånd medför att individen inte orkar med några aktiviteter utanför hemmet, därav utförs inte samtliga beslutade timmar.
- 698 dagar – Individen har i sitt beslut beviljad dubbelassistans vid vissa situationer/aktiviteter. Individen har i nuläget inte behov av dubbelassistans i den utsträckning beslutet anger, därav utförs inte samtliga beviljade timmar.
- 272 dagar - Individen nyttjar i nuläget inte alla beviljade timmar för dubbelassistans, utöver dessa utförs samtliga beslutade timmar. Verksamheten har en plan för att verkställa de timmar individen beviljats.
- 256 dagar – Avbrott i verkställighet av arbetsmiljörelaterade faktorer. Behov av att arbeta långsiktigt med att introducera personal, succesiv upptrappning av antalet utförda assistanstimmar pågår i takt med att personal introduceras. Målsättningen är att insatsen ska vara verkställd fullt ut inom kort.

Ledsagarservice

Två individer har väntat i 297 och 240 dagar på att få sin insats verkställd på nytt efter avbrott. För en av dessa individer är insatsen delvis verkställd.

- 297 dagar - Individen var inte nöjd med den personal som skulle utföra insatsen och ville därför pausa insatsen. Arbete pågår med att rekrytera lämplig person för uppdraget.

- 240 dagar - Individen är beviljad ledsagning till badhuset 20 min/vecka. Svårt att rekrytera, bland annat då insatsen behöver utföras av personal av specifikt kön. Arbetet med att rekrytera/bemanna för att utföra insatsen pågår.

Kontaktperson

12 individer har väntat i 820, 790, 455, 455, 394, 364, 364, 333, 309, 272, 240 och 112 dagar på att få sin insats verkställd på nytt efter avbrott. För 2 av dessa individer är insatsen delvis verkställd då de har en kontaktperson som utför del av de timmar som individen har beviljats.

- 820 dagar – Kontaktperson har rekryterats som utför del av den beviljade tiden. Förhoppningen var att denne kontaktperson skulle kunna utföra samtliga timmar individen beviljats, men vid uppföljande kontakt med kontaktpersonen var detta inte möjligt. Arbete pågår med att rekrytera lämplig kontaktperson för resterande del av beviljade timmar.
- 790 dagar – Enhetssamordnare har svårt att få kontakt med personen då kontakt endast kan ske via e-post. Individen fått erbjudande om kontaktperson i oktober 2022, men tackat nej. Individen har fått förslag på lämplig kontaktperson, men individen har avböjt erbjudande med motiveringen att hen inte har någon energi till att lära känna en ny kontaktperson p.g.a. sjukdom. Enhetssamordnare har kommit överens med individen om en ny uppföljande kontakt i augusti.
- 455 dagar – Individen har haft en kontaktperson som slutade sitt uppdrag. Det har ännu inte varit aktuellt att rekrytera ny kontaktperson eftersom individen är osäker på om hen vill ha kvar sin insats. Vid uppföljande kontakt i januari och februari 2022 önskade individen avvakta med att starta upp insatsen. Man kom överens om en ny kontakt i april för uppföljning. Enhetssamordnare har sökt individen vid 16 olika tillfällen mellan April-Juni, men ej lyckats få kontakt. Enhetssamordnare har även sökt individen via boendestödspersonal. Personalen skulle återkomma till handläggaren men har ännu inte gjort det.
- 455 dagar – Individen har haft en kontaktperson som slutade sitt uppdrag. Arbete pågår med att rekrytera ny kontaktperson. Individen har fått erbjudande om kontaktperson men tackat nej. Individen uppger att hen inte kan hitta på de aktiviteter hen önskar då kontaktpersoner ej får skjutsa individen i sin privata bil. Individen vill avvakta med insatsen fram tills dess att bilkörning/skjuts tillåts av utföraren. Enhetssamordnare har haft en uppföljande kontakt med individen, men situationen är oförändrad. De har kommit överens om en ny uppföljande kontakt i augusti.
- 394 dagar – Tidigare kontaktperson slutade. Arbete pågår nu med att rekrytera ny kontaktperson. Det bedöms dock vara svårt att rekrytera lämplig person för

uppdraget på grund av individens önskemål och livssituation. En möjlig kontaktperson som matchade individens önskemål erbjöds uppdraget 2023-03-23, men har tackat nej. Enhetssamordnare har samtalat med individen om att ändra sina preferenser/önskemål, för att underlätta i rekryteringen, men individen står fast vid sina önskemål. Arbete fortsätter med att rekrytera lämplig kontaktperson för uppdraget.

- 364 dagar – Individen fick ett erbjudande om kontaktperson 2022-10-06 men tackade nej. Individen önskar ha en specifik person som kontaktperson, denna person kan dock inte åta sig uppdraget ännu. Individen har uttryckt att hen vill invänta denna person. Enhetssamordnare hade planerat att erbjuda individen en annan lämplig person för uppdraget som kontaktperson, individen avböjde dock att träffa denna person och vidhöll sin önskan om att vänta till den önskade personen kan åta sig uppdraget.
- 364 dagar – Tidigare kontaktperson slutade. Enhetssamordnare har kontaktat individens företrädare och diskuterat en tilltänkt kontaktperson. Företrädare meddelar att de önskar avvakta ett år med att verkställa insatsen på nytt eftersom individen just nu har mycket annat omkring sig.
- 333 dagar - Tidigare kontaktperson valde att avsluta sitt uppdrag. Individens funktionsnedsättning kräver att kontaktpersonen har specifik kompetens/erfarenhet, vilket är en utmaning i rekryteringen. Individen har haft ett möte med en tilltänkt kontaktperson 2023-03-24, men den tilltänkta kontaktpersonen valde att tacka nej till uppdraget. Arbete fortsätter med att rekrytera en kontaktperson.
- 309 dagar - Tidigare kontaktperson valde att avsluta sitt uppdrag. Individen hade ett möte med en ny tilltänkt kontaktperson 2023-02-20, men kontaktpersonen valde att tacka nej till uppdraget. Arbete fortsätter med att rekrytera ny kontaktperson.
- 272 dagar - Tidigare kontaktperson valde att avsluta sitt uppdrag. Arbete pågår med att rekrytera ny kontaktperson.
- 240 dagar - Arbete pågår med att rekrytera ny kontaktperson, men det är en utmaning då kontaktpersonen behöver ha goda kunskaper i/erfarenheter av att arbeta med personer inom autismspektrumtillstånd. Individen har även specifika krav/önskemål på sin blivande kontaktperson. En tilltänkt kontaktperson erbjöds uppdraget 202-03-28, men kontaktpersonen tackade nej.
- 112 dagar - Individen har en kontaktperson som utför del av de beviljade timmarna. Arbete pågår med att rekrytera en kontaktperson för resterande timmar.

Avlösarservice

En individ har väntat i 394 dagar på att få sin insats verkställd på nytt efter avbrott. Avbrott i verkställigheten på grund av att den personal som utförde insatsen slutande. Företrädare vill avvakta med att starta upp insatsen med ny personal. Företrädare önskar höra av sig till enhetschef när det är aktuellt att starta upp insatsen, verksamheten har en plan och är redo att starta upp verkställigheten när individen/företrädare önskar.

Korttidsvistelse

Åtta individer har sin insats om korttidsvistelse delvis verkställd, och har väntat i 873, 724, 623, 609, 512, 496, 425 och 278 dagar på att få sin insats verkställd fullt ut. Verksamheten är dock redo att verkställa insatsen fullt ut så snart individen/företrädare önskar.

- 873 dagar – Individen har beviljats insats tre dygn/månad, vistas på korttidshemmet två dygn per månad på grund av att individen/företrädare har specifika önskemål om vistensedagar och personal. Verksamheten försöker erbjuda extra dygn när det är möjligt.
- 718 dagar – Individen har beviljats insats tre dygn/månad, vistas på korttidshemmet två dygn/månad då hen önskar sova hemma söndag – måndag. Verksamheten är redo att verkställa insatsen fullt ut så snart individ/företrädare önskar det.
- 623 dagar – Individen har beviljats insats tre dagar/månad, vistas på korttidshemmet en dag/månad enligt önskemål från företrädare. Verksamheten är redo att verkställa insatsen fullt ut så snart individ/företrädare önskar det.
- 609 dagar – Inskolning pågår, individen vistas därför i nuläget del av beviljad tid på korttidshemmet. Individen sover ännu inte på korttidsboendet. Verksamheten är redo att verkställa insatsen fullt ut så snart individ/företrädare är redo/önskar det.
- 512 dagar - Individen är beviljad två dygn/månad, vistas på korttidshemmet del av den beviljade tiden. Utökning av tiden pågår, individen har erbjudits vistelse helt dygn men enligt individ/företrädare är det ännu inte aktuellt att sova på korttidshemmet.
- 496 dagar - Individen är beviljad två dygn/månad. Individen sover ej på korttidshemmet, grund av att det endast finns tillgång till jourpersonal under natten. Individen har erbjudits vistelse på andra korttidshem där det finns tillgång till vaken personal under natten, men företrädare har tackat nej till detta.
- 425 dagar - Individen är beviljad korttidsvistelse 32 timmar/månad. I dagsläget verkställs ca 25 timmar/månad, vårdnadshavare önskar i nuläget inte ha vistelse på mer tid än så. Verksamheten är redo att verkställa insatsen fullt ut så snart individ/företrädare önskar det.

- 278 dagar - Individen är beviljad 3 dygn/månad, hittills verkställs enbart vistelse dagtid. Arbete pågår med att få individen att bli trygg med att sova på korttidshemmet.

Bostad med särskild service för vuxna

Fyra individer har väntat i 1170, 821, 610 och 584 dagar på bostad med särskild service.

- 1170 dagar – Individen erbjöds en lägenhet i januari 2021, men tackade nej. Individen var, vid tillfället, inte redo att flytta till egen lägenhet. Individen fick ett nytt erbjudande om bostad 2022-08-08, men tackade nej. Individen tyckte inte att erbjuden lägenhet kändes bra, individen uttrycker även osäkerhet inför att flytta från föräldrahemmet. Individen har sedan tidigare insatsen korttidsvistelse och har sedan mars 2022 beviljats avlösarservice i väntan på att få sitt beslut om bostad med särskild service verkställt.
- 821 dagar – Individen erbjöds bostad i april 2021, men tackade nej till erbjudandet. Individen har på nytt erbjudits en bostad 2023-03-17, vilket hen har tackat ja till. Individen har dock behov av en lång introduktion, enligt önskemål från individ och företrädare planeras inflytt i den nya bostaden i september 2023.
- 610 dagar – Individen har initialt väntat på att få sin insats verkställd då det har saknats ledig bostad att erbjuda. 2023-03-23 erbjöds individen en bostad men tackade nej, på grund av att bostaden låg i ett bostadsområde i en av kransorterna som saknar tillgång till buss/stadstrafik. Individen kommer att få ett nytt erbjudande när det finns en ledig bostad att tillgå.
- 584 dagar – Individen har erbjudits lägenhet i gruppboende 2022-05-31 och varit och tittat på lägenheten i mitten av juni. Vid uppföljande kontakt i slutet av juni meddelar företrädare att de tackar nej till erbjudandet. Individen kommer att få ett erbjudande om bostad så snart lämplig ledig lägenhet finns att tillgå. Individen har insatserna ledsagning, korttidsvistelse samt korttidstillsyn i väntan på att få sitt beslut om bostad med särskild service verkställt.

Daglig verksamhet

En individ har väntat i 95 dagar på att få sin insats om daglig verksamhet verkställd. Individen är placerad på privat boende i annan kommun. Med anledning av detta är det inte möjligt att verkställa insatsen i vår egen verksamhet. Dialog har istället behövt föras med vistelsekommunen gällande möjlighet att erbjuda individen daglig verksamhet, som har möjlighet att erbjuda daglig verksamhet. Möte är inbokat i augusti för planering av uppstart av insatsen. Den aktuella situationen har dock medfört att planering och uppstart av insatsen tar något längre tid än i vanliga fall.

Tio individer har avbrutna verkställigheter. De har väntat i 850, 559, 415, 397, 222, 199, 149, 148, 142 och 93 dagar på att få insatsen verkställd på nytt.

- 850 dagar - Individen har flyttat åter till hemkommunen efter att ha varit placerad i boende i annan kommun en längre tid. Individen har ej kommit igång med daglig verksamhet sedan återflytten på grund av sitt hälsotillstånd men även på grund av ett lågt egenintresse. Arbete pågår nu för att starta upp insatsen. Ett första planeringsmöte hölls 2023-05-26. Nästa möte för vidare planering kommer att hållas i mitten av augusti.
- 559 dagar – Initialt avbrott i verkställighet på grund av oro för covid-19 och dess utveckling. Individen planerades återgå till sysselsättning i mitten av november 2022, men meddelande då att hen önskade avvakta med sysselsättning till inledningen av 2023. Individen planerades senare starta upp sin dagliga verksamhet 2023-03-09, men kom av olika omständigheter inte till daglig verksamhet. Arbete/planering fortsätter med att försöka komma igång med daglig verksamhet. Aktuellt är att individen planerar att återuppta sin insats under augusti/september 2023.
- 415 dagar - Har inte kommit till sysselsättningen sedan maj 2022. Planering för uppstart av insatsen pågår. Verksamheten har haft kontakt med individens assistansbolag för att planering av återgång till daglig verksamhet. Uppstart av insats planeras ske under augusti 2023.
- 397 dagar - Har inte kommit till sysselsättningen sedan maj 2022. Planering pågår för uppstart av insatsen pågår, målsättningen är att individen startar upp daglig verksamhet på nytt under augusti 2023.
- 222 dagar – Avbrott i verkställigheten på grund av individens hälsotillstånd. Är sjukskriven till och med vecka 32. Planeras därefter att återgå till daglig verksamhet, inledningsvis två förmiddagar i veckan.
- 199 dagar – Avbrott i verkställighet, individen kommer inte till daglig verksamhet. Individen har gjort en ny ansökan om personlig assistans vid daglig verksamhet. Individen önskar avvakta beslut från Försäkringskassan innan hen återgår till daglig verksamhet.
- 149 dagar - Individen kommer inte till daglig verksamhet. Arbetscoach har försökt boka in möten med individen, som senare avbokats av individen. När arbetscoach försöker ta kontakt svarar hen inte i telefonen. Senaste telefonsamtalet var 2023-06-09, efter detta har individen inte svarat i telefon.

- 148 dagar – Avbrott i verkställigheten. Individen önskar själv höra av sig när det blir aktuellt med sysselsättning igen. Individen har avbokat flertal besök/möten. Senaste telefonsamtalet med individen var 2023-07-03, individen berättar då att hen eventuellt vill avsluta sin insats.
- 142 dagar – Avbrott i verkställigheten. Arbetscoach har försökt få kontakt med individen via sms och telefonsamtal utan svar. Arbetscoach har under juli tagit kontakt med mamma/god man, ett möte med individen och god man är planerat till 2023-08-25.
- 93 dagar – Avbrott i verkställighet på grund av individens hälsotillstånd. Verksamheten har haft kontakt med individens boende och god man under våren. Möte med individens vårdkontakter är planerat av augusti.

Handlingar

Rapport till kommunfullmäktige/IVO av ej verkställda beslut LSS kvartal 2 2023

Skickas till

Kommunstyrelsen

VON § 82/23**Rapportering enligt Socialtjänstlagen 16 kap. 6 f-h § av ej verkställda beslut enligt 4 kap.1 § SoL, kvartal 2, 2023**

VON2023.0008

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Vård- och omsorgsnämnden	2023-08-31	82/23

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att godkänna framtagna rapporter.

Bakgrund

Sektor vård och omsorg skickar kvartalsvis rapporter över de gynnande biståndsbeslut enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen och enligt LSS som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet, till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Rapporten gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits.

Aktuell statistik

För kvartal 2 2023 skickades 8 individuella rapporter till IVO gällande beslut enligt SoL som ej verkställts inom tre månader. Av de besluten gällde samtliga beslut särskilt boende. Under perioden har inget av besluten verkställts eller avslutats av annan orsak.

Orsaker till att beslut ej verkställts enligt SoL.**Särskilt boende för äldre.**

*En person har väntat 492 dagar på erbjudande om äldreboende. Har under väntetiden fått flera erbjudanden om äldreboende som avböjts eftersom den enskilde inte erbjudits efterfrågat äldreboende Billingsdal eller Norrmalm. Har nu också avböjt efterfrågat äldreboende Billingsdal. Har under väntetiden fortsatt insatser i ordinärt boende.

*En person har väntat 338 dagar på erbjudande om äldreboende. Har erbjudits äldreboende som vederbörande avböjt med motivering att det går bra i ordinärt boende.

*En person har väntat 242 dagar på erbjudande om äldreboende Billingsdal. Har erbjudits äldreboende Billingsdal vid flera tillfällen men avböjt detta erbjudande då vederbörande enbart vill bo i den nyrenoverade delen. Vill stå kvar i kön men få erbjudanden längre fram. Har insatser i ordinärt boende.

*En person har väntat 220 dagar på erbjudande om äldreboende. Har erbjudits äldreboende vid flera tillfällen men avböjt dessa erbjudanden då den enskilde inte varit redo att flytta. Vill stå kvar i kön men få erbjudanden längre fram. Stötts i ordinärt boende.

*En person har väntat 206 dagar på erbjudande om äldreboende. Har erbjudits äldreboende men avböjt detta erbjudande med anledning av att det kändes för tidigt att flytta ännu. Vill ändå stå kvar i kön och få erbjudanden tidigast hösten 2023.

*En person har väntat 165 dagar på erbjudande om äldreboende. Har erbjudits äldreboende vid flera tillfällen men avböjt dessa erbjudanden med anledning av att det kändes för tidigt att flytta ännu. Vill ändå stå kvar i kön och få erbjudanden längre fram.

*En person har väntat 162 dagar på erbjudande om äldreboende. Har erbjudits äldreboende vid flera tillfällen men avböjt dessa erbjudanden med anledning av att vederbörande vill bo hemma så länge som möjligt. Vill stå kvar i kön och få erbjudanden längre fram.

*En person har väntat 106 dagar på erbjudande om äldreboende med specifika önskemål om Hentorps äldreboende. Kommunen har inte kunnat erbjuda Hentorps äldreboende ännu. Vederbörande vill stå kvar i kön och få erbjudanden längre fram.

Handlingar

Rapport till kommunfullmäktige/IVO ej verkställda beslut SoL kvartal 2 2023

Skickas till

Kommunstyrelsen

RAPPORT

Datum: 2023-08-11

Diarienummer: VON2023.0009-7

Handläggare: Therese Södervall

Rapport till kommunfullmäktige/IVO av ej verkställda beslut LSS kvartal 2 2023

Rapportering av gynnande biståndsbeslut enligt LSS som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporten gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits (statistikrapport till kommunfullmäktige).

Period: 2023-04-01 – 2022-06-30

Gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader enligt LSS		
Typ av beslut:	Antal	Antal dagar från beslut:
Personlig assistans	10	820, 820, 820, 820, 731, 698, 272, 256, 191, 189.
Ledsagarservice	2	297, 240
Kontaktperson	12	820, 790, 455, 455, 394, 364, 364, 333, 309, 272, 240, 112
Avlösarservice	1	394
Korttidsvistelse	8	873, 724, 623, 609, 512, 496, 425, 278
Korttidstillsyn		
Bostad med särskild service, barn och unga		
Bostad med särskild service, vuxna	4	1170, 821, 610, 584
Daglig verksamhet	11	850, 559, 415, 397, 222, 199, 149, 148, 142, 95, 93
Kvinnor	21	
Män	27	

Sektor vård och omsorg
Niklas Wallstedt
Planeringsledare

2023-07-04

Rapportering enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 f – h, 2023 kvartal 2.

Rapportering av gynnande biståndsbeslut enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporten gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits. (Statistikrapport till kommunfullmäktige).

Period: 2023-04-01—2023-06-30 .

	Antal	
Gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader enligt Sol.	8	
Typ av beslut:		Antal dagar från beslut:
Särskilt boende	8*	492, 338, 242, 220, 206, 165, 162, 106
Kvinnor	7	
Män	1	

*Av dessa beslut har 0 beslut verkställts eller avslutats under perioden.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum:

Diarienummer: **KS2023.0005-15**Handläggare: **Camilla Arvidsson**

Kommunfullmäktige

Anmälningsärenden kommunfullmäktige 30 oktober 2023

Förslag till beslut

Kommunfullmäktie beslutar anse redovisade handlingar som anmälda.

Kommunfullmäktige beslutar godkänna följande avsägelser:

- Todd Shepherd, ersättare i barn- och utbildningsnämnden.
- Ann-Charlotte Granfors, ersättare i socialnämnden.
- Charlie Carrington (S), ledamot i servicenämnden.
- Alexander Degirmenci (S), nämndeman Skaraborgs Tingsrätt.

Bakgrund

Nedanstående handlingar har inkommit till kommunfullmäktige.

Handlingar

Skrivelse från Naturskyddsföreningens styrelse till kommunfullmäktige.pdf

Skrivelse om avfallstaxan i Skövde kommun från Fastighetsägarna i Skaraborg

Delårsredovisning Samordningsförbundet Skaraborg 2023

Projektredovisning Samordningsförbundet Skaraborg 2023

Protokoll Skaraborgsvatten 2023-08-25

Delårsrapport Skaraborgsvatten 2023-06-30

KPMG Yttrande enligt ISRE 2410 (Yttrande om delårsrapport Skaraborgsvatten 2023)

KPMG Översiktlig granskning - Delår 2023 - kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Revisorernas bedömning delår Skaraborgsvatten 2023

Delårsrapport Räddningstjänsten Skaraborg 2023

KPMG Yttrande enligt ISRE 2410 (Yttrande om delårsrapport) Räddningstjänsten Skaraborg 2023)

KPMG Översiktlig granskning - Delår 2023 - Räddningstjänst Skaraborg

Revisorernas bedömning Räddningstjänsten Skaraborg delår 2023

Protokollsutdrag § 4 Delårsrapport A&ÅS 2023

4. Tjänstemannaförslag Delårsrapport 2023 - Förslag till beslut

4.1 Delårsrapport 2023 utkast

Yttrande enligt ISRE_2410 (Yttrande om delårsrapport) Avfall Återvinning Skaraborg

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum:

Diarienummer: **KS2023.0005-15**

Handläggare: **Camilla Arvidsson**

Översiktlig granskning - Delår 2023 - Kommunalförbundet Avfall och Återvinning
Revisorernas bedömning av delårsrapport AÅS

Skickas till

Arvodesadministratör Sofia Laage, Demokratistöd

Barn- och utbildningsnämnden

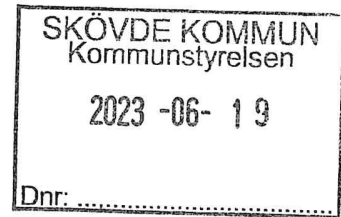
Socialnämnden

Servicenämnden

Handläggare

Camilla Arvidsson

Kommunstyrelsen

Till

**Skövde Kommun
Kommunfullmäktige
Kontaktcenter
Fredsgatan 4
541 83 Skövde**

Nattens mörker förorenas av starkt vitt ljus

Livet på jorden har funnits i mer än 3 miljarder år och har långsamt anpassats efter ljusets skiftningar mellan dag och natt. Människan har sedan 1950-talet intensifierat ljuset, vilket innebär att ljussättningen i dagens städer nu kan betraktas som föroreningar. Designad ljussättning är populärt, men fyller ofta ingen funktion. Dagens belysning påverkar naturen och de nattaktiva djuren i vår omgivning. Även många människor reagerar med obehag på starkt ljuset nattetid.

Ändrade ljusförhållanden skapar mycket negativa effekter för den biologiska mångfalden och ekosystemens funktion. De nattaktiva djuren, så som fladdermöss, nattfjärilar och andra nattaktiva insekter och groddjur får svårare att överleva. De får svårare att hitta föda, drabbas av ökad predation, lockas till farliga miljöer, försvårad fortplantning med mera. Även växterna kan drabbas eftersom vissa arter pollineras av nattfjärilar.

Sverige har skrivit under Aichimålen (från den s.k. Konventionen om biologisk mångfald från 2010, Nagoya, Japan), vilket även då gäller Skövde kommun. Mångfalden i den stadsnära naturen förhindras av dagens ljusföroreningar. En sak som vi inom Skövde Naturskyddsföreningen anser saknas i ÖP2040 är hänsyn till ljusföroreningar orsakade av artificiellt ljus. Åtgärder för att minska effekterna av ljusföroreningar skall beaktas i planen. Åtgärder mot ljusföroreningar måste vara att förhindra, och dessutom begränsa, att nya områden belyses. Man bör också begränsa omfattningen och lystiden i redan belysta områden. Planen måste innefatta användning av lämpliga ljuskällor och kommunen måste ta del av forskningen på området. Vartefter gatubelysningen byts ut i Skövde kommun, från den gamla belysningen till ny LED-belysning med skarpt vitt sken, ökar effekten av ljusföroreningar i staden.

Enligt Länsstyrelserna bedöms det vita skenet från denna typ av belysning vara en allt för kraftfull ljusförorening (broschyrer finns i ämnet hos Länsstyrelsen). Denna typ av belysning har ett sken som vetenskapen ser som förödande för mångfalden av nocturna varelser.

Skövde Naturskyddsförening till Skövde kommun i ämnet

Skövde Naturskyddsförening vill att Skövde kommun först undersöker vilket ljus, det vill säga vilken frekvens på ljus från gatubelysningen, som är minst skadlig för nattaktiva varelser. Sedan omedelbart, utan dröjsmål, byter ut all gatubelysning som har det nya kraftfulla vita ljusskenet och ersätter det med betydligt gulare sken, vilket ger ett sken som är betydligt mindre skadligt för nattaktiva djur. Skövde kommun bör vara mycket restriktiv med utplacering av ny ljusstark belysning samt begränsa lystiden på de lampor som ger skadligt ljussken som förorenar nätternas mörker.

Vi hoppas att politiker och tjänstemän i sin tjänsteutövning blir varse nackdelarna med ljusföroreningar i stadsnära natur.

Styrelsen för Skövde Naturskyddsförening

gnm Ingvar Fredriksson

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ingvar Fredriksson".

SAMORDNINGS-
FÖRBUNDET
Skaraborg

DELÅRSREDOVISNING 2023

Beslutad av styrelsen 2023-10-03

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Organisation	3
Uppdrag	3
Finansiering	3
Verksamhetsidé och vision	3
Översikt över verksamhetens utveckling	3
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	4
Händelser av väsentlig betydelse	5
Styrning och uppföljning av verksamheten	6
God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning	7
Måluppfyllelse och resultat	7
Uppföljning av verksamheten	10
Uppföljning och resultat för individinriktade insatser	11
Uppföljning och resultat för strukturövergripande insatser	12
Balanskravsresultat	13
Väsentliga personalförhållanden	13
Förväntad utveckling	14
Resultaträkning	14
Balansräkning	15
Kassaflödesanalys	16
Driftredovisning	16
Noter	17
Styrelsens underskrift	20

Ordförandes sign/Justerandes sign

Förvaltningsberättelse

Organisation

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen samt kommunerna Essunga, Falköping, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara som medlemmar. Förbundets organisation består av en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har styrelsen ett kansli och en beredningsgrupp.

Uppdrag

De verksamheter som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet. Samordningsförbundets uppgift är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning. På individnivå verkar samordningsförbundet genom att finansiera insatser som bedrivs av de samverkande parterna. Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta bättre.

Finansiering

Samordningsförbundet Skaraborg finansieras via Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen med hälften av medlen, Västra Götalandsregionen med en fjärdedel och kommunerna (Essunga, Falköping, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara) med resterande fjärdedel. Utöver dessa medlemsintäkter bedriver Samordningsförbundet Skaraborg ett ESF-projekt med en totalbudget på 16,8 miljoner under en tvåårsperiod till och med juni 2025.

Verksamhetsidé och vision

Samordningsförbundet Skaraborg har som långsiktigt effektmål att öka invånarnas hälsa så att andelen i arbetsför ålder som är beroende av offentlig försörjning minskar och att fler kommer i egen försörjning. Samordningsförbundet Skaraborgs mål är att agera proaktivt och med stor lyhördhet finansiera eller delfinansiera rehabiliteringsinsatser hos huvudmännen eller hos andra rehabiliteringsaktörer där deltagarna är aktuella hos minst två av huvudmännen. Samordningsförbundet ska vara välkänt både externt och inom parternas organisationer.

Samordningsförbundet Skaraborgs vision är *Vi skapar möjligheter!*

Översikt över verksamhetens utveckling

	2023-08-31	2022-08-31	2021-08-31	2020-08-31	2019-08-31
Verksamhetens intäkter	15 103 112	18 013 091	17 771 157	5 509 213	7 586 578
Verksamhetens kostnader	17 646 737	12 964 208	14 737 774	4 944 493	5 910 577
Årets resultat	-2 543 625	5 048 883	303 384	564 720	1 676 001
Soliditet	72%	81%	48%	57%	73%
Antal anställda	4	5	5	5	5

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Nytt ESF-projekt

I december 2022 fick vi besked om att vår ansökan Cresco+, en fördjupning av ESF-projektet Cresco Creare, hade beviljats finansiering från Europeiska socialfonden med startdatum den 1 mars 2023. Cresco+ har en total budgetram på 16,8 miljoner under en tvåårsperiod med en medfinansieringsgrad på 46%.

Stort eget kapital

Vid årsskiftet hade förbundet ett eget kapital på hela 17 miljoner och med detta inräknat en budgetram på knappt 40 miljoner varav 3,5 miljoner är budgeterat för drift och övriga medel är möjliga att omsätta i verksamhet för våra medlemmar. Prognosen visar på ett eget kapital på 22 % dvs drygt 8,6 miljoner vid årets slut om vi genomför det som planerats samt förbrukar avsatta utvecklingsmedel på 1 miljon kronor. Ett samordningsförbund ska enligt nationella rekommendationer inte överstiga 20 % i eget kapital vid årets slut men med hänsyn till att vi bedriver ett omfattande ESF-projekt där flera oförutsedda händelser kanske kan inträffa samt att finansieringen från ESF alltid bygger på ansökningar om utbetalning retroaktivt så finner vi att det kan vara förklarande omständigheter som skulle kunna göra att 22 % eget kapital är ok.

Finansierar många insatser

Förbundets inriktning är projektorienterad och finansiering kan sökas av minst två parter för att utveckla ett gemensamt arbete. Parterna kan ej söka finansiering för att täcka kostnader för ett ordinarie uppdrag.

- Förbundet bedriver ett stort ESF-projekt med namn Cresco+ som är en fördjupning av tidigare ESF-projekt där vi arbetar med att utveckla BIP-metoden (samordnade och samtidiga insatser) och där alla våra medlemskommuner är aktivt deltagande.
- Förbundet har elva förberedande insatser där målet är att öka deltagarnas hälsa och aktivitetsförmåga och komma upp i en omfattning som motsvarar minst tio timmars aktivitet/vecka.
- Förbundet har även fyra individinriktade projekt och fyra strukturinriktade insatser.

Samordningsförbundet Skaraborg arbetar mycket nära sina medlemsparter och finansierar många insatser som bedrivs av framförallt kommunerna. I en sådan här differentierad organisationsmodell krävs ett omfattande arbete med att följa upp och ge stöd till alla insatsansvariga och det är också förbundets mest omfattande arbete.

Målgrupp

Vi ska arbeta med personer mellan 16–65 år som är i behov av stöd för att närma sig arbete eller studier. Samordningsförbundet Skaraborg har uttalat att vi ska arbeta med individer så tidigt som möjligt i rehabiliteringsprocessen och det innebär att vi arbetar mycket med motivation och självinsiktshöjande insatser. Att arbeta med individer i ett så tidigt skede påverkar hur vi definierat våra mål och därför har vi också flera delmål som snarare handlar om stegförlyttningar än om faktiskt uppnått arbete eller påbörjade studier.

Nytt uppföljningssystem

Fram till och med 2022 fanns ett sektorsövergripande uppföljningssystem som kallades SUS. Detta system har ersatts av systemet som kallas Uppföljning Finsam. På grund av att det råder tveksamhet om det finns lagutrymme för att registrera deltagare med personuppgifter kan Uppföljning Finsam än så länge endast mäta antal deltagare och om de är kvinnor eller män. Hur det går för de som avslutar en aktivitet eller annan

Ordförandes sign/Justeraandes sign

bakgrundsfakta som t.ex. utbildningsbakgrund eller ersättningsform går alltså inte längre att få fram. Styrelsen har varit aktiv och skickat in en skrivelse till socialförsäkringsutskottet och påtalat vikten av att skyndsamt ta fram ett bättre uppföljningssystem samt på juni månads styrelsemöte också gett förbundschef i uppdrag att fortsätta att se på hur vi kan förbättra vår uppföljning.

Revision

Av de statliga parternas revisor, som framförallt granskar förbundets räkenskaper, godkändes revisionen och inga anmärkningar eller rekommendationer framkom. Från de förtroendevalda revisorerna med sitt sakkunniga biträde, som framförallt granskar vår verksamhet, framfördes några rekommendationer. De menade att förbundet rekommenderades att beskriva de långsiktiga och kanske finansiella målet även i förbundsordningen. Detta beaktades men blev till slut ett förslag som inte togs med i den nya förbundsordningen. Vidare menade de att förbundet borde utveckla beskrivningen av måluppfyllelsen till att fokusera mer på effekter av förbundets verksamhet, mer beskriva vad det egna kapitalet ska användas till samt på ett tydligare sätt återkoppla internkontrollplanen på styrelsemöten.

Händelser av väsentlig betydelse

Övergripande beskrivning

Förbundets första halvår har förutom att följa upp och ge stöd till pågående insatser, ägnats åt revision och årsredovisning, avslut och uppstart av ESF-projekt, genomförande av kompetensutvecklingsinsatser och planering av höstens kompetensutvecklingsinsatser, omfattande omvärldsbevakning, analys och upprättande av årets behovsanalys samt planering och genomförande av augusti månads studieresa till forskningscentret Væksthuset i Köpenhamn som alla beredningsgruppens medlemmar erbjöds att delta i.

Fler styrelsemedlemmar

Från och med årsskiftet har alla medlemmars ledamöter inklusive ersättare kallats till förbundets styrelsemöten allt enligt omtolkningen av finsamlagstiftningen som visar att alla medlemmar ska vara representerade som fullvärdiga ledamöter med en rösträtt var. Eftersom ingen förbundsordning som styrker detta ännu finns antagen kommer detta att träda i kraft fullt ut först januari 2024. Fram till dess deltar alla med full närvaro- och yttranderätt men endast en kommun har en formell röst.

Nytt projekt, Cresco+

Vi har avslutat ESF-projektet Cresco Creare den 28 februari samt i direkt anslutning till det startat upp ett nytt ESF-projekt, Cresco+ som är en fördjupning av arbetet med att utveckla BIP-metoden med samordnade och samtidiga insatser i alla våra medlemskommuner. Utöver fördjupningen av BIP-metoden har Folkhögskolan och verktyget Jobmatch adderats in för att ytterligare förstärka deltagarnas väg mot arbete och egen försörjning.

Finsamdag och Omvärldsdag

Både styrelse och beredningsgrupp erbjöds att få delta på årets Finsamdag som genomfördes på Tylösands hotell i Halmstad. Vi var 22 personer som deltog på konferensen som upplevdes mycket givande och deltagarna var också mycket nöjda med förbundets arrangemang. Vi har genomfört den årliga Omvärldsdagen som i år hade temat *Organisering för individens bästa*. Som inbjudna gäster hade vi därför både Sjuhärads Samordningsförbund och Centrala Östergötlands förbundschefer som delgav oss hur de arbetar och är organiserade. Utöver det lyftes som vanligt årets behovsanalys, vi fick lära oss mer om hur drogsituationen ser ut i Skaraborg samt höra om Vårdsamverkan. Avslutningsvis lyssnade vi till docent Mats Tyrstrup som föreläste om *De organisatoriska mellanrummen* och hur man bör arbeta för att minska dessa så mycket som möjligt.

Ordförandes sign/Justerandes sign

Behovsanalys

2023 års behovsanalys följer förbundets första analys i sin struktur men avsnitten om respektive medlem har utvecklats och möjliggör numera ett riktigt bra underlag för att se på vilka åtgärder och insatser som skulle behöva finnas i närområdet för att möta upp identifierade behov. Statistiken är framförallt hämtad från statistiska centralbyrån och från kommunernas statistikverktyg Kolada. Men när det gäller de enskilda avsnitten om respektive medlem så har mycket av datan växt fram i en dialog med ansvariga enhetschefer.

Studieresa till Væksthuset i Köpenhamn

Den 28–30 augusti arrangerade förbundet en studieresa till Væksthuset i Köpenhamn. Syftet med resan var att lära mer om BIP-metoden men även ett erfarenhetsbyte med Samordningsförbundet Helsingborg stod på agendan. Med på resan var framförallt arbetsmarknadschefer från tio av våra medlemskommuner men även flera chefer från socialtjänst och vuxenpsykiatri deltog. Studieresan fick höga utvärderingspoäng och har resulterat i att fler önskar att vi fortsätter att sprida kunskapen närliggande förvaltningar och arbetsgrupper.

Styrning och uppföljning av verksamheten

Organisation

Samordningsförbundet Skaraborgs styrelse har till sin hjälp ett kansli med en av förbundet anställd förbundschef, en utvecklingsledare samt del av en tjänst som administratör. Utöver detta finns projektanställda i form av projektledare, metodstödare, processtödare (vakant sedan juni) samt del av tjänst som administratör. Ekonomiskt stöd köps av medlemsparten Västra Götalandsregionen och löne- och pensionshjälp köps av medlemskommunen Götene. Företagshälsovård finns upphandlad och avtal finns tecknat med Skaraborgshälsan men från och med 2024 kommer det, efter en ny upphandlingsomgång, att övergå att bli leverantören Avonova.

Förbundschefen har av styrelsen i uppdrag att leda det operativa arbetet, ha personalansvar för förbundets medarbetare och i övrigt verkställa det styrelsen fattar beslut om.

Uppföljning

Eftersom det sektorsövergripande uppföljningssystemet har ersatts av ett nytt, Uppföljning Finsam, har möjligheterna att mäta förbundets resultat kraftigt begränsats. Vi fortsätter dock med månadsuppföljningar och registrering av antal deltagare och kön med hjälp av det nya systemet. Alla insatser har utöver detta en egen styrgrupp med ansvar för att både stödja och följa upp resultat. Styrelsen erhåller en sammanställning av resultaten både vid delårs- och helårsredovisning och här har en ny förenklad mall tagits fram.

För att säkerställa att förbundet arbetar med aktuella målgrupper och behov har förbundschef ett uppdrag att ta fram en årlig behovsanalys samt att tillse att verksamheten ligger i linje med finsamlagstiftningens intentioner och krav.

Styrelsen gör en årlig internkontroll enligt fastställd internkontrollplan samt följer framtagna policydokument exempelvis integritet- och upphandlingspolicy. I upprättat årshjul finns en årlig omvärldsdag då förbundets behovsanalys är planerad att presenteras samt en årlig budgetupptakt då verksamhetsplan med tillhörande budgetplan processas fram.

Ordförandes sign./Justerandes sign

God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

Måluppfyllelse och resultat

Samordningsförbundet Skaraborg har tre övergripande målsättningar samt flera delmål som är kopplade till dem. Resultat beskrivs nedan kopplat till respektive delmål.

Mål 1: Deltagande kvinnor och män i förbundets individriktade insatser gör en livsviktig stegförflyttning närmare arbete eller studier.

- *90 % av kvinnor respektive män upplever en förbättrad hälsa.*
När deltagare avslutas i våra insatser uppger 68% att de mår bättre efter insatsen än vad de gjorde innan, det går inte att se någon signifikant skillnad mellan könen (69% av alla avslutade kvinnor och 67% av alla avslutade män uppger att de mår bättre efter insats). Utifrån delårets resultat är det tveksamt om vi kommer nå hela vägen till målsättningen, reflekterande samtal med projektpersonal kommer ske. Kan målsättningen här vara för högt ställd?
- *90 % av kvinnor respektive män upplever sig bli bemötta med värdighet och respekt (oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder).*
Området bemötande mäts inte längre i hela förbundet men inom Cresco+ görs mätningar som visar att 100% av kvinnorna och 92% av männen upplever att de blivit bra bemötta av sin samordnare i projektet. Motsvarande siffror gällande bemötande av handläggare inom Socialtjänsten/Försäkringskassan/annan handläggare inom AME eller liknande visar att 92% av kvinnorna och 83% av männen upplever att de blivit bra bemötta.
- *70 % av kvinnor respektive män har en ökad aktivitetsförmåga och klarar mer än 5 timmars aktivitet per vecka.*
56% av alla avslutade deltagare (57% av alla avslutade kvinnor och 48% av alla avslutade män) har utökat sin tid i aktivitet under insatsen. Förbundet kommer undersöka med personalen i insatserna hur rättvisande frågan är då flera av insatserna har en förutbestämd tid i gruppaktivitet per vecka och inom dessa kanske frågan ej blir rättvisande för om en deltagare förbättras i sin ork och sin aktivitetsförmåga. Om frågan i sig fungerar behöver ytterligare reflektioner göras kring hur vi kan skapa förutsättningar för fler att öka sin aktivitetsförmåga.
- *60 % av kvinnor respektive män går vidare till arbetsträning, antingen via förstärkt samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, via Cresco, eller via arbetslivsinriktade insatser via kommunen alternativt praktik eller motsvarande via Arbetsförmedlingen.*
- *10 % av kvinnor respektive män har fått arbete, är arbetssökande eller har börjat studera.*
59% av alla som avslutats i en insats har gjort en tydlig positiv stegförflyttning, vad den innebär specifikt samlar vi inte längre in. Det innebär att i dessa 59% ryms både de som nått till arbete/studier, de som är arbetssökande samt de som gått vidare till någon form av arbetsträning. Ser vi på statistiken könsuppdelat syns här en märkbar skillnad mellan könen då 56% av alla avslutade kvinnor och 69% av alla avslutade män gjort en positiv stegförflyttning. Fortsatta insatser kring jämställdhet för att komma åt orsaker till ojämställdheten i resultaten är därmed av stor vikt. För att vid helåret kunna redovisa hur många individer som med hjälp av samordningsförbundets insatser nått direkt till arbete/studier/arbetssökande föreslås en tilläggsfråga till insatsernas årsredovisning.

Ordförandes sign/Justerandes sign

- *Kvinnor som avslutas i förbundets insatser har 2023 en högre andel positiva avslut, fler har närmat sig arbete/studier än resultatet 2022.*
Under 2022 hade 56% av alla kvinnor som avslutades i en förbundsfinansierad insats gjort en positiv stegförflyttning. På delårets resultat är andelen exakt den samma, 56% av alla avslutade kvinnor har avslutats i ett så kallat positivt avslut. Med fortsatta insatser för personalen kring jämställdhet är förhoppningen att den siffran till helåret har ökat.
- *På ett år har förbundet minst 500 personer inskrivna i sina individinriktade insatser.*
Under första halvåret har förbundet haft 471 deltagare inskrivna, 63% av dem är kvinnor och 36% av dem är män. 1% har angett annan definition av kön. Delårets resultat visar därmed att vi med största sannolikhet når och till och med överträffar målet. Här visar resultatet på en stor skillnad mellan kvinnor och män som bör analyseras ytterligare, bland sjukskrivna vet vi att det är en större andel kvinnor än män men i utanförskap över lag sett till helårsekvivalenter är det jämnare fördelat mellan könen där kvinnor stod för 54% och män för 45% (Helårsekvivalenter nationell statistik 2022). Vad är det i våra insatser som gör att det remitteras flest kvinnor till dem? Är vi nöjda med att det ser ut på det viset? Hur kan vi anpassa och utveckla våra insatser så att det remitteras in fler män?

Mål 2: Förbundets fyra parter arbetar tillsammans med individens bästa i fokus.

- *Det finns behovsanpassade forum där parterna regelbundet möts och där samverkan främjas.*
De regelbundna forum som finns är styrelse, beredningsgrupp, styrgrupper och nätverksträffar. I alla dessa forum möts vi över organisatoriska gränser. I utvärderingsfrågor går det att utläsa att deltagarna tycker att samverkan främjas men att det finns utrymme för ännu bättre samverkan. Saknas någon part blir genast samverkan bristande. Stora skillnader i parternas uppdrag och förutsättningar skapar emellanåt friktion. Det finns inte några signaler om att ytterligare forum skulle vara lösningen utan genom att arbeta med de plattformar vi har och utgå från vårt gemensamma intresse att skapa möjligheter för individen är det rimligt att tro att samverkan fortsätter förstärkas.
- *Behovsanpassad kompetensutveckling arrangeras och nyttjas. Minst 4 tillfällen per termin med behovsanpassad kompetensutveckling arrangeras och minst 70% av tillgängliga platser nyttjas.*
Sex tillfällen arrangerades under vårterminen och över 70% av platserna nyttjades av deltagare. I flera av de digitala forumen har fler än väntat deltagit, i de arrangemang som varit på plats har närvaron över lag varit mycket god. Planeringen över vilken kompetensutveckling som ska erbjudas går inför varje termin via beredningsgruppen för att säkerställa att kompetensutvecklingen baseras på behov.
- *Goda exempel inhämtas, sprids och tas tillvara.*

Inhämtning

Under delåret så har flera större aktiviteter skett för att inhämta goda exempel. Vårens heldag för styrelsen och beredningsgruppen hade flera inslag där vi fick omvärldskunskap från andra Samordningsförbund. Den nationella Finsamkonferensen erbjöds både styrelse och beredningsgrupp att åka på och där inhämtades mycket inspiration och goda exempel. I slutet av augusti månad erbjöds beredningsgruppen att åka på en studieresa till Væksthusets forskningscenter i Köpenhamn med ett kort stopp på vägen hos Samordningsförbundet Helsingborg. Fokus under resan var forskningscentrets BIP-studie.

Spridning

Projektet Stoppa våldet har blivit uppmärksammat nationellt som ett gott exempel. Hur vi arbetar inom projektet har delats via FINSAMs nationella nyhetsbrev. Det ledde till att förbundschef och projektledare för projektet blev inbjudna att åka till Visby för att berätta där hur vi arbetar med Stoppa våldet i Skaraborg.

Ordförandes sign/Justeraandes sign

Vi har fått en film inspelad som visar upp det unika sätt vi i Skaraborg arbetar med förberedande insatser. Filmen kommer framöver att spridas både lokalt och nationellt. Vi arrangerade innan sommaren studiebesök med gårdsfika på Mofalla Lantgård och GreveGarden för att inom Skaraborg sprida kännedom och kunskap om våra insatser. Vi har också fortsatt att uppmärksamma företag som gör något extra för vår målgrupp genom att dela ut utmärkelsen *Det goda exemplet* runt om i Skaraborg.

- *Helårsekvivalenterna minskar i Skaraborg.*
Nationell statistik med helårsekvivalenter publiceras en gång årligen av SCB och uppföljning av målet görs därför enbart vid helårsrapporten och i samband med den årliga behovsanalysen.
- *Förbundets uppdrag är välkänt hos alla fyra parter, bland de som behöver ha kännedom för att uppdraget ska kunna utföras.*
Målsättningen har inte något givet sätt att mäta uppfyllelsegrad. Bilden förbundet har är att vi kommit ganska långt i att göra förbundets uppdrag välkänt hos de som behöver ha kännedom om det bland parterna. Förbundschef tar kontakt med nya medlemmar i styrelse och beredning och ger dem en introduktion. Erbjudande om en samverkansworkshop för nyanställda gick ut i våras till parterna men den ställdes in på grund av för lågt intresse vilket indikerar att kunskapen just nu är tillräcklig. Sociala medier, kompetensutvecklingen och utdelning av utmärkelsen *Det goda exemplet* är arenor där förbundet lite särskilt förmedlar förbundets uppdrag och vilka parter förbundet består av. Det är dock ett område som ständigt behöver hållas levande och där vi kanske skulle kunna nå ännu längre om alla i ledande positioner i förbundet förmedlade än mer på sin egen hemarena vad Samordningsförbundet gör och har för uppdrag.

Mål 3: Tilledade medel ska omsättas i verksamhet som gagnar de invånare i förbundets område som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser.

- *En majoritet av medlen ska gå till individriktade insatser.*
En klar majoritet av förbundets budget, hela 23 521 000 kr (59%), finns avsatt för individriktade insatser.
- *Insatserna överensstämmer med de områden den årliga behovsanalysen synliggör.*
Insatserna överensstämmer med uttryckta behov både i behovsanalys och i övrig dialog. Inom Cresco+ har vi dessutom haft möjlighet att vara flexibla och på medlemmarnas önskemål kunnat utöka personalresursen under pågående projekttid.
- *Årets resultat ska som lägst vara 1,5 miljoner kronor.*
2023 års resultat kommer sannolikt att understiga 1,5 miljoner, men med förbundets stora egna kapital inräknat så blir det sammanvägda resultat betydligt högre.
- *Det egna kapitalet ska vid årets slut vara max 20 % av årets ingångna medel. Övriga medel ska vara omsatta i verksamhet.*
Bedömningen är att vi kommer att ha ett eget kapital vid årets slut som överstiger 20%.

Framgångsfaktorer

Att individen får ett stöd med både vardagliga och sociala behov samtidigt som stödet också innehåller arbetslivsinriktade insatser är det som är kärnan i metodutvecklingsprojektet Cresco+. Detta tillsammans med att handläggaren har en tro på att individen kan få ett jobb och erbjuder insatser parallellt har visat sig vara mycket avgörande i den danska BIP-studien för att en individ ska få och behålla ett jobb.

Ordförandes sign/Justerandes sign

Cresco+ pågår till och med juni 2025 och vi hoppas att det arbetet leder till att fler får och kan behålla ett jobb, dvs att våra medlemmars arbete med att ge ett stöd till individer ska bli mer hållbart. Att samverka mellan olika förvaltningar och mellan parter utvecklas vet vi stärker arbetet runt en individ och minskar väntetider och glapp då en individ annars tenderar att backa i sin utveckling. Att kännedom om förbundets olika insatser är hög underlättar remittering till rätt insats och skapar på det sättet också bättre förutsättningar för positiva stegförflyttningar mot arbete eller studier.

Utveckling under året

I och kring förbundets insatser upplever vi att både remittering till och erbjudandet av ett samordnat och samtidigt stöd utvecklats i positiv riktning under delåret. Vi får också tydliga signaler på att samverkan ökat mellan kommunala förvaltningar, främst mellan försörjningsstöd enheter och arbetsmarknadsenheter men att även samverkan utvecklats positivt mellan kommuner och Försäkringskassan.

Utmaningar

Transport till och från förbundets insatser är fortsatt en stor utmaning i flera medlemskommuner men i vissa kommuner och insatser har man funnit lösningar som vi spridit som goda exempel till övriga medlemmar.

En fortsatt utmaning är att både förstå och hitta nya samarbetsformer med Arbetsförmedlingens efter deras reformering. Reformeringen har påverkat medlemskommunernas arbetsuppgifter och finansiering och upplevelsen är att det arbetsmarknadspolitiska ansvaret har blivit större för kommunerna.

Diskussionen om hur länge en individ ska få vara i en insats är lite av en ständig diskussion och just nu är vår upplevelse att en tydlig avgränsning nog är att föredra. Hur man på bästa sätt i denna avgränsade tid kan arbeta både stödjande och kravställande kan upplevas som en utmaning.

Men förbundets största utmaning är just nu hur vi, efter det sektorsövergripande systemet SUS lagts ner, ska kunna följa upp våra insatser resultat. Detta utvecklingsarbete är pågående.

Uppföljning av verksamheten

Insatser

Samordningsförbundet Skaraborg bedriver både strukturinriktade och individinriktade insatser. Under delåret har 15 individinriktade insatser och 4 strukturinriktade insatser pågått. Om alla insatser resultat, analys och reflektioner kan läsas i bilagan projektredovisning delår 2023.

Uppföljning

Hur förbundet följer upp individinriktade insatser är under förändring då det nya uppföljningssystemet Uppföljning Finsam är betydligt mer begränsat då det inte innehåller någon registerdata utöver kön och inte heller mäter avslutsanledningar. Förbundet använder det nya nationella systemet och arbetar aktivt för att påtala bristerna nationellt för att få till en lösning som möjliggör en mer kvalitativ uppföljning. Förbundet låter insatserna själva följa upp sin verksamhet och redovisar sedan på en aggregerad nivå i samband med del- och helårsredovisning till förbundet. Förbundets strukturinriktade insatser följs upp i individuella lösningar anpassade för insatsen, kompetensutvecklingen har en väl etablerad anonym enkät som går ut till deltagare i samband med en aktivitet. Utöver ovan finns styrgrupper med berörda parter i insatserna och månadsuppföljningar med projektpersonal, dessa har förutsättningar att fånga upp oförutsedda händelser samt följa huruvida insatsen leder mot målen.

Ordförandes sign/Justerandes sign

Uppföljning och resultat för individinriktade insatser

Individinriktade insatser

De individinriktade insatser som har bedrivits under året är:

- Cresco+
- Cresco Creare
- Förberedande insats Gullspång
- Förberedande insats Töreboda FIA
- Promise Hjo
- Elings Ark
- GreveGarden Friskvård
- Rörsås Lantliv
- Startgrid
- Studio Ludum
- Friskvågen
- Hantverksstegen
- Mofalla Lantgård
- Grön rehab Tidaholm
- Hälsoskolor i städerna Falköping, Götene, Hjo och Lidköping

Målgrupper

Antal deltagare & avslutsanledningar

Under delåret har 471 individer, (298 kvinnor, 167 män, 6 med annan definition av kön), deltagit i våra olika individinriktade insatser.

261 av dessa har deltagit i ESF-projektet Cresco+.

160 individer har avslutat sin insats under delåret, 111 kvinnor, 48 män.

Av de som avslutats har 95 individer (62 kvinnor, 33 män) dvs 59% positiva avslut. Det betyder att de i någon grad gjort en stegförflyttning närmre arbete.

24% (29% kvinnor, 15% män) har avslutats med en oklar stegförflyttning och 8% (8% kvinnor, 8% män) har avslutats med anledningen övrigt.

Hälsa & aktivitetsförmåga

68% (69% kvinnor, 67% män) av de som avslutats uppger att de mår bättre efter insats och 56% (54% kvinnor, 48% män) av de som avslutats har utökat sin tid i aktivitet under insatsen.

Kön

Deltagarna är kvinnor i högre grad än män, 298 kvinnliga deltagare jämfört med 167 manliga deltagare. Att jämföra med 303 kvinnor och 181 män under första delen av 2022.

Ålder

Denna data kan inte registreras i det nya Uppföljning Finsam och därav inte heller längre följas.

Ordförandes sign/Justeraandes sign

Individernas försörjning och remittent

Denna data kan inte registreras i det nya Uppföljning Finsam och därav inte heller längre följas.

Utbildningsnivå

Denna data kan inte registreras i det nya Uppföljning Finsam och därav inte heller längre följas.

Tid med offentlig försörjning innan insats

Denna data kan inte registreras i det nya Uppföljning Finsam och därav inte heller längre följas.

Uppföljning och resultat för strukturövergripande insatser

Förbundet har fyra strukturinriktade insatser som alla bedöms fungera mycket bra.

Det goda exemplet

En utmärkelse delas ut årligen i varje medlemskommun till en arbetsgivare som visat ett stort engagemang för ett stort socialt ansvarstagande. Alla medlemskommuner deltar. I ungefär hälften av våra medlemskommuner har utmärkelsen delats ut på olika former av företagsfest eller näringslivsgala. Resterande har delats ut hos vinnaren där vi bjudit på tårta till samtliga anställda, hållit ett tal till dem och överlämnat priset; en tavla och en blomsterbukett.

Stoppa Våldet

Ett projekt som går ut på att frågan om våld ska ställas till alla deltagare i våra insatser på rutin och att ett evidensbaserat frågeformulär ska användas. Här är vi Sverigeledande på att få in antal svar men tyvärr svarar hela 72% ja på frågan om de någon gång upplevt eller utövats våld. Mer utförligt resultat och analys finns att läsa i bilagan Projektredovisning delår 2023.

AKT-SAM

Ett gemensamt projekt mellan Försäkringskassan och Vuxenpsykiatrien där ett samverkansmöte ska hållas i mycket snar tid efter att aktivitetsersättning beslutats om. Projektet har genomfört möte med hela 81 individer under delåret vilket bedöms vara mycket bra. Mer utförligt resultat och analys finns att läsa i bilagan Projektredovisning delår 2023.

Kompetensutveckling

I vårens kompetensutvecklingsinsatser har ca 290 personer deltagit. Vi arrangerade under våren följande:

- Ett digitalt seminarium om Arbetsförmedlingens uppdrag (ca 60 deltagare)
- Två utbildningar i lösningsfokuserad samtalsmetodik (48 deltagare)
- Ett digitalt seminarium om BIP i Skaraborg (ca 110 deltagare)
- En heldags workshop i inkludering (11 deltagare)
- En jämställdhetsutbildning för projektpersonal (43 deltagare)
- En rekryteringsutbildning (13 deltagare)

Alla dessa tillfällen tillsammans får 4,3/5 i helhetsbetyg av deltagarna. Vi har nyttjat en stor del av de platser vi erbjudit, i flera av de utbildningar som skett på plats har det varit fullbokat. Detta indikerar att utbildningarna ligger väl i linje med de behov och önskemål som finns kring kompetensutveckling. En samverkansworkshop erbjöds men ställdes in på grund av för få deltagare, detta skedde i god dialog med beredningsgruppen som vid tillfället inte hade behov av workshopen men påtalade att behovet kan återkomma vid annat tillfälle.

Workshopen som inte blev av var planerad att äga rum i Lidköping för att säkerställa att vi erbjuder utbildningar på olika orter men av genväret att döma så drar vi också slutsatsen att Skövde ofta är en bra ort

Ordförandes sign/Justerandes sign

för utbildning och att om det ska förläggas till andra orter bör ett stort lokalt engagemang och önskemål om att delta finnas. I all kompetensutveckling som förbundet arrangerar erbjuds deltagarna att fylla i en anonym digital utvärdering. Denna används som ett levande verktyg för att ständigt förbättra och vara relevanta. Utvärderingarna visar, som framkommer i inledningen av stycket, att deltagarna generellt är mycket nöjda. I fritextfrågor framkommer också mycket som indikerar att kompetensutvecklingen inte enbart är givande för stunden utan upplevs komma till nytta i det dagliga arbetet. Några citat av deltagare som visar på detta lyder:

"Vi hade möjlighet att se seminariet tillsammans på arbetsplatsen. Vi kan nu ha en gemensam dialog kring den information som vi fick."

"Mycket bra och många olika verktyg som är användbara i arbetet."

"Jag tycker att det var en pedagogisk utbildning där jag fick inspiration och konkreta verktyg att använda i mitt dagliga arbete."

Balanskravsresultat

Balanskravsresultat

Balanskravsresultatet beräknas enligt följande:

= Årets resultat enligt resultaträkningen	= -2 543 625
- Samtliga realisationsvinster	- 0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	+ 0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	+ 0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-/+ 0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	+/- 0
=Balanskravsresultat	= -2 543 625

Väsentliga personalförhållanden

Förbundet har 2,5 tillsvidareanställd personal på sitt kansli.

1,0 Förbundschef
1,0 Utvecklingsledare
0,5 Administratör

Utöver detta finns 1,5 projektanställda; 1,0 projektledare och 0,5 tjänst administration. I ESF-projektet Cresco+ finns ytterligare en person som arbetar som metodstödare och den personen finns inlånad från Lidköpings kommun där ett samverkansavtal upprättats. Ekonomi och löne- och pensionshantering köps in av två olika medlemsparter, Västra Götalandsregionen och Götene kommun. Personalen har ett varierat åldersspann men endast det kvinnliga könet finns representerat och ingen har ett annat etniskt ursprung än svenskt.

Ordförandes sign/Justerandes sign

Förväntad utveckling

Förbundet har höga förväntningar på metodutvecklingsprojektet Cresco+ där alla våra medlemskommuner är aktiva utförare tillsammans med Försäkringskassan och vården. Här finns ett över förväntan högt antal deltagare och både samverkan och metodutvecklingen med samordnade och samtidiga insatser utvecklas mycket positivt. Förhoppningen är att detta sätt att arbeta kommer att bli implementerat och leda till att fler både får och kan behålla ett arbete.

Även förbundets kompetensutvecklingsinsatser utvecklas positivt och har inkluderat en bredare målgrupp än tidigare vilket vi har förhoppningar ska stärka samverkan ytterligare.

Förhoppningen är att årets behovsanalys och förbundets insatskarta ska bli än mer hjälpsamma för våra medlemmar och underlätta både framtagande och lämplig placering av insatser.

Resultaträkning

Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	2023-08-31	2022-08-31
Verksamhetens intäkter	2	15 103 112	18 013 091
Verksamhetens kostnader	3	-17 643 009	-12 961 370
Avskrivningar			0
Verksamhetens resultat		-2 539 897	5 051 721
Finansiella intäkter		0	0
Finansiella kostnader		-3 728	-2 838
Resultat efter finansiella poster		-2 543 625	5 048 883
Extraordinära poster			
Årets resultat		-2 543 625	5 048 883

Ordförandes sign/Justerandes sign

Balansräkning

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2023-08-31	2022-08-31
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	4	3 826 974	4 321 520
Kortfristiga placeringar		0	0
Kassa och bank		16 280 942	15 981 492
Summa omsättningstillgångar		20 107 916	20 303 012
Summa tillgångar		20 107 916	20 303 012
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Årets resultat		-2 543 625	5 048 883
Övrigt eget kapital		17 050 815	11 381 925
Avsättning			
Avsättningar för pensioner			0
Skulder			
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	5	5 600 726	3 872 204
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		20 107 916	20 303 012

Ordförandes sign/Justerandes sign

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys

Belopp i kr.	2023-08-31	2022-08-31
Årets resultat	-2 543 625	5 048 883
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	-2 543 625	5 048 883
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-337 895	1 265 638
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-224 825	-2 638 939
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-562 720	-1 373 301
Årets kassaflöde	-2 430 555	1 157 881
Likvida medel vid årets början	18 711 497	14 823 611
Likvida medel vid årets slut	16 280 942	15 981 492

Driftredovisning

Belopp i tkr.	Utfall 2023-08-31			Budget 2023-08-31	Avvikelse 2023-08-31	Utfall 2022-08-31		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto*	Utfall-Budget netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Nettokostnader		17 646 737	17 646 737	20 837 333	-3 190 597		12 964 208	12 964 208
Medlemsbidrag	11 253 333		11 253 333	11 253 333	0	11 369 333		11 369 333
ESF bidrag	3 822 490		3 822 490	3 967 333	-144 843	6 643 756		6 643 756
Övriga intäkter	27 289		27 289	0	27 289	2		2
Resultat			-2 543 625	-5 616 667	3 073 042			5 048 883
Utgående EK			14 507 190	11 434 183	3 073 007			16 430 808

Ordförandes sign/Justeraandes sign

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Delårsredovisningen är i tillämpliga delar upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Vissa anpassningar har gjorts till Finsam:s verksamhet.

Not 3. Verksamhetens kostnader

	2023-08-31	2022-08-31
Månadslön	605 586	435 472
Arvode	211 645	140 290
Reseersättning	23 596	9 656
Sociala avgifter	305 218	217 484
Övriga Personalkostnader	77 190	169 691
Reparation och underhåll av lokaler	2 421	0
Verksamhetsanknutna kostnader	15 513 660	11 125 789
Lokalkostnader	210 126	187 619
Postbefordran	1 956	900
Förbrukningsinventarier o- material	33 412	3 448
Serviceavgifter till bransorganisationer	46 460	45 968
Övriga frakter och transporter	2 100	0
Lämnade bidrag o gåvor	0	1 800
Tele, mobil	30 204	31 565
IT-tjänster	21 618	40 813
Konsultarvoden spec utredn	69 490	157 393
Gruppförsäkringspremier	10 161	0
Övriga tjänster, <i>varav revisionskostnad</i>	182 560	106 256
Valutakursförluster	7 663	0
Räntekostnader för kortfristiga skulder	739	0
Övriga kostnader	10 007	1 390
Pensionsförsäkringspremier	271 306	281 182
Övriga pensionskostnader	5 890	4 653
Summa	17 643 009	12 961 370

Ordförandes sign/Justerandes sign

Not 2. Verksamhetens intäkter

	2023-08-31	2022-08-31
Driftbidrag från staten	5 626 667	5 684 667
Driftbidrag från Töreboda kommun	95 544	98 397
Driftbidrag från Mariestads kommun	255 437	255 624
Driftbidrag från Gullspångs kommun	50 078	50 853
Driftbidrag från Hjo kommun	92 991	93 511
Driftbidrag från Karlsborgs kommun	69 258	69 779
Driftbidrag från Tibro kommun	117 258	119 057
Driftbidrag från Skövde kommun	649 015	655 851
Driftbidrag från Falköping kommun	349 299	352 405
Driftbidrag från Tidaholm kommun	135 329	137 345
Driftbidrag från Skara kommun	202 766	204 790
Driftbidrag från Götene kommun	135 607	136 965
Driftbidrag från Essunga kommun	57 025	58 113
Driftbidrag från Lidköping kommun	432 967	437 520
Driftbidrag från Vara kommun	170 760	172 124
Driftbidrag från regionen	2 813 333	2 842 333
EU-medel och andra bidrag	3 822 490	6 643 756
Övriga intäkter	27 289	2
Summa	15 103 112	18 013 091

Ordförandes sign/Justerandes sign

Not 4. Fordringar

	2023-08-31	2022-08-31
Kundfordringar	1 059 682	1 065 875
Redovisningskonto, Ludvikamoms	250 966	150 072
Förutbetalda kostnader	24 064	22 015
Upplupna intäkter	2 492 262	3 083 559
Summa	3 826 974	4 321 520

Not 5. Kortfristiga skulder

	2023-08-31	2022-08-31
Leverantörsskulder	1 700 751	1 194 327
Avräkning särskild löneskatt	79 760	73 183
Upplupna semesterlöner	0	0
Upplupna kostnader	2 413 548	1 894 111
Förutbetalda intäkter	1 406 667	710 583
Summa	5 600 726	3 872 204

Ordförandes sign./Justerandes sign

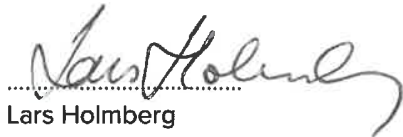
Styrelsens underskrift

Vi intygar att delårsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Datum: 2023 10 03 .....

Ulla-Karin Cannervik
Ordförande

Lars Holmberg
Ledamot

Björn Thodenius
Vice ordförande

Louise Samuelsson
Ledamot

SAMORDNINGS-
FÖRBUNDET
Skaraborg

PROJEKTREDOVISNING
DELÅR 2023

Innehållsförteckning

<i>Cresco Creare</i>	3
<i>Cresco+</i>	6
<i>Elings ark</i>	10
<i>Friskvågen</i>	14
<i>Förberedande insats Gullspång</i>	17
<i>Förberedande insats Töreboda</i>	21
<i>GreveGarden</i>	25
<i>Grön rehab Tidaholm</i>	29
<i>Hantverksstegen</i>	33
<i>Mofalla Lantgård</i>	36
<i>Promise Hjo</i>	40
<i>Rörsås Lantliv</i>	43
<i>Startgrid</i>	46
<i>Studio Ludum</i>	50
<i>AKT-SAM</i>	53
<i>Stoppa våldet</i>	56

Individinriktade insatser

Cresco Creare

Samverkande parter som ingått avtal

Essunga, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara kommuner

Avtalsperiod

2021-01-01 – 2023-02-28

Bakgrund

Cresco Creare – Växa & utvecklas, är ett Skaraborgsgemensamt projekt med flexibla och fördomsfria insatser. Den danska BIP-studien lägger grunden för en metod där kartläggning och uppföljning av individens arbetsförmåga mäts och förbättras med hjälp av progressionskort. Projektet avser testa och utveckla BIP-modellen till en "Skaraborgsmodell". 370 individer från 13 olika kommuner i Skaraborg med försörjning både från kommunen och Försäkringskassan deltar i projektet. Projektet kommer att arbeta med individer i behov av stöd inom målgrupperna; psykisk ohälsa, missbruksproblematik och utrikesfödda. Visionen med projektet är att fler individer når arbete/studier med hjälp av en samordnad Skaraborgsmodell.

Syfte

Projekt Cresco Creare vill motivera och stötta deltagare att närma sig arbete och eller studier

Mål

- 30 % har fått arbete/påbörjat studier.
- 50 % har påbörjat arbetslivsinriktade åtgärder.
- Av de som inte närmat sig arbete/studier har 90 % fått en mer strukturerad vardag.

Metod/Strategi

Cresco Creare har samordnare som kartlägger individens hela livssituation och behov med hjälp av BIP progressionskort och jobbar med de områden som behövs tillsammans med individen, gärna flera parallellt för att närma sig arbete eller studier. Det kan t.ex. handla om insatser som behövs i vardagen för att möjliggöra att praktik kan genomföras. Samordnaren finns med deltagaren från första mötet och hjälper till att få till de insatser och kontakter som behövs för att möjliggöra arbete eller studier.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	169	69	98

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	107	43	63

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>	24	13	11
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	62	42	19
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>	21	8	12

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?			
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?			

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Cresco Creare pågick i 13 kommuner och det är olika förutsättningar i samtliga. Det finns olika insatser för deltagarna och samverkan inom kommunen och med vården ser olika ut. De kommuner som har en god samverkan mellan enheter som arbetar med basala insatser har ofta en mer effektiv process för deltagaren och glappen mellan insatser är kortare. Mer om detta går att läsa i slutrapporten. Nedan följer en kort sammanfattning.

Den upplevda psykiska och fysiska hälsan hos deltagarna har förbättrats enligt mätningarna. Männens upplevda hälsa har förbättrats i högre utsträckning än kvinnornas.

Deltagarna har i hög grad en positiv progression avseende indikatorer som berör deltagarnas relation till arbetsmarknaden. Det innebär att de deltagare som avslutat projektet och inte gått vidare till arbete eller studier i högre utsträckning;

- vet vad de skulle vilja jobba med
- tror att deras kompetenser kan användas på en arbetsplats
- vet vad de ska göra för att förbättra sina möjligheter att få ett jobb
- tror att de kan klara ett arbete.

Den största utmaningen i projektet har varit att arbeta med metoden BIP inte bara avseende samordnarnas arbete med deltagarna utan också strukturellt genom att deltagande parter i projektet aktivt försöker påverka indikatorerna och erbjuda insatser och utvecklar samverkan kring insatserna som möjliggör progression för deltagarna.

Det har varit en utmaning att nå personer med missbruk i den utsträckning vi hade önskat. Detta mestadels beroende av regler som kommunerna har.

Utmanande har också varit för samordnarna att våga prata arbete från början med personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Att ha fokus på jobb är centralt i BIP och alltså något vi behöver arbeta med i det projekt som fortsätter efter Cresco Creare. Cresco+ påbörjades i direkt anslutning till att Cresco Creare upphörde.

Cresco+

Samverkande parter som ingått avtal

Essunga, Falköping, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda och Vara kommuner

Avtalsperiod

2023-03-01 – 2025-06-30

Bakgrund

Cresco+ är ett individinriktat projekt finansierat av Europeiska Socialfonden (ESF) där en metod inspirerad av Beskäftigelses Indikator Projektet (BIP) används för att mäta deltagarnas progression. Den danska BIP-studien är tänkt att utveckla individen för att ta steg mot arbete eller studier. Cresco+ är en fortsättning och utveckling av vårt tidigare ESF-projekt Cresco Create.

Syfte

Individer i Skaraborg med en komplex problematik förflyttar sig med hjälp av projektet närmare arbete eller studier och egen försörjning.

Mål

1. Deltagande kvinnor och män har gjort en stegförflyttning och närmat sig arbetsmarknaden
  - 90 % har en upplevd förbättrad hälsa
  - 70 % har en ökad aktivitetsförmåga och klarar mer än 5 timmars aktivitet per vecka
  - 35 % har fått arbete/är arbetssökande eller har börjat studera
  - 30 % går vidare till arbetsträning; antingen via förstärkt samverkan mellan FK och AF eller arbetslivsinriktade insatser via kommunen alternativt praktik eller motsvarande via Arbetsförmedlingen
2. Deltagande kvinnor och män uppnår en varaktig progression mot arbete eller studier
  - 70 % har behållit eller ökat sin progression 1 år efter projektavslut
  - Möjlighet att arbeta med samtliga livsområden/indikatorer finns i alla kommuner
  - Deltagare erbjuds studiemotiverande insatser av folkhögskolor där minst 70 % av tillgängliga kursplatser nyttjas
3. Alla individer i målgruppen, inklusive de som tillhör missgynnade grupper, ska ha lika möjligheter att ta del av projektets insatser
  - Samverkan mellan kommun och vård har utvecklats kring individer som saknar egen försörjning
  - Att ta fram ett anpassat material till deltagare med särskilda behov för att de ska kunna tillgodogöra sig BIP
4. Projektpersonalen bemöter deltagare fördomsfritt och med en tro på individens förmåga
  - 90 % av deltagarna upplever sig bli fördomsfritt bemötta
  - 90 % av deltagarna upplever att samordnarna tror på ens förmåga
  - Projektpersonalen har en ökad kunskap och förståelse för hur vi omedvetet behandlar olika grupper olika
  - Kommunerna arbetar aktivt för att erbjuda aktiviteter som passar olika grupper av deltagare

Metod/Strategi

Cresco Creare har samordnare som kartlägger individens hela livssituation och behov med hjälp av BIP progressionskort och jobbar med de områden som behövs tillsammans med individen, gärna flera parallellt för att närma sig arbete eller studier. Det kan t.ex. handla om insatser som behövs i vardagen för att möjliggöra att praktik kan genomföras. Samordnaren finns med deltagaren från första mötet och hjälper till att få till de insatser och kontakter som behövs för att möjliggöra arbete eller studier. För att kunna påverka indikatorerna krävs ett stort fokus på samverkan för att kunna använda insatser anpassade till deltagarna och samordna samt undvika glapp emellan insatserna.

Se indikatorerna/områdena nedan;

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret (Januari tom augusti)	261	152	104

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret (Januari tom augusti)	39	22	16

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetsökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>	27	14	13
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	2	1	1
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>	0	0	0

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?	21 (26 svar)	12	9
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	15	7	8

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

81% av deltagarna i Cresco+ upplever förbättrad hälsa efter att de avslutat projektet. De allra flesta deltagare anser att såväl samordnaren samt remittenten tror på dem och att de har ett gott bemötande.

39% av de som avslutats hittills har fått arbete eller börjat studier, 6 kvinnor och 6 män. Av dessa har en kvinna och 3 män fått en subventionerad anställning. 3 män har avslutats till studier, inga kvinnor.

32 % av de som hittills avslutats har gått vidare till arbetsträning; antingen via förstärkt samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen eller arbetslivsinriktade insatser via kommunen alternativt praktik eller motsvarande via Arbetsförmedlingen. Till förstärkt samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har 4 män och 2 kvinnor avslutats. Ännu har ingen person med försörjningsstöd avslutats.

En man har avslutats till "Tillbaka till kommunen utan planering gentemot arbete" och en kvinna till andra förberedande insatser. 9 kvinnor och 3 män har avslutats för sjukskrivning för medicinsk behandling.

Målen går i rätt riktning. Av den statistik och de enkäter vi genomför ser vi att antal deltagare sannolikt kommer nås, även målen avseende hur många som ska avslutas till arbete/studier. Bemötandet från samordnare och handläggare anses gott. Vi har ännu inte fått fram ett material för de som inte kan tillgodogöra sig BIP men tror absolut att även detta mål kommer nås eftersom projektet endast pågått sedan mars. De största utmaningarna och vårt största fokus kommer att vara att arbeta för att samtliga indikatorer finns tillgängliga i samtliga kommuner samt att kommunerna arbetar aktivt för att hitta aktiviteter för samtliga deltagare, även missgynnade deltagare.

Skillnaderna mellan män och kvinnor är ännu inte så tydliga frånsett att det är tydligt att kvinnor i klart högre utsträckning avslutas till sjukskrivning för medicinsk behandling samt att färre kvinnor vid avslut har en jobbfokuserad aktivitet. Detta får vi fortsätta följa och studera orsakerna till. Eftersom 50% har en psykisk ohälsa är det rimligt att försöka hitta lämpliga insatser för detta.

Centralt i BIP är att tillämpa jobbfokus från redan från början och att därför alltid arbeta med jobbfokuserade aktiviteter. Vid inskrivningen är det ganska jämn fördelning mellan kvinnor och män. 65% av kvinnorna och 74% av männen har en jobbfokuserad insats. Vid progressionsmätningarna har 70% av kvinnorna och 92% av männen en jobbfokuserad insats, och vid avslut 70% av kvinnorna och 100% av männen.

Remitteringen fungerar väl i de flesta kommuner. De få kommuner där det behöver förbättras pågår en dialog för att förbättra detta. Dialogen mellan remittenter och samordnare under projektets gång är bra men kan givetvis förbättras och genom regelbundna möten med remittenter och samordnare identifieras eventuella problem så att vi gemensamt kan försöka hitta lösningar.

Vårdens väntetider och tillgänglighet lyfts ofta som ett problem och vår intention är att inom projektet utveckla samverkan mellan vården och kommunerna. Det är tydligt att samverkan med vården behöver utvecklas för att hitta lösningar på indikatorn hälsa. Vi har också utvecklat en enkät där vi kommer följa upp hur just samverkan mellan kommuner och vård utvecklas och arbetar tillsammans med lösningar.

En utmaning har varit att det dröjer innan Arbetsförmedlingen hittar praktikplatser för personer som avslutas till förstärkt samverkan. Detta gör att samordnarna ibland behåller personer även efter projektets slut vilket påverkar deras möjligheter att arbeta med nya deltagare.

Elings ark

Samverkande parter som ingått avtal

Vara kommun och Försäkringskassan

Avtalsperiod

2020-02-15 – 2023-12-31

Bakgrund

På grund av det höga sjukpenningtalet i Vara kommun erbjuder Samordningsförbundet de med en längre eller komplexare sjukskrivning eller med försörjningsstöd en möjlighet till återhämtning i grön miljö. En lyckad förstudie med konceptet grön prerehabilitering genomfördes på Elings ark från september 2017 till februari 2018, och från och med februari 2020 erbjuds det igen.

Syfte

Den förberedande insatsen på Elings ark ska syfta till att förbättra deltagarnas hälsa och utveckla aktivitetsförmåga så att deltagarna förbereds för arbetslivsinriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier.

Mål

Målet är att efter genomförd insats uppnå upplevd bättre hälsa och ökad aktivitetsförmåga hos minst 70 % av deltagarna och att deltagarna på så vis närmar sig arbetsmarknaden och egen försörjning.

Metod/Strategi

Aktiviteter som genomförs med deltagare är till exempel (individuellt utformat):

- Arbete med trädgård, djur och natur
- Kreativa aktiviteter som målning, sång, musik, enklare snickeri, foto, film, redigering, skrivande samt retorikträning
- Lättare motion i naturen eller i gymmet i stallet

Gården tar emot två grupper per år, en med start på vårterminen och en med start på höstterminen, à 12 veckor.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningsenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret (Januari tom augusti)	9	5	4

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	9	5	4

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>	4	1	3
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	2	2	0
Övriga avslut * <i>Tillbaka till remittent för Jag stärkande kurs för att därefter komma ut i arbetsträning med tydlig riktning.</i>	3	2	1

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?	9	5	4
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	7	5	2

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

I den ena gruppen var det en framgångsfaktor att deltagarna hade liknande problematik. Det uppstod ett varmt och öppen-hjärtligt samtalsklimat där mycket av det de aldrig berättat för någon fick

ventileras. Saker packades rätt i "livets rygsäck" under trevliga aktiviteter med djur, natur och kreativt skapande. Deltagarna peppade varandra inför framtiden. Igenkänning är helande, att förstå att jag inte är ensam om det här. Vid avslutet var samtliga deltagare tacksamma för tiden på Elings ARK.

***Alla individer vill vara med i samhället och kämpar för att ta sig fram mot ett arbetsliv.
Vi har bara olika mycket i bagaget som behöver bearbetas och ges uttryck.***

Utfallet skiljer sig en del beroende på remittent. Det finns deltagare som har långt kvar fram mot arbete men som ändå tagit ett stort steg framåt. Om vi tillåter oss att generalisera så skall vi försöka ge en bild.

Endast ett exempel.

En ung person kommer hit men vågar inte ta sig in genom grinden till vår verksamhet. Har suttit hemma i två år på sitt rum i föräldrahemmet. Vi ser och hör hen. Lirkar. Kramar. Följer. Sakta närmar hen sig gruppen. Blir en i gruppen. Vågar prata lite. Tolv veckor går. Ett stort steg och mycket fungerar men inte allt. Åter till remittent.

De som remitterats till oss från Cresco Creare är oftast, inte alltid, unga kvinnor med ingen eller ringa erfarenhet från ett arbetsliv. Inte sällan bor de i föräldrahemmet, har isolerat sig, har någon form av autismsdiagnos där de uppger sig ha svårt i kontakten med andra människor och har svårt att ge uttryck för sina egna behov. Flera har även många andra diagnoser, vanligt är *PTSD*, och *Social fobi* mfl. Flera i den här gruppen har identifierat sig med sina diagnoser. Skulle vi få önska något för den här gruppen vore det tidigare insatser och *självkännedom*- *självstärkande* kurser liknande den som vi ofta lämnar över dem till på AME i Vara men med mer inriktning på symptom, kriterier och vad vi i samhället anser är normalt och varför.

De som remitterats från Försäkringskassan har många olika problemområden, både fysiska och psykiska. Flera som kommer hit har varit hemma länge. Några har varit hemma i åtta till tio år.

I den här gruppen vet man oftast vad som förväntas av en i ett arbetsliv och man vill ur sin situation så fort det går. Det finns inte sällan stress och utbrändhet. FK:s handläggare i Skaraborg jobbar bra med deltagaren för att nå en *hållbar återgång* till arbete. Men det finns också en hel del kvinnor, före detta vårdpersonal som har misslyckats med sin återgång vid flera tillfällen. De är äldre, inte sällan över 60 år, svåra fysiska åkommor och vill inte återgå. De har gjort sitt, de vill ha pension.

Så ja, utfallet skiljer sig beroende på remittent och ja, könsskillnader till viss del.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på?

De unga deltagarna remitterade till oss från Cresco Creare behöver vår verksamhet men de har oftast en lite längre bit att nå innan de kommer ut i arbetsträning, samarbete AF/ FK. Därför återgår de till remittent för att till exempel gå JAG stödjande kurs och bygga sig starkare.

En del deltagare som remitteras hit från FK riskerar att falla in i sjukdomsskov igen. De vill för mycket och tror att de orkar mer än de gör. Det handlar om både fysiska och psykiska diagnoser: utmattningsdepression, stroke, diabetes osv. Oftast hamnar dessa individer i kö för vidare utredningar/ behandlingar av sina besvär.

Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Under åren har vi haft flertalet deltagare som gått direkt ut på öppna arbetsmarknaden. Något fler män än kvinnor. Vi tror att de själva känt att det varit dags. De har varit redo att anta utmaningarna som det innebär att ge sig ut på öppna arbetsmarknaden. De har varit oerhört modiga och hittat trygghet i sig själva.

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Den här omgången var det helt klart gruppdynamiken och samtalsklimatet. Det blev så bra och alla blev bättre, gladare och mer empatiska under våra tolv veckor.

Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?

100% av deltagarna uppger att de upplever positiv skillnad i fysisk- såväl som psykisk hälsa och psykisk-fysisk förmåga i förhållande till arbetslivet vid sitt avslut hos oss om de jämför med uppstarten. En har blivit lite sämre psykiskt av privata skäl men säger sig ändå uppleva klara förbättringar avseende hälsan.

89% säger sig uppleva en förbättring i sin aktivitetsnivå, 11% upplever inte någon skillnad, då skall det poängteras att deltagaren som inte märkte någon skillnad hade hög frånvaro.

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Intagen fungerar även om det är olika aktörer som skickar deltagare till oss just nu. Vi har inte riktigt fått igång remissförfarandet som säkerligen kommer att förbättra situationen. Aktörerna är bra på att följa upp men det som sägs på mötet efterlevs inte alltid och det är fortfarande deltagare som hamnar mellan stolarna av olika anledningar.

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte?

Det har skett förbättringar på många områden men vi har valt att fokusera på område fysisk hälsa, psykisk hälsa, fysisk- och psykisk förmåga samt aktivitetsnivå vid samtal med deltagarna vid utskrivning. Vårt mål för hälsan är satt till 70% och vi lyckades nå 100%.

Åtta deltagare upplevde en högre aktivitetsnivå vid utskrivning och en deltagare kände att aktivitetsnivån var oförändrad. Vårt mål för en ökning av aktivitetsnivån är 70% och resultatet blev 89%.

4 deltagare uppgav att de skulle vidare till samarbete FK/ AF.

Vi är väldigt nöjda.

Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Det enda det stora flertalet önskar är lite längre tid. Att 12 veckor känns lite för kort. Men vi fortsätter med samverkan och sätter individen i centrum!

Friskvågen

Samverkande parter som ingått avtal

Götene kommun och Försäkringskassan

Avtalsperiod

2017-09-01 – 2023-12-31

Bakgrund

På grund av det höga sjukpenningtalet som var vid projektstart i Götene kommun, inklusive höga sjukpenningtal hos Götene kommun som arbetsgivare, har Samordningsförbundet genom samverkan mellan Götene kommun och Försäkringskassan kunnat erbjuda en förberedande insats på Nya Mästers Handelsträdgård AB sedan 2017-09-01.

Syfte

Syftet med den förberedande insatsen på Friskvågen är att bidra till att deltagarna på sikt når arbete eller studier och egen försörjning.

Mål

Målet med insatsen är att förbättra deltagarnas hälsa och utveckla aktivitetsförmågan så att deltagarna förbereds för arbetslivsinriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier och egen försörjning.

Metod/Strategi

Aktiviteter som genomförts med deltagarna är till exempel (individuellt utformat):

- Arbete i trädgårdsmiljö med växter i rehabiliterande syfte
- Kreativa aktiviteter där deltagaren får använda händer och sinnet som målning, skulptering, lera och handarbete
- Mindfulness, yoga, avslappning och lättare motion

Deltagarna kan vara i insatsen maximalt i 6 månader.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningsenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret (Januari tom augusti)	26	19	7

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	19	15	4

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>	11	9	2
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	8	6	2
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>			

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?	12	9	3
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?			

8 av deltagarna har gått tillbaka till remittenten

2 av dem för att ansöka om sjukersättning.

1 av dem går till annan förberedande insats

5 av dem vet vi inte vad nästa insats blir.

De flesta deltagarna uppger att de mår bättre efter insats framför allt de som har något nytt att se fram emot. De mår bättre både fysiskt och psykiskt de har fått en bättre självkänsla och självförtroende. Gemenskapen med andra i samma situation har haft stor betydelse.

De som ej kommer vidare är de som inte upplever någon större förbättring.

Vi har fått återkopplingar om att de överenskomna aktiviteterna uteblivit på grund av byte av handläggare på FK och HR. Detta ligger efter avslut hos oss.

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Vi kan sammanfatta att det viktigaste är att alla insatser hänger ihop så det inte blir några luckor i aktiviteterna. Det är lätt att falla tillbaka i gamla mönster och att tappa tron på sig själv när man blir ensam hemma. Kontinuitet ger mindre oro vilket leder till bättre hälsa. Vi upplever en klar hälsomässig försämring då deltagarna ställs inför osäkerhet och tomrum. Vi uppnår de bästa resultaten då logistiken och hälsan är i fas med varandra.

Vi har tagit emot personer som är mycket sjuka under sex års tid med oerhört lyckade resultat. Genom att motivera deltagarna att ta reda på vad de tycker är roligt. När de hitta sin glädjekälla så kommer vilja, med viljan kommer krafterna tillbaka och det blir ett positivt läkande flöde i kroppen.

6 månader är en väldigt kort tid för deltagare med komplexa sjukdomsbilder att få tillbaka en hållbar hälsa. Detta gör att FK tvekar på att placera deltagare som inte förväntas friskna till på den tiden vilket ger mindre inflöde till Friskvågen än tidigare. Vi har i skrivandets stund endast 7 deltagare. Men det kommer ett studiebesök idag.

Förberedande insats Gullspång

Samverkande parter som ingått avtal

Gullspångs kommun och Närhälsan Gullspång rehabmottagning (Västra Götalandsregionen)

Avtalsperiod

2021-01-01 – 2023-12-31

Bakgrund

Individer som befunnit sig i en längre sjukskrivning eller på annat sätt varit långvarigt utanför arbetsmarknaden har behov av en individanpassad förberedande insats, för att kunna uppnå en förbättrad hälsa och ökad aktivitetsförmåga och på så vis rustas för att kunna delta i en mer ordinarie eller reguljär arbetslivsinriktad rehabilitering och närma sig egen försörjning.

Syfte

Syftet med den förberedande insatsen i Gullspång är att bidra till att deltagarna på sikt når arbete eller studier och egen försörjning.

Mål

Det övergripande målet med insatsen är att förbättra hälsan, strukturen i vardagen och att öka aktivitetsnivån hos deltagarna så att individerna rustas för mer ordinarie arbetslivsinriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier och egen försörjning

Metod/Strategi

Aktiviteter som förväntas leda till förbättrad hälsa, bättre struktur i vardagen och en ökad aktivitetsnivå, som primärvårdens rehab kan erbjuda är fysisk aktivitet, vardagsstruktur, kroppskännedom, sömn och stresshantering enskilt eller i grupp med stöd av arbetsterapeut/fysioterapeut.

Aktiviteter som kommunen ansvarar för, som ska stötta deltagarna mot uppsatta mål är föreläsningar på tema hälsa, ekonomi, arbetsmarknad och datakunskap etc. Motivationsgrupper/motiverande samtal och 7TJUGO-aktiviteter är en annan del, liksom kreativa aktiviteter så som att måla och skapa. Sammantaget handlar det om kompetenshöjande aktiviteter, sociala aktiviteter och motiverande aktiviteter.

Insatsen pågår i 20 veckor.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningsenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	11	5	6

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	8	4	4

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>	5	2	3
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	3	2	1
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>			

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?	5	2	3
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	6	4	2

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen.

framgångsfaktorer

Vi får möjligheten att lägga mer resurser på att hjälpa individuella deltagare att komma framåt mot de mål som man sätter upp vid inskrivning. Att vi som arbetsmarknadskonsulenter kan ge individerna ett utökat stöd mot myndigheter eller ut i andra verksamheter och aktiviteter genom projektet är avgörande för att individerna ska kunna göra en snabbare progression. Utan projektmedel så hade inte detta utökade stöd varit möjligt i samma omfattning. En annan framgångsfaktor är tydliga mätinstrument i form av enkäterna, där man tydligt kan följa deltagarnas progression och resultaten i projektet. Att insatsen också är tidsbegränsad till 20 veckor gör att man under projektiden har en kort tidsram att förhålla sig till, vilket leder till att både arbetskonsulenten och deltagaren behöver hålla ett högt tempo för att få till stegförflyttningar än om tidsramen vore längre.

utmaningar

Då det visat sig att många deltagare har varit i behov av stöd från vården i olika omfattningar, så har det tagit lång tid att få till stegförflyttningar på dessa. Detta då et inom vården är väldigt långa väntetider och tider för olika utredningar är väldigt lång. det tar också väldigt lång tid att få träffa läkare för de deltagare som är i behov av att träffa läkare för att komma framåt i sina ärenden. Vi har försökt att använda oss av SIP möten, men också samarbeten med rehab-koordinatorer/kuratorer på vårdcentralerna för att komma runt dessa problem.

kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det?

De 2 deltagare som har gått ut i arbete efter insats har båda haft körkort. Av övriga 6 som är avslutade och inte gick vidare till arbete har ingen av dessa körkort. Möjligheterna att ta sig till olika aktiviteter för individer med körkort är större, samtidigt som vi upplever att individer utan körkort blir mer begränsade i sina möjligheter att ta sig till vidare aktiviteter. Av de som nådde positiva avslut hade 4 av 5 ingen tydlig önskan under projektets gång att bli sjukskriven för att minska sin tid i aktivitet. Samtliga 3 deltagare som inte nådde positiva resultat fokuserade mycket på sina fysiska och psykiska besvär under projektet och samtliga var sjukskrivna och eller sjukanmälde sig väldigt ofta under stora delar av projektet.

Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

Samtliga 3 deltagare som inte fick positivt avslut var remitterade från socialtjänsten och hade gått på försörjningsstöd väldigt länge. Av de 5 som fick positiva resultat så kom endast 3 från socialtjänsten och 2 av dessa hade varit i behov av ekonomiskt bistånd under mindre tid än ett år. Man kan därför göra antagandet att de personer som haft offentlig försörjning under kortare tid tenderar i större utsträckning att få positivare resultat.

En stor skillnad mellan män och kvinnor var att samtliga kvinnor hade mycket mer psykisk ohälsa än männen under projektets gång, vilket ledde till en ökad frånvaro hos kvinnorna i jämförelse med männen. Detta styrktes också av deras egen skattning i självskattningsenkäten där samtliga kvinnor vid inskrivning skattade sig lågt vid frågan om psykiskt mående medan samtliga av männen skattade sig högt. Vid utskrivning skattade sig fortfarande 3 av 4 kvinnor lågt, samtidigt som samtliga män skattade sin psykiska hälsa som något lägre eller oförändrad, men alla män fortsatte skatta sig högt gällande sin psykiska hälsa.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Av de deltagare som gick tillbaka till remittent utan att ha nått eller är på väg till ökad arbetsträning så var alla i stort behov av läkare för sina fysiska eller psykiska besvär. De var mer benägna att få till sjukskrivningar för att inte behöva närvara vid olika aktiviteter. Samtliga skattade också att dom inte mårde bättre efter avslutat projekt. Samtliga hade mycket frånvaro under projektets gång.

Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Av de två som fick arbete i samband med projektet så var båda män, med körkort, vilket vägde tungt för att gå vidare till anställning. Det hade varit intressant att se om utfallet varit annorlunda om någon av kvinnorna i projektet hade haft körkort. De som gjort störst stegförflyttningar i projektet har varit de deltagare som skattat högre hälsa vid inskrivning. De som har skattat en lägre hälsa har haft svårare att ta del av möjligheter till ökade aktiviteter som i sin tur kan leda till en mer strukturerad vardag.

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

5 deltagare uppger att dom mår bättre efter insatsen. 3 deltagare uppger att dom inte mår bättre. 2 av dessa deltagare som har uppgett att dom inte mår bättre, uppgav att dom heller inte blivit sämre av insatsen. Den tredje uppgav att denne blivit sämre, men att detta berodde på saker som hänt i dennes privatliv och inte på insatserna i projektet.

En skillnad mellan deltagarna som uppgav att dom mådde bättre efter projektet och de som uppgav att dom mådde sämre efter projektet var hur man såg på sitt eget tillstånd. de deltagare som inte mådde bättre tenderade i större utsträckning att koppla sitt mående till sina fysiska eller psykiska besvär och menade att dessa inte försvunnit genom projektet. Dessa deltagare hade också i större utsträckning behov av läkarkontakter för sina psykiska och fysiska besvär.

De som uppgav att dom mådde bättre efter projektet hänvisade istället till hur ökad aktivitetsnivå hade haft en positiv utveckling på deras vardag och att dom blivit mer sociala och kommit ut mer. Alla utom 1 hade också mindre behov av läkarkontakter för sina psykiska eller fysiska besvär.

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Vad gäller intag till Förberedande insats så blir vi oftast kontaktade av någon myndighet/verksamhet som vill få ut kommuninvånare i arbetsför ålder i en insats för ökad aktivitetsnivå och därigenom en utökad hälsa hos individer. Syftet är ofta att deltagarna ska närma sig egen försörjning. Ibland finns det behov av att kartlägga och utreda omfattning av sysselsättningsförmåga och vilka behov av stöd och anpassningar som behövs för att individernas prestationsförmåga kan tas tillvara på bästa sätt. Det händer även i sällsynta fall att individer själva som uppfyller kriterierna ovan kontaktar oss för att få stöd och hjälp genom projektet.

Dialoger brukar hållas löpande med remittenter under projekttiden för att tillsammans med deltagarna dokumentera framsteg och se över individernas fortsatta planering. Vid övergångsperioder till andra aktiviteter så brukar finnas kvar och följa upp till personen känner sig trygg hos den nya aktören och finns med som bollplank under övergångsperioden. Oftast träffar vi deltagaren tillsammans med aktören som tar vid efter avslut och lämnar vid behov en slutdokumentation.

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Vi upplever att många av deltagarna har ökat sin aktivitetsförmåga genom sitt deltagande i projektet, något som styrks av enkäterna. Av de som avslutats under 2023 så har aktivitetsnivån ökat hos 7 deltagare, samtidigt som den är oförändrad hos 1 deltagare (en man).

Endast en kvinna skattade att hälsan var sämre efter projektet, samt försämrad vardag och struktur. Övriga kvinnor skattade bättre eller oförändrad, från tidigare väldigt lågt skattade nivåer. En intressant iakttagelse är att samtliga 4 män skattade hälsa och struktur i vardagen sämre eller oförändrad efter tiden i projektet, dock från tidigare väldigt högt skattade nivåer.

Av deltagarnas egna meningar kan man slå fast att aktivitetsnivå och stegförflyttning har spelat en central roll i projektet. 4 av 8 väljer att lyfta fram just ökad aktivitet eller stegförflyttning i denna fråga.

Beskriv med egna ord vad insatsen betytt för dig.

Kvinna 1 "Kommit ut mer, lärt nya saker, fått praktik"

Kvinna 2 "Den har betytt och hjälpt på många plan, jag har ett större hjälpnätverk nu"

Kvinna 3 "Har fortfarande samma sjukdomsproblem sömnbesvär. Påbörjat kontakt med vård, hoppas det blir bättre."

Kvinna 4 "Mycket som hänt privat, vilket gör att jag mår sämre. Men tycker om insatsen."

Man 1 "Bättre med hälsa och känsla och mer aktivitet och hjälp med jobb"

Man 2 "Struktur i vardagen, aktivitet istället för att sitta hemma"

Man 3 "Kommer inte på något, men har fått jobb"

Man 4 "Mår inte bättre, men inte sämre"

Vi ser tydligt hur hälsan hos individerna påverkas positivt av vardaglig struktur och aktivitetsnivå, men även hur låg hälsa negativt påverkar individernas vardagliga struktur och möjligheter till aktivitetsnivå.

De som gjort störst stegförflyttningar i projektet har varit de deltagare som haft en bättre hälsa vid inskrivning. De som har skattat en sämre hälsa har haft svårare att ta del av möjligheter till ökade aktiviteter som i sin tur kan leda till en mer strukturerad vardag.

Genom svaren i enkäten och deltagarnas egna ord, så ser vi hur hälsan både påverkas och påverkas av vardaglig struktur och aktivitetsnivå. Så att man genom projektet arbetar med dessa 3 i fokus för att deltagarna på sikt ska nå arbete, studier eller annan form av egen försörjning förefaller vara rätt väg för att nå goda resultat gällande de uppsatta målen.

Förberedande insats Töreboda

Samverkande parter som ingått avtal

Töreboda kommun, Närhälsan Töreboda rehabmottaning (Västra Götalandsregionen) och Försäkringskassan

Avtalsperiod

2022-07-01 – 2023-12-31

Bakgrund

Många individer i Töreboda har varit ifrån arbetsmarknaden länge med långvarig ersättning från sjukförsäkringen, långvarigt försörjningsstöd eller till och med helt saknar ekonomisk ersättning. Dessa personer har generellt en komplex problematik där samordnad rehabilitering krävs. I gruppen med långvarig ersättning från sjukförsäkringen finns ofta inte bara en sjukdomsbild utan ofta även en social problematik och i gruppen med långvarigt försörjningsstöd gömmer sig ofta också medicinska besvär. Mot denna bakgrund finns skäl till extra insatser och behovet av en förberedande insats är stort för att stötta de som stått utanför arbetsmarknaden länge och har lång väg fram, där kraven i mer ordinarie arbetslivsinriktad rehabilitering är för stora.

Syfte

Syftet med den förberedande insatsen i Töreboda är att bidra till att deltagarna på sikt når arbete eller studier och egen försörjning.

Mål

Det övergripande målet med insatsen är att förbättra hälsan och att öka aktivitetsnivån hos deltagarna så att individerna rustas för mer ordinarie arbetslivsinriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier och egen försörjning.

Metod/Strategi

Aktiviteter som förväntas leda till förbättrad hälsa och ökad aktivitetsnivå, som primärvårdens rehab kan erbjuda, är fysisk aktivitet, vardagsstruktur, kroppskännedom samt sömn och stresshantering. Enskilt eller i grupp med stöd av arbetsterapeut/fysioterapeut.

Aktiviteter som kommunen ansvarar för, som ska stötta deltagarna mot uppsatta mål, är skapar- och målgrupp, motivationsgrupp och naturgrupp som Manne Rytzman håller i (mångårig erfarenhet av att jobba med grupper inom grön rehab). Studiebesök, utflykter och föreläsningar på tema hälsa, ekonomi och social kommunikation är exempel på andra aktiviteter. Legoverksamhet finns också att tillgå. 7TJUGO-metoden med Empowerment-pedagogik tillämpas med övningar som ökar förmågan att ta mer ansvar och bli mer motiverad, engagerad och delaktig i sin framtid – "Sitta bakom ratten".

Insatsen pågår i 20 veckor.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningsenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	21	15	6

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	14	11	3

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning: inom GK, via Cresco eller praktik eller annan arbetslivsinriktad insats via AF eller i någon form)</i>	12	9	3
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	2	2	0
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>	0		

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?	13	10	3

Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	14	11	3
--	----	----	---

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

Framgångsfaktorerna är att vi jobbar individuellt med individerna fast i gruppkonstellationer. Att möta sig själv bland andra. Steget blir inte heller så stort inom vår verksamhet och då inte heller utanför våra väggar; arbetsgrupp, klass osv. Vi pratar mycket med deltagarna om att det finns en tillhörighet i samhället som berör alla och en egenkraft i att tillåta sig själv att både må och vara som man är. Att skapa acceptans och tolerans för att känna en ökad delaktighet. Att vi har kunnat planera fritt utifrån de deltagare som remitterats.

Deltagare som når ett "positivt avslut" har alla haft behovet av att följas och stöttas genom fler delar än bara de arbetslivsriktade. Att det finns en tillit och tro på individen från oss medarbetare.

"Vi kan vilja ihjäl oss själva om inte individen vill själv" - men vi ska aldrig sluta hoppas, försöka och tro att det kan bli bättre - till och med bra! Så vad är ett positivt avslut?

Det vi kan analysera av de individer vi möter så är det att män i högre utsträckning har svårare att hålla i pågående kontakter och vänja sig med nya roller som kopplas på i planeringen. Faller ifrån och självdestruktivt beteende förstärks.

Ett mer akut läge av psykiskt illamående bland männen vi mött i Förberedande insats.

Män tappar i dessa fall mer styrfart som hunnit jobbas upp under tiden i inskrivning. En form av tillitsbrist, både till sig själv och andra. Vi har haft få män vs kvinnor inskrivna, men det har inte varit samma svårighet för kvinnorna att ta nya kontakter efter det att en relation/planering med oss är upptagen och senare avslutad.

Kvinnor bibehåller relationer i en annan utsträckning och har då istället adderat nya kontakter.

Vi som kvinnor i personalgruppen inom vår verksamhet upplevs ha lättare att "komma nära" individen, detta ur en känsla av att det blir en moderlig stötning.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på?

Långvarig frånvaro till aktivitet och bestående nedsättning som ställer sig i vägen för en kortsiktig lösning. I våra fall (2) är det individer som behöver fortsatt stöd under en längre tid. En av dessa har erhållit aktivitetssättning under inskrivningen och det i sig tyder på att det är en person som vi måste jobba med en längre tid.

Ser vi könsskillnader här? Nej Andra mönster? Efter flera år inom yrket så ser vi såklart att personer som inte har klarat skola, kommit nära arbetsmarknaden och är i behov av vårdens insatser och/eller missbruk som är betydande orsak till varför det ej går att nå framgång inom en kort tid och/eller första gången. Många behöver fler "chanser" och en o-ruckbar tro från oss omkring om att det måste finnas en plats för alla. Det är en konst och balans för oss medarbetare att veta när "fixar-hatten" ska åka på och av, för sanningen är att ibland måste vi göra "åt" individen för att hen ska kunna börja eller ens våga tänka ditåt hen vill. Positiv curling... :)

Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ja, och i detta specifika exempel (1) så kom individen till oss via en remittent och anhörig som ansåg att hen inte klarade av något av arbete eller studier. Men i tidigt enskilt samtal med individen framkom en önskan om att klara studierna. Som medarbetare är det Alltid individen som ska "sitta vid ratten", med oss intill. Efter detta såg vi över betyg, studieformer och CSN. Det var en kort väg att gå då vi samordnade kontakter och genomförde besöken gemensamt på de olika enheter som behövde inkluderas. Inom kort var studier påbörjat som en "prövning" och det stod snart klart att hen hade förmåga (med viss anpassning) att avklara studier i takt med planeringen. Vid avslut startades ny planering för fortsatta kurser och vid uppföljning efter utskrivning (gångar flera) så har hen klarat sina betyg och medarbetare ombads även att vara referens för arbetsansökan.

3 månader efter avslut är hen i visstidsanställning och planerar fortsatta studier inför ansökan till Högskola 2024.

Resultatet av detta anser vi baseras på tillit, ihållande uppföljning och tro på individens kapacitet, som ett exempel.

Ser ni könsskillnader här? Nej Andra mönster? Nej

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

*Överraskande positiva resultat då vi upplever att de allra flesta inte mår helt "bra" vid avslut. Men vi tror att vårt "gnatande och tjtande" om att mående är en del av livet, vare sig det är bra eller dåligt, gett resultat av acceptans.
Definiering av stegförflyttning: talar vi samma språk? menar vi samma sak?*

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Vi upplever att vi, för individens skull, ofta hänger kvar längre än vad "vi ska". Vi känner inte att alla remittenter är intresserade av att fortsätta ha oss med i någon form av planering. Däremot är det överraskande att AFs handläggare är de som bibehåller kontakten även vid en övergång. Vi ser ofta att det ligger en tidsbrist i handläggarkontakt med individ (mer ovanifrån direktiv). Vi tror att remittenter generellt skulle vara hjälpta av vårt arbete om kontakter och relationer fick bli tätare och långvariga - då inte byten av handläggare, brist av tid osv. Önsketänk, men dock en reflektion och analys.

Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Vi känner att vi arbetat utifrån den tanken som grundades i projektet, att jobba med en målgrupp som arbetsmarknaden står långt ifrån. under detta år har vi istället känt att vi behövt skruva (och försvara) vårt arbete för att möta muntligt uttalade mål: som att gemensam kartläggning och arbetsträning med AF är det slutgiltiga positiva målet. Vi har ändå kommit dit här med flera och ser inom en snar framtid kommer flera av våra nu avslutade deltagare, under tiden i fortsatt Cresco Plus planering, att nå ovannämnda mål.

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte?

Vi ser fortsatt positivt och framåt på avslutande fas av projektet (hösten 2023) och hoppas att kommande deltagare och planering kommer ge ett gott resultat för projektet men främst ett gott resultat för individen!

GreveGarden

Samverkande parter som ingått avtal

Lidköpings kommun och Försäkringskassan

Avtalsperiod

2023-01-01 – 2023-08-31

Bakgrund

Antalet personer som är långt från arbetsmarknaden av olika anledningar har ökat i Lidköpings kommun och i Skaraborg. Flera behöver stöd och insatser. Kommunens och Försäkringskassans egna insatser räcker inte till i dagsläget.

Under de sista åren har olika rapporter och forskning visat på goda effekter med aktiviteter och insatser i lantlig miljö. Där personer genom vistelse och anpassade aktiviteter med natur, trädgård och/eller djur har utvecklat sina förmågor genom bland annat stärkt självkänsla, socialt umgänge och ökad aktivitetsförmåga. Under pandemitiden har samhället tydligt sett på goda effekter av utevistelse.

Syfte

Insatsen ska syfta till att förbättra deltagarnas hälsa och utveckla aktivitetsförmåga så att deltagarna förbereds för arbetslivsinriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier.

Mål

Målet med insatsen är att öka individens upplevda hälsa, självkänsla och aktivitetsförmåga i riktning mot arbetsträning, som ett led mot arbete eller studier.

Metod/Strategi

Individanpassade aktiviteter inom natur och trädgård, enklare snickeriarbete, kreativt skapande, samtal och aktiviteter för att stärka självbilden, samt sociala samarbetsaktiviteter. Individuell handlingsplan görs av deltagare och personal på GreveGarden.

Kontinuerligt intag tillämpas. Individer deltar i insatsen ca tre gånger i veckan under 12 veckor, med möjlighet att förlänga till 16 veckor.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningssenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	31	25	6

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	24	20	4

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>	15	12	3
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	5	5	0
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>	4	3	1

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?	18 (5 ej gjort sista)	15	3
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	22	19	3

Analys

En övervägande del av våra deltagare har kommit från Försäkringskassan. 50% av deltagarna har tidigare gått Naturunderstödd Rehabilitering, en behandling under 12 veckor för personer med psykisk ohälsa. Deltagarna har varit övervägande kvinnor. Därför har det varit svårt att rättvist analysera eventuella skillnader mellan män och kvinnor.

Framgångsfaktorer

Till oss har övervägande antal av deltagarna beskrivit insatsen som; *trygg, känner ett värde, gemenskap, kravlöshet, tillåtande.*

En analys vi gjort utifrån självskattningsenkät och det vi känner till om deltagarna är de som tidigare har varit aktiva i arbetslivet, har en tjänst eller ett yrke som de tycker om, snabbare har kommit till arbete/arbetsträning eller kartläggning mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Socioekonomiska faktorer påverkar. De som har dessa svårigheter har en längre väg att gå men vi har sett att de oftast mår bättre och ökad självkänsla då de delar en gemenskap även om stegförflyttningen inte varit lika tydlig.

Vi ser även att de som gått NUR har med sig en insikt och kunskap som de fördelaktigt omsätter praktiskt under denna insats. De förmedlar även denna kunskap till de deltagare som kommit direkt till *GreveGarden Friskvård*. Då vi har kontinuerligt intag förmedlas kunskap och erfarenheter från deltagare som varit i *Friskvård* en längre tid till de som nyligen startat. Ett hopp om förbättring och kunskapsöverföring ges.

Avstannad eller ej fortsatt stegförflyttning

I de fall där deltagandet inte lett framåt mot en positiv stegförflyttning, ser vi att det beror på nya sjukdomar, negativa livshändelser, okända faktorer, en familjesituation där andra sjukdomar påverkar. I flera fall ser vi hur kvinnor ofta tar ansvaret för kontakter med vård, omsorg och skola för barn och äldre föräldrar. Där försöker vi arbeta med insikten om ett delat ansvar.

Kontakt med samarbetspartners

Vi upplever ett gott samarbete mellan remittent och oss. Vi har en plan över avstämning- och avslutningsmöte som ger deltagarna en större trygghet även om oro för framtiden finns. Vi har ingen kontakt med aktörer som tar vid efter insatsen.

Vid några fall har vården och arbetsgivare efterfrågat möjlighet att delta vid avslutande samtal vilket vi ställt oss positiva till. Det har i dagsläget inte tagit några resurser från oss och deltagaren känner sig nöjd över att alla berörda parter kan samverka och på så sätt minska antalet möten. Kan ett samarbete med vården utvecklas även i detta sammanhang och på så sätt få en större helhet över vägen mot en bättre hälsa, arbete eller sysselsättning?

Initialt såg vi att deltagare från NUR kunde bli en egen grupp i gruppen. Men genom att sprida intaget, fördela dagarna har personalen medvetet arbetat för att alla ska känna möjlighet till en social gemenskap, har vi lyckats med att skapa en gemensam grupp med enskilda individer.

Resultat

Vi känner oss nöjda med det resultat vi får som är positiva avslut. Vi har hittat ett koncept där över 62% går till vidare med ett positivt avslut (enligt Samordningsförbundets riktlinjer). Vi ser att de personer som har behov av ytterligare 4 veckor efter de 12 har i de flesta fall än tydligare utvecklat sin förmåga och självkänsla för att gå vidare till nästa steg på sin väg mot arbetsträning, arbete eller studier. Det är även ett högt antal 75% som anger att de mår bättre efter sin insats. Här har 20% av avslutade ej svarat då de avslutat snabbt på grund av akuta händelser. De som uppger att de inte mår bättre har det pga nya händelser i livet som tillkommit samt en förmodad besvikelse över att inte kommit till det mål de själva förväntat. Som målsättning har vi 90% som uppger att de mår bättre efter vår insats. Möjligen är detta mål för högt?

Vi ser att studiebesök innan start underlättar starten. Dock ser vi att resurser tas när studiebesök bokas före remiss skickas. Detta för att se om *Friskvård* kan vara aktuellt för den ev deltagaren. Samtidigt sparas för personen om detta är fel insats. Kan vi hitta en annan lösning ev förutbestämda dagar då vi tar emot studiebesök?

Teamet fungerar bra. Vi har nära kontakt med varandra och beslutsvägarna är korta. Det har varit berikande att besöka andra verksamheter med förberedande insatser inom Samordningsförbundet.

lakttagelser och tankar

Två frågor har vi behövt lyfta ett flertal gånger. Vi har saknat deltagare som kommer från AME i Lidköping, men förstått att det beror på svårigheterna att ta sig till oss med kollektiv trafik, trots att vi anpassat verksamhetens tider efter tidtabell. Kan det bero på ekonomiska svårigheter och osäkerheten att ta buss? Vi har flera deltagare som tar buss och det fungerar tillfredsställande. Vi ställer oss ofta frågan om en lösning kan hittas liknande i andra kommuner?

Den andra frågan vi diskuterat är kösituationen som vi den sista tiden sett öka och kan ställas på sin spets. De innehåller även ett etiskt dilemma. Studier har tidigare visat att en ofrivilligt avbruten rehabiliteringsprocess förlänger återgången mot arbete/studier. Flera som tidigare gått NUR har behov av en fortsättning för att omsätta sin kunskap i praktiken vilket de tydligt gör i *Friskvård* för att senare gå vidare till arbetsträning/arbete studier, vilket 60% gör. Men vi ser även att 40% av de som har positiva avslut ej haft liknande insats. Vi har ej klart över hur många av dessa som haft en annan insats innan *Friskvård*. Ska en sammanhållande rehabiliteringslänk prioriteras vid intag framför en turordning i kö? I dagsläget har delar av ledningsgruppen beslutat att intag sker efter remiss registrerats.

Då vi har deltagare som har en missbruksproblematik med sig, ser teamet ett behov av ökad kunskap. Kontakt med Lidköpings kommuns rådgivningscentrum har tagits för stöd och ev utbildning.

Vi har även kontaktat kommunen för att få ytterligare information om Cresco+ då stegförflyttningen för en del deltagare inte är lika tydlig och Cresco+ kan vara ett alternativ.

Slutsats

Vi ser att den metod vi arbetar efter med *platsen, aktiviteter, teamet och mötet* gett goda resultat och största delen av deltagarna går vidare på sin väg med en stärkt självkänsla, kunskap och insikt mot arbete och sysselsättning. Dock vet vi inte fortsättningen.

Grön rehab Tidaholm

Samverkande parter som ingått avtal

Tidaholms kommun, Försäkringskassan och Närhälsan Tidaholm (Västra Götalandsregionen)

Avtalsperiod

2023-01-01 – 2025-12-31

Bakgrund

Nivåerna av Aktivitetsersättning är höga i Tidaholm, och långvarigt försörjningsstöd är ett dilemma. Vi ser också en negativ utveckling av sjukpenningtalet i Tidaholm. Många står således med ett bidragsberoende en bra bit ifrån arbetsmarknaden och behöver en annan typ av insats än vad som kan erbjudas inom ordinarie verksamheter. Det behövs en kompletterande aktivitetsbaserad verksamhet där deltagarna kan utvecklas och bli motiverade att nå självförsörjning. Vi har också sett att det är särskilt utmanande att nå utveckling för kvinnor inom målgruppen, då de ofta har en komplex samsjuklighet i form av psykisk ohälsa i kombination med fibromyalgi/reumatism. Det behövs därför en insats som i högre grad kan stödja dessa individer att närma sig arbetsmarknaden

Syfte

Insatsen ska syfta till att förbättra deltagarnas hälsa och utveckla aktivitetsförmåga så att deltagarna förbereds för arbetslivsriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier.

Mål

Målet med insatsen är att förbättra deltagarnas hälsa samt utveckla deltagarnas förmåga i aktivitet och förmåga att hantera arbetslivets gemensamma krav, där kvinnliga och manliga deltagare når positiv utveckling i lika stor utsträckning.

Metod/Strategi

I insatsen finns aktiviteter inom trädgård och odling, så som att jordförbättra, så, vattna, rensa ogräs etc. Utöver det finns även motiverande samtal med handläggare som vägleder deltagaren mot satta mål med hjälp av olika verktyg och tekniker. Deltagarna får succesivt träna upp sin aktivitetsförmåga genom trädgårdssysslor och odling som sker både självständigt och i grupp.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män	Icke binära
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	11	9	1	1

	Antal	Kvinnor	Män	Icke binära
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	0	0	0	0

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>			
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>			
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>			

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?			

Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?			
--	--	--	--

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

Inga deltagare har ännu avslutats från insatsen. Samtliga elva deltagare är handplockade och tillhör målgruppen. Dessa personer har gemensamt att de har varit isolerade i sina hem, vanligtvis på grund av utmattningssyndrom, i flera år och merparten av dem har utvecklat social fobi.

Det dagliga deltagandet börjar med ett gemensamt möte med handledare. Där går dagens arbetsuppgifter igenom och fördelas mellan deltagarna. Hänsyn tas till varje individs dagsform och önskan. Det finns möjlighet för individuella samtal med handledaren efter varje möte. Individuella samtal förs också regelbundet med ansvarig samordnare (AME) och uppföljningsmöten med remittent tillsammans med samordnare. Detta öppna och involverande arbetssätt har fått flera av deltagarna att närma sig arbetsledare, samordnare och andra deltagare genom social interaktion och på så vis förbättra sitt psykiska mående. Ett par positiva bieffekter av detta är god närvaro och ökat ansvarstagande.

En tydlig negativ effekt av arbetssättet är trygghetsfaktorn. Deltagarna upplever ett distinkt förbättrat psykiskt mående och kopplar det till insatsen vilket i sin tur medför en trygghetskänsla och välbehag. Det skapar en rädsla och ovilja att ta nästa steg i rehabiliteringen. Här åligger det handledare och samordnare att vara tydliga med villkoren såsom krav på progression och tid. Projektledningen behöver vara mer aktiva i att säkerställa att metoder och arbetssätt inom projektet efterlevs. Ledningen bör även säkerställa att handledare har förutsättningar att kunna instruera, motivera och observera deltagarna och att observationerna dokumenteras i verksamhetsstöd.

En annan viktig faktor är tydlighet gentemot deltagarna. Önskvärt att remittenten i samtal med individen är mycket tydlig med syfte och mål innan ansökan till projektet sker. Remittenter undanhåller eller missar många gånger att informera samordnare på AME om högst väsentliga omständigheter som påverkar individens möjligheter till en lyckad rehabilitering. Exempelvis medicinska förutsättningar, vårdinsatser eller andra utredningar som påverkar individens möjligheter till deltagande.

Nedan följer några förslag till att försöka korta ner tiden för deltagare i projektet:

- Tydlighet - alla parter är införstådda i syfte, mål och arbetssätt.
- För att ytterligare säkerställa att alla parter förstår villkoren i projektet föreslås att en broschyr skapas som både remittenter och tänkbara deltagare får ta del av innan ansökan om start skickas till AME.
- Utvärdering (skapa bevakningar i verksamhetsstödet) bör göras var tredje månad. Vid utebliven progression och om det inte går att motivera till fortsatt deltagande ska samtal föras med remittent om avslut.
- Remittent bör skapa och följa dagordning vid uppföljningsmöten, dels för en enhetlig och rättssäker handläggning, dels för att säkerställa att de tar del av väsentlig information kring den enskildes rehabilitering.
- Samordnare på AME bör i större utsträckning kombinera insatsen med andra tillgängliga och lämpliga insatser på AME.
- Ledningen på AME bör se över handledarens arbetsuppgifter, säkerställa att denne följer de metoder och arbetssätt som var ämnat att brukas i projektet, och att handledaren har de resurser och tid som avsatts till projektet.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Ingen deltagare har i dagsläget avslutats från Grön rehab.

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Ingen deltagare har i dagsläget avslutats från Grön rehab.

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Ingen deltagare har i dagsläget avslutats från Grön rehab.

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Det har gått över förväntan när det gäller deltagarnas upplevda mående. En stor del av deltagarna har mycket god närvaro. De visar på att de kan och vill uppfylla arbetslivets gemensamma krav. De visar också förbättrat resultat i exempelvis progressionsmätning (BIP) och börjar visa upp en positiv framtidstro. Samtidigt uppvisar de rädsla till förändring. De känner sig trygga i insatsen och världen utanför är hotfull. Här arbetar handledare och samordnare på AME aktivt med olika idéer för att hitta lämplig och effektiv lösning.

Hantverksstegen

Samverkande parter som ingått avtal

Tibro kommun och Försäkringskassan

Avtalsperiod

2021-01-01 – 2023-12-31

Bakgrund

Vid en längre sjukskrivning eller frånvaro från arbetslivet visade det sig att steget till att delta i en arbetslivsinriktad rehabilitering var stort och ofta blev alltför påfrestande. Idén med att erbjuda en form av återhämtning eller lugnare start mot en arbetslivsinriktad rehabilitering föddes, och när Folkuniversitet visades kunna agera aktör startade en förberedande insats med inriktning på möbel- och textilhantverk. Idag remitterar omkringliggande kommuner till en 20 veckors förberedande insats med namn Hantverksstegen där man har möjlighet att ta emot tio deltagare i en form av kontinuerligt intag.

Syfte

Insatsen på Hantverksstegen ska syfta till att förbereda individer för arbetslivsinriktad rehabilitering och bidra till att individerna som är aktuella för insatsen närmar sig eget arbete eller studier, genom olika motiverande och inspirerande hantverksaktiviteter i kreativ miljö där hänsyn tas till deltagarnas individuella förutsättningar.

Mål

Huvudmålet är att efter genomförd insats uppnå upplevd bättre hälsa och ökad aktivitetsförmåga hos 70 % av deltagarna och att deltagarna på så vis närmar sig arbetsmarknaden och egen försörjning.

Vidare är målet att 50 % av deltagarna uppnår en stabil aktivitetsnivå på 25% av anställningsnivån. 10 timmar per vecka, om deltagaren har en tjänst på 100%, och går vidare till arbetsträning, praktik, arbete, arbetssökande eller studier efter insatsen på 20 veckor.

Metod/Strategi

Hantverksstegen erbjuder olika hantverksaktiviteter på Tibro Hantverksakademi. Kursen erbjuder motiverande och inspirerande aktiviteter i en kreativ miljö utifrån deltagarens intresse, möjligheter och hinder. Att få vara del i ett sammanhang och utvecklas som människa.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningsenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	22	18	4

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	14	11	3

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>	5	5	0
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	5	4	1
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>	4	2	2

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?	11	10	1
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	12	10	2

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det?

Framgångsfaktorerna är en kreativ miljö där jag som handledare ger individuellt handledning. Alla har en egen plats, de vet vart de ska vara när de kommer och andra små detaljer som gör att varje deltagare känner sig sedda, lyssnade till och att hänsyn tas till var och ens situation.

Utmaningarna är att finna nyckeln till var och ens förmåga och låsa upp kreativiteten som oftast skapar ett bättre mående, då alla har så olika behov och väldigt olika individer. Här gäller det att som handledare vara kreativ och inlyssnande.

Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

De som har gått t.ex. Cresco plus före denna insatsen har en mycket större chans att komma ut i arbetsträning.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på?

Uteslutande hälsan vill jag säga, dessa står långt från arbetsmarknaden och har en mycket längre väg att gå än andra.

Ser vi könsskillnader här?

Nej, inga könsskillnader. Som det sett ut nu har de manliga inte kommit ut i arbetsträning utan bara kvinnorna. Bland kvinnorna har ca 37 % gått ut i arbetsträning men bland männen är det 0 %.

Andra mönster?

Det kan finnas någon som kanske inte vill tillbaka även om jag inte direkt sett det under den här perioden.

Det beror oftast på att de är sämre vid start än de andra som klarar att komma ut i arbetsträning direkt. Det kan vara så att de inte helt enkelt klarar av att arbeta eller det inte direkt finns några arbetsplatser som är så flexibla att arbetet skulle kunna styras utifrån hur en person mår och då är det att söka sjukersättning som kvarstår.

Hade t.ex. en kvinna som helst inte ville ha sjukersättning på heltid utan ville arbeta i sin mans företag på 25 %, där hon kunde jobba hemifrån utifrån måendet. Det är en lösning som kanske inte så många har möjlighet till.

Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Har inte detta halvåret haft någon som gått direkt till arbete eller studier.

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Att nästan alla mår bättre!

Även de som inte mår bättre efter insatsen så har alla trivts och vill egentligen inte sluta, men måendet de hade från start sätter stopp.

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Tycker att det fungerar jättebra från remittenternas sida, det som är svårare är fortfarande övergången till Arbetsförmedlingen det tar lång tid. Jag har låtit flera gå kvar (utan att ta upp plats för nya deltagare) för att de annars faller tillbaka, det de jobbat upp under 20 veckor faller om det blir för långt avbrott.

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Jag ser inget annat än att de som remitteras behöver vara starka nog att klara en prerrehab och det är så klart svårt att förutse vem som klarar eller inte. Det som styrker detta är att de som gått till exempel Cresco Plus har alltid klarat att gå vidare till arbetsträning som det sett ut nu.

Mofalla Lantgård

Samverkande parter som ingått avtal

Tibro kommun och Försäkringskassan

Avtalsperiod

2022-09-01 – 2023-08-31 (faktisk tid som delrapporteringen gäller 23-01-16 - 2023-08-10)

Bakgrund

Sjukpenningtalet är generellt högt i Skaraborg och långa sjukskrivningar är ett bekymmer, Tibro är inget undantag. Andelen vuxna med långvarigt försörjningsstöd har ökat för varje år sedan 2016 i Tibro, och i jämförelse med liknande kommuner så ligger Tibro drygt 8 procent högre och över både regionsnittet och rikssnitt (2020). Orsaken till långvarigt försörjningsstöd är sociala hinder av olika slag, men ofta finns också ohälsan där.

2021 fick PWC uppdrag från Tibro kommun att utreda förutsättningarna för Grön Arena som insats. Kortfattat beskriver utredningen att Grön Arena kan vara ett mycket gott hjälpmedel för att stödja personer med långvarigt försörjningsstöd. Studien pekade på att ohälsa är den mest förekommande orsaken till att personer med långvarigt försörjningsstöd inte har tillgång till arbetsmarknaden eller andra arbetsmarknadsåtgärder. Vid analys av gruppen som uppbär långvarigt försörjningsstöd utifrån "sociala hinder" fann man att många är kodade med orsak "sjukskriven utan ersättning", "sjukskriven med otillräcklig sjukpenning" eller "otillräcklig aktivitetsersättning". Dessa personer tenderar att bli kvar på försörjningsstöd allt längre tid och det saknas aktiviteter som tar dem närmare egen försörjning och rehabilitering.

Syfte

Syftet med den förberedande insatsen på Mofalla Lantgård är att bidra till att deltagarna på sikt når arbete eller studier och egen försörjning.

Mål

Målet med insatsen är att förbättra deltagarnas hälsa och utveckla aktivitetsförmågan så att deltagarna förbereds för arbetslivsinriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier och egen försörjning.

Huvudmålet är att 70% av deltagarna upplever en förbättrad hälsa och har uppnått en ökad aktivitetsnivå efter insatsen.

Målsättningen är vidare att 50 % av deltagarna efter insatsen på 20 veckor ska gå vidare till arbetsträning genom samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen eller motsvarande i kommunens regi, alternativt till praktik eller annan arbetsförberedande insats via Arbetsförmedlingen. Om deltagare går direkt vidare till arbete/studier/arbetssökande kommer också att följas.

Insatsen strävar också efter att 90 % av deltagarna upplever sig ha fått en mer strukturerad vardag efter insatsen.

Metod/Strategi

På Mofalla Lantgård som är en Grön Arena Gård erbjuds arbetsförberedande aktiviteter inom djurvård, natur- och trädgårdshandling i en återhämtande och trygg miljö, där hänsyn tas till deltagarnas individuella förutsättningar. Deltagarna erbjuds vistelse på gården 10 timmar per vecka varje måndag, onsdag och fredag förmiddag under 20 veckor. Insatsen kan ta emot 6 individer samtidigt och löpande intag tillämpas.

Verksamheten på gården utgår ifrån Grön Arena konceptet där djur och natur fungerar hälsofrämjande. Både nationell och internationell forskning har visat att rehabilitering med natur, trädgård och djur har gett goda resultat. Att göra aktiviteter som är valbara, individuellt anpassade inom dessa områden har visat sig ge en känsla av sammanhang, stärkande av självkänsla, ökad fysisk förmåga, förbättrad psykisk hälsa, ökad social förmåga, återkommande rytm och regelbundenhet som ger en fungerande vardag. Dessa inslag ger ökade förutsättningar för att närma sig arbetsmarknaden.

På gården finns hästar, får, grisar, höns, kaniner, katter och bin liksom småskalig grönsaksodling och en gårdsbutik. Som deltagare får man vara med i sysslorna på gården och metodiken handlar om att utifrån individuella anpassningar skapa aktiviteter och planering som fungerar för varje enskild deltagare.

Deltagaren har ett inskrivningssamtal med sin handläggare där självskattningsenkäten fylls i samt en handlingsplan upprättas där mål för insatsen och deltagaren formuleras. Efter fem veckor sker ett uppföljningsmöte tillsammans med deltagarens handläggare och handledaren på Mofalla Lantgård. Där följs målplaneringen upp och revideras vid behov. Fem veckor innan avslut av insats sker ett uppföljningsmöte där målen följs upp samt planering framåt formuleras och fastställs.

Om deltagaren kommer upp i tio timmar per vecka och deltagaren är sjukskriven är tanken att en ansökan om samordnad rehabilitering ska skickas in till Försäkringskassan för att deltagaren ska gå vidare till förstärkt samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Samordningsförbundets självskattningsenkät används vid uppstart och avslut. Genom dessa verktyg kan uppställda mål mätas. Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	10	7	3

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	5	3	2

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män

Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>			
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>			
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>			

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?			
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?			

Insatsen på Mofalla Lantgård har än så länge fyllt sitt syfte. De fem deltagare som avslutat sina 20 veckor har samtliga angett att de mår bättre efter insatsen och att deras förutsättningar för att kunna arbeta förbättrats. Samtliga har under perioden ökat sin tid i aktivitet. Fyra personer utav fem dvs. 80% har positiva avslut där en person fått en subventionerad heltidsanställning, en deltagare har fått praktik, en går vidare till arbetsträning och en kommer att studera på en anpassad utbildning. En utav de fem deltagare som avslutats har ett "negativt" avslut och upplever att denne behöver mer tid och förrehabiliterande insatser för att komma vidare till nästa steg, den personen har börjat på Hantverksstegen.

Förutom de goda resultat på själva insatsens mål som ses bör också nämnas deltagarnas individuella måluppfyllelse där samtliga har upplevt flera positiva resultat. Nedan följer några citat ifrån gårdens egna helt frivilliga utvärderingsenkät:

" Insatsen på Mofalla Lantgård har gett mig bättre självkänsla och fått mig att se mig själv med mer positiva ögon"

" Känslan av att känna sig behövd och duktig var något som gett mig mycket"

"Jag har fått en bättre syn på mig själv och på min inställning till arbete"

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

En framgångsfaktor i insatsen på Mofalla Lantgård är att deltagarna möts där de befinner sig och i en trygg och lantlig miljö där de har möjlighet att delta kravlöst i sysslorna på gården. Det finns gott om utrymme att gå undan och ta pauser vid behov. Sysslorna på gården är verkliga och flera deltagare har lyft känslan av, att bidra och att det man gör känns meningsfullt, som väldigt positivt. Det finns en variation av aktiviteter där anpassning utefter intresse och förmåga är möjlig. Djuren och den lugna miljön på gården har upplevts som en tillgång.

En framgångsfaktor för att få deltagare från Tibro kommun till insatsen har varit att handledaren från Mofalla Lantgård kommer och hämtar och lämnar deltagaren på AME. Deltagarna har då tagit sig till AME på egen hand men sedan fått stöd med att komma ut till gården som ligger avlägset och en bit från en busshållplats.

På grund av relativt få avslutade deltagare är det svårt att dra några slutsatser kring gemensamma nämnare, utfall kopplat till remittent och så vidare.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning- vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Den deltagare som avslutat med ett negativt resultat och som inte kommit vidare till nästa steg emot egen försörjning utan snarare kvarstannat på samma nivå och nu börjat på Hantverksstegen har en historia av flera år utan sysselsättning innan hen började på Mofalla Lantgård. Analysen av detta är att det tar tid att komma tillbaka efter en lång sjukskrivning/period utan sysselsättning. Personen har behov av en längre tid än 20 veckor med anpassning i sin aktivitet. Det finns ett kvarvarande behov av dagar med vila emellan dagarna i aktivitet. Det finns ett kvarvarande behov av flexibilitet i antalet timmar. En arbetsträning eller praktik med förutsättningarna som gäller där kom helt enkelt för snabbt på, varför ytterligare en period med prerehabilitering bedömdes nödvändig.

Den personen som gick direkt till en subventionerad anställning efter avslutad insats på Mofalla Lantgård har även hen en historia av flera år utan sysselsättning. Analysen av det mycket positiva utfallet med heltidsjobb är att personen har en fungerande vardag, goda relationer, upplever god hälsa och motivation till förändring. Det är så många faktorer som påverkar hur en människa mår och förutsättningarna för att uppnå målet - egen försörjning.

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Nej

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Förutom de deltagare som kommit från Tibro kommun så är det Försäkringskassan Skövde som har remitterat två deltagare från Skövde kommun. Skövde kommuns arbetsmarknadsenhet har remitterat en deltagare och Hjo kommuns arbetsmarknadsenhet har remitterat en deltagare. Kontakten med andra remittenter och aktörer har fungerat bra vid de tillfällen som kontakt behövts både innan, under och efter insatsen.

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

För att insatsen ska fortsätta hålla riktningen mot uppsatta mål är det viktigt att som remittent tänka på att de deltagare som remitteras gör det vid rätt tidpunkt för individen. Det kan exempelvis vara så att individen har varit borta från arbetsmarknaden i över tio års tid och då kan det vara av vikt att tänka på att individen kan ha behov av en mer social aktivitet innan uppstart av en förrehabiliterande insats. Detta eftersom individen kanske inte är redo för att redan efter 20 veckor gå in i arbetsträning.

Promise Hjo

Samverkande parter som ingått avtal

Hjo kommun och Försäkringskassan

Avtalsperiod

2018-11-01 – 2023-12-31

Bakgrund

Det finns en målgrupp som står så långt ifrån arbetsmarknaden att de inte klarar av de krav som ställs på deltagarna inom befintlig Arbetsmarknadsenhet. Individerna behöver ett mer individuellt anpassat stöd med kravställande i förhållande till förmåga. De har en komplex livsproblematik.

Syfte

Promise Hjo är en förberedande insats som utgör första steget på vägen till självförsörjning och ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden eller studier.

Mål

Huvudmålet efter genomförd insats är att deltagarna upplever en förbättrad hälsa och en ökad aktivitetsförmåga och att deltagarna på så vis närmar sig arbetsmarknaden och egen försörjning. Vidare är målet att 70% av deltagarna uppnår en aktivitetsnivå på 10h/vecka och går vidare till arbetsträning, praktik, arbete, arbetssökande eller studier efter insatsen på 20 veckor.

Ett delmål är att deltagarna får ta del av meningsfulla aktiviteter och få ett socialt sammanhang inom ramen för insatsen.

Metod/Strategi

Aktiviteter i insatsen:

- Individuella planer för samtliga deltagare
- Coachande samtal individuellt och i grupp
- Skapande verkstad utifrån intresseområden
- Olika aktiviteter kring hälsa och friskvård

Insatsen arbetar övergripande med olika metoder så som lösningsfokuserat arbetssätt, 7TJUGO, MI och mindfulness.

Insatsen pågår i 20 veckor.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningssenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	15	11	4

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	9	8	1

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>	4	3	1
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	3	3	
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>	2	2	

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?	8	7	1
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	7		

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen har nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Framgångsfaktorer som vi kan se i projektet är att vi kan individanpassa våra aktiviteter och vår verksamhet utefter de deltagarna som vi har. Vi kan erbjuda många olika aktiviteter som både innefattar aktiviteter i små grupper och individ anpassade samtal utefter MI metoden. Vi kan se att tiden på Promise ger deltagarna en mer välmående vardag både fysiskt och psykiskt och att de flesta som är hos oss ser en vinning med att vara här i form av ett bättre mående. En stor framgångsfaktor är vårt arbete med individuella coachande samtal som vi har vid sidan av gruppaktiviteterna. Här arbetar vi med en handlingsplan och sätter upp mål för varje individ som vi sedan arbetar tillsammans med för att individen ska lyckas och utvecklas med de svårigheter som hen har.

Vi ser en tydlig gemensam nämnare bland de deltagare som når ett positivt avslut att de höjer sin sociala förmåga bland andra deltagare och att de även har en starkare självkänsla jämfört med vad de hade när de började på Promise. Detta stärker deltagaren positivt för att kunna bli mer självständig och komma närmre ett arbete. På Promise har vi flest kvinnor som deltagare men vi kan se att de män vi har oftast går fortare mot praktikplats eller arbetsträning. Om vi ser på utfallet av ökad aktivitet i projektet så upplevs det vara lika mellan kvinnor och män på de deltagarna vi har. De flesta deltagarna vi har nu är från kommun eller Försäkringskassan och där ser vi ingen större skillnad när det gäller remittenterna, båda remitterar deltagare som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Avslutade deltagare som går tillbaka till remittent är de som står längst bort från arbetsmarknaden och som inte har kunnat göra så stora framsteg på dessa 20 veckor. 20 veckor är en kort tid för att påverka dessa deltagare och de behöver längre tid för att utvecklas och komma tillbaka till det sociala nätverket detta beror inte heller på vilket kön de har utan mer den situationen som de är i.

Vi märker en gemensam utstickare på de deltagare vi skrivit ut att de har en godare insikt i sin självkänsla och en mer positiv syn på framtiden även om de har långt kvar till arbete så stärker det individen mot en ljusare framtid att få känslan av självförtroende av att göra små framsteg. De deltagarna som remitteras till oss på Promise Hjo står ofta väldigt långt ifrån arbetsmarknaden och har en väldigt komplex problematik. Remittenten har ofta inget tydligt syfte och mål med insatsen och inte heller några krav på att deltagarna ska uppnå 10 timmar per vecka, utan kanske enbart vara med på några aktiviteter i veckan. Syftet med den förberedande insatsen Promise Hjo är att bidra till att deltagarna på sikt når arbete eller studier och en egen försörjning. Men även att deltagarnas sysselsättning ska bidra till ett fysiskt och psykiskt bättre mående. Huvudmålet efter genomförd insats är att deltagarna upplever en förbättrad hälsa och en ökad aktivitetsförmåga som stärker deltagarna till en egen försörjning. Personer som remitteras till Promise har oftast inte de förutsättningar eller mål att komma upp i tio timmar i veckan. Detta utgör ett hinder att uppnå det målet som projektet har inom avtalstiden och att 70 % av deltagarna ska uppnå tio timmar per vecka. Här märker vi att de 20 veckorna inte räcker till för våra deltagare, vi skulle se att deltagarna har möjlighet att komma tillbaka till projektet efter de avslutade 20 veckorna.

Rörsås Lantliv

Samverkande parter som ingått avtal

Mariestads kommun, Försäkringskassan och Västra Götalandsregionen

Avtalsperiod

2022-10-01 – 2024-09-30

Bakgrund

Många individer står så långt ifrån arbetsmarknaden att det inte finns förutsättningar att delta i mer ordinarie arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser via t ex kommun, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Dessa individer behöver stärkas och rustas för att sedan kunna tillgodogöra sig dessa arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser och närma sig arbete eller studier och egen försörjning.

Syfte

Syftet är att deltagarna ska komma närmre arbete eller studier och på sikt nå en egen försörjning.

Mål

Målet med insatsen är att förbättra deltagarnas hälsa och utveckla aktivitetsförmågan så att deltagarna förbereds för arbetslivsinriktad rehabilitering och därigenom närmar sig eget arbete eller studier och egen försörjning.

Metod/Strategi

Rörsås Lantliv finns utanför Mariestad och är en certifierad Grön Arena-gård. Insatsen på Rörsås Lantliv pågår i 16 veckor och innebär hälsofrämjande aktiviteter i "grön miljö". Verksamheten erbjuder en lantlig miljö, med djur, trädgård, skogspromenader, öppna landskap, odling och kreativa mindre projekt. Fokus ligger på rutiner och ansvar – att t ex passa överenskomna tider – samt på gemenskap, hälsa, motivation och självkänsla. Omfattningen är upp till 10 timmar per vecka. Aktiviteterna anpassas efter deltagarnas behov, dagsform och intresse.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningssenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret	18	15	3
<i>(Januari tom Augusti)</i>			

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom Augusti)</i>	14	11	3

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetsökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>	6	5	1
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>	8	6	2
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>			

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats? Vi hade en annan självskattningsenkät för de som började hösten/vintern 2022 där den frågan inte fanns med.	5	4	1
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?	1	1	

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen,

Under delåret har vi fått en stabil personalgrupp med bra kompetens, socionom, diakon, och lång erfarenhet. Det har gett trygghet bland deltagarna och större möjlighet att dela på ansvarsområdena.

kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

Vi har haft 6 deltagare som gått vidare mot arbetsträning. Gemensamma nämnare är en bättre struktur i vardagen och en större självkänsla.

Vi har tyvärr haft 5 deltagare som fått avbryta sin period på grund av olika kombinationer av fysiskt och psykiskt mående samt otillräcklig motivation. Gemensamma nämnare för dessa är att det inte kommer bli aktuellt i närtid att börja arbetsträna. Vid avstämningsmöten med FK och deltagaren har vi då gemensamt kommit fram till att avsluta perioden.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster?

3 deltagare går tillbaka till remittenten och fortsätter i andra rehabiliterande insatser då de fortfarande är i behov av stöd för att få bättre förutsättningar. De har mer omfattande svårigheter och står längre ifrån arbetsmarknaden.

Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Nej

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Inget särskilt

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut? Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Resultatet hittills i år är 43% till arbetsträning. De flesta personer vi får remitterade till oss är för sjuka för att det ska finnas någon rimlig chans för dem att vara redo för arbetsträning efter 16 veckor hos oss. (Målet är 75%).

Remittenterna behöver tydligare riktlinjer för vilka som ska placeras i insatsen. Handläggarna på FK samt kommunerna behöver veta vilka premisser som gäller för att kunna remittera rätt personer till insatsen kopplat till syfte och mål.

Ett förslag är att vi från insatsen kommer på något personalmöte, eller liknande, för att berätta lite om verksamheten och vad avtalet innebär.

Startgrid

Samverkande parter som ingått avtal

Vara kommun och Försäkringskassan

Avtalsperiod

2020-03-01 – 2025-02-28

Bakgrund

Unga med aktivitetsersättning aktualiseras allt för ofta först när de närmar sig 30 år och ska prövas mot sjukersättning. Då sker en gemensam kartläggning mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, men efter många år i utanförskap är vägen lång för att komma närmare arbete. Genom Startgrid vill vi nå ungdomarna tidigare.

Syfte

Syftet med projektet är att med tidiga gemensamma insatser tidigarelägga inträdet på arbetsmarknaden, samhället i övrigt, samt egen försörjning, för unga med aktivitetsersättning.

Mål

Kvantitativt mål:

- Tidigarelägga unga med aktivitetsersättning till egen försörjning.
- Minst 5 individer startar projektet år 1.
- 4 av 5 individer har halvtidsanställning år 1.
- 3 av 5 individer har heltidsförsörjning år 2.
- Minst 5 individer startar projektet år 2.
- 4 av 5 har halvtidsanställning år 2.

Kvalitativt mål:

Alla deltagare upplever att de har närmat sig arbetsmarknaden på ett positivt sätt.

Metod/Strategi

Startgrid finns för unga som relativt nyligen beviljats aktivitetsersättning. Genom ett fördjupat mentorskap och med stöd av 7TJUGO-metodiken skapas en trygg väg mot ett strukturerat deltagande och en stegvis övergång till gruppaktivitet. Deltagaren möts upp där hen befinner sig och ett individuellt upplägg utformas för varje individ.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	21	10	11

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	3	1	2

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>			
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>			
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>			

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?			
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?			

Analys

Vi har under året haft 21 deltagare i projektet, varav 10 tjejer och 11 killar. Jämn könsfördelning.

3 st deltagare har avslutats under 2023. 1 st vidare till anställning, 1 st flytt och 1 st LSS. Det ser ut som att fler kommer avslutas mot LSS framöver.

5 st har nu aktivitetsträning på Odengården med individanpassade uppgifter och/eller deltagande i vår jag stärkande grupp. Det är 2 tjejer och 3 killar. Aktivitetsnivåerna varierar mellan 5 h/v till 20 h/v.

Marias egen gruppaktivitet för deltagarna är fortfarande aktuell. De som vill träffas i en annan lokal där det är en avslappnande miljö. Maria skapar förutsättningar till dialog och social träning genom exempelvis bakning eller andra teman. Externa personer deltar också och kan föra in nya perspektiv och dialogämnen i gruppen. 3 st deltar i dessa gruppträffar, 1 tjej och 2 killar.

En deltagare som sedan gick ut mot arbete deltog under några tillfällen i Samordningsförbundets projekt Elings ark.

Innan sommaren flyttade Maria in i stationshuset där vi kommer ha nya möjligheter till aktiviteter. En ny deltagare har uttryckt att det var förutsättningen för att hen skulle börja i startgrid. Efter sommaren kommer förmodligen en deltagare delta i en ny aktivitet inom Samordningsförbundets projekt Cresco+ som heter Livslinjen.

44%(8/18) deltar i någon av dessa aktiviteter och övriga deltar i det fördjupande mentorskapet. Där det betydelsefulla arbetet med att skapa tillit och en bra relation påbörjas. De inledande träffarna kan ske i deltagarens hem, promenad utomhus, träff på ett café, frukostträff m.m. Mentorskapet bygger på att finnas med i vardagen och praktiskt instruera/hjälpa till med kontakter. Exempelvis vårdinstanser, budget o skuldrådgivare, boendestöd, kontakt med hyresvärdar m.m. Maria är tillgänglig på telefon/SMS och har tider som passar deltagarna. Viktigt att möta deltagaren där hen befinner sig och anpassa kommunikationen.

Utifrån målet att deltagarna ska ha en upplevd bättre hälsa så erbjuder vi regelbunden friskvård såsom promenader, simning, gym m.m. 2 st deltagare är just nu med i friskvården.

Några av deltagarna har gått tillbaka i sin progression och mår psykiskt sämre. De kan därför inte delta i de aktiviteter som de tidigare har gjort. Här har bl a vården fått komplettera medicineringen. Kontakt sker fortfarande med Maria och när de mår lite bättre kan en ny planering för återgång i de andra aktiviteterna genomföras. Upplevelsen är att de har en lägre tröskel att ta sig över vid nästa uppstart än de hade vid första början. Nu har de en relation med Maria och vet vad som förväntas.

Maria och Cecilia har även gemensamma uppföljningar med deltagarna, minst var 6:e vecka. Viktigt att deltagarna erbjuds fysiska möten där de blir sedda och får en förståelse för att någon engagerar sig. Det är i det fysiska mötet vi kan skapa en relation som är en förutsättning för att det ska ske en förändring. Samarbetet mellan Vara kommun och Försäkringskassan fungerar väldigt bra.

Vi har under våren haft ett exempel där det blev ett distansmöte istället för fysiskt möte. Det är en stor skillnad i deltagarens upplevelse av mötet. Det är mindre tydlighet och upplevelsen av handledaren har en distans och inte bryr sig ökar markant.

VIP modellen som Vara kommun har som arbetsmodell gäller för hela enheten och projektet. Startgrid arbetar också utifrån den här modellen. Det som hittills har framkommit är att deltagarna i Startgrid befinner sig i Steg 1 och kommer befinna sig där under en lång tid innan de är redo att ta nästa steg.

Insikten att den här målgruppen behöver otroligt mycket tid för att närma sig arbetsmarknaden förstärks ytterligare ju längre projektet fortgår. Men de steg som deltagarna nu tar en efter en är ett bevis på att den här metoden som projektet arbetar utifrån ger resultat. De här personerna skulle troligen fortfarande sitta isolerade i sitt hem om de inte varit för startgrid.

Det är många gånger det psykiska måendet som hindrar dem att ta sig ur sin situation på egen hand. De behöver ett långsiktigt stöd för att hitta sin väg ut ur sin situation. De flesta av deltagarna har hamnat i sin situation redan i skolan och det finns stora vinster med att titta vidare på hur vi kan föra över vår kunskap i projektet till gymnasiet.

Projektets styrka är handledaren Maria Hermansson som har möjlighet att möta deltagarna där de befinner sig i tid och rum. Det fördjupade mentorskapet innebär att aktiviteterna anpassas utifrån deltagaren och de behöver inte vara på Odengården om det inte går. Maria möter upp på andra platser och andra tider.

Svagheter är att det finns en begränsning i lämpliga arbetsuppgifter utifrån deltagarens motivation, intresse och möjlighet att arbeta i grupp. Deltagarna behöver mycket strukturerade arbetsuppgifter. I dagsläget utförs lättare montering, växtskötsel, lokalvård och deltagande i serviceteamet.

För att nå de uppsatta målen i projektet behövs mer tid/person.

Studio Ludum

Samverkande parter som ingått avtal

Tibro kommun, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Avtalsperiod

2022-01-01 – 2023-12-31

Bakgrund

Det finns behov av att skapa en proaktiv verksamhet där personer som har varit hemmasittare i grundskolan, inte kunnat sökt gymnasieskola och där kommunens strategi för KAA inte räcker till, får chans att successivt återhämta sig och återfå en bättre hälsa och en ökad aktivitetsförmåga. Tibro kompetenscenter har tillsammans med LUDEA möjlighet att i en anpassad miljö kunna erbjuda denna verksamhet för ovan nämnda deltagare som har ett stort intresse för onlinespel.

Det finns goda erfarenheter av att denna verksamhet stärker individens självkänsla och välbefinnande genom projektet Studio Ludum som genomfördes 2018-08-01 – 2021-04-30 med stöd av Högskolan i Skövde.

Syfte

Syftet med projektet är att bidra till att fler individer kommer ut på arbetsmarknaden eller börjar studera och klarar sin egen försörjning.

Mål

Huvudmålet är att efter genomförd insats uppnå upplevd bättre hälsa och ökad aktivitetsförmåga hos 70 % av deltagarna och att de på så vis närmar sig studier/arbetsmarknaden och egen försörjning.

Målet är att minst 70 % av deltagarna går vidare till studier, arbetslivsinriktad rehabilitering (arbetsträning, praktik eller motsvarande), arbetssökande eller arbete efter medverkan i projektet.

Metod/Strategi

Metoden handlar om att möta individerna där de befinner sig och erbjuda organiserat onlinespel i kombination med social träning i form av fysiska träffar och gruppaktiviteter, utifrån en individuell planering. Utföraren Ludea ansvarar för den dagliga verksamheten med individerna. Utföraren genomför arbetet i samverkan med handläggare på Tibro kompetenscenter med utgångspunkt i individens behov. Förberedande aktiviteter finns tillgängligt för deltagarna alla dagar i veckan.

Deltagarna erbjuds förberedande aktivitet och deltagande i projektet till dess att deltagaren är redo att ta nästa steg vidare mot studier/arbetsmarknaden och egen försörjning. När deltagaren är tillräckligt stärkt kommer Arbetsförmedlingen att involveras (inom projektet) och förbereda deltagaren för nästa steg.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningsenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	6		6

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	2		2

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>			
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>			
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>			

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?			
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?			

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

- Vi ser en gemensam nämnare i att målgruppen har ett stort stödbehov, där de även behöver ha ett stort stöd i övriga delar i livet. Till exempel ser vi de positiva avslut vi har haft har deltagarna haft ett större säkerhetsnätverk kring sig, vilket saknas hos vissa individer. Nätverket består oftast av god man, boendestöd, personligt ombud. Vid de gånger vi identifierat behov av något form av stöd försöker vi arbeta tillsammans handläggare från AME samt från Ludea för att informera kring de olika stöden.
- Tightly samarbete kring personen bland olika professioner, men även stöd från individens närstående ser vi som en framgångsfaktor. I motsvarighet när stödet uteblir så kan det innebära att naturliga nästa steg inte följs upp som det hade behövts.
- Vi har enbart haft män i insatsen, vi försöker presentera insatsen för både kvinnor och män, dock har vi under hela projektet haft utmaningar med att identifiera kvinnor.
- Ha en tät nära kontakt i samarbetet mellan kommun och Ludea har varit väldigt värdefullt, även att Ludeas lokaler har legat i samma lokal ser vi har underlättat.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

- *När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster?*
Vi kan inte svara på den första frågan då de avslut vi haft ej har gått tillbaka till remittent.
- *Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?*
- En har gått vidare till arbetssökande på AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande efter insats. Här hade personen möjlighet att testa ungdomsjobbansställning i kombination med Studio ludum och det fungerade bra. Vi kan ej svara på könsskillnader då vi haft enbart män i insatsen. Det andra avslutet gjordes mot praktik/sommarjobb för ungdom.

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

- Vi uppmärksammar att individerna har fått en utökat insikt om deras situation och mående vilket märks under utskrivningsenkäten som då mer speglar hur individen mår, en uppskattning om sitt faktiska mående jämfört med initiala mätningen. Detta kan vara ett resultat av mer förtroende för personalen i verksamheten och att personen faktiskt vågar och kan dela med sig av hur personen faktiskt skattar sitt eget mående.
- Vi upplever att personerna har haft lättare för sociala sammanhang, det har vart positivt att tillhöra en grupp där de inte ifrågasätter varandra eller varför de är där.

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

- Vi har styrgruppsmöten cirka var tredje månad med AF, FK, Samordningsförbundet, Ludea samt Tibro kommun och arbetar utifrån vad som bestäms där.
- Månadsavstämningar mellan Ludea samt Handläggare på AME. där vi går in lite djupare kring varje individ, här ser vi att vi har samsyn kring målgruppen och arbetar gemensamt för att identifiera en bra väg framåt. Hög flexibilitet och tilltro till varandra.
- Vid inskrivning: Handläggare på AME bokar ett första möte med Ludea för den potentiella deltagaren, sen antas deltagaren efter det mötet om Ludea ser att de har möjlighet att jobba med individen. Uppföljningar görs månadsvis. Vid de fall där FK är en av remittenten deltar även Ludea på uppföljningsmötena.
- Vi har inte haft någon som går mot arbetsträning, utan vidare till annan aktör direkt, en deltagare avslutas mot arbetssökning via AF 100% och en deltagare avslutas med tanke om praktik/arbete inom kommunala aktivitetsansvaret. Vi kan inte uttala oss om hur samverkan med AF kring deltagaren som avslutats dit då personen har ett personligt ombud som sköter den delen, samt utskrivning från AME i Tibro kommun.

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

- Positivt, de deltagare som har avslutats har vart positiva inställda till insatsen och vi har även sett framsteg hos deltagarna, framför allt individuella framsteg. Lärt sig hålla tider bättre samt att de kommer återkommande.
- Få in mer deltagare har vart utmaningen i projektet, de som skrivs in har ofta vart hemma i några år redan i tidig ålder vilket gör att det tar tid att arbeta med stegförflyttningen.

Strukturinriktade insatser

AKT-SAM

Samverkande parter som ingått avtal

Skaraborgs Sjukhus (Västra Götalandsregionen) och Försäkringskassan

Avtalsperiod

2022-03-01 – 2024-02-29

Bakgrund

Vuxenpsykiatri och Försäkringskassan har gemensamt under flera år uppmärksammat att det finns många unga vuxna med långa ersättningsperioder som följs av vuxenpsykiatri. För att bryta detta mönster finns behov av att samverka tidigare. Vuxenpsykiatri har inom sin ordinarie verksamhet inte utrymme att arbeta fokuserat med dessa individer, men i och med detta projekt möjliggörs detta och en ny arbetsmetod kommer att prövas. Innan projektet påbörjades uppstod gemensamma möten endast efter att ett behov uppmärksammats, vilket oftast blev sent i processen. I och med det här projektet ska man prova vilket utfall som ges om alla med nybeviljad aktivitetsersättning kallas till ett tidigt gemensamt möte runt individen där också handläggare från Försäkringskassan och rehabkoordinator på vuxenpsykiatri deltar.

Syfte

Syftet med projektet är att förkorta ersättningsperioderna för individer med aktivitetsersättning och bidra till att fler individer kommer ut på arbetsmarknaden, börjar studera och klarar sin egen försörjning.

Mål

Målet är att främja samverkan och utveckla en effektiv samverkansmodell runt individer som beviljats aktivitetsersättning för första gången, genom ett strukturerat arbetssätt där alla deltagare ska få ett tidigt samverkans/avstämningmöte. Målet är att alla med nybeslut ska remitteras in i projektet och att 75 % av deltagarna ska få ett möte inom 30 dagar från beslut.

Detta mål har omformulerats av styrgruppen och innebär att även patienter med förlängning av sjukersättning kan inkluderas samt att 75% av deltagarna ska få ett möte inom 30 dagar från att behov signalerats från någon av parterna.

Målet är också att, genom en effektivare samverkan, tidigare identifiera rätt insatser och stöd som ska bidra till en effektivare stegförflyttning för individen vad gäller hälsa och aktivitetsförmåga. Målet är att 7 av 10 individer i projektet upplever sig ha gjort stegförflyttningar framåt vad gäller hälsa och aktivitetsförmåga.

Metod/Strategi

Två rehabkoordinator anställs inom psykiatri, vilket möjliggör ett intensifierat arbete runt individer med aktivitetsersättning beviljat från Försäkringskassan. Försäkringskassan inhämtar samtycke från individen när aktivitetsersättning beviljats första gången och ett avstämningmöte initieras med rehabkoordinator. Mötets syfte är att tidigt identifiera rätt insatser och nå en gemensam planering runt individen.

Efter det första gemensamma mötet läggs en gemensam planering för individen, insatser initieras och sedan följs planeringen och individen upp regelbundet företrädesvis av rehabkoordinator från Psykiatri.

Samordningsförbundets uppföljningsrutiner följs. Korta månadsrapporter lämnas in till Samordningsförbundet, liksom verksamhetsbeskrivning för hel- och delårsrapport. Samordningsförbundets självskattningssenkät används vid uppstart och avslut av deltagare.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

	Antal	Kvinnor	Män
Deltagare under delåret 2023 <i>(Januari tom augusti)</i>	81	52	29

	Antal	Kvinnor	Män
Avslutade deltagare under delåret <i>(Januari tom augusti)</i>	4	1	3

Minst 8 avslutade deltagare krävs för fortsatt registrering.

	Antal	Kvinnor	Män
Positiva avslut <i>(arbete, studier, arbetssökande med ersättning från AF, Arbetsträning eller praktik i någon form)</i>			
Avslut där stegförflyttningen inte är lika tydlig <i>(Tillbaka till remittent utan en tydlig planering i riktning mot arbetsmarknaden, annan förberedande insats)</i>			
Övriga avslut <i>(Föräldraledig, ålderspension eller annat)</i>			

	Antal	Kvinnor	Män
Hur många av de som avslutats under delåret uppger att de mår bättre efter er insats?			
Hur många av de som avslutats under delåret har utökat sin tid i aktivitet under insatsen?			

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Hittills har den största vinsten med projektet varit förbättrad samverkan. Den viktigaste framgångsfaktorn har varit enkla och snabba kontaktvägar mellan Försäkringskassan och Psykiatrin. Det underlättas av en liten arbetsgrupp, där representanter från Försäkringskassan och de två rehabkoordinatorerna från Psykiatrin i projektet ingår. Då samtycke finns från patienten om informationsutbyte har rehabkoordinatorerna noterat att det förefaller som att mer information utbyts om planering avseende insatser än tidigare, vilket förhoppningsvis kan leda till bättre samordning och delaktighet för patienterna även om det inte är helt klarlagt ännu.

Efter beslut om utvidgning av målgruppen till både patienter med nystartad och förlängd aktivitetsersättning samt att vården också kan remittera in patienter i projektet ser vi en ökning av antal deltagare. I nuläget är det 81 patienter inskrivna. Det finns kapacitet för att inkludera fler patienter i projektet.

Två bortfall har registrerats, dessa har remitterats över till primärvården. Fyra patienter har avslutats eller kommer att avslutas inom kort på grund av ålder. En av dessa får fortsatt ersättning från Försäkringskassan i form av sjukersättning, en patient går vidare till studier och de övriga två fortsätter i daglig verksamhet. Samtliga följs fortsatt av Psykiatrin.

Det är 64 % kvinnor och 36 % män i projektet. Denna fördelning stämmer överens med fördelningen i Psykiatrin. Fler kvinnor än män har vårdkontakt med Psykiatrin (Ineras Intygsstatistik: aktuell åldersgrupp = 68% kvinnor vs 32% män och Ineras Rehabstöd: pågående alla åldrar = 64,4% kvinnor vs 35,6% män).

Den justerade målsättningen om att planera ett avstämningsmöte inom 30 dagar från att behovet signaleras har visat sig mer realistisk och har hållits i samtliga fall efter detta. När ett avstämningsmöte har varit mer än en månad fram i tiden från det datum det planerades har rehabiliteringskoordinator oftast haft individuella möten med patienten fram till dess att mötet äger rum.

Det är svårt att utvärdera resultat avseende projektets syfte på grund av den korta tiden. Alltför få patienter har avslutats vilket vi förutsåg och tog upp i projektansökan. Vi kan ändå konstatera att 44 % av patienterna är aktiva i någon form av insats utanför sjukvården. Tillgången på insatser utanför sjukvården varierar stort mellan kommunerna, vilket försvårar koordineringsinsatser och stegförflyttningar. Flera patienter bedöms stå alltför långt från arbetsmarknaden och där arbetar man med insatser inom sjukvården och/eller insatser inom kommunens socialtjänst.

Stoppa våldet

Samverkande parter som ingått avtal

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Avtalsperiod

2020-01-01 – 2023-12-31

Bakgrund

Kort beskrivning av projektet/insatsens bakgrund.

Mellan 2020-03-01 – 2021-12-31 deltog Samordningsförbundet Skaraborg i ett regeringsuppdrag med mål att förbättra upptäckten av våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld samt med att förmedla adekvata insatser mot detta. I uppdraget samverkade Nationella nätverket för samordningsförbund, NNS, med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen. När regeringsuppdraget och därmed projektet tog slut ansökte Försäkringskassan tillsammans med Arbetsförmedlingen om ett projekt för att fortsätta detta viktiga arbete i Skaraborg för att upptäcka både våldsutsatthet och våldsutövande.

I Skaraborg finns en hög andel sjukskrivningar som pågått längre än ett år och i denna grupp finns ett stort antal personer som är eller har varit utsatta för våld och som påverkar deras hälsotillstånd och rehabiliteringsförutsättningar. Genom att fler av dessa identifieras och kan få rätt stöd, undanröjs hinder och förutsättningarna ökar för att dessa individer ska kunna förflytta sig framåt i sin rehabilitering och kunna delta i det förstärkta samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen och därmed närma sig eget arbete/studier.

Syfte

Varför genomförs projektet/insatsen? Vad är visionen? Det här strävar vi mot och vill bidra till genom projektet/insatsen.

Att samtliga parter som bedriver förberedande insatser med stöd av Samordningsförbundet Skaraborg under projekttiden skapar rutiner i respektive verksamhet när det gäller att löpande ställa frågor kring våldsutsatthet samt rutiner/kunskap kring hur personer som är i behov av stöd kommer i kontakt med rätt aktör för att få stöd. Detta kan grundas på en pågående utsatthet eller tidigare upplevelser av egen/annan närståendes våldsutsatthet.

I förlängningen kan detta bidra till att fler kan komma framåt i sin rehabilitering och närma sig egen försörjning, genom att upptäcka ev. våldsutsatthet i högre grad så kan individerna få rätt stöd och på så sätt kan ett stort hinder undanröjas för dessa personer.

Mål

Vad är projektet/insatsens förväntade resultat? Vilka mål förväntas projektet/insatsen uppnå?

Att samtliga parter som bedriver förberedande insatser med stöd av Samordningsförbundet Skaraborg under projekttiden skapar rutiner i respektive verksamhet när det gäller att löpande ställa frågor kring våldsutsatthet samt rutiner/kunskap hur personer som är i behov av stöd kommer i kontakt med rätt aktör för att få stöd.

Delmål 1: Minst 30 % av deltagarna i aktuella insatser har fått frågan (genom frågeformuläret) minst en gång under 2022.

Delmål 2: Minst 50 % av deltagarna i aktuella insatser har fått frågan (genom frågeformuläret) minst en gång under 2023 och att 25 % av de som deltar längre tid än 6 månader har fått frågan minst två gånger under 2023.

Metod/Strategi

Hur jobbar ni i projektet/insatsen för att uppnå mål och syfte? Vilka aktiviteter genomförs och i vilken omfattning? Beskriv verksamheten. Vilken metod använder ni för att följa upp mål och följa målinriktning?

Försäkringskassan arbetar utifrån myndighetens metodstöd och ansvar för att frågor om våldsutsatthet ställs tidigt under sjukperioden. I samband med att förberedande eller arbetslivsinriktade insatser aktualiseras ställer Försäkringskassan frågor om våldsutsatthet på nytt.

Under förberedande insatser ansvarar utföraren, oftast kommunen eller annan upphandlad aktör, att frågor om pågående eller tidigare erfarenhet av våldsutsatthet ställs kontinuerligt utifrån framtagen metod från NNS. Rutinen byggs upp med stöd av projektledaren under 2022 där denna rutin inte redan introducerats, projektledaren finns med som ett fortsatt kontinuerligt stöd både för de som nu introduceras och för de aktörer som redan påbörjat detta arbete under tidigare projektperiod.

Arbetsförmedlingen ansvarar för att frågor ställs för de individer som deltar i det gemensamma arbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan utifrån Arbetsförmedlingens ordinarie rutin i denna fråga. Vid behov kan projektledaren stödja myndigheternas handläggare med gemensamma informationsinsatser från Q2 - Q3 2022 och fortsatt under projektiden.

Uppföljning via handläggarna kommer att ske från Q4 2022.

Resultat

Vad har projektet/insatsen uppnått hittills? Vilket resultat kan man se kopplat till mål och syfte?

Projektet har kunnat nå ut till ytterligare fler verksamheter/kommunala insatser i Skaraborg där man fått vägledning om hur man kan identifiera, ställa frågan samt fått initial rådgivning för att kunna arbeta med frågan om våld i nära relation. Sammanlagt är det 18 insatser som använder sig utav frågeformulären januari -augusti 2023. En insats har tackat ja och kommer att börja med att använda frågeformuläret men har ännu inte inkommit med några. Utav dessa har flera insett att frågan om våld i nära relation vänder sig inte enbart till en speciell insats inom exempelvis arbetsmarknadsenheten utan att frågan bör ställas inom samtliga insatser som pågår. Frågeformulären som används för att fånga upp om någon varit utsatt för våld eller om man är den som utövar våld kan därför komma från flera verksamheter inom samma kommun.

Kommuner där samtliga handläggare inom arbetsmarknadsenheten deltagit i informationsmöten är exempelvis Tibro kommun, Vara kommun, Skövde kommun etc. Flertal kommuner har idag redan fungerande rutiner och strukturer på hur man hanterar jakande svar på våld i nära relation men ser frågeformuläret som ger statistik på hur det ser ut i deras kommuner en möjlighet att sätta in ytterligare resurser och rätt stöd för att stötta dem som varit utsatta till att komma ut i egen försörjning igen.

Följande verksamheter har fått information och använder frågeformulären:

Akt-Sam, Psykiatri Skövde-Mariestad
Akt-Sam Psykiatri Faököping-Lidköping
Elhings Ark
Friskvågen, Götene
Förberedande insats Gullspång
Förberedande insats Töreboda
Grevegården Lidköping

Hantverkstegen, Tibro
Mofalla lantgård
Promise Hjo, Hjo
Rörsås lantliv, Mariestad
Studio Ludum

Cresco Creare i Gullspång (samt samtliga insatser på AME)
Cresco Creare i SKövde
Cresco Creare Tibro
Cresco Creare Tidaholm
Cresco Creare i Töreboda (samt samtliga insatser på AME)
Cresco Creare Vara

Följande insatser har fått information och tackat ja till att börja använda frågeformuläret om våld:
Cresco Creare i Falköping

Möte kommer att planeras in efter sommaren med Cresco+ i Essunga, Lidköping, Skara, Mariestad, och Karlsborg

Frågeformulär

1. Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av en närstående?
Ja Nej
2. Har du blivit slagen, sparkad, knuffad eller skadad på något annat sätt av en närstående?
Ja Nej
3. Har du känt press att mot din vilja delta i eller se på sexuella handlingar av en närstående?
Ja Nej
4. Har du varit utsatt för verbala, psykiska och/eller fysiska sexuella kränkningar av en närstående?
Ja Nej
5. Har du blivit utsatt för våld enligt fråga 1-4 av någon annan person än någon närstående?
Ja Nej
6. Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1-4?
Ja Nej
7. Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1– 4?
Ja Nej

Verksamheter som skickat in enkäter

AKT SAM Skövde och Mariestad

Totalt 20 enkäter varav 12 kvinnor som har svarat, 2 män och 6 män

Kvinna 1) svarat ja på fråga 1-6

Kvinna 2) svarat ja på fråga 5

Kvinna 3) svarat ja på fråga 1-5

Kvinna 4) svarat ja på fråga 1-4+6-7

Kvinna 5) svarat ja på 1-7

Kvinna 6) svarat ja på 1-6

Kvinna 7) svarat ja på 1-2+4-5+7

Kvinna 8) har svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 9) har svarat ja på 1-5

Kvinna 10) har svarat ja på 1-7

Kvinna 11) har svarat ja på 1-2+ 5-6

Kvinna 12) har svarat nej på samtliga frågor

Hen 1) har svarat ja på 1-6

Hen 2) har svarat ja på 3-4

Man 1) har svarat ja på 1+5

Man 2) har svarat ja på 2+5-6

Man 3) har svarat ja på 1-5

Man 4) har svarat ja på 1-2+ 4 + 6

Man 5) har svarat ja på 2 + 5-7

Man 6) har svarat ja på 6

Reslutat: Utav 20 deltagare har 18 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation samt att fem av dem även utsatt någon annan för våld.

AKT-SAM Falköping och Lidköping

Totalt 12 enkäter varav 7 kvinnor som har svarat, 2 hen och 3 män

Kvinna 1) svarat ja på fråga 6

Kvinna 2) svarat ja på fråga 1-2 + 4-5

Kvinna 3) svarat ja på fråga 5 + 7

Kvinna 4) svarat ja på fråga 5 + 7

Kvinna 5) svarat ja på 5 + 7

Kvinna 6) svarat ja på 5-6

Kvinna 7) svarat ja på 5-6

Hen 1) har svarat ja på 1-5

Hen 2) har svarat ja på 2 + 7

Man 1) har svarat ja på 7

Man 2) har svarat nej på samtliga frågor

Man 3) har svarat ja på 1-2 + 5-7

Reslutat: Utav 12 deltagare har 11 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation samt att sex av dem även utsatt någon annan för våld.

PROMISE HJO

Totalt 8 enkäter varav 2 kvinnor som har svarat, och 6 män

Kvinna 1) svarat ja på fråga 1-2

Kvinna 2) svarat ja på fråga 1-5

Man 1) har svarat nej på samtliga frågor

Man 2) har svarat nej på samtliga frågor

Man 3) har svarat ja på 1-2 + 4 + 7

Man 4) har svarat ja på 2 + 5-7

Man 5) har svarat nej på samtliga frågor

Man 6) har svarat nej på samtliga frågor

Reslutat: Utav 8 deltagare har 4 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation samt att två av dem även utsatt någon annan för våld.

CRESCO+HJO

Har inkommit med en enkät

Kvinna 1) har svarat ja på 5-6

VARA Cresco+

Totalt 10 enkäter varav 6 kvinnor som har svarat, och 4 män

Kvinna 1) svarat ja på fråga 5

Kvinna 2) svarat ja på fråga 6 samt att även barn i hemmet har varit utsatt

Kvinna 3) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 4) svarat ja på fråga 5-6

Kvinna 5) svarat ja på 1-4 + 6 samt att även barn i hemmet har varit utsatt

Kvinna 6) svarat ja på 1-7 samt att även barn i hemmet har varit utsatt

Man 1) har svarat nej på samtliga frågor

Man 2) har svarat ja på 4-6

Man 3) har svarat ja på 1-2 + 4-5

Man 4) har svarat ja på 1-2 + 6 samt att även barn i hemmet har varit utsatt

Reslutat: Utav 10 deltagare har 8 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation samt att en av dem även utsatt någon annan för våld. Fyra har även kryssat i att barn i hemmet har varit utsatt för våld i nära relation

EHLINGS ARK

Totalt 7 enkäter varav 5 kvinnor som har svarat, och 2 män

Kvinna 1) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 2) svarat ja på fråga 1-5

Kvinna 3) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 4) svarat ja på fråga 2

Kvinna 5) svarat nej på samtliga frågor

Man 1) har svarat nej på samtliga frågor

Man 2) har svarat ja på 5

Reslutat: Utav 7 deltagare har 3 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation

Grevegården

Totalt 23 enkäter varav 20 kvinnor som har svarat och 3 män

Kvinna 1) svarat ja på fråga 1-4

Kvinna 2) svarat ja på fråga 1-4

Kvinna 3) svarat ja på fråga 1-7

Kvinna 4) svarat ja på fråga 1-4

Kvinna 5) svarat ja på 7

Kvinna 6) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 7) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 8) har svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 9) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 10) har svarat ja på 5

Kvinna 11) har svarat ja på 1-2+ 4 + 6-7

Kvinna 12) har svarat ja på 1-2 + 5-6

Kvinna 13) har svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 14) har svarat ja på 1-3 + 5-6

Kvinna 15) har svarat ja på 5

Kvinna 16) har svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 17) har svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 18) har svarat ja på 1-2 + 5

Kvinna 19) har svarat ja på 1 + 3-6

Kvinna 20) har svarat ja på 1-4

Man 1) har svarat nej på samtliga frågor

Man 2) har svarat ja på 1-2 + 6

Man 3) har svarat ja på 2 + 7

Reslutat: Utav 23 deltagare har 15 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation samt att fyra av dem även utsatt någon annan för våld.

TIBRO CRESCO

Totalt 14 enkäter varav 12 kvinnor som har svarat och 2 män

Kvinna 1) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 2) svarat ja på fråga 1-4

Kvinna 3) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 4) svarat ja på fråga 1-2 + 4

Kvinna 5) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 6) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 7) svarat ja på 1-2 + 5

Kvinna 8) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 9) svarat ja på 1

Kvinna 10) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 11) har svarat ja på 1-4

Kvinna 12) svarat nej på samtliga frågor

Man 1) har svarat ja på 1-6

Man 2) har svarat ja på 1-6

Reslutat: Utav 14 deltagare har 7 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation

FRISKVÅGEN

Totalt 11 enkäter varav 10 kvinnor som har svarat och 1 man

Kvinna 1) svarat ja på 1-2 + 6

Kvinna 2) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 3) svarat ja på 1-2 + 4

Kvinna 4) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 5) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 6) svarat ja på 6

Kvinna 7) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 8) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 9) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 10) svarat ja p 1 + 5

Man 1) har svarat ja på 5

Reslutat: Utav 11 deltagare har 5 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation

MOFALLA LANTGÅRD

Totalt 5 enkäter varav 3 kvinnor som har svarat och 2 män

Kvinna 1) svarat ja på 1-2 + 5 + 7

Kvinna 2) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 3) svarat ja 6

Man 1) har svarat ja på 6

Man2) har svarat nej på samtliga frågor

Reslutat: Utav 5 deltagare har 3 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation och en som utsatt någon annan för våld i nära relation

STUDIUM LUDUM

Totalt 3 enkäter varav 3 män som svarat

Man1) svarat ja på 1-2 + 5

Man 2) svarat nej på samtliga frågor

Man 3 3) svarat ja 5-6

Reslutat: Utav 3 deltagare har 2 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation

SKÖVDE CRESCO

Totalt 6 enkäter varav 5 kvinnor och 1 män som svarat

Kvinna1) svarat ja på 1-4

Kvinna 2) svarat nej på samtliga frågor

Kvinna 3) svarat ja på 1-4

Kvinna 4) svarat ja på 1 + 3

Kvinna 5) har svarat ja på 1-3 + 6

Man 1) svarat nej på samtliga frågor

Reslutat: Utav 6 deltagare har 4 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation

HANTVERKSREGEN

Totalt 8 enkäter varav 5 kvinnor, 1 hen och 2 män som svarat

Kvinna1) svarat ja på 1-4

Kvinna 2) svarat ja på 1 + 3-6

Kvinna 3) svarat ja på 1 + 4 + 6

Kvinna 4) svarat ja på 1 + 3

Kvinna 5) har svarat ja på 1-4 + 6

Man 1) svarat nej på samtliga frågor

Man 2) har svarat nej på samtliga frågor

Hen 1) har svarat ja på 1-4

Reslutat: Utav 8 deltagare har 6 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation

TIDAHOLM CRESCO

Totalt 11 enkäter varav 5 kvinnor och 6 män som svarat

Kvinna1) svarat ja på 1-3 + 5

Kvinna 2) svarat ja på 1-7

Kvinna 3) svarat ja på 1 + 5

Kvinna 4) svarat ja på 1-7

Kvinna 5) har svarat ja på 6

Man 1) svarat nej på samtliga frågor

Man 2) har svarat ja på 4-6

Man 3) har svarat ja på 5

Man 4) har svarat ja på 1 + 5-6

Man 5) har svarat nej på samtliga frågor

Man 6) har svarat ja på 1-3 + 5-6

Reslutat: Utav 11 deltagare har 9 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation och två har även svarat att de utsatt andra för våld i nära relation

OKÄNDA ENKÄTER SOM INKOMMIT UTAN AVSÄNDARE

Totalt 13 enkäter varav 7 kvinnor och 6 män som svarat

Kvinna1) svarat ja på 1.2 + 4-7

Kvinna 2) svarat ja på 1-5

Kvinna 3) svarat ja på 1-6

Kvinna 4) svarat ja på 1-5

Kvinna 5) har svarat ja på 1-2 + 5

Kvinna 6) har svarat ja på 6

Kvinna 7) har svarat ja på 3

Man 1) svarat nej på samtliga frågor

Man 2) har svarat ja på 1-2 + 6

Man 3) har svarat ja på 1-6

Man 4) har svarat ja på 1 + 4

Man 5) har svarat ja på 5

Man 6) har svarat ja på 1-2 + 4-7

Reslutat: Utav 13 deltagare har 12 utav dem varit utsatta i någon form utav våld i nära relation och två har även svarat att de utsatt andra för våld i nära relation

Sammanlagt har 152 frågeformulär inkommit

Utav dessa var 100 kvinnor, 47 män och 5 hen

1. Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av en närstående?

52 kvinnor har svarat ja på frågan, 17 män och tre som vill differera sig som hen

2. Har du blivit slagen, sparkad, knuffad eller skadad på något annat sätt av en närstående?

45 kvinnor har svarat ja på frågan, 19 män och fyra hen

3. Har du känt press att mot din vilja delta i eller se på sexuella handlingar av en närstående?
36 kvinnor har svarat ja på frågan, 6 män och fyra hen

4. Har du varit utsatt för verbala, psykiska och/eller fysiska sexuella kränkningar av en närstående?
36 kvinnor har svarat ja på frågan, 12 män och fyra hen

5. Har du blivit utsatt för våld enligt fråga 1-4 av någon annan person än någon närstående?
41 kvinnor har svarat ja på frågan, 21 män och två hen

6. Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1-4?
30 kvinnor har svarat ja på frågan, 19 män och 1 hen

7. Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1– 4?
13 kvinnor har svarat ja, 7 män och en hen

Utav 100 kvinnor är det 27 kvinnor som inte har upplevt någon form av våld och utav 47 män som svarat är det 16 män som inte upplevt någon form av våld.

Analys

Vilka framgångsfaktorer/utmaningar kan ni se i projektet/insatsen, kan ni urskilja några gemensamma nämnare kring de deltagare som når ett positivt avslut och på samma sätt, kan ni se något mönster kring de som inte gör det? Skiljer sig utfallet åt mellan kvinnor och män, eller kanske ser det olika ut beroende på remittent etc.

När någon avslutas tillbaka till remittent utan att hen nått eller är på väg till arbetsträning-vad berodde det på? Ser vi könsskillnader här? Andra mönster? Finns det deltagare som gått vidare direkt till arbete/studier/går vidare till AF och ställer sig till arbetsmarknadens förfogande direkt efter insatsen? Ser ni könsskillnader här? Andra mönster?

Något i övrigt som sticker ut runt hur deltagarna skattar sitt mående efter er insats?

Hur fungerar intag och samverkan med remittent/aktör som ska ta vid efter avslut?

Hur ser ni på det resultat som uppnåtts genom projektet/insatsen hittills, kopplat till mål och syfte? Är det något som behöver förändras för att projektet/insatsen ska hålla riktning mot uppsatta mål?

Genom projektet har det varit möjligt att sätta igång processer där man har insett att man måste börja med att våga ställa frågan om någon blivit utsatt för våld och skapa rutiner hur man hanterar svaret och vart man ska vända sig till så att den som varit utsatt får den hjälp de behöver, men också utforma bra samverkansformer mellan verksamheter. Genom dialog med kommunerna och olika projekt inom samordningsförbunden har de fått analysera behovet av ett förändrat arbetssätt och projektet har kunnat ge förslag på hur de kan utveckla arbetet med att börja våga ställa frågan om våld. Insatser som kommit igång med frågeformulären ser det som positivt att kunna stötta de som varit utsatta vidare genom att frågeformuläret möjliggör att prata om det den utsatte har varit med om. Svaren som inkommit visar på en hög siffra när det gäller att man har varit utsatt som barn eller vuxen för våld i nära relation vilket visar på att varje insats eller kommun måste arbeta vidare med frågan och skapa dessa nödvändiga rutiner

Positiv respons har inkommit från de insatser som använder sig utav frågeformulären och de utbildningsinsatser som har kunnat ske i form av fysiska möten där vi pratar om våld i nära relation men även föreläsningar som anordnats av Samordningsförbundet.

2023-09-18

Till Kommunfullmäktige & Kommunstyrelsen i Skövde kommun

Ärende: Avfallshantering, Renhållning och dess påverkan på fastighetsägare samt Skaraborgs attraktivitet och inflation

Vi, från Fastighetsägarna Skaraborg, vill härmed lyfta fram vår oro och våra frågor gällande den kommande förändringen inom avfallshantering och renhållning i vår kommun. Det är vår övertygelse att dessa frågor har en direkt påverkan på både våra levnadsvillkor och den ekonomiska stabiliteten i vårt samhälle.

Från och med 1 januari 2024 blir det obligatoriskt att samla in matavfall och därefter följer insamlingsansvaret för förpackningar. Vi stöder dessa initiativ även om det innebär stora utmaningar för oss i form av att hitta utrymme för samtliga insamlingskärl och att utbilda hyresgäster till att sortera rätt.

Den föreslagna höjningen av avfallstaxan är en fråga som oroar oss. Vid vårt första informationsmöte som vi hade med Avfall & Återvinning Skaraborg fick vi signaler om att den förändrade lagstiftningen inte skulle innebära någon taxehöjning för våra medlemmar. Nu efter vårt senaste möte kan vi konstatera att förslaget innebär en höjning om 27,6% i grundavgift och mellan 20-50 % av restavfallet.

Vi är medvetna om att det krävs resurser för att implementera och underhålla de nya systemen men vi hoppas att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen noggrant överväger fördelningen av kostnaderna för att inte belasta fastighetsägare och hushåll orimligt mycket. Vi menar att man noggrant bör överväga om den föreslagna höjningen verkligen är rimlig.

Vi vill också påpeka att en höjning av avfallstaxan kan ha en direkt påverkan på inflationen i vårt område. Det är därför av största vikt att man balanserar behovet av resurser för avfallshantering med den ekonomiska stabiliteten i vår region. Vi uppmanar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen att noga överväga konsekvenserna av sina beslut på vårt område.

Slutligen vill vi framhålla betydelsen av att upprätthålla och stärka Skaraborgs attraktivitet. Rimliga taxor är en viktig faktor för att locka nya invånare och företag till vår kommun och region – något som inte bara gynnar oss som fastighetsägare utan hela samhället.

Vi ser fram emot att följa utvecklingen i dessa frågor och hoppas på en fortsatt konstruktiv dialog med kommunfullmäktige.

Tillsammans kan vi säkerställa en bättre framtid för vår kommun och Skaraborgsområdet som helhet.

Med vänliga hälsningar,

Fastighetsägarna Skaraborg
genom Alma Ohlin

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2023-08-25 kl 09.00
1(5)

Innehållsförteckning	Sida
Deltagare och anslagsbevis	2
Paragraf 13-15	3
Paragraf 16-18	4
Paragraf 19	5

He *CD* *Edg*

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2023-08-25 kl 09.00

3(5)

§ 13

Val av protokolljusterare

Beslut:

Direktionen beslutar att utse Ed Kahrs till att, jämte ordföranden, justera dagens protokoll.

§ 14

Godkännande av föregående protokoll

Protokollet från direktionens föregående möte från den 2023-05-26 har varit utsänt till ledamöterna.

Beslut:

Direktionen beslutar att godkänna protokollet och lägga detsamma till handlingarna.

§ 15

Delårsrapport 2023-06-30

Delårsrapporten har varit utsänd till ledamöterna.

Förbundsdirektör Carl Doverholm och Ekonom Torbjörn Bäck föredrar innehållet.

Delårets resultat är 6 174 tkr. Det budgeterade resultatet är 2 055 tkr. Anledningen att resultatet är bättre än budget beror på att verksamhetens intäkter har ökat och då är det framförallt övriga verksamhetsintäkter som har ökat med 3,1mnkr i form av elstöd. En annan orsak till att resultatet är bättre än budget beror på lägre avskrivningar och räntekostnader då en del budgeterade investeringar är senarelagda.

Delårets resultat är också bättre jämfört med fg år och anledningen till det är också ökade verksamhetsintäkter och då framförallt genom elstöd.

Beslut:

Direktionen beslutar att fastställa densamma och lämna över till revisorerna för granskning.

He CP

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2023-08-25 kl 09.00

4(5)

§ 16

Budget 2024

Budgetförslag har varit utsänd till ledamöterna samt även diskuterats på föregående möte. Förbundsdirektör Carl Doverholm och Ekonom Torbjörn Bäck föredrar innehållet. Trots tidigare beslutade höjningar av vattenpriset ser vi ett minusresultat inom några år, detta framförallt på grund av de stora investeringar som måste göras i anläggningen vilket medför ökade ränte och avskrivningskostnader.

Beslut:

Direktionen beslutar att anta budgetförslaget för 2024.

§ 17

Förbundsordning

Vår nu gällande förbundsordning behöver uppdateras vilket även våra medlemskommuner påpekat, synpunkter och formuleringar diskuterades inför beslut på kommande möte.

Beslut:

Direktionen beslutar att presidiet sammanträder och tar fram förslag till kommande möte i November.

§18

Informationer

Förbundsdirektören informerar direktionen om aktuella projekt såsom:

Läcka på Skaraledningen: Den 15 Augusti hade vi en stor vattenläcka vid Härlingstorp på PVC ledningen till Skara, larmet kom 03.00 och kl 16.00 var allt återställt i normal drift. En utförlig händelserapport har tagits fram enligt rutin.

Nätstation Hjällö: Den 31/8 skall vi delta på FAT prov av den nya nätstationen innan leverans till Hjällö den 5/9.

Utbyggnad membranfilteranläggning: Underlaget för upphandling är klart och skall annonseras ut under kommande vecka (v35).

He CO [Signature]

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2023-08-25 kl 09.00
5(5)

Baltazar- Ett upplevelse och lärcenter för de yngre i Skövde. De vill ha med vatten i sin utställning vilket vi är positiva till att hjälpa till med både faktamässigt och ekonomiskt.

Beslut:

Direktionen noterar informationen.

§ 19

Övrigt

Nästa sammanträde för direktionen är **Fredagen den 17/11 kl 13:00**

Observera den ändrade tiden !

Protokollförare : Carl Doverholm

llc CD

Delårsrapport för räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-06-30

Kommunalförbundets direktion avger följande delårsrapport.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2-12
- resultaträkning	13
- balansräkning	14-15
- kassaflödesanalys	16
- noter	17-21
- Drifts- och investeringsredovisning	22-23

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Förbundets verksamhet

Historik

Skaraborgsvatten tidigare Skaraborgs vattenverksförbund bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner med uppgift att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Den nu gällande förbundsordningen som reglerar verksamheten antogs av medlemskommunerna under 2018. Sedan förbundets anläggningar togs i drift 1959 fram till och med 20230630 har förbundet levererat ca 497,550 miljoner m³ dricksvatten av hög kvalitet och med mycket hög tillgänglighet.

Organisation

Skövde, Skara och Falköpings kommuner är sammanslutna till ett kommunalförbund med direktion för obestämd tid enligt bestämmelserna i kommunallagen, med ändamål att förse medlemmarna med dricksvatten.

Direktionens ledamöter tillsätts av medlemskommunerna enligt följande: Skövde tillsätter tre ordinarie ledamöter och tre ersättare och Skara och Falköping tillsätter två ordinarie ledamöter och två ersättare vardera.

Personalen utgörs av en Förbundsdirektör samt sju tekniker. Vid större driftstörningar kan personalen utökas med personal från medlemskommunerna enligt avtal.

Vattenkvalitet

Skaraborgsvatten skall leverera vatten med högsta möjliga kvalitet, med minsta möjliga mängd av kemiska tillsatser.

Skaraborgsvatten skall upprätthålla en god drift- och egenkontroll av vattenkvalitén.

Skaraborgsvatten skall aktivt medverka i Vätternvårdsförbundet för att säkerställa råvattenkvalitén.

Omvärldsanalys

Skaraborgsvatten är medlem och aktiv i Vätternvårdsförbundet vars syfte är att bevara sjöns egenart och samordna åtgärder, övervakningsprogram och forskning i och omkring Vättern.

Vi är även medlemmar och aktiva i vår branschorganisation Svenskt vatten vilket resulterar i ett gott samarbete och nätverkande på nationell nivå.

Skaraborgsvattens anläggningar har varit i drift sedan 1959 varvid det finns ett stort underhållsbehov. Förbundet följer sin plan för investeringar i framförallt ledningsnätet.

Beredskap

En följd efter pandemin och även det pågående kriget har blivit att vi fått nya krav på oss att vi ska kunna producera dricksvatten även under störda förhållanden i vår omgivning, under minst 3 månader med helst klara 6 månader. Skaraborgsvatten har pga detta inventerat våra beroenden, exempelvis kemikalieleveranser. Vi har listat ett antal punkter som är viktiga för oss och jobbar med att hitta lösningar för de. Vi kommer bla att utföra vattenanalyser på plats själva.

Översikt över verksamhetens utveckling

Flerårsöversikt

	202306	202206	202106	202006	201906
Allmänt					
Antal anställda	8	7	7	7	7
Budgetomslutning					
Delårets resultat, tkr	2 055	5 127	5 203	5 351	6 354
Personalkostnader, tkr	3 574	3 392	3 293	2 980	2 564
Nettoinvesteringar, tkr	65 850	12 500	12 450	16 150	32 600
Resultat					
Delårets resultat, tkr	6 174	4 866	5 713	6 258	5 835
Eget kapital, tkr	160 250	147 358	144 065	133 756	122 590
Finansiering					
Vattenintäkt, tkr	19 840	18 722	18 729	19 219	17 596
Övriga intäkter, tkr	3 123	54	132	161	7
Nyckeltal					
Soliditet %	64	66	80	76	85

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Nedanstående punkter har och kommer att ha en väsentlig påverkan på förbundets resultat och ekonomiska ställning.

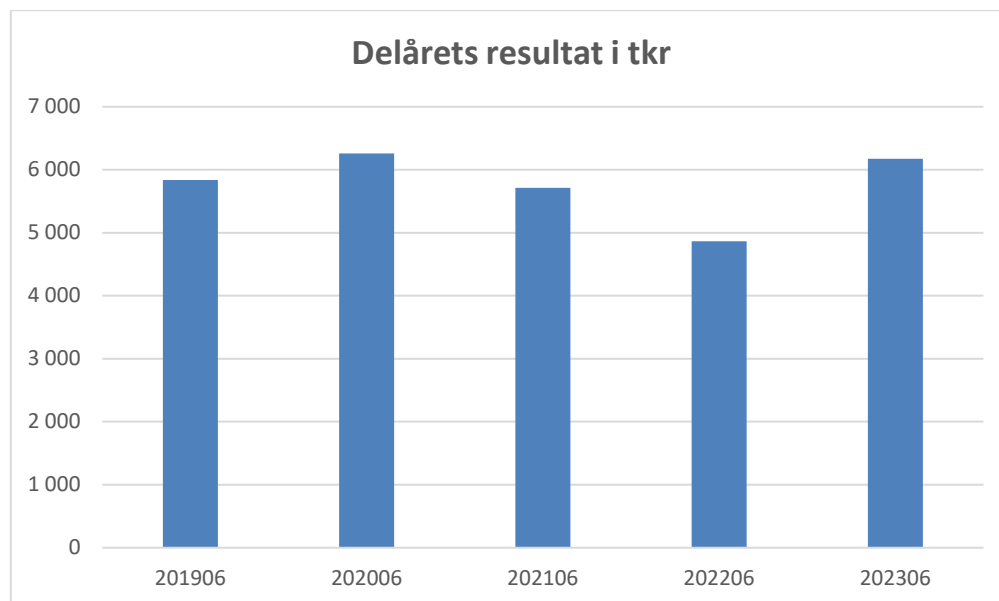
- Vi har under våren kopplat in den nya vattenledningen till Skövde, det var ett planerat underhållsjobb som innebär att vi grävt två st nya parallella ledningar för maximal säkerhet. Den gamla ledningen var uttjänt samt är lokaliserad så att reparationer och underhåll av den var omöjligt. Vi har trots ökade kostnader för bla rör nästan kunnat hålla budgeten som är på 60mkr, projektet har slutat på en kostnad av 66,6 mkr.
- Beslut har under året tagits om stora investeringar framöver varvid vi beslutat att höja vattenpriset mer än vi tidigare gjort, för år 2023 höjs det med 0,2kr och 2024 höjs det 1kr för att därefter återgå till en årlig höjning om 0,2kr/år. Detta görs för att vi ska kunna finansiera investeringarna till en del direkt och inte bygga på oss en allt för stor låneskuld som gör oss känsliga för höjda räntor. Vi har pga detta även omarbetat våra ekonomiska mål.

Ekonomisk redogörelse

Delårets resultat

Delårets resultat är 6 174 tkr. Det budgeterade resultatet är 2 055 tkr. Anledningen att resultatet är bättre än budget beror på att verksamhetens intäkter har ökat och då är det framförallt övriga verksamhetsintäkter som har ökat med 3,1mnkr i form av elstöd. En annan orsak till att resultatet är bättre än budget beror på lägre avskrivningar och räntekostnader då de budgeterade investeringarna är senarelagda.

Delårets resultat är också bättre jämfört med fg år och anledningen till det är också ökade verksamhetsintäkter och då framförallt genom elstöd.

Delårets investeringar

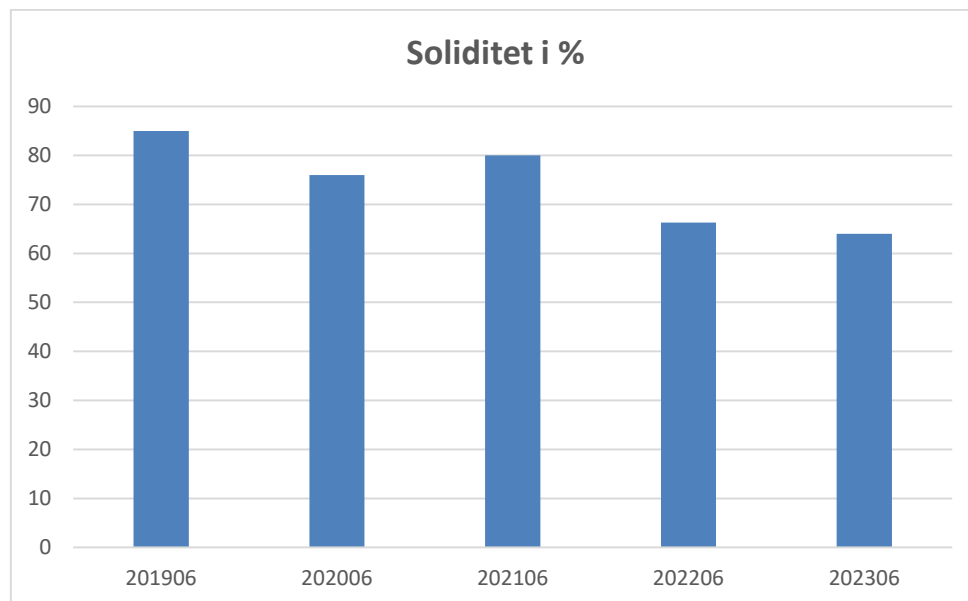
Investeringarna för delåret uppgår till 6 973tkr. De största investeringarna är gjorda på renovering snabbfilter med 3 128tkr, dubbling Skövdeledning med 1 092tkr och nätstationen på Hjällö med 1 790tkr.

Vattenpriset

Det pris som medlemskommunerna betalar för dricksvatten är fortfarande lågt, 4,5 kr/m³ fritt levererat till respektive kommuns reservoar. Priset är jämförbart med andra dricksvattenproducenter i landet som har liknande organisationsform.

Förändring av soliditeten

Soliditeten visar hur stor andel av de totala tillgångarna som ägarna har finansierat. Soliditeten ligger på 64%, vilket är 1% bättre än per 221231.

Intäkter

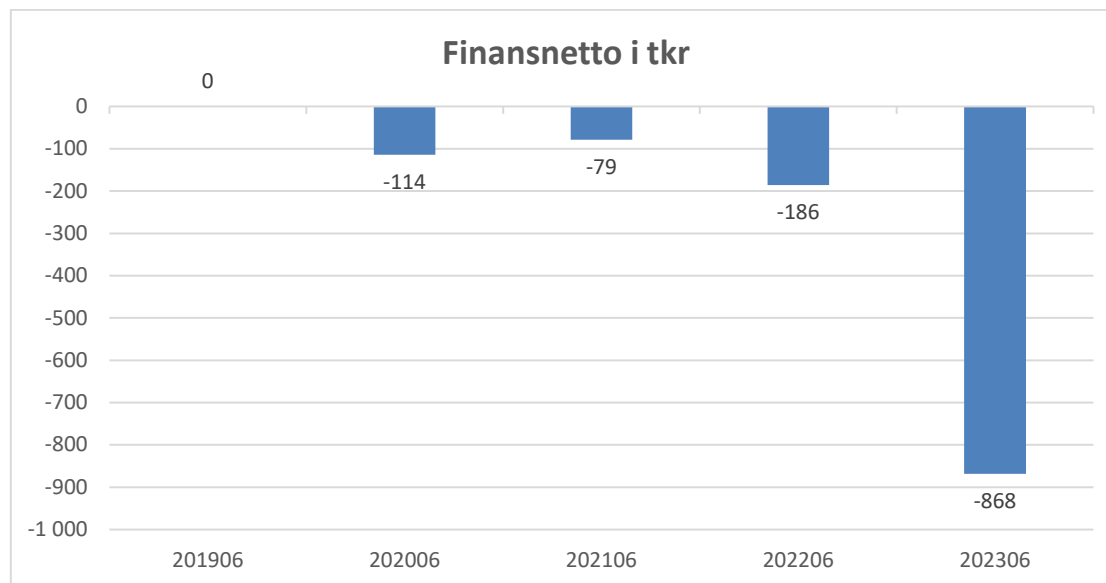
Verksamhetens intäkter har ökat med 4,2 mkr jämfört med föregående år och mot budget med 3,7 mkr. Ökningen mot fg år och även mot budget beror på en intäkt av elstöd med 3,1 mkr. Ökningen mot fg år beror även på ökat vattenpris.

Kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 1,6 mkr jämfört med föregående år och ökat mot budget med 0,3 mkr. Ökningen mot fg år beror bl.a. på ökade kostnader för personalen då förbundet nu har 8st anställda istället för 7st. De ökade kostnaderna kommer också från generella prishöjningar.

Finansnetto

De finansiella intäkterna under delåret uppgår till 2 tkr. De finansiella kostnaderna uppgår till 870 tkr. Jämfört med budget så har finansnettot förbättrats med 225 tkr, vilket kommer från senarelagda investeringar. Jämfört med föregående år så har finansnettot försämrats med 682 tkr, anledningen till försämringen beror på att räntan har gått upp.

Likvida medel

Skarborgsvatten har ett eget bankkonto, ett underkonto till det koncernkonto som Skövde kommun har i Swedbank. Saldot per 230630 var – 85 320 tkr.

Skulden på bankkontot sedan 221231 har ökat med 6 030tkr, vilket beror bl.a. på investeringar i snabbfilter.

Materiella anläggningstillgångar

Kvarvarande bokfört värde på ledningsnät, vattenverk och pumpstationer uppgår till 237 062 tkr därtill kommer ett kvarvarande bokfört värde på maskiner, inventarier och fordon på 4 835 tkr.

Finansiella risker

Förbundet har en liten finansiell risk då de för tillfället har ett negativt saldo på bankkontot. För mer information om hanteringen av de finansiella riskerna se förbundets information om de ekonomiska målen.

Pensioner

Förbundet har ingen skuld för den förmånsbestämda ålderspensionen och den intjänade pensionsrätten per 1997-12-31 då det har tryggats genom försäkring. Kostnaderna för den förmånsbestämda ålderspensionen uppgår till 191 tkr i år och (100 tkr fg år). Förbundet har inga särskilda pensionsåtaganden som avviker från normalavtalet. Förbundet har däremot kortfristig skuld för premier till 8 personers avgiftsbaserade pensionsrätt.

Händelser av väsentlig betydelse

- Beslut har tagits att vi skall bygga ut med en ny avskiljande mikrobiologisk säkerhetsbarriär, det blir den största investering och förändring av processen som gjorts i vattenverkets historia. Detta görs för att vi ska klara Livsmedelsverkets föreskrifter om tillräckligt skydd mot vattenburna sjukdomar så som virus och bakterier. Detta behövs även för att kunna säkerhetsställa vattenkvaliteten till kommunernas ledningsnät som blir större och längre.
- Som en följd av ovanstående och även pga andra investeringar i bla utökad reservoarvolym så har vi tillskrivit medlemskommunerna att de ska godkänna den utökade lånevolymen som detta innebär för oss. Alla kommunerna har godkänt en total låneskuld på 250 miljoner kronor men samtidigt givit oss i uppdrag att vi skall uppdatera vår förbundsordning med anledning av detta vilket vi arbetar med.
- Ytterligare ett sandfilter har renoverats enligt plan.
- Har inte inträffat några väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut.

Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet

Målen inom förbundet fastställs och tas fram av direktionen.

Budgeten tas fram av anställda på förbundet i samarbete med ekonomiavdelningen på skövde kommun. Budgeten fastställs sedan av direktionen. Budgeten och de ekonomiska målen följs upp vid delårs- och årsbokslut.

Verksamhetsmålen följs i huvudsak upp genom löpande avrapportering på direktionens möten.

Internkontrollen följs upp genom omfattande provtagning samt analys av vattenkvaliteten samt även vid attestering av fakturor.

Leveranser

Förbundet har under första halvåret 2023 producerat cirka 4,250 miljoner m³ vatten av god kvalitet, vilket är en marginell ökning mot föregående år.

Till enskilda abonnenter samt Tidaholms och Hjo kommuner har levererats 179 093 m³. Vilket är en ökning från fg år.

Vattenpriset har under året varit 4,5 kr/m³ till medlemskommunerna och 5,5 kr/m³ till enskilda abonnenter för renvatten respektive 3,25 kr/m³ för råvatten.

Medelproduktionen har under året varit 23 484 /m³/d och den största dygnsförbrukningen 32829 m³ jämfört med 23 290m³/d resp 31116 m³ för år 2022, vilken 2023 inträffade den 14 Juni..

Den procentuella fördelningen av kommunernas förbrukning har varit Skövde 50,7% (52,5%), Skara 22,3% (21,9%) och Falköping 27% (25,6 %). Föregående år i parentes.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Ekonomiska mål

Direktionen har under år 2022 beslutat att justera de ekonomiska målen till:

- Att avgiftsnivåerna tydliggörs för medlemskommunerna med god framförhållning och med ett flerårsperspektiv framåt, i syfte att underlätta ägarnas ekonomiska planering och att minimera abrupta förändringar av vattenavgiften.
- Att avgiftsnivåer väljs så att förbundets skuld år 2032 ej motsvarar mer än fyra årsomsättningar, i syfte att undvika en räntekänslig ekonomi.

Utvärdering av ekonomiska mål

- Priset till medlemskommunerna har höjts från 4,3kr/m³ 2022 till 4,5kr/m³ 2023, vilket är helt enligt budget och investeringsplan, därmed är målet uppfyllt.

- Skulderna överstiger inte fyra årsomsättningar, därmed är målet uppfyllt. Förbundets omsättning har under de fyra senaste åren totalt uppgått till 143 938 tkr. Förbundets korta och långa skulder per 230630 uppgår till 91 200 tkr.

Verksamhetsmål

Skarborgsvatten skall till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera vatten av god kvalitet. Verksamhetsmålet är uppfyllt.

Samlad bedömning av måluppfyllelse

Direktionens sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2023 är att god ekonomisk hushållning bedöms föreligga då de ekonomiska målen nåtts och riktlinjerna för verksamheten följts.

Delårets resultat

Delårets resultat är 6 174 tkr. Det budgeterade resultatet är 2 055 tkr. Anledningen att resultatet är bättre än budget beror på att verksamhetens intäkter har ökat och då är det framförallt övriga verksamhetsintäkter som har ökat med 3,1mnkr i form av elstöd. En annan orsak till att resultatet är bättre än budget beror på lägre avskrivningar och räntekostnader då de budgeterade investeringarna är senarelagda.

Delårets resultat är också bättre jämfört med fg år och anledningen till det är också ökade verksamhetsintäkter och då framförallt genom elstöd.

Delårets investeringar

Investeringarna för delåret uppgår till 6 973tkr. De största investeringarna är gjorda på renovering snabbfilter med 3 128tkr, dubbling Skövdeledningen med 1 092tkr och nätstationen på Hjällö med 1 790tkr.

Balanskravsresultatet

Årets resultat enligt balanskravet	2023	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	8 447	6 717	9 007	10 854
-Samtliga realisationsvinster	-	-	-	-
+Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-
+Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-
-/+Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-	-
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-	-
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	8 447	6 717	9 007	10 854
-Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
+Användning av medel från Resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
=Balanskravsresultat	8 447	6 717	9 007	10 854

Siffran för år 2023 avser prognos medan de andra siffrorna är verkliga resultat.

Väsentliga personalförhållanden

LEDAMÖTER I DIREKTIONEN SAMT REVISORER.

Ledamöter:

Ordinarie:

Håkan Ehn, ordf.	Skara
Clary Starck, v ordf.	Skövde
Ed Kahrs	Falköping
Jan Walander	Skara
Jörgen Frödelius	Skövde
Roger Lundberg	Falköping
Göran Segerstedt	Skövde

Ersättare:

Lars Berg	Skara
Anders Karlsson	Skövde
Vanja Wallemyr	Falköping
Sven-Olof Ask	Skara
Irma Arnautovic Stark	Skövde
Christer Carlsson	Falköping
Kay Henningsson	Skövde

Direktionen har under året haft två sammanträden.

Revisorer

Ordinarie:

Birgitta Johansson	Skövde
Christina Eliasson	Skara
Ingrid Schwanborg	Falköping

Ersättare:

Vakant	Skövde
Ess Ahlgrand	Skara
Lars Elinderson	Falköping

Kommunalförbundet Skarborgsvatten
Org.nr 222000-0281

10 (23)

PERSONALFÖRTECKNING

Carl Doverholm
Sören Pettersson
Marcus Svensson
Erik Björk
Henrik Persson
Henrik Larsson
Arne Nordh
Josefine Stångberg

Förbundsdirektör
Maskinteknik / ledningsnät
Fastighet / fordonsteknik
Elteknik
Projektledare entreprenader
Processteknik
Säkerhetssamordnare
Kvalitetsansvarig

Sjukfrånvaro	202306	202206
Total sjukfrånvaro %	1,47%	2,5%
- långtidssjukfrånvaro* %	0%	0%

* Med långtidssjuk avses sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Personalvård

Företagshälsovården inom förbundet är ordnad genom anslutning till Skarborgshälsan och Urohälsan.

Personalsammansättning

Medelantal anställda

20230630		20220630	
Medelantal anställda	Varav män	Medelantal anställda	Varav män
8	7	7	7

Åldersfördelning	20230630	20220630
20-29 år i %	0	0
30-39 år i %	25	14
40-49 år i %	37,5	43
50-59 år i %	12,5	29
60 år - i %	25	14

Vi har sedan årsskiftet utökat personalen med en kvinna som är anställd som kvalitetsansvarig och kommer att ansvara för provtagning och analyser. Behovet av detta har ökat med de nya dricksvattenföreskrifterna samt för att få en robustare organisation.

Förväntad utveckling

Förbundet gör positiva resultat för att kunna betala investeringar med egna medel.

Direktionen har fattat ett strategiskt beslut om att dubblera hela förbundets ledningsnät för att säkra framtida vattenleveranser. Arbetet med dubbleringen kommer enligt nuvarande bedömning att pågå till ca år 2030. Investeringen beräknas enligt nuvarande investeringsplan uppgå till ca 328 000 tkr. Då projekten är beroende av myndighetsbeslut och lagen om offentlig upphandling samt avtal med berörda fastighetsägare så är en exakt tidsplan mycket svår att följa, en del budgeterade projekt har pga av detta blivit förskjutna i tid vilket påverkar bla resultatet genom avskrivningarna. Fram till 230630 har vi investerat för 219 866tkr.

Ökade krav

Vår verksamhet styrs av livsmedelsverkets föreskrifter, vilka säger att vi skall ha minst två stycken mikrobiologiska säkerhetsbarriärer för att säkerhetsställa dricks vattenkvalitén. Vi har idag klor och UV ljus vilka båda är inaktiverande. För att kunna tillgodoräkna oss klor som barriär skall det vara fritt klor, vi har klore bunden till kloramin på grund av de långa ledningsnäten. Vi behöver en avskiljande barriär också för att framtidssäkra vattenkvalitén när kommunerna växer.

Vi har utfört en mikrobiologisk säkerhetsanalys (MBA) vilken visar på svagheter i vattenverkets mikrobiologiska säkerhetsbarriärer. På grund av vattenverkets utformning och avsaknaden av reservoarvolym kan ej tillräcklig kontaktid mellan klor och vatten erhållas för att uppnå föreskrivna log-reduktioner av bakterier och virus.

Eventuella klimatförändringar kan även ge oss ett förändrat råvatten, Vätterns vatten har hittills varit stabilt, tom för vår del blivit bättre men vi ser att det blir varmare.

Beslut har därför tagits om att vi skall bygga ut vattenverket med ett membranfilter vilket är en avskiljande barriär.

Miljöredovisning

Förbundet genomför fortlöpande uppföljning och kontroll av möjliga energisparåtgärder.

Vattenkemi

För kloraminbildning och desinfektion av vattnet, har 2 ton ammoniumsulfat och 25 ton natriumhypoklorit förbrukats. För alkalinitetshöjning och pH-justering har 47 ton koldioxid och 37,8 ton kalk förbrukats.

Kemikaliekostnaden inklusive hyra av gastank samt licens för kloramin har totalt uppgått till 542,6 tkr. För desinfektion använder vi även UV-ljus som medfört en material- och servicekostnad på 266,9 tkr.

Vattenanalyser med avseende på temperatur, pH-värde och kloröverskott för kontroll av processtyrning, har utförts dagligen av kvalitetsansvarig, och under helger driftansvarig. Mikrobiologiska och kemiska vattenprov enligt fastställt kontrollprogram (Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter LIVSFS 2022:12 (tidigare 2017:2), har skickats till ackrediterat laboratorium- Eurofins AB för analys. Antal prover som tagits och analyserats, och som innefattats av Livsmedelsverkets nya föreskrifter (LIVSFS 2022:12), har ökat framför allt med avseende på frekvensen av undersökningar av råvattnet. Under året har hittills 26 dricksvattenprover (utgående dricksvatten), 26 råvattenprover analyserats enligt ordinarie provtagningsprogram. Utöver dessa prover har förklorat råvatten från Hjällö analyserats med avseende på mikroorganismer vid 13 tillfällen. PFAS har provtagits vid 1 tillfälle, och visade på halter under livsmedelsverkets gränsvärde. Vi har tagit del av 40 analyserade nätprover från Falköpings- och Skara kommun. Vi kommer även fortsättningsvis ta del av kommunernas nätprover vilket ger oss en bättre överblick på fler punkter. Av proverna för utgående dricksvatten samt för nätprov, där en bedömning görs av ackrediterat laboratorium, var alla prover godkända med god marginal, såväl mikrobiologiskt som kemiskt.

Vattenbehandling

Prover som tagits och analyserats utöver Livsmedelsverkets nya föreskrifter (LIVSFS 2022:12), har innefattat extra provtagning vid Hjällö pumpstation med avseende på Cryptosporidium. Extra provtagning har även gjorts vid såväl Hjällö pumpstation samt Borgunda vattenverk med avseende på trihalometaner, THM. Provtagning har även skett vid 2 tillfällen från snabbsandfilter 1, som under året renoverats, men även 2 provtagningar av de nyligen renoverade sandfilter 2 & 4. Dessa analyser var samtliga inom marginalen för godkänt dricksvatten. Vi har utfört 21st provtagningar med avseende på mikroorganismer på vardera av de två nya vattenledningarna mellan Borgunda och överlämningspunkten till Skövde kommun som togs i bruk 230415. Förbundet har även under våren 2023 hjälpt anslutna vattenföreningar med provtagning enligt regelverket för dricksvatten (LIVSFS 2022:12). Fördelarna för Skaraborgsvatten med detta är bl.a en bättre bild av vattenkvalitén ute i distributionsnätet.

Resultaträkning

Tkr

Resultaträkning, tkr	Not	2023-01-01- 2023-06-30	2022-01-01- 2022-06-30	Prognos helår 2023	Budget helår 2023
Verksamhetens intäkter	2	22 963	18 776	42 822	38 588
Verksamhetens kostnader	3,15	-12 206	-10 569	-24 412	-23 904
Avskrivningar	4	-3 715	-3 155	-7 867	-8 388
Verksamhetens nettokostnader		7 042	5 052	10 543	6 296
Verksamhetens resultat		7 042	5 052	10 543	6 296
Finansiella intäkter	5	2	0	4	0
Finansiella kostnader	6	-870	-186	-2 100	-2 186
Resultat efter finansiella poster		6 174	4 866	8 447	4 110
Extraordinära poster		0	0	0	0
Delårets/Årets resultat		6 174	4 866	8 447	4 110

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten
Org.nr 222000-0281

14 (23)

Balansräkning

Tkr

Not

2023-06-30

2022-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Mark, byggnader och tekniska anläggningar

7

237 062

233 845

Maskiner, inventarier och fordon

8

4 835

4 793

Finansiella anläggningstillgångar

9

15

15

Summa anläggningstillgångar

241 912

238 653

Omsättningstillgångar

Fordringar

10

9 538

6 925

Summa omsättningstillgångar

9 538

6 925

SUMMA TILLGÅNGAR

251 450

245 578

Kommunalförbundet Skarborgsvatten
Org.nr 222000-0281

15 (23)

Balansräkning

Tkr

Not

2023-06-30

2022-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Årets resultat

6 174

6 717

Övrigt eget kapital

154 076

147 358

Summa eget kapital

160 250

154 075

Skulder

Långfristiga skulder

11

85 320

79 290

Kortfristiga skulder

12

5 880

12 213

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

91 200

91 503

251 450

245 578

Ställda säkerheter

Inga

Inga

Ansvarsförbindelser

Inga

Inga

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten
Org.nr 222000-0281

16 (23)

Kassaflödesanalys

Tkr

Not

2023-01-01
-2023-06-30

2022-01-01
-2022-06-30

Den löpande verksamheten

Årets resultat

6 174

4 866

Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

13

Av- och nedskrivningar

3 715

3 155

Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital

9 889

8 021

Ökning/minskning kortfristiga fordringar

-2 613

-395

Ökning/minskning kortfristiga skulder

-6 333

10 393

Kassaflöde från den löpande verksamheten

943

18 019

Investeringsverksamheten

Investering i materiella anläggningstillgångar

14

-6 973

-35 091

Kassaflöde från investeringsverksamheten

-6 973

-35 091

Finansieringsverksamheten

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

0

0

Årets kassaflöde

-6 030

-17 072

Likvida medel vid årets början

-79 290

-44 357

Likvida medel vid årets slut

-85 320

-61 429

Tilläggsupplysningar

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. De största intäkterna är vattenintäkter som faktureras månadsvis till medlemskommunerna i förbundet.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gräns för materiella tillgångar. Anläggningstillgångarna upptages till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda avskrivningar. Anläggningarna aktiveras när anläggningen är klar att använda.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Skaraborgsvattens förmånsbestämda ålderspension hanteras via försäkringslösning. Årets premier uppgår till 191 tkr (100 tkr fg delår). Avgiftsbaserade pensionsavgifter erläggs löpande.

Komponentavskrivningar har införts under 2015. Det som fanns innan 2015 har gått igenom med avseende på väsentlighet och en del mindre justeringar har gjorts.

Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar är:

Fastigheter 5 år
Fastigheter 7 år
Fastigheter 9 år
Fastigheter 10 år
Fastigheter 13 år
Fastigheter 15 år
Fastigheter 18 år
Fastigheter 20 år
Fastigheter 25 år
Fastigheter 30 år
Fastigheter 33 år
Fastigheter 50 år
Fordon 5 år
Inventarier 3 år
Inventarier 5 år
Inventarier 10 år
Maskiner 5 år
Maskiner 10 år
Maskiner 20 år
Mark skrivs ej av

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten
Org.nr 222000-0281

18 (23)

Not 2 Verksamhetens intäkter

	2023-01-01 -2023-06-30	2022-01-01 -2022-06-30
Vattenförsäljning		
Skövde	9 694	9 236
Skara	4 269	4 145
Falköping	5 163	4 605
Övriga vattenintäkter(Tidaholm, Hjo och enskilda abonnenter)	714	736
Övriga verksamhetsintäkter	3 123	54
Summa verksamhetens intäkter	22 963	18 776

Not 3 Verksamhetens kostnader

	2023-01-01 -2023-06-30	2022-01-01 -2022-06-30
Elektrisk energi	3 236	2 977
Personalkostnader	3 829	3 089
Reparation och underhåll	390	1 343
Övriga främmande tjänster (bl.a.provtagningar, ek tjänster)	1 191	851
Övriga verksamhetskostnader (vattenuttagsavgift, kemikalier, processdatasystem)	3 559	2 265
Summa verksamhetens kostnader	12 205	10 525

Not 4 Avskrivningar

	2023-01-01 -2023-06-30	2022-01-01 -2022-06-30
Avskrivning byggnader och tekniska anläggningar	3 091	2 495
Avskrivning maskiner, inventarier och fordon	624	660
Summa avskrivningar	3 715	3 155

Not 5 Finansiella intäkter

	2023-01-01 -2023-06-30	2022-01-01 -2022-06-30
Ränteintäkter	2	0
Summa finansiella intäkter	2	0

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten
Org.nr 222000-0281

19 (23)

Not 6 Finansiella kostnader

	2023-01-01 -2023-06-30	2022-01-01 -2022-06-30
Räntekostnader	870	186
Summa finansiella kostnader	870	186

Not 7 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	2023-06-30	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	290 179	233 764
Investeringar	6 308	56 415
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	296 487	290 179
Ingående avskrivningar	-56 334	-50 869
Årets avskrivningar	-3 091	-5 465
Utgående ackumulerade avskrivningar	-59 425	-56 334
Utgående redovisat värde	237 062	233 845

Not 8 Maskiner, inventarier och fordon

	2023-06-30	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	23 358	23 358
Investeringar	666	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	24 024	23 358
Ingående avskrivningar	-18 565	-17 271
Årets avskrivningar	-624	-1 294
Utgående ackumulerade avskrivningar	-19 189	-18 565
Utgående redovisat värde	4 835	4 793

Not 9 Finansiella anläggningstillgångar

	2023-06-30	2022-12-31
Andelar i Borgunda belysningsföretag	15	15
Summa finansiella anläggningstillgångar	15	15

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten
Org.nr 222000-0281

20 (23)

Not 10 Fordringar

	2023-06-30	2022-12-31
Kundfordringar	4 218	3 435
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 849	2 121
Mervärdeskattefordringar	0	730
Övriga kortfristiga fordringar	1 471	639
Summa fordringar	9 538	6 925

Not 11 Långfristiga skulder

	2023-06-30	2022-12-31
Ingående låneskuld	79 290	44 357
Nyupplåningar under året	6 030	34 933
Utgående låneskuld	85 320	79 290

Skulder till koncernföretag	85 320	79 290
Summa	85 320	79 290

Summa långfristiga skulder 85 320 79 290

Anledningen till lånet beror på stora investeringar i ledningsnätet.

Not 12 Kortfristiga skulder

	2023-06-30	2022-12-31
Leverantörsskulder	1 513	8 745
Övriga kortfristiga skulder	1 304	219
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 063	3 249
Summa kortfristiga skulder	5 880	12 213

Not 13 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	2023-06-30	2022-06-30
Av- och nedskrivningar	3 715	3 155
	3 715	3 155

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten
Org.nr 222000-0281

21 (23)

Not 14 Investeringar i materiella anläggningstillgångar

	2023-06-30	2022-06-30
Årets investeringar	6 973	35 091
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	6 973	35 091

Not 15 Arvode till revisorer

	2023-06-30	2022-06-30
Arvode sakkunnigt biträde	19	29
Arvode till förtroendevalda revisorer	4	15
Summa arvode till revisorer	23	44

Driftsredovisning

Principerna för framtagning av budget och utfall är detsamma. För principer över hur driftsredovisningen är framtagen gå till tilläggsupplysningar och not 1 om redovisnings- och värderingsprinciper.

Verksamheter	Budget 202306	Utfall 202306	Utfall 202206	Avvikelse budget 202306
Förbundet totalt				
Verksamhetens intäkter	19 294	22 963	18 776	3 669
Verksamhetens kostnader	-11 952	-12 206	-10 569	-254
Avskrivningar	-4 194	-3 715	-3 155	479
Finansiella intäkter	0	2	0	2
Finansiella kostnader	-1 093	-870	-186	223
Summa	2 055	6 174	4 866	4 119

Delårets resultat

Delårets resultat är 6 174 tkr. Det budgeterade resultatet är 2 055 tkr. Anledningen att resultatet är bättre än budget beror på att verksamhetens intäkter har ökat och då är det framförallt övriga verksamhetsintäkter som har ökat med 3,1mnkr i form av elstöd. En annan orsak till att resultatet är bättre än budget beror på lägre avskrivningar och räntekostnader då de budgeterade investeringarna är senarelagda.

Delårets resultat är också bättre jämfört med fg år och anledningen till det är också ökade verksamhetsintäkter och då framförallt genom elstöd.

Investeringsredovisning

Principerna för framtagning av budget och utfall är detsamma. För principer över hur investeringsredovisningen är framtagen gå till tilläggsupplysningar och not 1 om redovisnings- och värderingsprinciper.

Investeringarna nedan är gjorda i materiella anläggningstillgångar.

Projekt	Budget 202306	Utfall 202306	Avvikelse	Utfall 202206
Ledningssystem	10 000	1 224	8 776	26 735
El utrustning	250		250	
Maskinutrustning	2 500	265	2 235	
Fastighet	850		850	
Torbjörntorp reservkraft och styrning	500		500	
Ultrafilteranläggning, byggnad	15 000		15 000	
Ultrafilteranläggning, övrig utrustning	35 000		35 000	
Kalkdoseringsanläggning		165	-165	1 274
Fastighetsköp Borgunda				3 225
Markköp Hjällö				1 035
Byggnad köp Borgunda				2 822
Renovering snabbfilter	1 250	3 128	-1 878	
Driftövervakningssystem	500		500	
Processdatasystem		401	-401	
Nätstation Hjällö		1 790	-1 790	
Summa nettoinvesteringar	65 850	6 973	58 877	35 091

Delårets investeringar

Investeringarna för delåret uppgår till 6 973tkr. De största investeringarna är gjorda på renovering snabbfilter med 3 128tkr, dubbling Skövdeledning med 1 092tkr och nätstationen på Hjällö med 1 790tkr.

Årets investeringar är lägre jämfört med fg år och mot budget vilket beror på att investeringarna har blivit senarelagda.

KOMMUNALFÖRBUNDET SKARABORGSVATTEN**Revisionen****2023-10-06***Till Kommunfullmäktige i:*

Skövde, Falköping, Skara kommuner

Revisorernas bedömning av delårsrapporten 2023-06-30

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2023-06-30 är förenligt med de mål direktionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsd i kommunal verksamhet.

För 2023 finns två finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning. Vår bedömning är att resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av direktionens fastställda finansiella mål. Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig. Förbundet uppfyller båda de finansiella målen vid delåret.

I den av direktionen fastställda budgeten för 2023 finns ett verksamhetsmål som bedömts ha betydelse för god ekonomisk hushållning. Vår bedömning är att det inte är möjligt utifrån resultatet i delårsrapporten att bedöma om målet är uppnått. Vår rekommendation är att direktionen ser över såväl målformuleringar som mätbarhet gällande de finansiella målen och verksamhetsmålen för en god ekonomisk hushållning.

Förbundets resultat för delåret uppgår till 6 174 tkr. Årsprognosen uppgår till 8 447 tkr, en förbättring på 4 337 tkr mot budget. Det beror i huvudsak på ökade intäkter och generella statsbidrag samt utjämnningar och minskar verksamhetens nettokostnader.

Förbundet redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår att förbundets prognosticerade balanskravsresultat uppgår till 8,4 mkr. Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Vår bedömning är att:

- Delårsrapporten i allt väsentligt har upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed
- De finansiella målen uppnås
- Det inte är möjligt att bedöma måluppfyllelsen av förbundets verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport.

Skövde 2023-10-06

Christina Eliasson
Revisor Skara kommun

Birgitta Johansson
Revisor Skövde kommun

Ingrid Wirstam Schwanborg
Revisor Falköping kommun

Översiktlig granskning

Delårsrapport per 2023-06-30

Granskningsrapport

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

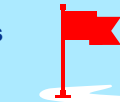
KPMG AB

2023-10-06

Snabb överblick

Delårsrapporten är upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen uppfyller kraven.

Balanskravsresultat

Vår bedömning är att förbundet har uppnått balanskravsresultatet vid delåret.

Finansiella mål

Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Verksamhetsmål

Vi bedömer att det är svårt att fastställa om detta mål är uppfyllt eller ej.

Resultat och prognos

Förbundets delårsresultat uppgår till 6 174 tkr.

Årsprognosen uppgår till 8 447 tkr, en förbättring på 4 337 tkr mot budget. Det beror i huvudsak på ökade intäkter och generella statsbidrag samt utjämnningar och minskar verksamhetens nettokostnader.

Innehåll

Inledning

- Inledning
- Syfte och revisionsfrågor
- Avgränsning
- Ansvarig nämnd
- Revisionskriterier
- Metod

Granskningsresultat

- Delårsrapportens räkenskaper
- God ekonomisk hushållning
  - Bedömning
  - Rekommendation
- Balanskravsresultat

Slutsats

- Delårsrapportens räkenskaper
- God ekonomisk hushållning
- Balanskravsresultat

01

Inledning

Inledning

Av 13 kap. 1§ lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), hädanefter LKBR, framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader.

Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. 2§ kommunallagen (2017:275), hädanefter KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som direktionen beslutat. Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Syfte och revisionsfrågor

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av direktionens fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Kommer förbundet att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till direktionen.

Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2023-06-30.

Vår granskning av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKRs God revisionssed i kommunal verksamhet 2023. Den översiktliga granskningen har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning än den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standard on Audit, ISA, har.

En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, till exempel förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Denna rapport sammanfattar i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Ansvarig nämnd

Granskningen avser direktionens delårsrapport per 2023-06-30.

Rapporten är faktakontrollerad av ansvarig ekonom samt förbundsdirektören.

Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer KL, LKBR samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer (hädanefter RKR).

Vidare granskas om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av direktionen beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Beaktande av relevanta dokument
- Avstämningar med berörda tjänstepersoner
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Översiktlig analys och granskning av balans- och resultaträkningen samt resultatprognos

02

Gransknings- resultat

Granskningsresultat

Nedan redogörs för resultatet av den översiktliga granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

Delårsrapportens räkenskaper

Enligt 13 kap. 2§ LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation RKR R17 Delårsrapport vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Utöver vad som preciseras gällande den förenklade förvaltningsberättelsen ska en delårsrapport även innehålla resultaträkning, balansräkning, översiktlig beskrivning av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter.

Förbundet gör i delårsrapporten avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Inga avsteg noterades.

Delårsrapportens räkenskaper - fortsättning

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens har det inte kommit fram några omständigheter och avvikelser som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som direktionen fastställt i budget för 2023.

God ekonomisk hushållning

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska direktionen i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av direktionen beslutade målen.

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten har i delårsrapporten antagit 1 st. verksamhetsmål och 2 st. finansiella mål.

Finansiella mål:

- Att avgiftsnivåerna tydliggörs för medlemskommunerna med god framförhållning och med ett flerårsperspektiv framåt, i syfte att underlätta ägarnas ekonomiska planering och att minimera abrupta förändringar av vattenavgiften.
- Att avgiftsnivåer väljs så att förbundets skuld år 2032 ej motsvarar mer än fyra årsomsättningar, i syfte att undvika en räntekänslig ekonomi.

Verksamhetsmål

- Skaraborgsvatten skall till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera vatten av god kvalitet.

God ekonomisk hushållning – Bedömning och rekommendation

Finansiella mål:

Utifrån den genomförda granskningen är vår sammanfattande bedömning att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av direktionen fastställda finansiella målen. Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig. Förbundet uppfyller båda de finansiella målen vid delåret.

Verksamhetsmål:

Vår sammanfattande bedömning är att det är svårt att bedöma utifrån delårsrapporten om detta mål är uppfyllt eller ej. Vi rekommenderar att direktionen ser över såväl målformuleringen som mätbarhet såväl gällande de finansiella målen som verksamhetsmålen för en god ekonomisk hushållning.

Balanskravsresultat

En kommun/förbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Förbundet redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att förbundets prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 8,4 mkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Beräkningen som ligger till grund för förbundets balanskravsresultat innehåller enligt vår bedömning inga väsentliga felaktigheter.

03

Slutsats

Slutsats - Delårsrapportens räkenskaper

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Slutsats – God ekonomisk hushållning

Utifrån vår genomförda översiktliga granskning av delårsrapporten gör vi bedömningen att resultatet är förenligt med det av direktionen fastställda i budget finansiella målen, dock är det svårt att bedöma om de verksamhetsmässiga målen är uppfyllda. Vi rekommenderar att direktionen ser över såväl målformuleringar som mätbarhet såväl gällande de finansiella målen som verksamhetsmålen för en god ekonomisk hushållning.

Slutsats – Balanskravsresultat

Utifrån vår genomförda översiktliga granskning har vi, utöver vad som nämns ovan i avsnitt 2, inte identifierat några väsentliga felaktigheter i balanskravsutredningen delårsbokslutet.

Jönköping 2023-10-06

Thord Axelsson

Auktoriserad revisor

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public

Yttrande om delårsrapport

Till revisorerna i Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Org. nr 222000–0281

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter för Kommunalförbundet Skaraborgsvatten för perioden 2023-01-01—2023-06-30. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna delårsrapport grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med *Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga bitrådets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Jönköping den 6 oktober 2023

KPMG AB

Thord Axelsson

Auktoriserad revisor

Delårsrapport 2023

Fastställd av: Direktionen , Dnr 2023-001710

Fastställd datum: 2023-09-28

Dokumenttyp: Delårsrapport

Dokumentet gäller från och med: 2023-09-28

Dokumentansvarig: Mikael Wallin

Innehållsförteckning

Förord	II
1 Inledning.....	1
1.1 Räddningstjänsten Skaraborg i korthet.....	1
1.2 Medlemsbidrag och finansiering.....	1
1.3 Våra värderingar.....	1
1.4 Implementering av verksamhetsplan.....	1
2 Förvaltningsberättelse.....	2
2.1 Översikt över verksamhetens utveckling.....	2
2.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	3
2.3 Händelser av väsentlig betydelse.....	3
2.4 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	4
2.5 Balanskravsresultat.....	4
2.6 Väsentliga personalförhållanden.....	5
2.7 Förväntad utveckling.....	6
2.8 Måluppföljning.....	7
3 Resultaträkning.....	13
4 Balansräkning.....	13
5 Tilläggsupplysningar.....	14
6 Investeringsredovisning.....	20
7 Driftredovisning.....	20
8 Verksamheterna.....	21
8.1 Stab/Admin.....	21
8.2 Avdelning Skydd mot olyckor.....	21
8.3 Avdelning Larm och ledning.....	24
8.4 Avdelning Drift- och utbildning.....	26
8.5 Avdelning RiB/Värn.....	28
9 Framtid.....	28

Förord

Vi lever i en orolig tid som fortsätter vara starkt präglad av osäkerhet parallellt med en allt snabbare samhällsförändring. Trender, skeenden och händelser som till exempel utbrott av covid-19, en snabb teknisk utveckling och digitalisering i samhället, en pågående global klimatförändring, geopolitiska och handelspolitiska konflikter blandas i både snabba och långsamma händelseförlopp som får såväl lokala som världsomfattande effekter. I det perspektivet behöver alla organisationer arbeta långsiktigt med resiliens och hållbarhet i bred samverkan enligt modellen för krishantering i Sverige.

2023-01-01 utökades förbundet med de fyra nya medlemskommunerna Lidköping, Vara, Essunga och Grästorp (tidigare Räddningstjänsten Västra Skaraborg) efter ett intensivt förberedande arbete under hösten och vintern 2022. Förbundet antog samtidigt namnet Räddningstjänsten Skaraborg (RS) samt implementerade en ny förvaltningsorganisation. Även förbundets politiska ledning, direktionen, förändrades väsentligt, dels utifrån utökningen, dels pga. stor omsättning. Trygghetscentralen med fysisk placering i räddningsstationen i Lidköping är en helt ny verksamhet som tillfördes förbundet i samband med utökningen och som för närvarande ger service via avtal till fyra av våra elva medlemskommuner.

Utökningen av förbundet har inneburit ett omfattande förändringsarbete på alla nivåer genom hela organisationen, något som bedöms fortgå under hela verksamhetsåret 2023. För att det utökade förbundet ska ges möjlighet att nå upp till sin fulla potential och effektivitet krävs tålamod, uthållighet och förståelse för alla processer i ett större förändringsarbete. Vi är helt övertygade och har som tydlig ambition och målbild att RS kommer att bli betydligt robustare, uthålligare samt skapa ökad samlad kompetens och därigenom resultera i betydligt bättre förutsättningar att omhänderta alla befintliga och nya krav som ställs på oss.

Många områden har utvecklats under första halvåret 2023 och ska fortsätta göra det. Exempelvis har vår utbildnings- och övningsverksamhet getts betydande utökade resurser och organiserats som en egen enhet. Vår största medlemskommun, Skövde, har beslutat att tillföra ekonomiska resurser för att utöka vår heltidsstyrka med en brandman per skiftlag från och med 2024. Samarbetet mellan flera räddningsledningssystem har lett fram till att RS ingår i Räddningsregion Västra Götaland.

RS har höga ambitioner och arbetar i snabb utvecklingstakt för att leverera trygghet och säkerhet med hög kvalitet för alla som bor och vistas i vårt geografiska ansvarsområde. Vi vågar prova nya idéer, men även att ändra och utveckla oss efter hand. Sist men inte minst vill vi tacka alla duktiga medarbetare och förtroendevalda för allt engagemang och gott arbete under första halvåret 2023.

Johan Ask

Direktionens ordförande

Mikael Wallin

Förbundsdirektör

1 Inledning

1.1 Räddningstjänsten Skaraborg i korthet

Räddningstjänsten Skaraborg (RS) är ett kommunalförbund för operativ räddningstjänst och förebyggande åtgärder mot brand i medlemskommunerna; Skövde, Lidköping, Mariestad, Vara, Tibro, Töreboda, Hjo, Karlsborg, Essunga, Grästorp och Gullspång.

1.2 Medlemsbidrag och finansiering

Förbundets kostnader, som inte täcks av intäkter, finansieras av förbundets medlemskommuner enligt fördelningen i tabellen nedan.

Fördelning av medlemsbidrag (tkr)	Procent	2023
Essunga	3,72%	6 214
Grästorp	3,71%	6 197
Gullspång	5,51%	9 204
Hjo	4,48%	7 483
Karlsborg	4,02%	6 715
Lidköping	21,03%	35 127
Mariestad	16,81%	28 078
Skövde	23,62%	39 453
Tibro	4,82%	8 051
Töreboda	4,50%	7 516
Vara	7,78%	12 995
Summa	100,00 %	167 033

1.3 Våra värderingar

Alla medarbetare vid Räddningstjänsten Skaraborg arbetar för att uppnå största möjliga samhällsnytta i vårt uppdrag. För att nå detta delar vi följande värderingar:

- vårt första och största fokus och engagemang är alltid hos tredje person,
- vi arbetar hela tiden för att göra varandra bättre genom ett gott kamratskap och högt engagemang,
- alla vill och får vara med och ta ansvar, vi gör det tillsammans,
- förtroende, professionalism, ärlighet och glädje gör oss stolta i vårt arbete,
- vi utbildar och övar oss för att klara en större uppgift,
- utveckling och innovation är viktiga områden.

1.4 Implementering av verksamhetsplan

Verksamhetsplanen är styrande för hela organisationen och det är därför viktigt att alla medarbetare är väl förtrogna med verksamhetsplanen och dess innehåll. Alla chefer inom organisationen ansvarar för att säkerställa att deras medarbetare har fått en genomgång av verksamhetsplanen med möjlighet till diskussion om hur innehållet påverkar dem och deras arbete.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Förbundsutökningen som trädde i kraft 2023-01-01 genomfördes mot en tidslinje där ett större antal organisatoriskt viktiga aktiviteter och processer lämnades att genomföras under verksamhetsåret 2023. Första halvåret har arbetet som bedrivits därför fokuserats på både vår kärnverksamhet och fortsatt implementering av det utökade förbundet.

På central nivå har centrala parter förhandlat fram nya avtal inom områdena arbetstidens förläggning (Allmänna bestämmelser – AB - och bilaga R) och särskild avtalspension för arbetstagare inom räddningstjänsten (SAP-R). Dessa har genererat mycket internt arbete samt innebär betydande förändringar för såväl vissa medarbetare som vår verksamhet och ekonomi.

Rysslands invasionskrig i Ukraina har fortsatt påverka samhällsutvecklingen på olika sätt, bland annat med höga energipriser, stigande inflation och ett oroväckande instabilt säkerhetspolitiskt läge. Kommunal räddningstjänst utgör en vital del av det civila försvaret, varför vi fortsatt arbetat med att se över våra sårbarheter för att ha så god förmåga som möjligt att verka vid olika typer av samhällsstörningar. Vårt arbete inom detta område behöver fortsätta lång tid framåt, då vi som samhällsviktig verksamhet har krav på oss och förväntas fullgöra vår uppgift att ge våra medborgare trygghet oavsett fred, kris eller under höjd beredskap.

Sommaren inleddes med en varmare och torrare juni än normalt och det prognostiserades från flera håll att 2023 riskerade att bli lika torr och varm som 2018 med extremt hög risk för brand i terräng, men under juli ändrades väderförhållandena så att riskerna återgick till normala. Förbundet har inte drabbats av någon extra stor och insatstidskrävande olycka eller händelse under aktuell period.

Flerårsöversikt	2023-07	2022-07	2021-07	2020-07	2019-07
Antal anställda	558	373	362	369	370
Befolkning	192 293	123 631	123 242	122 724	121 991
Verksamhetens kostnader, tkr	-107 512	- 66 125	- 63 254	-59 691	-62 704
Personalkostnader, tkr	-82 000	- 51 000	- 50 000	-49 914	-43 393
Nettoinvesteringar, tkr	31 425	5 156	3 842	2 310	14 205
Årets resultat, tkr	141	-622	5 831	1548	356
Eget kapital, tkr	63 024	39 961	35 337	30 404	30 314
Medlemsbidrag, tkr	97 885	64 973	62 992	60 610	58 561
Övriga intäkter, tkr	15 103	8 567	6 372	4 814	9 689
Soliditet %	39	34	35	28	29
Likviditet %	153	182	175	159	170

Källa invånarantal: Kolada (SCB). Delårssiffror från 31/12 föregående år.

Jämförelse med tidigare år tappar relevans i och med att förbundet utökas med fyra ytterligare medlemskommuner från och med 2023-01-01. Verksamhetsåret 2023 blir nytt "nollår"

2.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Arbetet med utökning av förbundet till 2023-01-01 är genomfört under stark tidspress och med en medvetenhet om konsekvensen att flera områden är ofärdiga samt att även flera övriga osäkerhetsfaktorer kommer finnas under hela verksamhetsåret 2023. Nedan ges exempel på några osäkerhetsfaktorer som påverkar redovisningen i denna delårsrapport.

- Förhållandet vid jämförelse med tidigare år får väldigt låg relevans eftersom Räddningstjänsten Skaraborg med 11 medlemskommuner jämförs med tidigare Räddningstjänsten Östra Skaraborg med 7 medlemskommuner.
- Alla ekonomiska transaktioner kopplade till verksamhetsövergången är inte färdigutredda vid delårsrapportens upprättande, till exempel semesterlöneskuld för de medarbetare som anställdes från Lidköpings kommun med överförd sparad semester.
- Flera centralt styrda processer påverkar ekonomiskt utfall av personalkostnader som Räddningstjänsten Skaraborg inte kunnat påverka, till exempel förändring av särskild avtalspension för brandmän (SAP-R) och löneavtal för Kommunals medlemmar där märket sattes betydligt högre än budgetutrymme för löneökningkostnader.
- Den höga inflationen genererar fortsatt en betydande kostnadsökning för inköp kopplade till vår verksamhetsdrift.
- Pensionskostnadsprognosen för räddningstjänsten för delåret är inte komplett. Orsaken är att KPA och Skandia på grund av systembyte och omfattande pensionsavtalsändringar inte kunde överföra pensionshistorik av de tidigare anställda inom Räddningstjänsten Västra Skaraborg/Lidköpings kommun. Detta gör att deras pensionsavsättningar gjorda under första delen av 2023 inte kan antas vara helt korrekta. Det som har lagts in är deras pensionsavsättning utan att de antas ha jobbat tidigare inom räddningstjänst. Från och med oktober 2023 kan KPA leverera en korrekt pensionskostnadsberäkning som tar hänsyn till all historik.
- Flertalet medarbetare valde att konvertera till det nya SAP R-avtalet där de erhåller ett löne- eller pensionstillägg om 2000 kronor per månad. För dessa medarbetare kan avsättningen för framtida SAP R-pension skrivas av, vilket ger ett resultat som minskar pensionsskulden totalt mot tidigare prognos samtidigt som personalkostnaderna ökar utanför vad som är budgeterat.

2.3 Händelser av väsentlig betydelse

Den enskilt viktigaste händelsen är förstas utökningen av förbundet med de fyra nya medlemskommunerna Lidköping, Vara, Essunga och Grästorp. Förbundet blir genom utökningen robustare och uthålligare, samlad kompetens ökar, möjligheterna till specialiseringar förbättras och vår bedömning är att vi även ökar våra möjligheter att kompetensförsörja vår organisation på ett bättre sätt över tid.

Övning och utbildning är en stor del av vår verksamhet och vi har efter godkännande av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) beviljats fortsatt möjlighet att bedriva grundutbildning för räddningspersonal i beredskap (GRiB) i egen regi.

Samarbetet med flera räddningsledningssystem har lett fram till bildandet av en gemensam räddningsregion, Räddningsregion Västra Götaland (RRVG). Samarbetet regleras genom avtal där vi i dagsläget utgör varandras reservledningsplatser samt att vi möjliggjort redundans vid behov.

Kommunfullmäktige i Skövde kommun har beslutat att tillföra ekonomiska förutsättningar att utöka vaktstyrkan heltid i Skövde från och med 2024. Utökningen skapar nödvändiga förutsättningar för att upprätthålla de olika förmågor, bland annat som nationell kemresurs, som vaktstyrkan i Skövde förväntas ha.

Mellan den 17 april och 11 maj 2023 genomfördes totalförsvarsövningen Aurora 23. Övningen engagerade en stor mängd militära och civila enheter samt enheter från 13 olika länder, vilket gjorde övningen till en av de största som genomförts i Sverige på många år. Räddningstjänsten Skaraborg deltog flera slutövningsmoment under sista veckan i april, bland annat i Skövde centrum samt på övningsfältet Hasslum.

2.4 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Räddningstjänstförbundet Skaraborg tillämpar god ekonomisk hushållning genom att hela tiden arbeta för att våra resurser ska användas där de gör mest nytta. Det innebär också att vår ekonomi ska vara långsiktigt stabil och hållbar samt att våra personella och tekniska resurser ska fördelas och användas effektivt på ett sätt som också är hållbart över tid.

Enligt kommunallagen ska budgeten innehålla finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Förbundet har valt tre finansiella mål för att kunna bedöma om förbundet har god ekonomisk hushållning och är det förbundet bedömer detta mot.

Finansiella mål	
1.	Resultat Resultat handlar om vilken balans förbundet haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden. Årets resultat ska vara positivt för att skapa en budgetmarginal. Det positiva resultatet ska uppgå till minst 500 tkr.
2.	Soliditet Soliditet är ett ekonomiskt nyckeltal som beskriver förhållandet mellan det egna kapitalet och det totala kapitalet. Det kan också beskrivas med hur stor andel av förbundets tillgångar som inte motsvaras av skulder. Soliditet beskrivs som förbundets betalningsförmåga på lång sikt. Soliditeten ska inte understiga 30 %.
3.	Betalningsberedskap Förbundet ska ha tillgängliga likvida medel, dvs. tillgångar i kassa och bank och som motsvarar en god betalningsberedskap. Betalningsberedskapen bör därför inte någon gång understiga 7 000 tkr under året för att säkerställa kapacitet att hantera löpande utbetalningar, ex. löner och fakturor.

2.5 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning	2023	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	3 100 000	692 450	4 624 893	4 931 889
- Samtliga realisationsvinster				
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				

-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	- 2 370 000	4 819 144	-5 250 141	-208 982
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	730 000	5 511 594	-625 248	4 722 907
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv				
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv				
Synnerliga skäl				
Årets balanskravsresultat	730 000	5 511 594	-625 248	4 722 907
Balanskravsunderskott från tidigare år		-625 248		
Summa	730 000	4 886 346	-625 248	4 722 907

Helårsprognosen visar på ett positivt resultat som även fyller det finansiella målet för 2023. Det finns som tidigare beskrivits flera påverkande faktorer med koppling till utökat förbund som behöver utredas, som exempel kan nämnas semesterlöneskuld för överflyttad sparad semester för alla nyanställda från 2023-01-01. Utöver det finns flera tillkommande osäkerhetsfaktorer som gör att helårsprognosen i denna delårsrapport bör betraktas som en mer preliminär prognos mot vid normala förhållanden.

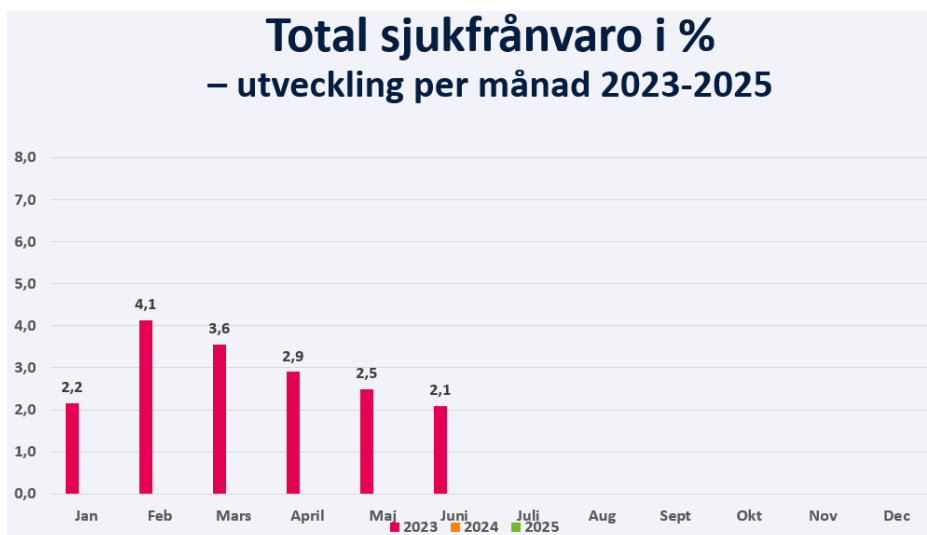
2.6 Väsentliga personalförhållanden

Det nya utökade förbundet och den nya organisationen började gälla från 1 januari 2023. Utifrån risk- och konsekvensanalys inför samgåendet har personalförändringar gjorts inom olika arbetsgrupper för att skapa ett utökat *vi – Räddningstjänsten Skaraborg*.

I och med införande av skärpta regler kring dygnsvila med start från hösten 2023 för vissa yrkeskategorier har en arbetsgrupp startats upp. Arbetsgruppen består av representanter från arbetsgivare, fackliga parter och medarbetare och har i uppdrag att utreda konsekvenserna på schemalaggningsen av den operativa verksamheten och Ledningscentralen. Arbetet kommer att fortsätta under hösten.

Sjukfrånvaro

Under årets första sex månader låg sjukfrånvaron på 2,9%. Samma period 2022 låg sjukfrånvaron på en högre nivå, 4,3%, vilket beror på att coronaviruset fortfarande orsakade en del korttidssjukfrånvaro.

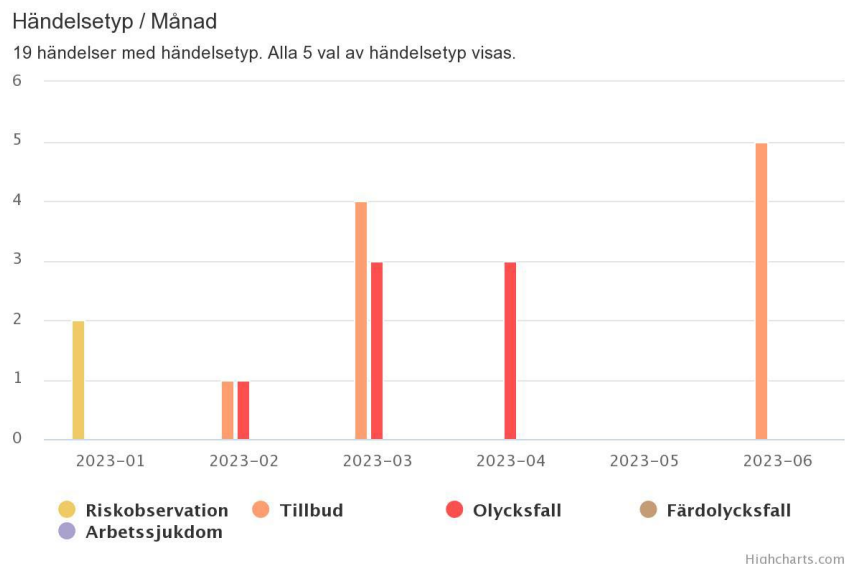

Olycksfall och tillbud

Under första halvåret har det inträffat totalt 19 händelser fördelat på:

- Riskobservationer 2 st
- Tillbud 10 st
- Olycksfall 7 st

Majoriteten av händelserna har inträffat inom operativ heltid (14 st) och RiB-verksamheten (4 st). Olycksfallen har endast orsakat frånvaro i knappt hälften av händelserna och då med 1-2 dagars frånvaro.

2.7 Förväntad utveckling

2023 och de närmast följande åren prognosticeras bli ekonomiskt tuffa tider till följd av inflation och den pågående lågkonjunkturen. Kostnaderna har ökat i takt med inflationen och i en tid där besparingar behöver göras inom kommunal verksamhet, kommer kraven på räddningstjänsten i stället att öka inom flera områden. Våra medlemskommuner har beslutat om utökade resurser inom både det förebyggande och operativa området, men förbundet bedöms utöver det vara i fortsatt behov av

utökade ekonomiska medel föra att klara av att leva upp till de krav som kommer att ställas på exempelvis vårt uppdrag och vår förmåga till räddningstjänst under höjd beredskap.

Skaraborg har flera större etableringsprojekt som pågår eller kommer att startas upp i närtid, vilket är mycket positivt för samhällsutvecklingen och ekonomin i vår delregion. Etableringarna får en direkt påverkan på riskbild och därmed också vår verksamhet.

Två förstudier om nybyggnationer av brandstationer pågår, en deltidsstation i Grästorps kommun och heltidsstation (inklusive deltid) i Mariestads kommun. Båda förstudierna förväntas leda till byggstart under 2023-2024.

Vid utökning av förbundet organiserades resurserna utifrån befintliga kompetenser och kraven vid en verksamhetsövergång. Vid personalörlighet framåt ges möjlighet att omfördela resurser samt tillgodose identifierade behov och rekrytera behövda kompetenser.

Det finns ett behov att utveckla säkerhetsskyddsarbetet inom förbundet, det är också ett område där vi saknar behövda kompetens. Säkerhetsskydd handlar om att skydda information och verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och vissa andra hot genom att vidta säkerhetsskyddsåtgärder utifrån genomförd säkerhetsskyddsanalys. Säkerhetsskyddsåtgärder kan delas in i tre huvudområden: Personalsäkerhet, fysisk säkerhet och informationssäkerhet. Förbundet har behov att utveckla och stärka skyddet inom samtliga tre huvudområden.

2.8 Måluppföljning

Symbol-förklaring	 Uppfylls	 Uppfylls delvis	 Uppfylls ej	 Utfall saknas
-------------------	--	---	---	---

Målbild för jämställdhet och mångfald		Resultat delår samt prognos helår
Målbild 1	<i>Arbetsmiljön och utbildningsmiljön är inkluderande och det råder aktiv nolltolerans mot diskriminering och kränkningar.</i>	 Uppfylls delvis under första halvåret och bedömningen är att det även gäller som prognos för helåret.
Målbild 2	<i>Räddningstjänstens rekryteringsunderlag speglar samhället, mångfald är en naturlig del i att bedriva verksamheten.</i>	 Uppfylls under första halvåret och bedömningen är att det även gäller som prognos för helåret.
Målbild 3	<i>Räddningstjänsten levererar en bra och jämlik service till hela befolkningen</i>	 Uppfylls delvis under första halvåret och bedömning att det även gäller som prognos för helåret.

Kommentar/analys:

Målbild 1: RS fortsätter stödja nätverk som aktivt arbetar med utveckling av området jämställdhet och mångfald. Arbetet med att stärka linjecheferas medvetenhet om normer, bemötande och likabehandling fortgår, men vi ser att vi även behöver göra insatser för hela organisationen. Genom vår plattform för medarbetarengagemang, Winningtemp, framkommer tyvärr att det förekommer kränkningar/mobbing i vår organisation.

Målbild 2: RS har ett pågående arbete för att ta fram en ny arbetsrelaterad testbana som vi bedömer på ett bättre sätt visar vilka krav brandmannayrket ställer på individen och genom det förhoppningsvis kan attrahera en bredare grupp att söka sig till oss. RS har under våren genomfört "öppet hus-dagar" på samtliga heltidsstationer.

Målbild 3: Aktiviteter för att öka medvetenheten i jämlikt och jämställt bemötande har ej genomförts under första halvåret 2023.

Förebygga bränder		Resultat delår samt prognos helår
Inriktningsmål	<i>Antalet bränder och utvecklade bränder i byggnader per 1 000 invånare ska, i medeltal, minska med minst 10 % under perioden¹.</i>	 Uppfylls inte under delåret och bedömningen är att det även gäller som prognos för helåret.

Kommentar/analys:

För delåret 2023 har 114 bränder i byggnad inträffat inom förbundet varav 75 är utvecklade bränder, dvs. de har gått vidare från det objekt som först antändes. Motsvarande siffror för samma period 2022 är 113 bränder varav 82 utvecklade bränder. Antalet bränder i byggnader har ökat med en från samma period 2022 till 2023 och antalet utvecklade bränder har minskat med 7 styck. Minskningen gällande utvecklade bränder motsvarar 8,6 %. Observera att statistiken gäller korta perioder och påverkar resultatets korrekthet på lång sikt.

Under delåret har räddningstjänsten informerat förbundets Direktion om stärkt brandskydd för särskilt riskutsatta med förhoppningen att genom detta få gehör för konceptet och dess bakgrund samt räddningstjänstens ambition i samtliga medlemskommuner. Efter detta har kontakt upprättats med Mariestads kommun som visat intresse för konceptet. Uppföljning har också skett med Hjo kommun som sedan tidigare har ett beslut att arbeta med frågan. Implementeringen av konceptet har inte kommit så långt som räddningstjänstens ambitioner är, dvs. att det ska vara ett implementerat koncept i alla förbundets medlemskommuner. Räddningstjänsten har utöver detta bedrivit informationsverksamhet gällande brand i olika sammanhang, tyvärr i begränsad omfattning. Prioritering av verksamheten, mycket med hänsyn till det nya förbundet, har begränsat förutsättningarna i målarbetet.

Förhindra eller begränsa skador		Resultat delår samt prognos helår
Inriktningsmål	<i>Ingen ska omkomma i brand i byggnad och antalet skadade i brand i byggnad per 1 000 invånare ska, i medeltal, minska med minst 10 % under perioden¹.</i>	 Uppfylls delvis under delåret och bedömningen är att det även gäller som prognos för helåret.

¹ Perioden avser en fyraårsperiod där första perioden startar 2022-01-01.

Kommentar/analys:

För delåret 2023 har skadade personer förekommit vid totalt 12 händelser med brand i byggnader men endast tre personer har behövt omhändertas på grund av sina skador. Under perioden har ingen person omkommit vid brand i byggnad. För motsvarande period 2022 förekom skadade personer vid totalt fem händelser med brand i byggnader men endast en person har behövt omhändertas på grund av sina skador. Under perioden har ingen person omkommit vid brand i byggnad. Andelen skadade har ökat mellan motsvarande period respektive år. Observera att statistiken gäller korta perioder och påverkar resultatets korrekthet på lång sikt.

Utöver vad som tagits upp under inriktningsmålet gällande antalet bränder och utvecklade bränder i byggnader så har ett samarbete inletts med förbundets trygghetscentral för att utvärdera möjligheterna att utöka antalet vidarekopplade brandvarnare via trygghetslarm och utreda möjligheten för snabbare larmning av räddningstjänsten. En kontakt har också tagits med Västra Götalandsregionen för att inkludera råd om stärkt brandskydd till patienter som skickas hem med någon typ av tillfällig eller varaktig funktionsnedsättning.

Räddningstjänsten utvecklar kontinuerligt den operativa verksamheten och verksamhetens rutiner i syfte att effektivisera de insatser som hanteras, i synnerhet de gällande brand. Prioritering av verksamheten, mycket med hänsyn till det nya förbundet, har begränsat förutsättningarna i målarbetet.

Påbörja räddningsinsatser inom godtagbartid		Resultat delår samt prognos helår	
Inriktningsmål	<i>Räddningstjänsten ska i genomsnitt vara på plats vid en händelse inom 10 minuter för 75 % av händelserna och inom 20 minuter för 95 % av händelserna under perioden².</i>		<i>Sannolikt är målen kring responstider uppfyllda och att det är redovisningen av dessa som innehåller felaktigheter. Prognos för helår bedöms lika med första delåret dock med högre precision i mätningen.</i>

Kommentar/analys:

Resultatet gällande responstider hämtat från förbundets verksamhetsledningssystem visar att responstiderna inte fullt ut klarar gällande mål. Sammantaget för samtliga kommuner når vi under första delåret 69% av händelserna inom 10 minuter och 96% inom 20 minuter. Det är däremot stora variationer mellan kommunerna och detta måste analyseras vidare.

Under förra året infördes en så kallad första insatsperson (FIP) i en av förbundets medlemskommuner. Denna funktion har nu ytterligare analyserats och det står klart utom allt tvivel att detta är ett effektivt sätt att snabbare komma fram med en resurs till en hjälpsökande.

FIP-funktionen innebär att en medarbetare i utryckningsstyrkan har ett eget fordon som används under beredskapsveckan för att svara på händelser direkt från där hen befinner sig utan att åka via brandstationen. Detta redovisas ytterligare under målet kring Förmåga till räddningsinsats i Karlsborgs kommun. Nu bör en analys göras av kostnad/nytta av att införa en sådan funktion även vid andra stationer.

Genom systematiskt underhållsarbete säkerställs att Räddningstjänsten har fungerande fordon och materiel för att säkerställa tillförlitlighet i att svara på händelser.

Effektiva räddningsinsatser		Resultat delår samt prognos helår
Inriktningsmål	<i>Räddningstjänstens insatser, gällande bränder och trafikolyckor, ska vara effektiva och kontinuerligt bli effektivare genom att en händelses negativa utveckling ska stoppas eller vändas till en positiv utveckling, i genomsnitt, inom 20 minuter (omställningspunkten) från att räddningstjänsten är framme på plats under perioden².</i>	 <i>Bedömningen är att räddningsinsatser genomförs på ett effektivt sätt utifrån de data som finns tillgängliga. Den så kallade Omställningspunkten som mätvärde bedöms bli svår att införa under endast andra delåret 2023. Prognos helår är därför att målet kommer att uppnås delvis.</i>

Kommentar/analys:

Flera av de aktiviteter som hör till aktuellt mål har inte kunnat prioriteras med hänsyn till övriga omfattande processer som pågått och pågår inom organisationen, ex. omorganisering, utökning av förbundet samt förändringar kring arbetstidens förläggning

För att kunna använda "omställningspunkten" som ett mätverktyg behöver hela organisationen utbildas i hur denna bedöms och används. Bedömningen hittills i år är att detta inte varit genomförbart.

Allmänhetens förmåga till räddningsinsats		Resultat delår samt prognos helår
Inriktningsmål	<i>Allmänhetens möjlighet att vidta åtgärder vid bränder, som allmänheten upptäcker, ska öka genom att andelen bränder där någon annan än räddningstjänsten, ex. allmänheten, påbörjat insatsen, i medeltal, ska vara minst 45 % under perioden².</i>	 <i>Uppfylls med ett medeltal på 53 % under perioden. Prognos för helår är att vi fortsätter uppnå målet.</i>

Kommentar/analys:

Brandskyddsutbildning till våra medlemskommuners anställda samt information till allmänheten bedrivs med regelbundenhet. Inom ramen för denna brandskyddsutbildning så ingår handhavande av enklare brandsläckningsutrustning samt agerande vid brand. Dessa utbildningar och informationsinsatser bedöms ha en positiv effekt på allmänhetens agerande i händelse av olycka eller brand.

Förebygga bränder i Gullspångs kommun		Resultat delår samt prognos helår
Inriktningsmål	<i>Antalet bränder och utvecklade bränder per 1000 invånare i Gullspångs kommun ska minska under</i>	 <i>Uppfylls delvis under delåret och bedömningen är att det även gäller som prognos för helåret. Statistiken ser bra ut men</i>

	<i>perioden² för att hamna under medelvärde för kommungruppen.</i>	<i>marginellt med verksamhet har bedrivits för att påverka utfallet.</i>
--	---	--

Kommentar/analys:

För delåret 2023 har sju bränder i byggnad inträffat i Gullspångs kommun varav fem är utvecklade bränder, dvs. de har gått vidare från det objekt som först antändes. Motsvarande siffror för samma period 2022 är 12 bränder varav nio utvecklade bränder. Antalet bränder i byggnader har minskat med 41,6 % från samma period 2022 till 2023 och antalet utvecklade bränder har minskat med 44,4 %. Observera att statistiken gäller korta perioder och påverkar resultatets korrekthet på lång sikt.

Räddningstjänsten har informerat företrädare för Gullspångs kommun i förbundets Direktion om konceptet stärkt brandskydd för särskilt riskutsatta men ännu inte haft något tillfälle för att informera fler delar av Gullspångs kommun.

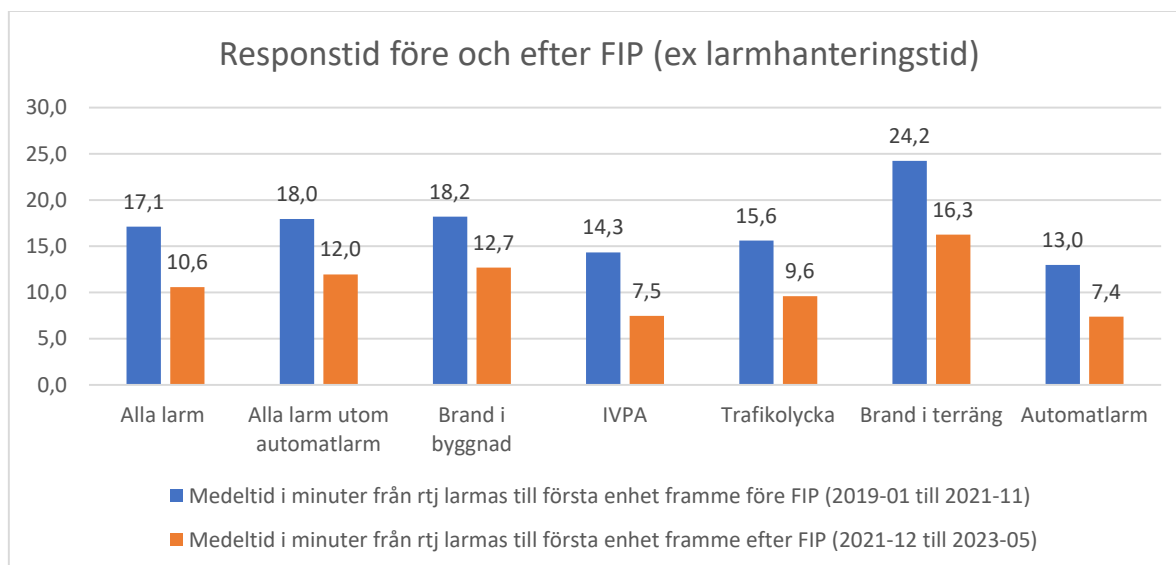
Räddningstjänsten har haft dialog med en industriverksamhet i kommunen som står för en stor del av antalet bränder i kommunen med syfte att se vilka åtgärder som kan implementeras inom verksamheten för att minska andelen inträffade och utvecklade bränder.

Förmåga till räddningsinsats i Karlsborgs kommun		Resultat delår samt prognos helår
Inriktningsmål	<i>Responstiderna i Karlsborgs kommun för alla händelsetyper ska minska under perioden² för att hamna under medelvärde för kommungruppen.</i>	 Uppfylls under första halvåret och bedömning att det även gäller som prognos för helåret.

Kommentar/analys:

Den FIP-funktion som inrättats samt implementerats i Karlsborgs kommun har fortsatt följts upp och utvärdering för 18 månader har genomförts. FIP-funktionen innebär att styrkeledaren har ett eget fordon som används under beredskapsveckan vilket medför att styrkeledaren responderar på händelser direkt från där hen befinner sig utan att behöva åka via brandstationen.

Räddningstjänstens responstid i Karlsborg har jämförts mellan en period på 35 månader (190101-211130) och totalt 161 larm före införandet av FIP med de första 18 månaderna (211201-230531) och 117 larm efter införandet. Responstiden i nedanstående diagram visar tiden, i medeltal, från det att räddningstjänsten får larmet till dess att första enhet är framme.

Tabell: Responstid i Karlsborgs kommun före och efter införandet av FIP

	Minskning i min	Tidsminskning i %
Alla larm	6,5	38%
Alla larm utom automatlarm	6,0	33%
Brand i byggnad	5,5	30%
IVPA	6,9	48%
Trafikolycka	6,0	38%
Brand i terräng	8,0	33%
Automatlarm	5,6	43%

Tabell: Minskning av responstid efter införandet av FIP i Karlsborg

Då denna rapport författas har SKR ännu ej publicerat responstiden i "Öppna jämförelser" för 2023. Utifrån räddningstjänstens egen statistik kommer responstiden bli ca 10 minuter, mätt enligt metoden i "Öppna jämförelser". Detta innebär ungefär en halvering av de historiska tiderna. Inrättande av en FIP-funktion i Karlsborg anses således hanterat en stor del av problematiken kring responstider.

Ekonomiska mål		Resultat delår samt prognos helår
1.	Resultatet för året efter finansnetto ska vara positivt, dvs. verksamheten ska leverera ett ekonomiskt överskott för året.	✓ Uppfylls under första halvåret och bedömning att det även gäller som prognos för helåret.
2.	Soliditeten ska inte understiga 27 %.	✓ Uppfylls under första halvåret och bedömning att det även gäller som prognos för helåret.
3.	Betalningsberedskapen bör inte understiga 7000 tkr under året för att säkerställa kapacitet att hantera löpande utbetalningar, ex. löner och fakturor.	✓ Uppfylls under första halvåret och bedömning att det även gäller som prognos för helåret.

Kommentar/analys:

Samtliga ekonomiska nås efter första halvåret 2023 och bedömning av helårsprognosen är att de ska vara uppfyllda även vid årsredovisningen. Det finns dock faktorer som medför risk att förhållandena ändras, bland annat i vilken mån inflationen fortsätter att vara hög eller i värsta fall stiger. Vi är fortsatt beroende av att våra budgeterade intäkter faller ut så att kassan och betalningsberedskapen behålls på rätt nivå.

3 Resultaträkning

Resultaträkning, tkr	Not	2023-07-31	2022-07-31	Prognos 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	2,5	112 988	73 540	183 280	181 070
Verksamhetens kostnader	3	-107 512	-66 125	-170 400	-170 367
Avskrivningar	4	-5 383	-3 473	-9 020	-9 023
Verksamhetens nettokostnader		93	3 942	3 860	1 680
Verksamhetens resultat		93	3 942	3 860	1 680
Finansiella intäkter	6	2 713	173	2 670	0
Finansiella kostnader	7	-2 665	-4 737	-3 430	1 095
Resultat efter finansiella poster		141	-622	3 100	585
Delårets/Årets resultat		141	-622	3 100	585

4 Balansräkning

Tillgångar	Not	2023-07-31	2022-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark och byggnader	8	1 629 749	1 779 320
Maskiner, inventarier, bilar och transportmedel	9	67 996 323	41 042 318
Summa anläggningstillgångar		69 626 072	42 821 638
Omsättningstillgångar			
Fordringar	10	11 992 059	10 216 623
Kortfristiga placeringar	11	29 163 507	26 790 769
Kassa och Bank	12	50 607 284	19 991 394
Summa omsättningstillgångar		91 762 850	56 998 786
Summa tillgångar		161 388 922	99 820 426

Eget kapital, avsättningar och skulder	Not	2023-07-31	2022-12-31
Eget kapital			
Årets resultat		141 000	692 450
Övrigt eget kapital		62 882 928	39 961 673
Summa eget kapital		63 023 928	40 654 123
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	13	37 021 639	35 280 000
Skulder			
Långfristiga skulder	14	1 445 212	893 836
Kortfristiga skulder	15	59 898 144	22 992 467
		61 343 356	23 886 303
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		161 388 922	99 820 426
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

5 Tilläggsupplysningar

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gräns för materiella tillgångar. Anläggningstillgångarna upptages till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda avskrivningar.

Pensionsskulden redovisas så att pensionsförmån som intjänats från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts till marknadsvärde.

Komponentavskrivningar har införts från 2015. Det som fanns innan 2015 har gått igenom och utifrån väsentlighet så låg anläggningarna rätt när det gäller komponenter och avskrivningstider, så någon justering på detta har inte gjorts.

Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar är:

Verksamhetsfastigheter 5 år	Fordon 5 år	Investeringsbidrag 10år	Inventarier 3 år
Verksamhetsfastigheter 10 år	Fordon 7 år	Investeringsbidrag 20år	Inventarier 4 år
Verksamhetsfastigheter 20 år	Fordon 10 år		Inventarier 5 år
Verksamhetsfastigheter 28 år	Fordon 15 år		Inventarier 10 år
Verksamhetsfastigheter 33 år	Fordon 20 år		
Verksamhetsfastigheter 50 år	Fordon 25 år		

Not 2 Verksamhetens intäkter

	2023-01-01- 2023-07-31	2022-01-01- 2022-07-31
Medlemsbidrag kommuner	97 884 595	65 333 995
Kommunbidrag Trygghetscentralen*	5 852 000	
Driftbidrag från Staten	221 483	322 206
Övriga taxor och avgifter	7 104 643	5 352 365
Försäljning av verksamhet	1 635 632	2 204 180
Övriga intäkter	289 358	327 258
	112 987 711	73 540 004

*Trygghetscentralen nytt utifrån utökat förbund 230101, är inte från alla kommuner.

Not 3 Verksamhetens kostnader

	2023-01-01- 2023-07-31	2022-01-01- 2022-07-31
Arvoden, löner och sociala avgifter, personalförsäkringar	82 229 819	46 979 308
Pensionskostnader	4 975 386	4 222 315
Material, entreprenad, konsulter, bidrag och transfereringar	262 706	397 670
Bränsle, energi och vatten	29 665	781 790
Lokal- och markhyror	1 620 680	2 391 725
Övriga tjänster	2 857 996	2 665 044
Realisationsförluster och utrangeringar		64 023
Övriga kostnader	15 535 500	8 623 039
Summa verksamhetens kostnader	107 511 752	66 124 914

Not 4 Avskrivningar

	2023-01-01- 2023-07-31	2022-01-01- 2022-07-31
Avskrivning byggnader och anläggningar	302 439	690 981
Avskrivning maskiner, inventarier och fordon	5 080 865	2 781 840
Summa avskrivningar	5 383 304	3 472 821

Not 5 Medlemsbidrag

	2023-01-01- 2023-07-31	2022-01-01- 2022-07-31
Skövde	23 148 162	24 291 167
Lidköping	20 585 145	
Mariestad	16 436 641	17 066 000
Vara	7 618 096	
Gullspång	5 381 173	5 399 917
Tibro	4 723 068	4 554 083
Töreboda	4 405 814	4 554 086
<i>Hjo</i>	4 386 685	4 554 083
<i>Karlsborg</i>	3 933 519	4 554 083
<i>Essunga</i>	3 638 185	
<i>Vara</i>	3 638 185	
Summa medlemsbidrag	97 884 595	62 973 417

Not 6 Finansiella intäkter

	2023-01-01- 2023-07-31	2022-01-01- 2022-07-31
Ränteintäkter	316 462	733
Värdepapper resultat	2 396 939	171 806
Övrig finansiell intäkt		
Summa finansiella intäkter	2 713 401	172 539

Not 7 Finansiella kostnader

	2023-01-01- 2023-07-31	2022-01-01- 2022-07-31
Räntekostnader	0	-625

Ränta på pensionsavsättningar	-2 639 000	-593 000
Värdepapper resultat	-26 055	-4 143 329
Summa finansiella kostnader	-2 665 055	-4 736 954

Not 8 Mark och byggnader

	2023-07-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	7 218 965	40 365 665
Investeringar	152 868	448 017
Försäljningar/utrangeringar		-33 201 089
Omklassificeringar		-368 028
Utrangeringar		-25 600
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 371 833	7 218 965
Ingående avskrivningar	-5 439 645	-28 347 010
Försäljningar/utrangeringar		23 813 015
Årets avskrivningar	-302 439	-918 772
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 742 084	-5 426 323
Årets nedskrivningar		-13 322
Utgående ackumulerade nedskrivningar		-13 322
Utgående redovisat värde	-5 742 084	1 779 320
Bokfört värde byggnader	1 629 749	1 779 320
Bokfört värde mark	0	0
	1 629 749	1 779 320

Not 9 Maskiner, inventarier, bilar och transportmedel

	2023-07-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	98 849 971	92 525 122
Investeringar	32 034 870	5 994 718
Omklassificeringar		368 028
Utrangeringar		-37 898
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	130 884 840	98 849 971

Ingående avskrivningar	-57 807 653	-52 944 660
Årets avskrivningar	-5 080 865	-4 863 657
Utrangeringar		665
Utgående ackumulerade avskrivningar	-62 888 517	-57 807 653
Utgående redovisat värde	67 996 323	41 042 318

Not 10 Fordringar

	2023-07-31	2022-12-31
Kundfordringar	2 903 427	2 954 343
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 875 119	2 206 165
Mervärdesskattfordringar	464 268	0
Skolmåltidskuponger	7 400	19 450
Övriga kortfristiga fordringar	5 742 096	5 036 665
Summa fordringar	11 992 310	10 216 623

Not 11 Kortfristiga placeringar

	Anskaffningsvärde	Bokfört värde	Marknads- värde
Fonder	26 790 769	29 163 507	29 163 507
	26 790 769	29 163 507	29 163 507

Not 12 Kassa och bank

	2023-07-31	2022-12-31
Bank	50 607 284	19 991 394
Summa kassa och bank	50 607 284	19 991 394

Not 13 Avsättningar för pensioner

	2023-07-31	2022-12-31
Ingående avsättning	35 280 000	35 801 000
Pensionsutbetalningar	-1 309 000	-2 232 000

Nyintjänad pension	1 794 000	1 875 000
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	2 639 000	710 000
Förändring löneskatt	-1 723 000	-102 000
Övrigt	340 000	-772 000
Utgående avsättning	37 021 000	35 280 000

Not 14 Långfristiga skulder

	2023-07-31	2022-12-31
Skuld investeringsbidrag	3 198 488	2 435 869
Ackumulerade upplösta investeringsbidrag	-1 753 276	-1 542 033
Summa långfristiga skulder	1 445 212	893 836

Not 15 Kortfristiga skulder

	2023-07-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	2 412 277	5 302 920
Löneskulder inkl. semesterlöner	15 047 433	8 563 731
Övriga kortfristiga skulder	6 052 620	3 928 052
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	36 385 814	5 197 764
Summa kortfristiga skulder	59 898 144	22 992 467

Not 16 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	2023-07-31	2022-12-31
Upplösning investeringsbidrag	-211 243	-211 257
Orealiserade vinster värdepapper	-2 396 939	4 810 484
Nedskrivning	0	50 702
	-2 608 182	4 649 929

6 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning (beloppen är i tkr)

För principer över hur investeringsredovisningen är framtagen gå till tilläggsupplysningar och not 1 om redovisnings- och värderingsprinciper.

Investeringarna nedan är gjorda i materiella anläggningstillgångar.

Jämförelsen är gjord utifrån att budgeten är jämnt fördelad över året för investeringar.

Projekt	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
	2023-07-31	2023-07-31		2022-07-31
Fastigheter	2 100	227	998	
Fordon	15 000	7 773	977	4 804
Inventarier	800	891	-424	272
Rakel	450	53	58	
RÖS-nätet	570		210	80
Överlåtelse maskiner o inv från RVS		22 481	-22 481	
Summa nettoinvesteringar	19 020	31 425	-20 330	5 156

Vid beslutande om budget 2023 så var inte investeringar för utökat förbund med därav den större avvikelsen.

7 Driftredovisning

Driftsredovisning (beloppen är i tkr)	Budget	Utfall	Utfall
	2023-07	2023-07	2022-07
Driftsredovisning			
Verksamhetens intäkter	7 726	15 104	8 567
Verksamhetens kostnader	-99 381	-107 512	-66 125
Avskrivningar	-5 263	-5 383	-3 473
Medlemsbidrag	97 898	97 885	64 973
Finansiella intäkter		316	173
Finansiella kostnader	-638	-2 665	
Värdepapper resultat		2 396	-4 737
Summa	341	141	-622

8 Verksamheterna

8.1 Stab/Admin

Stab/Admin skall fungera som en stödfunktion till övriga avdelningar gällande ekonomifunktion, HR funktion, förbundssekreterare, administration, personaladministration. HR funktion utgörs av HR-partner från Skövde kommun samt egen personaladministratör. Arbetet leds av Stabschef, i Skövde finns personaladministratör, ekonomiadministratör, förbundssekreterare, kommunikatör samt HR-partner, i Lidköping finns administratör för brandskyddskontroller och administratör för diverse administrativa uppgifter som löner, diarieföring.

8.2 Avdelning Skydd mot olyckor

Avdelning Skydd mot olyckor påverkades mycket av bildandet av det nya förbundet då avdelningen i samband med detta utökades med ungefär en tredjedel, både vad gäller verksamhet och antalet medarbetare. Perioden har präglats av arbetet med att komma i gång med den nya avdelningen och dess organisation. Utöver detta har nya förutsättningarna gällande dygnsvila i Allmänna bestämmelser, som träder i kraft för räddningstjänsten 2024-02-01, haft stor påverkan på avdelningens verksamhet och avdelningens medarbetare under perioden. Mycket tid och kraft har också lagts på planering av personal, framför allt inför semesterperioden, för att säkerställa bemanningen under sommaren och hantera konsekvenserna av en mycket stor frånvaro under framför allt sommaren.

Tabell 1: Nyckeltal som beskriver avdelningens medarbetar- och chefssammansättning [procentuell andel].

Antal anställda (fasta tjänster)	Antal män	Antal kvinnor
97 [100 %]	85 [87,6 %]	12 [12,4 %]
Antal brandmän	Antal män	Antal kvinnor
63 [100 %]	57 [90,5 %]	6 [9,5 %]

Inom avdelningen finns i slutet av perioden 97 tillsvidareanställda medarbetare, inkluderat tre överanställningar (*brandmän*) som finansieras av andra medarbetares frånvaro. Av dessa är 12,4 % kvinnor och 87,6 % män. Bland brandmännen utgörs andelen kvinnor av 9,5 % och andelen män av 90,5 %, bland tillsynsförrättare utgörs andelen kvinnor av 40 % och andelen män av 60 %. Bland avdelningens chefer är samtliga män. Utöver de tillsvidareanställda medarbetarna är avdelningen kontinuerligt beroende av ca 10-15 timanställda och vikarier för att bedriva den operativa utryckningsverksamheten, flera av dessa kommer från förbundets RiB organisation.

Tabell 2: Nyckeltal som beskriver avdelningens medarbetar- och chefssammansättning [procentuell andel].

Antal tillsynsförrättare	Antal män	Antal kvinnor
15 [100 %]	9 [60 %]	6 [40 %]
Antal chefer	Antal män	Antal kvinnor
18 [100 %]	18 [100 %]	0 [0 %]

Resultat

I början av perioden har en ny riktlinje gällande fysisk arbetsförmåga implementerats inom verksamheten. Till riktlinjen har ett arbetsgruppsarbete genomförts under perioden för att dels ta fram en arbetsrelaterad bana, dels anpassade träningsprogram. Allt är delar i en modell för att skapa goda förutsättningar för medarbetarna att upprätthålla en lämpligt fysisk förmåga för arbetsuppgifterna.

Under slutet av föregående år beslutades om förändringar gällande dygnsvila i regelverket Allmänna bestämmelser, AB, för att anpassa regelverket efter regler inom EU. Vilken påverkan förändringarna skulle få har klargjorts under perioden. För att kartlägga och påbörja arbetet med att anpassa organisationens förläggning av arbetstid till de nya förutsättningarna har ett arbetsgruppsarbete bedrivits inom förbundet, med flera medverkande medarbetare från avdelningen. Förändringarna gällande dygnsvila kommer påverka medarbetare och verksamhet. Det har under perioden funnits, och finns fortfarande, en stor oro bland medarbetarna för hur den framtida förläggningen av arbetstiden kommer att se ut och vilken påverkan den får på den enskilde medarbetaren och dennes liv utanför arbetet.

Den förebyggande verksamheten inom avdelningen har varit begränsad av olika anledningar framför allt kopplade till anpassningar till ny organisation, fortsatt arbete för att anpassa verksamheten till de nya föreskrifter som reglerar tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt för att flera nya medarbetare har introducerats i verksamheten. Under hösten föregående år rekryterades flera medarbetare, både internt och externt, som saknade formell utbildning för att få bedriva tillsyn. Dessa medarbetare har under perioden genomgått utbildning och introducerats i verksamheten. För att anpassa verksamheten ytterligare till de nya kraven gällande tillsyn har Direktionen under perioden fattat beslut om att tillskjuta medel för att rekrytera ytterligare medarbetare till verksamheten, två medarbetare 2024 och två medarbetare 2025. De nya medarbetarna bedöms, genom att tillsynsverksamheten är intäktsfinansierad, möjliggöra rekrytering av ytterligare två medarbetare 2026 och två medarbetare 2027, totalt åtta medarbetare på en fyraårsperiod.

Tabell 3: Nyckeltal i form av resultat för perioden.

Egensotning	Tillsyner LSO totalt	Tillsyn LSO verks.	Tillsyn badplatser	Tillsyn LBE totalt	Övningstid/person
29	91	22	69	0	125 tim

Resultatet gällande flera delar av verksamheten fortsätter att vara lågt under perioden, bland annat tillsynsverksamheten. Endast 22 tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor 2 kap. 2 § har genomförts. Inga tillsyner enligt lag om brandfarliga och explosiva varor har genomförts. Tillsyn av farlig verksamhet, enligt lag om skydd mot olyckor 2 kap. 4 §, har inte genomförts under perioden. Övriga ärenden om tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor, egensotning, olika typer av yttranden med mera har hanterats kontinuerligt. Antalet operativa händelser som avdelningens uttryckande del hanterat under perioden ligger på en normal nivå och uppgår till 752 händelser, varav 388 händelser för Skövde, 136 händelser för Lidköping och 198 händelser för Mariestad.

Tabell 4: Nyckeltal i form av resultat för perioden.

Yttranden totalt	Yttrande plan/bygg	Yttrande polis	Yttrande servering	Yttrande miljöbalk
752	255	414	74	9
Sakkunnighetsutlåtande	Olycksutredningar	Tillstånd LBE	Tillstånd brandfarlig v.	Tillstånd explosiv v.
12	0	66	59	7

Under perioden har arbetet med att utveckla framför allt första linjens chefer, dvs. styrkeledare men även övriga chefer inom avdelningen, fortsatt. Dock har det gjorts i begränsad omfattning med hänsyn till den nya organisationen och implementeringen av denna. Delar i denna utveckling syftar bland annat till att öka medvetenheten om normer, bemötande och likabehandling samt att öka medvetenheten om jämlikt och jämställt bemötande. Avdelningschefen samt två av avdelningens enhetschefer har under perioden genomgått ledarskapsutbildningar för respektive funktion.

Tabell 5: Nyckeltal i form av resultat för perioden. (Händelser gäller 253-2010, 253-4010 respektive 253-3010)

Händelser totalt	Händelser Skövde	Händelser Lidköping	Händelser Mariestad
722	388	136	198
Händelsetid totalt	Händelsetid Skövde	Händelsetid Lidköping	Händelsetid Mariestad
610 tim	368 tim	83 tim	159 tim
Tid/händelse totalt (medel)	Tid/händelse Skövde (medel)	Tid/händelse Lidköping (medel)	Tid/händelse Mariestad (medel)
51 min	57 min	37 min	48 min

Samhället har en hög förväntan på räddningstjänstens kapacitet att bistå med hjälp vid olika händelser, framför allt vid bränder. De operativa resurserna inom avdelningen, i Skövde, Lidköping och Mariestad, har inte den kapacitet som behövs för att hantera bränder i byggnader på ett effektivt sätt som motsvarar samhällets förväntningar. Samhället förväntar sig att räddningstjänsten i större tätorter, som Skövde, Lidköping och Mariestad, ska kunna genomföra livräddning eller invändig brandsläckning genom rökdykning parallellt med livräddning från höjdfordon (gäller *ej Lidköping*) eller parallellt med vattentransport i tankbil. Dagens bemanning med en styrkeledare och fyra brandmän krävs för att kunna genomföra rökdykning som uppfyller kraven i styrande regelverk, vilket är det som normalt måste prioriteras. Det finns idag inte tillräckligt med resurser för att genomföra fler åtgärder utöver rökdykning förrän förstärkande styrkor anländer till platsen, vilket kan ta tid. Genomförs rökdykning finns inte resurser för att i ett tidigt skede säkerställa vattentillgång genom tankbilar eller för att genomföra livräddning via höjdfordon. För Skövdes del har Skövde kommun under perioden tagit beslut om att tillskjuta förbundet ekonomiska medel för att utöka den operativa styrkan i Skövde med en medarbetare, vilket är mycket välkommet och ett första steg mot rätt dimensionerad utryckningsstyrka i Skövde.

Analys

Det kan konstateras att organisationens myndighetsutövning gällande tillsyn brister i kapacitet att utföra tillsyner. Antalet genomförda tillsyner ligger under det antal som behöver göras för att följa de lagar och föreskrifter som styr verksamheten. Samtidigt kan det konstateras att de tillsyner som genomförs ger ett positivt resultat med ett förbättrat brandskydd respektive en förbättrad hantering av brandfarliga och/eller explosiva varor, vilket är positivt för samhället. Den tillsynsverksamhet som bedrivs har, på grund av resursbrist, fått prioriteras så att den genomförs där den ger mest nytta för samhället, därför har prioritering i huvudsak skett i ordningen tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor 2 kap. 2 §, tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor och därefter tillsyn av farlig verksamhet enligt lag om skydd mot olyckor 2 kap. 4 §.

Det kan konstateras att de operativa resurserna inom avdelningen, i Skövde, Lidköping och Mariestad, inte har den bemanning som krävs för att hantera de uppdrag som åligger resurserna. Styrkornas uppbyggnad med en styrkeledare och fyra brandmän medför begränsningar i kapacitet då det med nuvarande organisering inte är möjligt att utföra livräddning eller invändig brandsläckning genom rökdykning parallellt med livräddning från höjdfordon eller parallellt med vattentransport i tankbil. Det kan också konstateras att en utökning av de operativa resurserna inom avdelningen skulle få andra positiva effekter både för organisationen och berörd kommun som ex;

- möjlighet att ha kvar en god förmåga för livräddning med höjdfordon även vid andra händelser som inte kräver full bemanning,
- möjlighet att bli effektivare och säkrare vid hantering av trafikolyckor med behov av losstagnung genom att skapa fler roller i arbetet,

- ökade förutsättningar att uppnå mål i handlingsprogrammet om att räddningstjänstens insatser ska vara effektiva och kontinuerligt bli effektivare,
- ökade förutsättningar att bedriva annan verksamhet som bedrivs under dagtidsveckan,
- utökning av den operativa styrkan medför att kommunen kan tillämpa ett utglesat brandpostnät i stora delar av kommunen och genom detta spara pengar.

Frånvaron under sommaren består utöver semester även av ett högt uttag av föräldraledighet. Den stora frånvaron ställer krav på verksamheten för att säkerställa bemanningen. En föryngring av medarbetarkollektivet medför ett ökat uttag av exempelvis föräldraledighet över tid. Verksamhetens förutsättningar är inte sådana att vikarier kan användas hur som helst utan tjänstgörande medarbetare behöver ha kompetens för uppdraget, ex. att köra fordon, rökdyka, osv. Vid flera tillfällen har det varit mycket kritiskt läge i att upprätthålla verksamhetens förmåga. Många medarbetare har hjälpt till i att hantera den stora frånvaron genom extra tjänstgöring, vilket är positivt, men inte en långsiktig lösning.

Slutsatser

Den tillsynsverksamhet som bedrivs är bra och ger ett bra resultat dock saknas resurser för att genomföra tillräckligt många tillsyner varje år. Detta medför ett sämre brandskydd i samhället och att räddningstjänsten inte hinner tillsyna de tillsynsobjekt som behöver tillsynas varje år. Direktionens beslut om att tillskjuta pengar till förbundet för rekrytering av ytterligare medarbetare till verksamheten är mycket positivt och kommer på fyra års sikt skapa den förmåga som, just nu, bedöms krävas för att bedriva tillsynsverksamheten enligt gällande regelverk idag.

Det finns ett stort behov att utöka de operativa resurserna i Skövde, Lidköping och Mariestad för att de ska ha de förmågor som samhället förväntar sig vid ex. en brand. Behovet av utökning finns i samtliga orter och bör, i bästa fall, uppgå till en utökning med två brandmän i respektive ort. Skövde kommuns beslut att tillskjuta förbundet ekonomiska medel för att utöka den operativa styrkan i Skövde med en medarbetare är mycket välkommet och ett första steg mot rätt dimensionerad utryckningsstyrka i Skövde.

Det är viktigt att beakta de förutsättningar som ligger till grund för den höga frånvaron under sommaren och att vidta åtgärder för att skapa förutsättningar för att möjliggöra frånvaron utan påverkan på verksamhetens förmåga. Åtgärder måste identifieras och implementeras för att möjliggöra den frånvaro som sker, under framför allt sommarperioden, utan att verksamhetens förmåga påverkas negativt. Dessa åtgärder kommer med stor sannolikhet leda till ökade kostnader.

8.3 Avdelning Larm och ledning

Avdelning Larm- och ledning består av enheterna Ledningscentral och Trygghetscentral.

Enhet Ledningscentral är den enhet som hanterar verksamheten enligt LSO, där alltså vårt ledningssystem ingår. Det som varit fokus inom enhet ledningscentral senaste tiden är att skapa en ny ledningsdoktrin för RS som i stort utgår från den som gällde för RÖS/RVS gemensamma ledningssystem. Därutöver har ett större arbete genomförts tillsammans med övriga ledningssystem inom Räddningsregion Västra Götaland för att skapa en, till stora delar, gemensam instruktion för stabsarbete. RS har varit mycket tongivande i detta arbete. Utöver detta så har riktlinjen för räddningstjänst under höjd beredskap med tillhörande bilagor reviderats för att stämma med aktuell omvärldsanalys samt det utökade förbundet.

Inom Räddningstjänsten Skaraborg ses nu övningsverksamheten över. Som en del av detta har en långsiktig plan för utbildning och övning upprättats för vakthavande befäl. Denna skall nu fortsatt utvecklas för att kunna implementeras för övriga befälsfunktioner.

MSB inledde i våras tillsynen av landets samtliga 18 ledningssystem. Initialt har RS fått svara på ett antal frågor kring hur ledningssystemet är uppbyggt och dimensionerat. Nästa steg i tillsynen är ett digitalt möte i oktober.

Rent kvantitativt blir det från och med årsskiftet 2022/2023 ett nytt sätt att redovisa antalet händelser eftersom förbundet utökades då. Redovisningen kommer utgå från RS såsom det ser ut nu och som jämförelse kommer endast resonemang föras utifrån de mätningar som tidigare gjorts inom RÖS och RVS. Eftersom händelsetyperna tidigare redovisades lite olika mellan RÖS och RVS så blir det svårt att hitta en tydlig redovisningsmodell som blir överblickbar. För ytterligare detaljer kring händelser per kommun eller stationsområde hänvisas till enhet Larmcentral

Olyckstyper	2023
Brand i byggnad	116
Brand, ej i byggnad	162
Trafikolycka	174
Utsläpp, farligt ämne	42
Drunkning/Tillbud	2
Automatiskt brandlarm	504
IVPA (i väntan på ambulans)	128
Övriga olyckstyper	150
Totalt	1278

Medlyssning där utryckning inte behövdes	562
---	------------

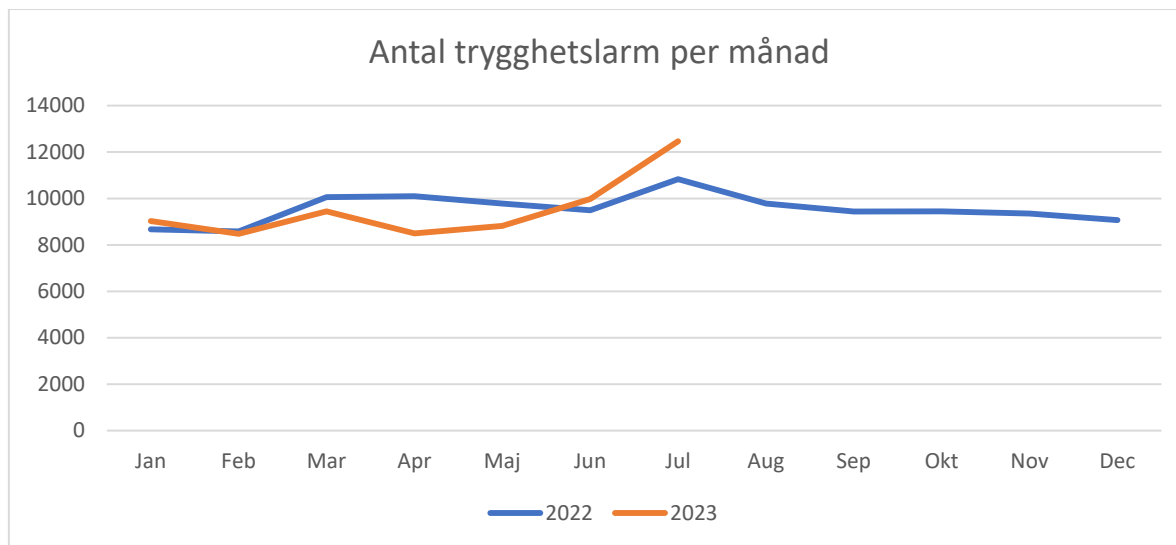
Fördelning personskador	2023
Avtransporterade	86
Omkomna	5

Händelser med omkomna

Datum	Adress	Händelse	Antal
1/1	E 20 Mariestad	Trafikolycka	1
9/1	Väg 49 Lidköping	Trafikolycka	1
4/6	Väg 2504 Nossebro	Trafikolycka	1
14/6	Väg 195 Hjo	Trafikolycka Mc	1
1/7	Resecentrum Skövde	Järnväg	1

Enhet Trygghetscentral är den enhet som hanterar trygghetslarm med mera i Trygghetscentralen vid brandstationen i Lidköping. Här har verksamheten präglats av att förfina och utveckla redan befintlig

verksamhet men också att börja blicka framåt. Enhetschefen har skapat en målbild, inte bara för vår egen trygghetscentral, utan även för hur alla kommuner i Skaraborg skulle kunna samverka mellan flera trygghetscentraler och då också bli redundanta för varandra. Stort fokus ligger på digitalisering av verksamhet men också på hur vi kan samverka i fler frågor tillsammans med våra medlemskommuner, i första hand i område väst. Antalet trygghetslarm per månad minskade något under de inledande månaderna av året men nådde en tydlig topp under juli. Arbete pågår tillsammans med kommunerna för att analysera detta och se orsaken. Fixarbrandis, som även ligger placerad under Trygghetscentralen och utför fixaruppdrag i Lidköping, ökade antalet uppdrag med ca 20% jämfört med 2022 och börjar närma sig nivåer innan pandemin. Sett till numerären innebär det ungefär ett hundratal fixaruppdrag i snitt per månad under inledningen av 2023.

8.4 Avdelning Drift- och utbildning

Driftenheten

För att den skadeavhjälpare verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll. Kontroll och uppföljning av funktions säkerheten hos fordon och materiel sker i huvudsak genom regelbundna vecko-, månads- och årskontroller med funktionsprover och besiktningar. Arbetet sker i huvudsak i egen regi med egen personal, men i vissa fall där krav på annan kompetens gäller, anlitas auktoriserade företag enligt gällande tidsintervaller och normer. Service och reparationer av fordon och materiel sker kontinuerligt där behov uppstår. Vid större insatser har driftenheten en viktig roll att fylla när det gäller att skapa uthållighet genom materielförsörjning och akuta reparationer av fordon och materiel. I det nya utökade förbundet kommer sannolikt behovet av driftpersonal vid insatser bli så frekvent att en beredskapsfunktion bör övervägas.

Delåret startade med att räddningstjänsten Skaraborg bildades och vi blev ett större räddningstjänstförbundet. Detta innebar bland annat att två driftenheter blev en och personalstyrkan ökade från fem personal till åtta. Enheten har under första halvåret haft fokus på att lära känna varandra inom enheten. Då det är ett nytt, större, geografiskt område så har vi även besökt varandra där vi även gått igenom våra olika rutiner gällande drift och underhåll på de olika brandstationerna. Vi har försökt lära av varandra och tagit det bästa från två organisationer.

En process med framtagandet av ny logotype har genomförts och därefter påbörjades ett stort arbete med att märka om fordon, byta skyltar på fastigheter och märka om kläder.

Under delåret har uppfrysning av lokaler skett med bland annat nya möbler och anpassning av kontor främst på stationerna i Lidköping, Mariestad och Skövde. Ny visualiseringsteknik har beställts till lektionssalar, stabsutrymmen och konferensrum på våra heltidsstationer.

En ny släckbil är levererad och kommer tas i tjänst tidig höst med placering i Skövde. Fordonsgruppen tillsammans med driftenheten har på ett mycket bra sätt utrustat den nya bilen. Förbundet har även köpt in två begagnade släckbilar där den ena placerades i Järpås och den andra på övningsfältet Hasslum. Två personbilar är har köpts in och placerats i Skövde.

En servicebil är inköpt och den gamla flyttades då över till Lidköpings brandskyddstekniker.

En ny räddningsbåt till brandstationen i Mariestad är upphandlad och väntas levereras under hösten.

Förbundet har skänkt en släckbil till Ukraina genom ett samarbete med Rotary Sverige.

Utbildningsenheten

Som en del av den nybildade förbundet så har Utbildningsenheten skapats. Under våren har arbetet med att forma enheten och dess uppdrag påbörjats och rekryteringar till enheten har genomförts. Enheten består i dagsläget av en enhetschef samt 8 medarbetare. Enheten arbetar med förbundets utbildning och övningsverksamhet samt utbildning för externa parter. Inom enheten kommer även utvecklingsprojekt kopplat mot metod och teknik att bedrivas.

Arbetet just nu handlar om att skapa en gemensam struktur samt utbildningsplan för vår övnings och utbildningsverksamhet för såväl intern som extern verksamhet.

Vidare så har vi börjat att titta på det utbildningsbehov som organisationen har kopplat mot vårt uppdrag inom Räddningstjänst under höjd beredskap. Dialog med MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) har förts tillsammans med Skövde kommun huruvida Hasslum kan vara en utbildningsplats för att möta detta behov. Denna dialog kommer att fortsatt intensifieras under året där Skövde Kommun bör ta den ledande rollen som dialogpartner till MSB.

Under första halvan av 2023 har bland annat följande utbildning- och övningsaktiviteter genomförts.

Tema räddning – Detta är övningar med inriktning mot olika typer av uppdrag och just i detta fall mot räddning. Vid årets övningar övades bland annat trafikolycka, undsättning av person i svår belägenhet. Alla övningar syftar till att säkerställa individen, gruppen och organisationens operativa förmåga. Övningarna har genomförts av skiftgående heltidspersonal från enhet Öst och Norr. From HT 23 så kommer även enhet väst att delta i dessa Tema Övningar.

AOSP- Personal från enhet Utbildning samt Op enhet H gick under början på året en instruktörsutbildning i AOSP (Akut omhändertagande av självmordsnära person) Under våren har utbildningar genomförts för personal inom Op enhet H. Målbilden är fortsatt att samtlig operativ personal inom RS skall ha genomgått denna utbildning.

Hasselmsdagar 2023 – Detta är heldagsövningar för samtliga hel- och deltidsskift i RS. Övningsdagen består av flertalet momentövningar och insatsövningar. Innehållet var bland annat insats mot farliga ämnen, brand i byggnad samt trafikolycka. Hasslumsdagarna genomförs gemensamt med flertalet närliggande räddningstjänster på övningsfältet Hasslum.

Befälsutvecklingsdagar – i syfte att vidareutveckla våra olika befälsnivåer så har under våren bedrivits 2 dagar för förbundets olika ledningsfunktioner (L2-L5) Innehållet har varit bland annat RUHB (Räddningstjänst under höjd beredskap), Erfarenhetsåterföring från genomförda insatser samt även en första del av den stabsutbildning som skall genomföras. Medverkande vid denna första del av stabsutbildningen var även medlemskommunernas säkerhetssamordnare/-chefer.

Grundutbildning för deltidspersonal (GuRIB) – En kurs på 4 veckor med totalt 19 deltagare har genomförts. Kursen är första delen i utbildningen till deltidbrandman och efter genomförd kurs har man kompetens för att gå i tjänst. Deltagare från 5 olika räddningstjänster gick kursen.

Övning Aurora - Under v17 så deltog RS med personal i Övningen Aurora. Detta var en lokal övningsserie där vi tillsammans med Skövde Kommun, Polis, Ambulanssjukvården samt Försvarsmakten genomförde en rad olika övningar. Scenarierna bedrevs delvis mot olika objekt i Skövde Kommun men även vid Hasslum

Introduktionsutbildning Semestervik Op enhet H – Under v22 så genomfördes en introduktionsutbildning för våra nya kollegor som under sommaren kommer att tjänstgöra i skift. Veckan innehöll en rad olika moment och aktiviteter som syftar till att ge kunskap inför sommaren.

Externa aktörer – Utöver RS och andra räddningstjänster övar och utbildar sig även andra externa aktörer på övningsfältet Hasslum. Bland annat har övningar genomförts av Frivillig organisationer, Ambulanssjukvården, Försvarsmakten etcetera

8.5 Avdelning RiB/Värn

Sedan årsskiftet har arbete lagts på att ensa arbetssätt till att bli en RiB-avdelning. Ett stort arbete har även lagts i område Väst på att implementera all lönehantering i Daedalos. Det har även genomförts en rekrytering av nya brandmän till flertalet stationer och den resulterade i 12 nya medarbetare. Rekryteringen av nya brandmän till våra RIB stationer i förbundet är fortsatt en utmaning, framför allt i mindre orter. Vi ser även utmaningar avseende utbildning till Styrkeledare på RIB stationerna. Anledningar till detta är dels tilldelningen av platser på den av MSB anordnade utbildningen, dels den utökade studietid som det nya utbildningssystemet för Ledningspersonal har givit där huvudarbetsgivare har svårt att medge ledighet under utbildningstiden. Behovet av antalet utbildningsplatser till våra RIB stationer förväntas öka de närmsta åren med anledning av personal som avslutar sin anställning och pensionsavgångar.

9 Framtid

Utökning av förbundet har setts och genomförts som en sammanslagning av två organisationer och därför kommer ett av de allra viktigaste områdena att arbeta vidare med vara att bygga en stark god gemensam organisationskultur med ett tydligt "Vi-perspektiv" samt hög grad av intern samverkan. Detta arbete måste planeras genom flera olika aktiviteter och processer, vara uthålligt och involvera alla delar i organisationen.

Inför 2023 fastställde direktionen flera långsiktiga prioriteringar, vilka vi behöver påminna oss om för att hålla rätt fokus på både vad och hur vi utför vår verksamhet. Det råder stor osäkerhet inom flera områden, där säkerhet och ekonomi är de två områden som överskuggar och påverkar all vår verksamhet. Beslut och avtal/överenskommelser som görs på central nivå med krav och förväntan på snabb implementering som till exempel förändringar i pensionssystemet, förändring av arbetstidsavtalet allmänna bestämmelser, löneavtalsförhandlingar och förändringar av särskild pension för brandmän har också stor påverkan på såväl vår verksamhet som ekonomi och kräver hög grad av flexibilitet hos förbundets medlemskommuner.

Att hitta rätt kompetens är en utmaning för hela svenska arbetsmarknaden står inför, kommunal räddningstjänst utgör inget undantag. För RS del ligger de största utmaningarna för närvarande i att rekrytera rätt kompetenser inom områdena tillsyn och drift/service samt en allmän utmaning att rekrytera brandmän till vår deltidsorganisation.

Förbundet äger ett antal övningsobjekt, de flesta objekten finns på övningsfältet Hasslum i Skövde, men vi har också övningsobjekt i Mariestad och Grästorp. Det finns ett identifierat behov att anlägga

en övningsplats med objekt för att upprätthålla grundläggande förmågor för heltidsstyrkan i Lidköping och deltidsstyrkorna i västra området. Övningsobjekten för brand och olyckor slits hårt och underhållet har dessvärre varit eftersatt sedan en längre tid tillbaka, vilket lett till att vi har både en relativt stor underhållsskuld och ett ny-/återinvesteringsbehov. En underhållsplan som påvisar årlig kostnad behöver framarbetas. En särskild rapport med underhållsplan och årliga kostnader för detta behöver arbetas fram och fastställas. Underhållskostnad behöver skyndsamt också arbetas in de taxor, avgifter som tas ut vid uthyrning av övningsfältet Hasslum samt när extern utbildning bedrivs i RS regi.

Sammanfattningsvis konstateras att det ligger flera spännande och prövande utmaningar framför oss, där våra medarbetares kompetens, engagemang och förmåga är vårt främsta kapital för att lyckas så bra som möjligt i alla våra uppdrag.

Räddningstjänsten Skaraborg
010-173 63 00 rtjskaraborg.se

Yttrande om delårsrapport

Till revisorerna i Räddningstjänst Skaraborg

Org. nr 222000–1115

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter för Räddningstjänst Skaraborg för perioden 2023-01-01—2023-07-31. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna delårsrapport grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med *Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga bitrådets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Jönköping den 6 oktober 2023

KPMG AB

Thord Axelsson

Auktoriserad revisor

Översiktlig granskning

Delårsrapport per 2023-07-31

Granskningsrapport
Räddningstjänst Skaraborg
KPMG AB
2023-10-06

Snabb överblick

Delårsrapporten är upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen uppfyller kraven.

Finansiella mål

Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Resultat och prognos

Förbundets delårsresultat uppgår till 141 tkr.

Årsprognosen uppgår till 3 100 tkr, en förbättring på 2 515 tkr mot budget. Det beror huvudsak på ökade intäkter och generella statsbidrag och utjämningar och minskar verksamhetens nettokostnader samt ökade finansiella intäkter med värdepapper.

Balanskravsresultat

Vår bedömning är att förbundet har uppnått balanskravsresultatet vid delåret.

Verksamhetsmål

Vår bedömning är att det är svårt att fastställa om förbundets verksamhetsmässiga mål mål är uppfyllda eller ej, då de sträcker sig över en fyraårig period.

Innehåll

Inledning

- Inledning
- Syfte och revisionsfrågor
- Avgränsning
- Ansvarig nämnd
- Revisionskriterier
- Metod

Granskningsresultat

- Delårsrapportens räkenskaper
- God ekonomisk hushållning
  - Bedömning
  - Rekommendation
- Balanskravsresultat

Slutsats

- Delårsrapportens räkenskaper
- God ekonomisk hushållning
- Balanskravsresultat

01

Inledning

Inledning

Av 13 kap. 1§ lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), hädanefter LKBR, framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader.

Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. 2§ kommunallagen (2017:275), hädanefter KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Syfte och revisionsfrågor

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av direktionens fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Kommer förbundet att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till direktionen.

Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2023-07-31.

Vår granskning av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKRs God revisionssed i kommunal verksamhet 2023. Den översiktliga granskningen har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning än den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standard on Audit, ISA, har.

En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, till exempel förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Denna rapport sammanfattar i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Ansvarig nämnd

Granskningen avser förbundsdirektionens delårsrapport per 2023-07-31.

Rapporten är faktakontrollerad av ansvarig ekonom samt förbundsdirektören.

Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer KL, LKBR samt Rådet för kommunal redovisnings (hädanefter RKR) rekommendationer.

Vidare granskas om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av direktionens beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Beaktande av relevanta dokument
- Avstämningar med berörda tjänstepersoner
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Översiktlig analys och granskning av balans- och resultaträkningen samt resultatprognos

02

Gransknings- resultat

Granskningsresultat

Nedan redogörs för resultatet av den översiktliga granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

Delårsrapportens räkenskaper

Enligt 13 kap. 2§ LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation RKR R17 Delårsrapport vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Utöver vad som preciseras gällande den förenklade förvaltningsberättelsen ska en delårsrapport även innehålla resultaträkning, balansräkning, översiktlig beskrivning av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter.

Förbundet gör i delårsrapporten avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Inga avsteg noterades.

Delårsrapportens räkenskaper - fortsättning

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens har det inte kommit fram några omständigheter och avvikelser som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som direktionen fastställt i budget för 2023.

God ekonomisk hushållning

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska direktionen i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Skaraborg har i delårsrapporten antagit 8 st verksamhetsmål och 3 st finansiella mål.

Finansiella mål:

- Resultatet – handlar om vilken balans förbundet haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden. Årets resultat ska var positivt för att skapa en budgetmarginal. Det positiva resultatet ska uppgå till minst 500 tkr.
- Soliditet – är ett ekonomisk nyckeltal som beskriver förhållandet mellan det egna kapitalet och det totala kapitalet. Det kan också beskrivas med hur stor andel av förbundets tillgångar som inte motsvaras av skulder. Soliditeten beskrivs som förbundets betalningsförmåga på lång sikt. Soliditeten ska inte understiga 30%
- Förbundet ska ha tillgängliga likvida medel, dvs. tillgångar i kassa och bank och som motsvarar en god betalningsberedskap. Betalningsberedskapen bör därför inte någon gång understiga 7 000 tkr under året för att säkerställa kapacitet att hantera löpande utbetalningar, ex. löner och fakturor.

Verksamhetsmål

- Målbild för jämställdhet och mångfald
- Förebygga bränder
- Förhindra eller begränsa skador
- Effektiva räddningsinsatser
- Påbörja räddningsinsatser inom godtagbartid
- Allmänhetens förmåga till räddningsinsats
- Förebygga bränder i Gullspångs kommun
- Förmåga till räddningsinsats i Karlsborgs kommun

* *Likställdes direktionen*

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public | 13

God ekonomisk hushållning – Bedömning och rekommendation

Finansiella mål:

Utifrån genomförda granskningen är vår sammanfattande bedömning att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av direktionen fastställda finansiella målen. Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig. Förbundet uppfyller två mål. Målet kring resultatet är idag inte uppfyllt men utifrån helårsprognosen bedöms detta uppfyllas.

Verksamhetsmål:

Vår sammanfattande bedömning är att i den av direktionen fastställda budgeten för 2023 finns åtta målområden med underliggande delmål och/eller indikatorer. Vi konstaterar att det vid delåret är svårt att bedöma huruvida förbundets verksamhetsmässiga mål är uppfyllda eller ej, då de sträcker sig över en fyraårig period utan målnivåer för uppföljning år 2023. Vi bedömer även att direktionens verksamhetsmässiga mål inte har en tydlig koppling till god ekonomisk hushållning.

Balanskravsresultat

En kommun/förbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Förbundet redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att förbundets prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 730 tkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Beräkningen som ligger till grund för förbundets balanskravsresultat innehåller enligt vår bedömning inga väsentliga felaktigheter.

03

Slutsats

Slutsats - Delårsrapportens räkenskaper

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Slutsats – God ekonomisk hushållning

Underlag för revisorernas bedömning utifrån direktionens mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska direktionen i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delbokslutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsbokslutet är förenligt med de av direktionen fastställda finansiella målen.

Verksamhetsmål

I den av direktionen fastställda budgeten för 2023 finns åtta målområden med underliggande delmål och/eller indikatorer. Vi konstaterar att det vid delåret är svårt att bedöma huruvida förbundets verksamhetsmässiga mål är uppfyllda eller ej, då de sträcker sig över en fyraårig period utan målnivåer för uppföljning år 2023. Vi bedömer även att direktionens verksamhetsmässiga mål inte har en tydlig koppling till god ekonomisk hushållning.

Slutsats – Balanskravsresultat

Utifrån vår genomförda översiktliga granskning har vi, utöver vad som nämns ovan i avsnitt 2, inte identifierat några väsentliga felaktigheter i balanskravsutredningen delårsbokslutet.

Jönköping den 6 oktober 2023

Thord Axelsson

Auktoriserad revisor

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public

Räddningstjänsten
Skaraborg

Räddningstjänsten Skaraborg

Revisionen

2023-10-06

Till Kommunfullmäktige i:

Skövde, Mariestad, Hjo, Tibro, Karlsborg,
Töreboda, Gullspång, Essunga, Grästorp,
Lidköping, Vara kommuner

Revisorernas bedömning av delårsrapporten 2023-07-31

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2023-07-31 är förenligt med de mål direktionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsd i kommunal verksamhet.

För 2023 finns tre finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning. Vår bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av direktionen fastställda finansiella målen. Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig. Förbundet uppfyller två mål vid delåret. Målet kring resultatet är idag inte uppfyllt men utifrån helårsprognosen bedöms detta uppfyllas.

I den av direktionen fastställda budgeten för 2023 finns åtta målområden med underliggande delmål och/eller indikatorer. Vi konstaterar att det vid delåret är svårt att bedöma huruvida förbundets verksamhetsmässiga mål är uppfyllda eller ej, då de sträcker sig över en fyraårig period utan målnivåer för 2023. Vi bedömer även att direktionens verksamhetsmässiga mål inte har en tydlig koppling till god ekonomisk hushållning.

Förbundets resultat för delåret uppgår till 141 tkr. Årsprognosen uppgår till 3 100 tkr, en förbättring på 2 515 tkr mot budget. Det beror i huvudsak på ökade intäkter och generella statsbidrag och utjämnings- och minskar verksamhetens nettokostnader samt ökade finansiella intäkter med värdepapper.

Förbundet redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att förbundets prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 730 tkr. Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Vår bedömning är att:

- Delårsrapporten i allt väsentligt har upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed
- De finansiella målen för god ekonomisk hushållning uppfylls inte fullt ut vid delåret
- Det är inte fullt ut möjligt att bedöma måluppfyllelsen av förbundets verksamhetsmässiga mål vid delåret

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport.

Skövde 2023-10-06

Ronny Wennerström
Revisor Tibro kommun

Bo Kindbom
Revisor Töreboda kommun

§4

Delårsrapport 2023

Beslut

Direktionen godkänner delårsrapporten för år 2023.

Bakgrund

Delårsrapport har upprättats för perioden 1 januari – 30 juni 2023.

Resultatet för delåret är negativt med -2,2 miljoner kronor. Det är 2,3 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet om -4,5 miljoner kronor för perioden.

Soliditeten uppgår till 50 procent vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt.

Prognosen för år 2023 är ett negativt resultat på -5,6 miljoner kronor.

Handlingar

Delårsrapport 2023 för Avfall & Återvinning Skaraborg.

Delges

Medlemskommunerna Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Töreboda och Vara.

Avfall & Återvinning Skaraborg

Direktionen för Avfall &
Återvinning Skaraborg

Delårsrapport 2023

Förslag till beslut

Direktionen godkänner delårsrapporten för år 2023.

Bakgrund

Delårsrapport har upprättats för perioden 1 januari – 30 juni 2023.

Resultatet för delåret är negativt med -2,2 miljoner kronor. Det är 2,3 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet om -4,5 miljoner kronor för perioden.

Soliditeten uppgår till 50 procent vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt.

Prognosen för år 2023 är ett negativt resultat på -5,6 miljoner kronor.

Bilagor

Delårsrapport 2023 för Avfall & Återvinning Skaraborg.

Delges

Medlemskommunerna Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Töreboda och Vara.

Avfall & Återvinning Skaraborg

Maria Törnblad
Ekonomichef

Delårsrapport 2023

Avfall & Återvinning Skaraborg

Delårsrapport per 2023-06-30

Innehåll

Sammanfattning	3
Förvaltningsberättelse	4
Händelser av väsentlig betydelse	4
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	5
Resultat och prognos	9
Bedömning av balanskravsresultat 2023.....	11
Förväntad utveckling	12
Ekonomiska rapporter	13
Driftredovisning.....	13
Investeringsredovisning	14
Resultaträkning.....	15
Balansräkning	15
Kassaflödesanalys.....	16
Noter och tilläggsupplysningar.....	16
Bilaga 1. Aktiviteter i verksamhetsplan.....	23

Sammanfattning

Resultatet för delåret är negativt med -2,2 miljoner kronor. Det är 2,3 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet om -4,5 miljoner kronor för perioden. Soliditeten uppgår till 50 procent vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt.

Prognosen för år 2023 är ett negativt resultat på -5,6 miljoner kronor, vilket är 3,4 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat på -9,1 miljoner kronor. Både intäkter och kostnader väntas bli lägre än budgeterat.

Lagförändringarna för både obligatorisk insamling av matavfall och kommunalt insamlingsansvar för förpackningar innebär genomgripande förändringar av det kommunala insamlingssystemet med start redan år 2024.

Adam van Stam
Förbundsordförande

Pontus Düring
Förbundsdirektör

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

- Nybyggd återvinningscentral, Heljeved i Vara kommun, öppnade i januari och drivs i A&ÅS regi. Det är första gången förbundet öppnar en helt nybyggd återvinningscentral. Den har möjliggjort bättre sortering och kapacitet att ta emot fler kunder.
- Krusegårdens återvinningscentral i Essunga kommun övergick till förbundets regi från februari.
- Både Stenstorps och Flobys återvinningscentraler har flyttats till tillfälliga platser då sluttäckning och iordningställande pågår på ordinarie platser. Lösningarna har blivit bra och det har varit prioriterat att kunna fortsätta ha återvinningscentral på dessa orter.
- Förberedelser inför att kommunerna tar över ansvar för att samla in förpackningar från januari 2024 pågår. Det handlar om drift, skötsel och tömning av alla återvinningsstationer samt att insamling hos flerbostadshus som idag har förpackningsinsamling ska fungera. Från och med 2027 är uppdraget att insamlingen ska vara fastighetsnära. Insamlingen ska finansieras av förpackningsproducenterna, men ersättningen rekvireras via Naturvårdsverket.
- Kommunplast¹ utsorteras på återvinningscentralerna Falevi i Falköping, Krusegården i Essunga samt Heljeved i Vara sedan i april 2023. Syftet är att öka återvinningen av plast och därmed minska utsläppen från förbränning och den mängd fossila resurser som behövs vid framställning av ny plast. Behandlingskostnaden per ton är högre för plast än för restavfall.
- Kundnöjdhetmätning är genomförd och för att ta reda på kundernas nöjdhet med avfallshantering, kundernas vanor och attityder inom specifika frågor. Resultatet av undersökningen ska ge jämförelse med tidigare undersökningar och användas i det strategiska

---

¹ Kommunplast är plast som kommer från kommuninvånarna, därav namnet. Det är till exempel pulkor, plaststolar/-bord, leksaker, hinkar med mera.

förbättringsarbetet. 81 procent är mycket nöjda eller nöjda med avfallshanteringen i kommunen.

- Ny entreprenör för insamling i Falköping och Skara i början på året. Bytet har gått bra, utan störningar hos kunderna.
- Restavfall från ÅVC har minskat med cirka 20 procent jämfört med år 2022.
- Sortera säcken är infört på ytterligare tre återvinningscentraler; Heljeved i Vara kommun, Risängen i Skövde kommun samt Krusegården i Essunga kommun. Sortera säcken innebär att allt avfall ska sorteras och lämnas löst i respektive avfallsbehållare. Inga säckar med osorterat avfall tas emot på återvinningscentralen. Med rätt sortering ökar möjligheterna för avfallet att återvinnas och mängden restavfall minskas.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

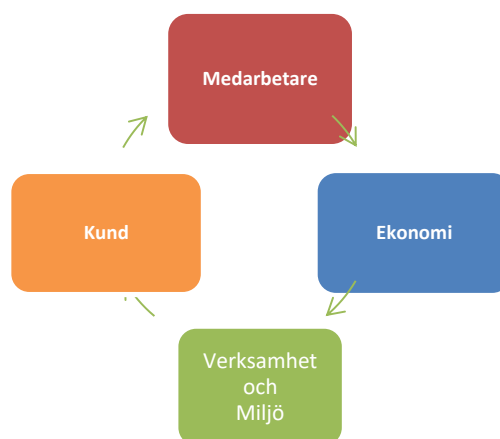
Mål och måluppfyllelse 2023

Uppföljning av målen i verksamhetsplanen sker löpande under året och redovisas till direktionen två gånger per år.

Förbundet har 5 övergripande mål. Hittills i år har ett mål uppfyllts och ett har delvis uppnåtts.

Tre av målen är inte uppnådda än.

Vid årets slut bedöms att ett mål kommer vara uppfyllt, två mål kommer vara delvis uppfyllda och två mål kommer inte vara uppfyllda.

Måluppfyllelse vid delårsbokslut

- Bedriva en effektiv och miljöriktig verksamhet
- God service med hög tillgänglighet
- Aktuell och lättillgänglig information om Avfall & Återvinning
Skaraborgs miljödrivna avfallshantering och kundens bidrag till denna ("alla måste förstå – alla måste vara med")
- Vara en attraktiv arbetsgivare
- Ekonomi i balans

Den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning är att förbundet fortsatt har en god ekonomi och goda rutiner för att arbeta mot de uppsatta målen.

Verksamhet- och miljöperspektiv

Övergripande mål: **Bedriva en effektiv och miljöriktig verksamhet.**

Indikator	Måluppfyllelse
Den totala mängden insamlat matavfall ska årligen öka.	<p>Målet är uppnått.</p> <p>Den totala mängden insamlat matavfall har ökat under första halvåret från 3 249 till 3 279 ton jämfört med samma tidpunkt förra året.</p> <p><u>Kommentar:</u> Prognosen för helåret är att målet kommer att uppnås.</p>
Matavfallets renhetsgrad ska vara minst 98 procent vid varje fastighet.	<p>Målet är inte uppnått.</p> <p>Plockanalys visar att 93 procent av matavfallet i den bruna tunnan är bioavfall som kan återvinnas till biogödsel och biogas.</p> <p><u>Kommentar:</u> Plockanalys genomfördes i Gullspångs kommun i maj månad år 2023. Det planeras inte någon mer plockanalys av matavfall under året så prognosen för helåret är att målet inte kommer uppnås.</p>

Indikator	Måluppfyllelse
”Sortera säcken” införs vid minst en ÅVC årligen.	<p>Målet är uppnått.</p> <p>”Sortera säcken” har införts vid återvinningscentralerna Krusegården i Essunga, Risängen i Skövde samt Heljeved i Vara under januari och februari 2023.</p> <p><u>Kommentar:</u></p> <p>”Sortera säcken” har nu införts på 11 anläggningar i förbundet.</p>

Kundperspektiv

Övergripande mål: **God service och hög tillgänglighet.**

Indikator	Måluppfyllelse
Nöjd kundindex ska år 2023 vara minst 85 %.	<p>Målet är inte uppnått.</p> <p>81 % av kunderna är nöjda med avfallshanteringen i kommunen enligt kundnöjdhetsmätning genomförd år 2023.</p> <p><u>Kommentar:</u></p> <p>Prognos för helåret är att målet inte kommer uppnås.</p>
Grönt kort införs för minst en ÅVC årligen.	<p>Målet är inte uppnått.</p> <p>ÅVC Heljeved i Vara förbereds för uppstart av grönt kort.</p> <p><u>Kommentar:</u></p> <p>Prognosen för helåret är att målet kommer uppnås.</p>

Övergripande mål: **Aktuell och lättillgänglig information om Avfall & Återvinning Skaraborgs miljödrivna avfallshantering och kundens bidrag till denna (“alla måste förstå – alla måste vara med”).**

Indikator	Måluppfyllelse
Nöjd kundindex ska år 2023 vara minst 85 %.	<p>Målet är inte uppnått.</p> <p>69 % av kunderna är nöjda med informationen och 74 % är nöjda med kundtjänst enligt kundnöjdhetsmätning genomförd år 2023.</p>

Medarbetarperspektiv

Övergripande mål: **Vara en attraktiv arbetsgivare.**

Indikator	Måluppfyllelse
Nöjd medarbetarindex ska år 2024 vara minst 85 %.	<p>Målet är inte uppnått.</p> <p>Undersökning genomfördes under hösten 2022 och det samlade resultatet var 76 %.</p> <p><u>Kommentar:</u> Medarbetarundersökningen genomförs vart tredje år. Nöjd-medarbetar-index används som ett komplement för att följa trender i verksamheten. Eftersträvaransvärt är att ständigt förbättra sig samt att inte understiga riktvärdet 63. Fördelning mellan avdelningarna: insamling 67 %, ÅVC 76 %, kontor 84 %.</p>

Ekonomiskt perspektiv

Övergripande mål: **Ekonomi i balans.**

Indikator	Måluppfyllelse
Soliditeten understiger inte 35 %.	<p>Målet är uppnått.</p> <p>Soliditeten är 50 % och överstiger därmed det finansiella målet.</p> <p><u>Kommentar:</u> Bedömningen är att målet kommer att uppnås även vid årsskiftet. Nuvarande prognos för helåret innebär en soliditet på 45 %.</p>

Resultat och prognos

Resultat första halvåret

Resultatet för delåret är negativt med -2,2 miljoner kronor. Det är 2,3 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet om -4,5 miljoner kronor.

Soliditeten uppgår till 50 procent vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt.

Nettokostnaden för renhållningsuppdraget har varit -1,8 miljoner kronor.

Årsbudget för renhållningsuppdraget är -8,5 miljoner kronor.

Bokföring för sluttäckning har ändrats inför 2023 jämfört med tidigare år.

Effekten blir att både kostnader och intäkter är lägre än tidigare år, men verksamheten ska ge ett nollresultat vid årets slut.

Prognos

Prognosen för år 2023 är ett negativt resultat på -5,6 miljoner kronor, vilket är 3,4 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat på -9,1 miljoner kronor.

Både intäkter och kostnader väntas bli lägre än budgeterat.

Intäkterna väntas bli 213,5 miljoner kronor, vilket är 2,1 miljoner kronor lägre än budgeterat. Grundavgifterna väntas vara 3 procent, motsvarande 1,8 miljoner kronor, lägre än budgeterat. Grundavgifterna blev lägre år 2022 än prognos och den effekten följer med i budget och prognosavvikelse år 2023. Slamtömningsavgifterna väntas vara 6 procent, motsvarande 1,3 miljoner kronor, lägre än budgeterat. Intäkterna för återvinningscentralerna väntas vara 0,9 miljoner kronor högre än budgeterat. Det motsvarar 10 procent.

Kostnaderna väntas bli 219,1 miljoner kronor, vilket är 5,6 miljoner kronor lägre än budgeterat. Störst skillnad mellan budget och prognos har enskilda avlopp samt återvinningscentralerna. Kostnaderna för enskilda avlopp väntas vara 3 procent lägre än budgeterat, vilket motsvarar 0,7 miljoner kronor. För

återvinningscentralerna väntas kostnaderna vara 9 procent lägre än budgeterat, vilket motsvarar 5,6 miljoner kronor. Effekterna av sortera säcken i kombination med försiktig budgetering innebär att kostnaderna behandling samt transporter blir lägre. Av väntat budgetöverskott står behandlingskostnaderna för 3,6 miljoner kronor, varav brännbart står för 2,5 miljoner kronor till följd av minskad mängd.

De främsta faktorerna till osäkerhet i prognosen är:

- Inköp av begagnade containrar och kärl kommer göras under slutet av året eller början av år 2024. Förutom osäkerhet på om inköp/leverans sker år 2023 eller 2024 saknar förbundet i nuläget kompletta uppgifter över kvarvarande livslängd och därmed har uppskattning fått göras på hur stor del av inköpet som blir investering. Detta gäller för kärl till restavfall samt containrar till förpackningar vid återvinningsstationer.
- Inköp av och utställning av kärl för uppstart av insamling av matavfall i Essunga, Grästorp och Götene planeras. Leverantör av kärl har ännu inte kunnat ge bekräftelse på leverans under år 2023.
- Grund- och hämningsavgifter är som regel högre under andra halvåret än under första halvåret. Successiv samordning med nya medlemskommuner, där entreprenörer tidigare fakturerat kunder, har inneburit förändringar i intäktsflödet som ökar osäkerheten i prognosen.
- Sortera säcken har införts på fler återvinningscentraler och innebär minskad mängd restavfall, med en osäkerhet på hur stor minskningen blir. Behandlingskostnaderna blir lägre när restavfallet minskar.
- Förbundets sophämningsfordon börjar bli äldre. Det leder till ökad osäkerhet för kostnader för reparationer och underhåll av dem.

Bedömning av balanskravsresultat 2023

Balanskravsutredning	2023-01-01 2023-06-30	Prognos 2023	Budget 2023
Resultat enligt resultaträkningen	-2 187	-5 646	-9 085
- samtliga realisationsvinster	-44	-44	0
+ realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
Delårets resultat efter balanskravsjusteringar	-2 231	-5 690	-9 085
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Delårets balanskravsresultat	-2 231	-5 690	-9 085

Helårsprognosen visar ett underskott om -2,2 miljoner kronor. Underskottet är planerat och lägre än budgeterat underskott på -9,1 miljoner kronor. Detta följer direktionens beslut att finansiera införandet av matavfallsinsamling med det egna kapitalet.

Finansiellt mål för förbundet är att ha en soliditet på 35 procent eller mer. Prognosen är att soliditeten kommer vara 45 procent vid årsskiftet.

Med hänsyn till den goda soliditeten bedöms det finnas synnerliga skäl att inte återställa det negativa resultatet. Planerade årliga avgiftshöjningar och kostnadsbesparing ska ge ett resultat i balans.

Förväntad utveckling

Insamling av matavfall

Enligt EU:s avfallsdirektiv ska kommunen senast den 31 december 2023 säkerställa att hushållens matavfall separeras och materialåtervinns.

Ansökan om dispens för att kunna samordna införande av matavfallsinsamling och insamling av förpackningar under 2024 och 2025 är inskickat till Naturvårdsverket.

Konsekvenserna av obligatorisk insamling av matavfall är att de miljöstyrande avgifterna inte längre kan tas ut av de som valt att tacka nej till insamling av matavfall. Intäkterna minskar samtidigt som kostnaderna ökar för insamlingen då fler kärl ska tömmas. Kostnader för kvalitetskontrollerande åtgärder riskerar också att öka.

De kommuner i förbundet som helt saknar insamling av matavfall är Essunga, Grästorp och Götene kommuner. Planering pågår och insamlingen kommer att starta i enlighet med avfallsdirektivet senast 1 januari 2024.

Kommunal insamling av förpackningar

Regeringen har beslutat att den 1 januari 2024 ska kommunerna ta över insamlings-ansvaret för förpackningsavfall från hushåll. Senast 2027 ska fastighetsnära insamling av förpackningar vara infört. Från den 1 januari 2026 ska kommunerna även samla in samma sorters förpackningsavfall på större populära platser utomhus, som till exempel torg och parker av viss storlek. Producenterna ska fortsatt finansiera insamlingen genom att ersätta kommunerna för kostnader kopplade till insamlingen.

Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar innebär en genomgripande förändring av det kommunala insamlingssystemet. Tiden för omställningen är alltför kort och det finns en viss risk i att ersättningsmodellen från producenterna till kommunerna inte kommer att täcka de faktiska kostnaderna fullt ut under införandeperioden.

Ekonomiska rapporter

Driftredovisning

Redovisning av kostnader och intäkter januari – juni 2023

tkr	2023-01-01 2023-06-30	2022-01-01 2022-06-30	Prognos 2023	Budget 2023
Renhållningsuppdrag intäkter	105 037	101 210	211 614	213 265
Renhållningsuppdrag kostnader	-106 859	-99 968	-216 180	-221 800
Renhållningsuppdrag resultat	-1 823	1 242	-4 566	-8 535
Övrig verksamhet, netto	-365	107	-1 080	-550
Resultat	-2 188	1 349	-5 646	-9 085

Kostnader per verksamhet

	2023-01-01 2023-06-30	2022-01-01 2022-06-30	Prognos 2023	Budget 2023
Direktion	-316	-275	-665	-665
Administration	-10 567	-10 274	-21 290	-21 290
Återvinningscentraler	-30 285	-28 586	-60 482	-66 115
Enskilda avlopp	-11 440	-10 406	-22 000	-22 665
Sop- och latrinhämtning	-54 252	-50 427	-111 744	-111 065
Kostnader renhållningsuppdraget	-106 859	-99 968	-216 180	-221 800
Förpackningsinsamling	-281		-735	-735
Sluttäckning	-513	-9 792	-1 195	-1 195
Verksamhetsavfall	-590	-506	-995	-995
Kostnader övrig verksamhet	-1 384	-10 298	-2 925	-2 925
Summa kostnader	-108 243	-110 266	-219 105	-224 725

Intäktsredovisning

tkr	2023-01-01 2023-06-30	2022-01-01 2022-06-30	Prognos 2023	Budget 2023
Grundavgifter	32 803	29 859	68 100	69 900
Hämtnings- och behandlingsavgifter	53 700	54 771	110 500	110 500
Latrin	63	68	500	500
Enskilda avlopp	10 573	9 794	21 146	22 445
Återvinningscentraler	6 299	5 434	9 840	8 940
Övrigt	1 598	1 284	1 528	980
Intäkter renhållningsuppdraget	105 037	101 210	211 614	213 265
Övriga intäkter	1 019	10 405	1 845	2 375
Summa intäkter	106 056	111 615	213 059	215 640

Investeringsredovisning

	2023-01-01 2023-06-30	Prognos 2023	Budget 2023
Vara ÅVC	122	217	5 435
Götene ÅVC	0	0	4 200
Containrar	2 586	2 586	2 475
Övriga inventarier	163	163	990
Stenstorp ÅVC	0	0	0
Floby ÅVC	0	0	0
Summa ÅVC	2 871	2 966	13 100
Kärl och containrar	1 260	6 700	6 700
Kärl matavfall	0	5 250	3 700
Ombyggnad kontor Bångahagen	298	298	0
Summa insamling	1 558	12 248	10 400
ÅVS containrar	0	4 600	2 700
Returpapperscontainrar	0	1 800	0
Containrar omlastning förpackningar	0	700	0
Kärl fastighetsnära insamling, förpackningar	0	0	10 000
Summa förpackningar	0	7 100	12 700
Summa investeringar	4 429	22 314	36 200

Resultaträkning

tkr	Not	2023-01-01 2023-06-30	2022-01-01 2022-06-30	Prognos 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	2	106 056	111 615	213 459	215 640
Verksamhetens kostnader	3, 4, 5	-103 121	-106 619	-209 435	-213 810
Avskrivningar	6	-5 142	-3 647	-9 700	-10 915
Verksamhetens nettokostnader		-2 207	1 349	-5 676	-9 085
Finansiella intäkter		20	0	30	0
Finansiella kostnader		0	0	0	0
Resultat efter finansiella poster		-2 187	1 349	-5 646	-9 085
Extraordinära poster					
Årets resultat		-2 187	1 349	-5 646	-9 085

Balansräkning

tkr	Not	2023-06-30	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	7	2 395	2 427
Maskiner och inventarier	8, 9	20 549	18 600
Bilar och andra transportmedel	10	12 307	14 935
Summa anläggningstillgångar		35 251	35 962
Omsättningstillgångar			
Fordringar	11	50 626	41 756
Kassa och bank		11 043	27 553
Summa omsättningstillgångar		61 669	69 309
SUMMA TILLGÅNGAR		96 920	105 272
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Årets resultat		-2 188	5 429
Övrigt eget kapital		50 516	45 087
Summa eget kapital		48 328	50 516
Skulder			
Långfristiga skulder			
Kortfristiga skulder	12, 13	48 592	54 756
Summa skulder		48 592	54 756
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		96 920	105 272

Kassaflödesanalys

tkr	Not	2023-01-01- 2023-06-30	2022-01-01- 2022-12-31
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		-2 188	5 429
Justering för av- och nedskrivningar		5 142	7 978
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		-44	-503
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-8 842	-10 509
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-6 193	7 872
Medel från den löpande verksamheten		-12 125	10 267
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-4 430	-26 234
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		44	549
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-4 386	-25 685
Finansieringsverksamheten			
Ökning/minskning långfristiga skulder			
Ökning/minskning långsiktiga fordringar			
Kapitaltillskott nya medlemmar			8 497
Medel från finansieringsverksamheten		0	8 497
PERIODENS KASSAFLÖDE		-16 510	-6 921
Likvida medel vid årets början		27 553	34 474
Likvida medel vid periodens slut		11 043	27 553

Noter och tilläggsupplysningar

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bland annat innebär att:

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

INTÄKTER

Redovisning av intäkter

Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningen redovisas efter avdrag för moms och rabatter. Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande: Ränteintäkter i enlighet med effektiv avkastning.

Från och med 2023 har en förändring i redovisningen av intäkter och kostnader för sluttäckning gjorts. Tidigare har detta bokförts som intäkter respektive kostnader men då detta är kommunernas intäkter och kostnader och förbundet endast är mellanhand redovisas dessa numer via balansräkningen som kortfristig fordran eller skuld. Detta gör att utfallet för sluttäckningen mellan 2023 och 2022 inte är jämförbart.

KOSTNADER

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar.

Avskrivningstider

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgång görs. Tillgångstypen skrivs sedan av på den närmast lägre avskrivningstiden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	10-20 år
Maskiner, inventarier och fordon	3-10 år

Avskrivningsmetod

I normalfallet tillämpas linjär avskrivning, det vill säga lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Redovisning av hyres-/leasingavtal

Leasingavtal för bilar *där varje enskilt avtal är oväsentligt och enskilt klassificeras som operationell leasing* bedöms samlat för tillgångskategorin ”bilar” och redovisas som finansiell leasing om värdet totalt är väsentligt.

Uppskattningar och bedömningar

Upprättandet av bokslut och tillämpning av redovisningsprinciper, baseras ofta på ledningens bedömningar, uppskattningar och antaganden som anses vara rimliga vid den tidpunkt då bedömningen görs. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer, som under rådande omständigheter anses vara rimliga. Resultatet av dessa används för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder, som inte annars framgår tydligt från andra källor. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Inga väsentliga källor till osäkerhet i uppskattningar och antaganden på balansdagen bedöms kunna innebära en betydande risk för en väsentlig justering av redovisade värden för tillgångar och skulder under nästa räkenskapsår.

Not 2 Övriga intäkter**2023-01-01
-2023-06-30****2022**

Grund- och hämningsavgifter	97 139 494	194 609 197
Försäljning av material och mottagningsavgifter ÅVC	6 127 508	9 587 479
Intäkter kommersiell verksamhet	1 019 183	17 448 395
Realisationsvinster	44 100	541 923
Övriga ersättningar	1 725 520	1 708 768
Summa intäkter	106 055 805	223 895 762

Not 3 Ersättning till revisorerna**2023-01-01
-2023-06-30****2022**

Revisionsuppdraget KPMG	38 975	45 000
	38 975	45 000

Not 4 Övriga externa kostnader**2023-01-01
-2023-06-30****2022**

Entreprenader	34 387 924	76 040 455
Behandlingsavgifter	23 118 502	37 217 399
Förbränningsskatt	0	3 750 440
Konsulttjänster	803 676	1 440 174
Lokal- och markhyror	2 043 494	2 476 704
Hyror/leasing av anläggningstillgångar	236 659	281 384
Bränsle, energi och vatten	3 514 708	6 568 296
Transporter	1 736 279	4 454 088
Övriga lokal- och verksamhetskostnader	784 701	7 678 268
Förbrukningsinventarier och material	3 632 373	9 435 315
Reparation och underhåll av maskiner och inventarier	2 357 685	4 923 705
Administrationskostnader	6 219 604	15 107 983
Realisationsförluster	0	38 754
Övriga verksamhetskostnader	1 112 625	2 407 354
Summa övriga externa kostnader	79 948 230	171 820 319

Not 5 Personalkostnader	2023-01-01 -2023-06-30	2022
Arvoden	157 023	286 931
Löner	16 321 507	26 647 974
Kostnadsersättningar	44 102	62 655
Sociala avgifter	5 001 958	9 007 853
Pensionskostnader	1 230 688	2 186 975
Personalsociala kostnader	417 671	477 286
Summa personalkostnader	23 172 949	38 669 674

Not 6 Avskrivningar	2023-01-01 -2023-06-30	2022
Byggnader	330 204	640 691
Maskiner	1 049 413	896 376
Inventarier	1 133 540	1 347 028
Bilar och transportmedel	2 628 794	5 093 918
Summa avskrivningar	5 141 951	7 978 013
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år		
Byggnader	10 år	10 år
Maskiner, inventarier och fordon	6 år	10 år

Not 7 Byggnader och mark	2023-06-30	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	6 584 095	6 584 095
Omklassificeringar	491 561	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 075 656	6 584 095
Ingående avskrivningar	-4 362 480	-3 721 789
Årets avskrivningar	-330 204	-640 691
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 692 684	-4 362 480
Pågående nyanläggningar		
Ingående balans	205 507	12 250
Utgifter under året	298 304	193 257
Under året genomförda omfördelningar	-491 561	0
Utgående balans	12 250	205 507
Utgående redovisat värde	2 395 222	2 427 122

Not 8 Maskiner	2023-06-30	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	18 162 631	11 099 631
Investeringar	45 000	7 213 000
Försäljningar/utrangeringar	0	-150 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	18 207 631	18 162 631
Ingående avskrivningar	-9 952 739	-9 203 979
Försäljningar/utrangeringar	0	147 616
Årets avskrivningar	-1 049 413	-896 376
Utgående ackumulerade avskrivningar	-11 002 152	-9 952 739
Ingående uppskrivningar	0	
Utgående ackumulerade uppskrivningar	0	
Utgående redovisat värde	7 205 479	8 209 892

Not 9 Inventarier	2023-06-30	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	16 816 845	9 050 407
Investeringar	4 086 706	7 818 288
Försäljningar/utrangeringar	0	-51 850
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	20 903 551	16 816 845
Ingående avskrivningar	-6 426 864	-5 088 132
Försäljningar/utrangeringar	0	8 296
Årets avskrivningar	-1 133 541	-1 347 028
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 560 405	-6 426 864
Ingående uppskrivningar	0	
Utgående ackumulerade uppskrivningar	0	
Utgående redovisat värde	13 343 146	10 389 981

Not 10 Bilar och andra transportmedel	2023-06-30	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	45 589 029	34 579 685
Investeringar	0	11 009 344
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	45 589 029	45 589 029
Ingående avskrivningar	-30 653 593	-25 559 674
Årets avskrivningar	-2 628 794	-5 093 919
Utgående ackumulerade avskrivningar	-33 282 387	-30 653 593
Ingående uppskrivningar	0	
Utgående ackumulerade uppskrivningar	0	
Utgående redovisat värde	12 306 642	14 935 436

Not 11 Fordringar **2023-06-30** **2022-12-31**

Kundfordringar	38 936 871	30 365 064
Övriga fordringar	2 215 227	1 431 781
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9 474 068	9 959 048
Summa fordringar	50 626 166	41 755 893

Not 12 Övriga kortfristiga skulder **2023-06-30** **2022-12-31**

Leverantörsskulder	18 138 805	33 547 089
Momsskuld	8 085 759	2 874 703
Sociala avgifter	915 334	665 806
Personalens källskatt	743 822	538 629
Övriga kortfristiga skulder	5 263 136	750 230
Summa övriga kortfristiga skulder	33 146 856	38 376 457

Not 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter **2023-06-30** **2022-12-31**

Upplupna löner	778 168	378 335
Upplupna semesterlöner	3 692 457	2 336 867
Pensionsskuld avg best ÅP	821 126	1 106 415
Löneskatt avg best ÅP och övrig löneskatt	133 573	160 955
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10 026 588	12 397 166
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15 451 912	16 379 738

Bilaga 1. Aktiviteter i verksamhetsplan

Verksamhet- och miljöperspektiv

Övergripande mål: **Bedriva en effektiv och miljöriktig verksamhet.**

Prioriterade aktiviteter

Återvinningscentraler	”Sortera säcken” införs vid Vara och Risängen <i>Sortera säcken infördes i januari på Heljeved i Vara och i februari på Risängen i Skövde samt Krusegården i Essunga.</i>
Insamling	Återstarta plockanalyser samt utöka insamlingen av matavfall <i>Plockanalys är genomförd i Gullspångs kommun på både rest- och matavfall från småhus. Detta för att ha ett ”förevärde” i testprojektet med fastighetsnära insamling av förpackningar som planeras till våren 2024.</i>
Verksamhetsstöd	Öka andelen digitala utskick och fakturor <i>Andelen digitala utskick och fakturor har ökat till 64,5 procent från 63,2 procent år 2022.</i>
Stab/ledning	Administration/rutin kommunala insamlingsansvaret för förpackningar <i>Förbundet har kommit så långt i förberedelserna att andra aktörer kommer på studiebesök.</i>

Kundperspektiv

Övergripande mål: **God service och hög tillgänglighet.**

Aktuell och lättillgänglig information om Avfall & Återvinning Skaraborgs miljödrivna avfallshantering och kundens bidrag till denna ("alla måste förstå – alla måste vara med")

Prioriterade aktiviteter

Återvinningscentraler	Införande och vidmakthållandet av grönt kort
Insamling	Tydliga informationsdukar på samtliga fordon
Verksamhetsstöd	<p>Öka antalet e-tjänster</p> <p>Nedanstående e-tjänster är nya under 2023.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abonnemangsändring/kärlbyte • Anmälan e-postadress och reg.nr ÅVC (tillfällig tjänst för insamling av data till den nya vågen) • Anmälan enskilt avlopp i Essunga (tillfällig tjänst för insamling av data till Essungas slamregister) • Ansökan om delat kärl • Ansökan om återvinningskort ÅVC • Beställa sophämtning till nybyggd fastighet. • Beställning av latrinkärl (inför årets utkörning av kärl) • Beställning av matavfallspåsar, flerbostadshus • Extratömning sophämtning • Fakturafrågor/fakturakopior • Trasigt kärl • Utbetalningsunderlag (tänkt att använda för att på ett säkert sätt kunna lämna sina kontouppgifter vid t.ex. återbetalning, arrendeersättning) • Utebliven tömning <p>E-tjänst för uppehåll och ägarbyten finns sedan tidigare.</p>
Stab/ledning	<p>Bevaka likvärdig prestation mot samtliga kommuner i "utökade uppdraget"</p> <p>Kommunerna hanteras lika när det gäller information, remisser, förfrågningar med mera.</p>

Medarbetarperspektiv

Övergripande mål: **Vara en attraktiv arbetsgivare.**

Prioriterade aktiviteter

Återvinningscentraler	Genomföra studiebesök samt systematiserad kompetensutveckling (onboarding) <i>Studiebesök är genomförda under våren hos Skövde Energi och biogasanläggningen i Falköping, två av våra största mottagare av avfall för behandling.</i>
Insamling	Intern information samt systematiserad introduktion (onboarding) <i>Studiebesök är genomförda under våren hos Skövde Energi och biogasanläggningen i Falköping, två av våra största mottagare av avfall för behandling.</i>
Verksamhetsstöd	Nytt intranät med rätt, relevant och tillgänglig information <i>Nytt intranät från 1 juni, med rätt, relevant och tillgänglig information.</i>
Stab/ledning	KASAM – Vi-känsla Attraktiv arbetsgivare

Ekonomiperspektivet

Övergripande mål: **Ekonomi i balans.**

Prioriterade aktiviteter

Återvinningscentraler	<p>Justera avgifterna för företag på ÅVC.</p> <p><i>Avgifterna för företag på ÅVC justeras inför varje nytt år, för att vara marknadsmässiga och utifrån de avfallsmängder och avfallssorter som lämnas.</i></p> <p>Utveckla automatiserad hantering/vägning.</p>
Insamling	<p>Utveckla/implementera mobila rensverket för slam.</p> <p>Bevaka rutt/fordonsoptimering.</p>
Verksamhetsstöd	<p>Systematiserad registervård.</p> <p>Flytta beslutsattest till verksamhetsansvarig för ökad tydlighet/kostnadsmedvetenhet.</p>
Stab/ledning	<p>Onboarding ny ekonomichef.</p> <p>Nya revisionsbestämmelser.</p> <p>Diariehantering – Rutiner</p> <p><i>Rutiner för diariehantering har setts över och antalet diarieförda ärenden har ökat jämfört med tidigare år.</i></p>

Yttrande om delårsrapport

Till revisorerna i Kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg

Org. nr 222000–1206

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter för Kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg för perioden 2023-01-01—2023-06-30. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna delårsrapport grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med *Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga bitrådets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Jönköping den 6 oktober 2023

KPMG AB

Thord Axelsson

Auktoriserad revisor

Översiktlig granskning

Delårsrapport per 2023-06-30

Granskningsrapport
Avfall & Återvinning Skaraborg
KPMG AB
2023-10-06

Snabb överblick

Delårsrapporten är upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen uppfyller kraven.

Finansiella mål

Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Resultat och prognos

Förbundets delårsresultat uppgår till -2 187 tkr.

Årsprognosen uppgår till -5 646 tkr, en förbättring på 3 439 tkr mot budget. Det beror i huvudsak på minskade kostnader och något ökade intäkter.

Balanskravsresultat

Vår bedömning är att förbundet har uppnått balanskravsresultatet vid delåret.

Verksamhetsmål

Vår bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med de av direktionen fastställda verksamhetsmålen och att samtliga mål inte kommer att nås fullt ut 2023.

Innehåll

01

Inledning

- Inledning
- Syfte och revisionsfrågor
- Avgränsning
- Ansvarig nämnd
- Revisionskriterier
- Metod

02

Granskningsresultat

- Delårsrapportens räkenskaper
- God ekonomisk hushållning
  - Bedömning
  - Rekommendation
- Balanskravsresultat

03

Slutsats

- Delårsrapportens räkenskaper
- God ekonomisk hushållning
- Balanskravsresultat

01

Inledning

Inledning

Av 13 kap. 1§ lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), hädanefter LKBR, framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader.

Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. 2§ kommunallagen (2017:275), hädanefter KL, bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som direktionen beslutat. Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Syfte och revisionsfrågor

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av direktionen fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Kommer kommunen att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till direktionen.

Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2023-06-30.

Vår granskning av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKRs God revisionssed i kommunal verksamhet 2023. Den översiktliga granskningen har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning än den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standard on Audit, ISA, har.

En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, till exempel förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Denna rapport sammanfattar i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Ansvarig nämnd

Granskningen avser direktionens delårsrapport per 2023-06-30.

Rapporten är kontrollerad av ansvarig ekonom samt förbundsdirektören.

Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer KL, LKBR samt Rådet för kommunal redovisningsrekommendationer (hädanefter RKR).

Vidare granskas om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av direktionens beslutade mål för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Beaktande av relevanta dokument
- Avstämning med berörda tjänstepersoner
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Översiktlig analys och granskning av balans- och resultaträkningen samt resultatprognos

02

Gransknings- resultat

Granskningsresultat

Nedan redogörs för resultatet av den översiktliga granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

Delårsrapportens räkenskaper

Enligt 13 kap. 2§ LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation RKR R17 Delårsrapport vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Utöver vad som preciseras gällande den förenklade förvaltningsberättelsen ska en delårsrapport även innehålla resultaträkning, balansräkning, översiktlig beskrivning av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter.

Förbundet gör i delårsrapporten avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Inga avsteg noterades.

Delårsrapportens räkenskaper - fortsättning

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens har det inte kommit fram några omständigheter och avvikelser som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som direktionen fastställt i budget för 2023.

God ekonomisk hushållning

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska direktionen i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av direktionen beslutade målen.

Kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg har i delårsrapporten antagit 5 övergripande mål (varav 1 finansiellt mål)

Finansiella mål:

- Soliditeten understiger inte 35%

Verksamhetsmål

- Bedriva en effektiv och miljöriktig verksamhet
- God service och hög tillgänglighet
- Aktuell och lättillgänglig information om förbundet avfallshantering och kundens bidrag till detta.
- Vara en attraktiv arbetsgivare.

God ekonomisk hushållning – Bedömning och rekommendation

Finansiella mål:

Utifrån den genomförda granskningen är vår sammanfattande bedömning att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de fastställda finansiella målen. Förbundet har bedömt detta mål som uppfyllt och vi har inte funnit någon som tyder på att det skulle vara väsentligt felaktigt.

Verksamhetsmål:

Vår bedömning är att resultatet i delårsrapporten har fyra övergripande mål för verksamheten. I delårsrapporten redovisas att inget av verksamhetsmålen är uppfyllda vid delåret, och bedöms även ej uppfyllas vid årets slut. Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig. Vår bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med de av direktionens fastställda verksamhetsmål och att samtliga mål inte kommer att nås fullt ut 2023.

Balanskravsresultat

En kommun/förbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Förbundet redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att förbundets prognostiserade balanskravsresultat uppgår till - 5 690 tkr för helåret.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Beräkningen som ligger till grund för förbundets balanskravsresultat innehåller enligt vår bedömning inga väsentliga felaktigheter.

03

Slutsats

Slutsats - Delårsrapportens räkenskaper

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Slutsats – God ekonomisk hushållning

Utifrån vår genomförda översiktliga granskning av delårsrapporten gör vi bedömningen att det finansiella målet är förenligt med det fastställda målet, medan delårsrapporten inte är förenlig med de fastställda verksamhetsmålen. Målen uppnås inte fullt ut under 2023.

Slutsats – Balanskravsresultat

Utifrån vår genomförda översiktliga granskning har vi, utöver vad som nämns ovan i avsnitt 2, inte identifierat några väsentliga felaktigheter i balanskravsutredningen delårsbokslutet.

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public

Revisionen

2023-10-06

Till Kommunfullmäktige i:

Hjo, Skövde, Tibro, Karlsborg, Töreboda,
Falköping, Skara, Gullspång, Mariestad,
Essunga, Grästorp, Götene, Vara
kommuner

Revisorernas bedömning av delårsrapporten 2023-06-30

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2023-06-30 är förenligt med de mål direktionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsd i kommunal verksamhet.

För 2023 finns ett finansiellt mål med betydelse för god ekonomisk hushållning. Vår bedömning är att resultatet vid delår är förenligt med det av direktionen fastställda finansiella målet. Gällande prognosen för år 2023 har vi inte funnit några indikationer på att direktionens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

I den av direktionen fastställda budgeten för 2023 finns fyra övergripande mål som bedömts ha betydelse för god ekonomisk hushållning. Vår bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med de av direktionen fastställda verksamhetsmålen och att samtliga mål inte kommer att nås fullt ut 2023.

Förbundets resultat för delåret uppgår till – 2 187 tkr. Årsprognosen för förbundet är ett negativt resultat på – 5 646 tkr, en förbättring på 3 439 tkr mot budget. Detta beror i huvudsak på minskade kostnader och något ökade intäkter.

Kommunalförbundets prognostiserade balanskravsresultat uppgår till – 5 690 tkr för helåret. Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Vår bedömning är att:

- Delårsrapporten i allt väsentligt har upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed
- Det finansiella målet uppfylls.
- Förbundets verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning uppfylls inte fullt ut.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport.

Skövde 2023-10-06

Camilla Rydberg
Revisor Götene kommun

Anders Johansson
Revisor Karlsborg kommun

Denna behandling '142/23 Valärenden' har inget tjänsteutlåtande.